

MOPR
MOPR

Lublin

SPRAWOZDANIE
z realizacji zadań
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Lublinie za 2018 rok

Lublin, kwiecień 2019 roku

Opracowanie:
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

Spis treści

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	4
1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA	4
1.1. Obszar działania Wydziału pomocy środowiskowej	5
1.2. Obszar działania Wydziału wsparcia społecznego.....	7
1.3. Obszar działania Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny.....	8
1.4. Obszar działania Wydziału świadczeń socjalnych.....	8
1.5. Obszar funkcjonowania działów oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorowi MOPR..	9
2. KADRA REALIZUJĄCA ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ	10
2.1. Zatrudnienie pracowników	10
2.2. Wykształcenie pracowników.....	11
II. DOCHODY I WYDATKI	12
1. DOCHODY	12
2. WYDATKI.....	14
2.1. Wydatki bieżące ze względu na rodzaj zadania.....	14
2.2. Wydatki bieżące zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie 2018 roku z podziałem na formy wsparcia	15
III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH	19
1. WYWIADY ŚRODOWISKOWE	19
2. DECYZJE ADMINISTRACYJNE	20
IV. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ	22
1. ŚWIADCZENIOBIORCY KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH	23
2. ŚWIADCZENIOBIORCY KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH.....	25
V. POMOC ŚRODOWISKOWA	29
1. RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY ŚRODOWISKOWEJ.....	31
1.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy	31
1.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin	31
2. POWODY PRYZNANIA POMOCY.....	33
3. ZADANIA WŁASNE I ZLECONE GMINY	35
4. WIELOLETNI PROGRAM „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”	36
5. POMOC W FORMIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH, SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH I SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	38
6. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY	39
6.1. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego.....	43
7. KONTRAKTY SOCJALNE	44
8. OŚRODKI WSPARCIA I JEDNOSTKI FUNKCJONUJĄCE W STRUKTURACH MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W LUBLINIE ..	46
8.1. Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych	46
8.2. Centrum Aktywności Środowiskowej.....	49
8.3. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin	57
9. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI	59
10. UCZESTNICTWO W POROZUMIENIACH	71
11. UCZESTNICTWO W PARTNERSTWACH.....	76
12. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW I INICJATYW	78
VI. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	82
1. WSPIERANIE RODZINY	82
1.1. Poradnictwo specjalistyczne	82
1.2. Asystenci rodziny	83
1.3. Placówki wsparcia dziennego	84
1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny	89

2. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	90
2.1. Rodzinna piecza zastępcza.....	90
2.1.2. Działania podejmowane na rzecz rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin oraz dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą	91
2.1.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	102
2.1.4. Pozostałe formy wsparcia dla rodzin zastępczych	103
2.1.5. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach.....	104
2.2. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	106
2.2.1. Placówki opiekuńczo–wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin	107
2.2.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo - wychowawczej	113
2.2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach.....	114
3. USAMODZIELNIENIA	115
VII. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA	120
1. SYSTEM FUNKCJONUJĄCYCH W MIEŚCIE LUBLIN DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKÓW WSPARCIA	122
2. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	124
2.1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Lublin	124
2.2. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do domów pomocy społecznej w innych powiatach	126
3. OŚRODKI WSPARCIA	126
3.1. Ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin	126
3.2. Rozwój sieci ośrodków wsparcia na terenie Miasta Lublin	128
3.3. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do ośrodków wsparcia zlokalizowanych poza Lublinem	129
VIII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW	130
1. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW MAJĄCA NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI	130
2. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW UDZIELONA NA ZASADACH OGÓLNYCH	131
3. POMOC DLA POSIADACZY KARTY POLAKA	132
IX. MIESZKANIA CHRONIONE	134
1. MIESZKANIA CHRONIONE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE, FIZYCZNIE, Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ORAZ W PODESZŁYM WIEKU	134
2. MIESZKANIA CHRONIONE DLA CUDZOZIEMCÓW, KTÓRZY UZYSKALI W RP STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ.	134
3. MIESZKANIA CHRONIONE DLA USAMODZIELNIAJĄCYCH SIĘ WYCHOWANKÓW	135
X. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2014 – 2020.....	137
XI. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ	140
XII. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH	151
XIII. REALIZACJA PROGRAMÓW „RODZINA 500+” I „DOBRY START”	164
XIV. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	166
1. REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH ŚRODKÓW PFRON	166
2. PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ NIEPEŁNOSPRAWNYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA LUBLIN W LATACH 2016-2020”	172
XV. NADZÓR I KONTROLE	174

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie¹ jest jednostką organizacyjną miasta Lublin, przy pomocy której Prezydent wykonuje zadania samorządu gminnego i powiatowego z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, świadczeń rodzinnych, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, określone ustawą o pomocy społecznej oraz innymi ustawami. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych miasta oraz ze środków budżetu państwa.

Ośrodek, zgodnie ze statutem, realizuje zadania własne i zlecone gminie, zadania własne i zlecone powiatowi, określone ustawami. Ponadto Ośrodek realizuje zadania wynikające z porozumień i umów zawartych przez Miasto Lublin z innymi podmiotami oraz zadania wynikające z uchwał Rady Miasta i zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin.

Zadania Ośrodka określają w szczególności: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o Karcie Polaka.

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował realizację szerokiego spektrum działań ukierunkowanych na zmianę wizerunku pomocy społecznej oraz na promowanie i realizowanie projektów stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców. Duży nacisk położono również na współpracę ze środowiskiem lokalnym w ramach Programu Aktywności Lokalnej Mieszkańców Miasta Lublin na lata 2014 – 2020 przyjętego Uchwałą nr 1079/XLI/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 15 maja 2014r.

Zadania realizowane przez Ośrodek wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014 – 2020, przyjętą uchwałą nr 021/XXXIX/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2014r.

¹ Ilekroć w sprawozdaniu jest mowa o MOPR lub Ośrodku – należy przez to rozumieć Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

1. Struktura organizacyjna

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2018 roku funkcjonował na podstawie statutu przyjętego Uchwałą nr 1193/XLV/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 16 października 2014r. w sprawie Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego Poz. 3378 z dnia 27 października 2014r.) oraz regulaminu organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem nr 41/5/2018 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 9 maja 2018 roku z późn. zm². Do dnia 9 maja 2018 roku obowiązywał regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 84/9/2016 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 30 września 2016 roku z późn. zm.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest jednostką organizacyjną Miasta Lublin realizującą w sposób zintegrowany zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej i powiatowego centrum pomocy rodzinie, realizuje zadania własne gminy i powiatu oraz zadania zlecone gminie i powiatowi z zakresu administracji rządowej określone przepisami prawa. Ponadto realizuje zadania wynikające z uchwał Rady Miasta Lublin, porozumień i umów zawartych przez Miasto Lublin z innymi podmiotami oraz zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin.

Ośrodkiem kieruje Dyrektor MOPR. Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizowane są w ramach czterech wydziałów:

- **Wydział pomocy środowiskowej** zajmuje się w szczególności systematyzowaniem realizacji pomocy w formie przyznawania świadczeń i pracy socjalnej osobom i rodzinom, organizowaniem, nadzorowaniem i koordynowaniem pracy Filii Ośrodka, działaniami na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej, pozyskiwaniem i realizacją projektów finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka, realizacją zadań określonych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, prowadzenia specjalistycznego poradnictwa, zadań z zakresu integracji cudzoziemców w Polsce, prowadzenia mieszkań chronionych i kierowania do nich oraz zadań zleconych Prezydentowi Miasta Lublin z zakresu administracji rządowej określone w Karcie Polaka oraz inne zadania z zakresu pomocy środowiskowej. Pracą Wydziału pomocy środowiskowej kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. pomocy środowiskowej.
- **Wydział wsparcia społecznego** zajmuje się w szczególności realizacją zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej z zakresu przyznawania świadczeń pobytu i usług w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, z wyjątkiem mieszkań chronionych dla cudzoziemców i dla osób usamodzielniających się, zadania powiatowego centrum pomocy rodzinie z zakresu

² tj. Zarządzenie nr 126/6/2018 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 29 czerwca 2018 roku.

rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zadania z zakresu analiz i sprawozdawczości oraz kontroli. Pracą Wydziału wsparcia społecznego kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. wsparcia społecznego.

- **Wydział pieczy zastępczej i wspierania rodziny** realizuje zadania gminy i powiatu oraz powiatowego centrum pomocy rodzinie określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadania: organizatora pracy z rodziną, zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania z zakresu prowadzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielniających się i kierowania do nich oraz zadania określone ustawą o wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem” w zakresie dotyczącym asystenta rodziny. Pracą Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. pieczy zastępczej i wspierania rodziny.
- **Wydział świadczeń socjalnych** realizuje zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych, ustawie o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawie o pomocy państwa o wychowaniu dzieci, ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Pracą Wydziału świadczeń socjalnych kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. świadczeń socjalnych.

Zadania MOPR realizują również:

- **Dział ds. finansowo - księgowych** realizuje zadania z zakresu prowadzenia rachunkowości oraz spraw związanych z budżetem i obsługą finansową Ośrodka,
- **Dział ds. organizacyjnych** - realizuje zadania z zakresu obsługi organizacyjnej, administracyjnej i informatycznej Ośrodka.
- Ponadto w Ośrodku funkcjonują bezpośrednio podległe Dyrektorowi: stanowisko pracy Rzecznik Prasowy MOPR, stanowisko pracy Administrator Bezpieczeństwa Informacji, stanowisko pracy Główny specjalista ds. BHP, wieloosobowe stanowisko pracy ds. pracowniczych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi plac oraz Sekcja radców prawnych.

1.1. Obszar działania Wydziału pomocy środowiskowej

W ramach Wydziału pomocy środowiskowej funkcjonują:

- **Dział ds. pomocy środowiskowej**, który w szczególności realizuje zadania dotyczące spraw z zakresu pomocy środowiskowej, organizacji i koordynowania realizacji zadań statutowych przez Filie Ośrodka w zakresie wdrażania nowych inicjatyw i kierunków działania pomocy środowiskowej, wykonywania zadań wynikających z programów i Strategii Miasta Lublin, należących do właściwości Ośrodka, organizacji szkoleń, doradztwa metodyki pracy socjalnej, koordynowania świadczeń wolontariuszy wspierających wykonywanie zadań realizowanych przez Ośrodek, realizacji prac społecznie użytecznych.

W strukturze Działu pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie funkcjonuje Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ww.

komórkę organizacyjną tworzy wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego oraz stanowisko pracy ds. obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego. Sekcja realizuje zadania określone ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym: diagnozowanie problemów przemocy w rodzinie i podejmowanie działań środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizacja procedury „Niebieskiej karty”.

- **Sekcja ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom**, zajmująca się w szczególności realizacją projektów na rzecz świadczeniobiorców Ośrodka, finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka, monitorowania i pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania zadań Ośrodka, w tym z Unii Europejskiej i budżetu państwa. Wieloosobowe stanowisko ds. pomocy cudzoziemcom realizuje zadania z zakresu realizacji programów integracyjnych dla cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, współdziała z Filiami Ośrodka przy udzielaniu pomocy cudzoziemcom, prowadzi mieszkania chronione dla cudzoziemców oraz wykonuje zadania z zakresu wypłaty świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej.
- **Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin** (status działu) realizuje zadania z zakresu poradnictwa rodzinnego, działań profilaktycznych i wspomagających rozwój dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie umiejętności społecznych oraz udzielania rodzinie pomocy psychologicznej, w tym prowadzenia terapii.
- **Filie**, realizują w obszarze swojego działania zadania własne gminy i zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone ustawą o pomocy społecznej, ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej określone ustawą o ochronie zdrowia psychicznego. Filie realizują pomoc w formie przyznawania i wypłaty świadczeń społecznych oraz udzielają świadczeń w postaci pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin. Organizują i aktywizują społeczności lokalne. Filie są komórkami organizacyjnymi Ośrodka, usytuowanymi w poszczególnych dzielnicach miasta:
 - Filia Nr 1, przy ul. Lubartowskiej 6 - 8,
 - Filia Nr 2, przy ul. Hutniczej 1 A,
 - **Centrum Aktywności Środowiskowej** (status działu) przy ul. A. Grygowej 4B, który realizuje zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. W Centrum Aktywności Środowiskowej funkcjonuje:
 - wieloosobowe stanowisko pracy pedagog, które realizuje zadania edukacyjne i szkoleniowe;
 - wieloosobowe stanowisko pracy psycholog, które realizuje zadania terapeutyczno-rozwijające;
 - wieloosobowe stanowisko pracy wychowawca, które realizuje zadania opiekuńczo-wychowawcze;

- wieloosobowe stanowisko pracy instruktor ds. kulturalno-oświatowych, które realizuje zadania z zakresu organizacji środowiskowych spotkań i imprez kulturalnych;
- wieloosobowe stanowisko pracy instruktor terapii zajęciowej, które realizuje w szczególności zadania z zakresu integracji i aktywizacji lokalnego środowiska;
- Filia Nr 3, przy ul. Mieszka I – 4,
- Filia Nr 4, przy ul. Kompozytorów Polskich 8,
- Filia Nr 5, przy ul. Nałkowskich 114,
- **Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Osób Bezdomnych** (status działu) przy ul. Młyńskiej 18, który funkcjonował do dnia 31.12.2018 roku i realizował zadania skierowane do osób bezdomnych z terenu Miasta Lublin. W Dziennym Ośrodku Wsparcia dla Osób Bezdomnych funkcjonowało wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego.

W skład Filii Nr 1- Nr 5, które podlegają bezpośrednio zastępcy Dyrektora ds. pomocy środowiskowej, wchodzi: Dział świadczeń społecznych, Dział pomocy środowiskowej, wieloosobowe stanowiska pracy ds. wsparcia merytorycznego, wieloosobowe stanowiska pracy ds. kancelaryjno-biurowych, wieloosobowe stanowiska pracy ds. analiz i sprawozdawczości oraz Sekcje pracy socjalnej³.

1.2. Obszar działania Wydziału wsparcia społecznego

W ramach Wydziału wsparcia społecznego funkcjonują:

- **Główny specjalista ds. kontroli i wsparcia merytorycznego**, wykonuje w szczególności zadania z zakresu kierowania pracami wieloosobowego stanowiska pracy ds. kontroli, które przeprowadza postępowania kontrolne i wyjaśniające w komórkach organizacyjnych Ośrodka, jednostkach organizacyjnych Miasta Lublin nadzorowanych przez MOPR, podmiotach, którym zlecono realizację zadań publicznych oraz rodzinach zastępczych.
- **Dział ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia**, który w szczególności realizuje zadania z zakresu przyznawania świadczeń pobytu i usług w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, a także realizacją porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia i innych placówek.
- **Dział ds. osób niepełnosprawnych**, zajmujący się realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.
- **Dział ds. analiz i sprawozdawczości** realizuje zadania z zakresu sporządzania sprawozdań Ośrodka z wykonywanych zadań, oceny zasobów pomocy społecznej Miasta Lublin, rocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz aktualizacji i koordynacji realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Lublin.

³ wskazane w rozdziale „V. Pomoc Środowiskowa” str. nr 30.

1.3. Obszar działania Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny

Wydział pieczy zastępczej i wspierania rodziny realizuje zadania gminy i powiatu oraz powiatowego centrum pomocy rodzinie określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadania organizatora pracy z rodziną, zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania z zakresu prowadzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielniających się i kierowania do nich oraz zadania określone ustawą o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w zakresie dotyczącym asystenta rodziny. W ramach Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny funkcjonują:

- **Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej**, który w szczególności realizuje zadania: organizatora pracy z rodziną, organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w tym zadania związane z przyznawaniem świadczeń pieniężnych rodzinom zastępczym, ustalaniem opłat za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, realizacją umów zawartych z zawodowymi rodzinami zastępczymi, rodzinami pomocowymi, obejmowaniem rodzin zastępczych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, szkoleniem i kwalifikowaniem kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także realizacją porozumień Miasta Lublin zawartych z innymi powiatami dotyczącymi umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej oraz zadania asystenta rodziny określone w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W skład Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej wchodzi: Kierownik Działu, stanowisko pracy ds. kancelaryjno-biurowych, wieloosobowe stanowisko pracy pedagog, wieloosobowe stanowisko pracy psycholog, Sekcja ds. asysty rodzinnej, Sekcja ds. wsparcia rodzin zastępczych oraz Sekcja ds. świadczeń dla rodzin zastępczych.
- **Dział ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego i usamodzielnienia**, który w szczególności realizuje zadania z zakresu: wydawania zezwoleń na prowadzenie placówek wsparcia dziennego, kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych i ustalania opłat za ich pobyt, sprawowania bieżącego nadzoru nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, realizacją umów i porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi i innymi powiatami oraz zadania z zakresu pomocy wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą lub placówki dla dzieci i młodzieży . W skład Działu ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego i usamodzielnienia wchodzi: Kierownik Działu, Sekcja ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego oraz Sekcja ds. pomocy osobom usamodzielnianym.

1.4. Obszar działania Wydziału świadczeń socjalnych

Wydział świadczeń socjalnych realizuje zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych, ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W ramach Wydziału świadczeń socjalnych funkcjonują:

- **Dział ds. świadczeń socjalnych**, zajmujący się w szczególności ustalaniem, przyznawaniem i wypłatą świadczeń socjalnych, weryfikacją uprawnień i opłacaniem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz zdrowotne świadczeniobiorców będących opiekunami. W skład Działu wchodzi: Kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi bazy danych oraz Sekcja ds. świadczeń socjalnych Nr 1 – Nr 4.
- **Dział ds. osób zobowiązanych**, zajmujący się zadaniami z zakresu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowań w sprawach nienależnie pobranych świadczeń socjalnych. W skład Działu wchodzi: Kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. zwrotu świadczeń, wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi bazy oraz Sekcja ds. funduszu alimentacyjnego.

Ponadto w Wydziale funkcjonują wieloosobowe stanowiska pracy: ds. kancelaryjno-biurowych oraz ds. analiz i sprawozdawczości.

1.5. Obszar funkcjonowania działów oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorowi MOPR

- **Dział ds. finansowo-księgowych**, który realizuje zadania z zakresu spraw związanych z budżetem Ośrodka, prowadzenia ksiąg rachunkowych Ośrodka, ewidencji księgowej wydatków, należności, zobowiązań, dochodów i kosztów, rozliczania projektów i dotacji udzielanych na realizację zadań, obsługi bankowej i kasowej płatności Ośrodka.
W jego skład wchodzi: Główny Księgowy MOPR, Zastępca Głównego Księgowego MOPR, Sekcja ds. budżetu, Sekcja ds. sprawozdawczości, Sekcja ds. dochodów oraz Sekcja ds. wydatków.
- **Dział ds. organizacyjnych**, który realizuje zadania z zakresu obsługi organizacyjnej, administracyjnej i informatycznej Ośrodka. Dział tworzy: kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. zamówień publicznych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. majątkowych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. archiwum zakładowego i magazynu, Sekcja administracyjna oraz Sekcja informatyczna.
- Stanowiskami bezpośrednio podległymi Dyrektorowi są:
 - stanowisko pracy Rzecznik Prasowy MOPR, który wykonuje w szczególności zadania z zakresu informowania opinii publicznej o działalności Ośrodka, monitorowania i analizy przekazów medialnych dotyczących Ośrodka i kreowanie jego pozytywnego wizerunku;
 - stanowisko pracy Administrator Bezpieczeństwa Informacji, który wykonuje w szczególności zadania określone ustawą o ochronie danych osobowych;
 - stanowisko pracy Główny specjalista ds. BHP, który wykonuje w szczególności zadania z zakresu prowadzenia szkoleń dla pracowników dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej i nadzoru nad ich przestrzeganiem;
 - wieloosobowe stanowisko pracy ds. kancelaryjno-biurowych, który realizuje zadania z zakresu prowadzenia obsługi kancelaryjnej, biurowej i sekretarskiej Ośrodka

- wieloosobowe stanowisko pracy ds. pracowniczych realizuje w szczególności zadania z zakresu prowadzenia spraw kadrowych pracowników Ośrodka;
- wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi płac realizuje w szczególności zadania z zakresu obsługi finansowo-księgowej płac pracowników;
- Sekcja radców prawnych, która realizuje w szczególności zadania z zakresu obsługi prawnej Ośrodka na zasadach określonych w ustawie o radcach prawnych.

2. Kadra realizująca zadania pomocy społecznej

2.1. Zatrudnienie pracowników

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku, w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zatrudnionych było **1 355 osób**⁴. W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie zatrudnionych było 531 osób, w Domach Pomocy Społecznej – 502 osoby, a w ośrodkach wsparcia 273 osoby.

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin

	Liczba pracowników	% w stosunku do ogółu
MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE, w tym:	531	39,19
Filie Ośrodka	241	17,79
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	502	37,05
OŚRODKI WSPARCIA	273	20,15
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	49	3,62

Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2018 rok

Kadrę pomocy społecznej w MOPR realizującą zadania w ramach ustawy o pomocy społecznej tworzą przede wszystkim pracownicy socjalni (w tym m. in. starsi pracownicy socjalni, specjaliści pracy socjalnej oraz starsi specjaliści pracy socjalnej). W 2018 roku zatrudnionych było 179 pracowników socjalnych, co stanowiło 33,71% ogółu pracowników jednostki. Wśród nich 171 osób świadczyło pracę socjalną w środowisku, przeprowadzało rodzinne wywiady środowiskowe i zgodnie z art.121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywało comiesięczny dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł.

Należy nadmienić, że 171⁵ osób pracujących w terenie zatrudnionych było w ramach 166 etatów (do liczby osób zatrudnionych wliczone były również osoby wykonujące pracę na umowę na zastępstwo).

⁴ Dane na podstawie sprawozdania MRPiPS-03 za 2018 rok oraz danych własnych.

⁵ Biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych osób, przeprowadzających wywiady środowiskowe, były one zatrudnione odpowiednio: w Sekcjach pracy socjalnej - 152 osoby, w Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie -11 osób, w Sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych - 5 osób, w Sekcji ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom – 2 osoby oraz w Sekcji ds. pomocy os. usamodzielnianym -1 osoba.

Zgodnie z zapisem ustawowym (art.110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej) w ośrodku pomocy społecznej powinien być spełniony wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców.

Według danych Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin, liczba mieszkańców Lublina wynosiła **329 425 osób** (w tym: 321 619 osób zameldowanych na pobyt stały oraz 7 806 osób zameldowanych na pobyt czasowy, wg stanu na dzień 31 XII 2018 r.). Biorąc pod uwagę wymogi określone ustawą MOPR powinien zatrudniać, co najmniej 165 pracowników socjalnych wykonujących pracę socjalną w środowisku. Wymóg dotyczący liczby zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców był w okresie sprawozdawczym spełniony.

2.2. Wykształcenie pracowników

Pracownicy MOPR posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe: 4 osoby posiadają tytuł naukowy doktora, 72,88% pracowników legitymuje się wykształceniem wyższym magisterskim, 10,17% posiada wykształcenie wyższe zawodowe.

Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2018 roku

Wykształcenie pracowników ogółem	Liczba osób	udział %
Doktoranckie	4	0,75
Wyższe magisterskie	387	72,88
Wyższe zawodowe	54	10,17
Policealne	58	10,92
Średnie	25	4,71
Zawodowe	2	0,38
Podstawowe	1	0,19
RAZEM	531	x

Źródło: Opracowanie własne MOPR

II. DOCHODY I WYDATKI

1. Dochody

W 2018 roku dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublin wyniosły łącznie: **14 932 619,89 zł.**

Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2018 roku, według źródeł pozyskania (w zł)

Tytuł uzyskania dochodów	Plan	Wykonanie
1. Zadania własne gminy	2 583 166,00	2 773 465,63
2. Zadania własne rozliczane z budżetem państwa	1 338 185,00	1 221 623,82
3. Zadania własne powiatu	315 000,00	315 369,45
4. Zadania zlecone	2 305 000,00	6 036 445,50
5. Dotacje i inne środki na realizację zadań przejętych od innych jednostek samorządu terytorialnego w drodze umów i porozumień	4 705 452	4 585 715,49
Razem	11 246 803,00	14 932 619,89

Źródło: Opracowanie własne MOPR

1. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2018 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych gminy pochodziły głównie:

- z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone mieszkańcom z terenu miasta Lublin w wysokości 2 647 326,79 zł,
- z tytułu zwrotu kosztów za świadczone usługi opiekuńcze przez OPS-y z bieżącego roku za lata ubiegłe w wysokości 17 903,45 zł,
- z tytułu odpłatności za pobyt osób bezdomnych w schroniskach i noclegowniach w wysokości 12 333,05 zł,
- z tytułu zwrotu kosztów przez OPS –y za pobyt w schroniskach osób z innych gmin na terenie Miasta Lublin za rok bieżący i lata ubiegłe w wysokości 31 701,64 zł,
- z tytułu zwrotu nienależnie pobranych (zasiłków celowych i świadczeń w zakresie dożywiania) w wysokości 7 249,29 zł.

2. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2018 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań własnych rozliczanych z budżetem państwa pochodziły głównie:

- z tytułu wpłat należności za świadczenia nienależnie pobrane, w tym m. in. z tytułu:
 - świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego 625 372,25 (z odsetkami);
 - świadczeń wychowawczych w wysokości 426 206,88 (z odsetkami) zł;
 - zasiłków stałych w wysokości 111 884,89 zł;
 - zasiłków okresowych w wysokości 38 612,46 zł;
 - zasiłków w ramach dożywiania w wysokości 3 465,96 zł;

- 3. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2018 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych powiatu pochodziły głównie:**
- z tytułu odpłatności rodzin za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w wysokości 222 807,61 zł,
 - z tytułu odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych dla osób usamodzielniających się oraz cudzoziemców w wysokości 26 227,40 zł,
 - z tytułu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pieczy zastępczej, świadczeń pobranych przez usamodzielniających się wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze w łącznej wysokości 16 056,59 zł.
- 4. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2018 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań zleconych, pochodziły głównie:**
- ze ściągłości należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń wierzycielom funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej, w łącznej wysokości 5 819 037,05 zł (wraz z odsetkami). Kwotę 485 655,07 zł pozyskano ze spłat zaliczki alimentacyjnej natomiast 3 348 361,33 zł pochodziło ze spłat dłużników alimentacyjnych w ramach wypłaconych wierzycielom świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a pozostałą kwotę 1 985 020,65 zł stanowiły odsetki,
 - z tytułu odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczone mieszkańcom z terenu miasta Lublin w wysokości 44 756,34 zł,
 - z tytułu odpłatności za pobyt w Środowiskowych Domach Samopomocy w wysokości 108 989,35 zł w ramach zadań z zakresu administracji rządowej, wykonywanych przez powiat.
- 5. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2018 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań przejętych od innych jednostek samorządu terytorialnego w drodze umów i porozumień, pochodziły głównie:**
- z tytułu wpłat innych powiatów za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w wysokości 4 151 580,39 zł,
 - z tytułu wpłat innych powiatów za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin w wysokości 434 064,17 zł.

2. Wydatki

W 2018 r. wydatki bieżące Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie osiągnęły poziom: **378 671 644,31 zł.**

2.1. Wydatki bieżące ze względu na rodzaj zadania

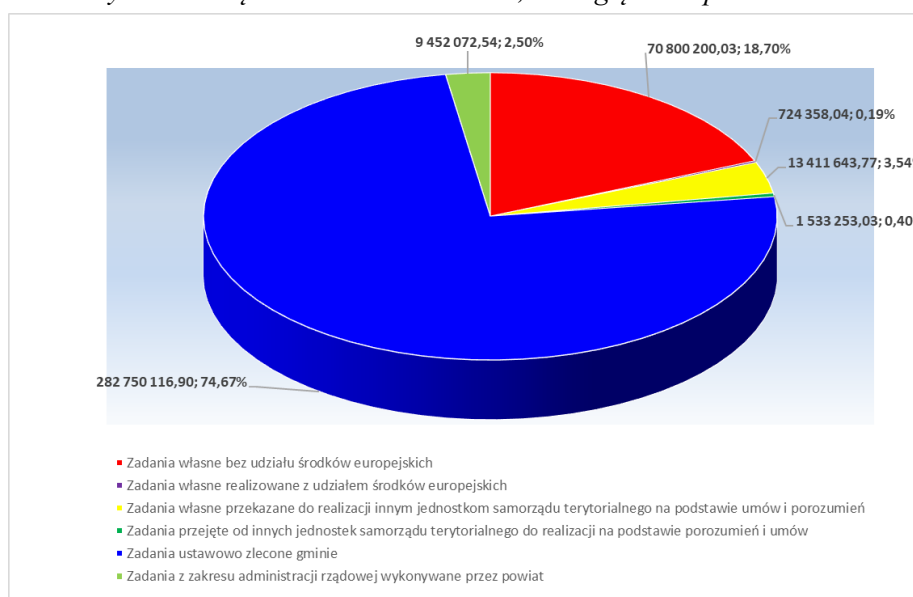
Tabela 4. Wydatki MOPR w 2018 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)	% udziału ogółem
1	Zadania własne bez udziału środków europejskich	70 800 200,03	18,70%
2	Zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich	724 358,04	0,19%
3	Zadania własne przekazane do realizacji innym jednostkom samorządu terytorialnego na podstawie umów i porozumień	13 411 643,77	3,54%
4	Zadania przejęte od innych jednostek samorządu terytorialnego do realizacji na podstawie porozumień i umów	1 533 253,03	0,40%
5	Zadania ustawowo zlecone gminie	282 750 116,90	74,67%
6	Zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat	9 452 072,54	2,50%
Razem		378 671 644,31	100,00

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Największy udział w dokonanych wydatkach miały zadania ustawowo zlecone gminie. Stanowiły one aż 74,34% ogółu wydatków. Natomiast zadania własne stanowiły 18,70% ogółu wydatków.

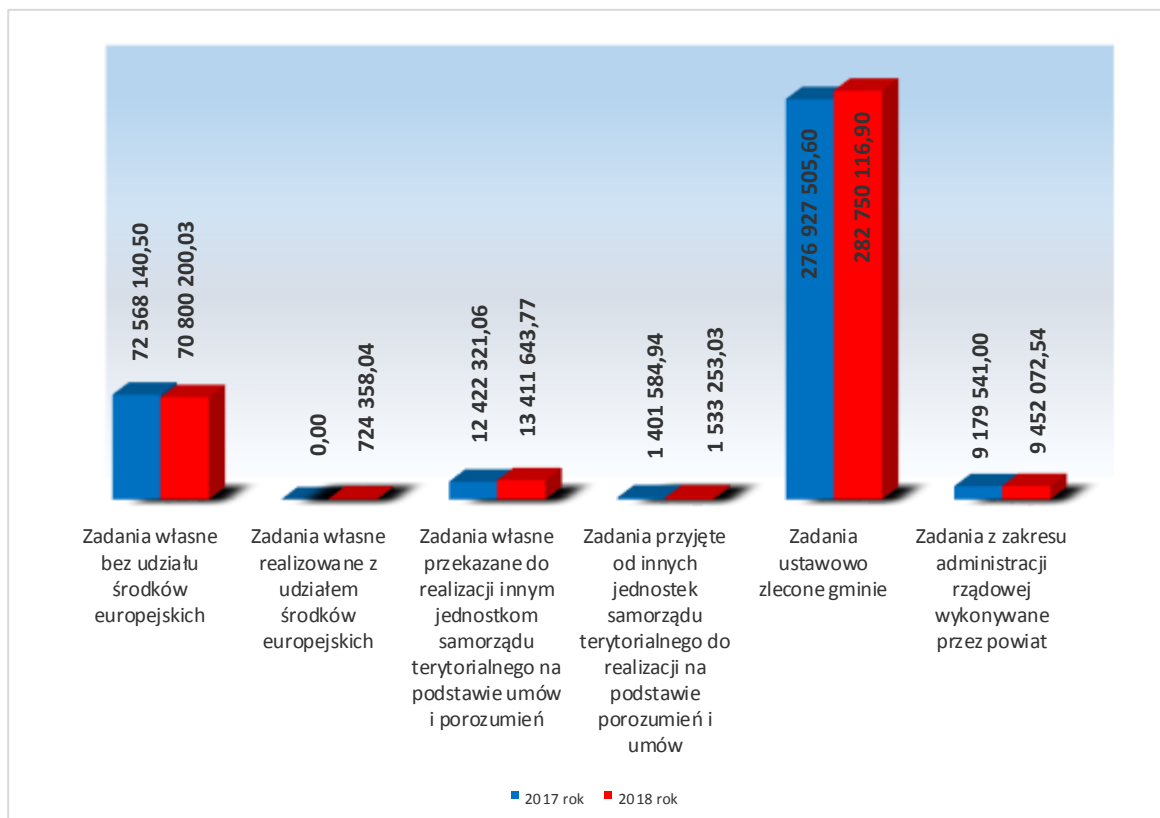
Wykres 1. Wydatki bieżące MOPR w 2018 roku, ze względu na przeznaczenie środków

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W odniesieniu do roku 2017 nastąpił wzrost wydatków o 6 172 551,21 zł. Największy wzrost odnotowano w ramach zadań ustawowo zleconych gminie o 5 822 611,30 zł. Największy spadek w stosunku do roku 2017 odnotowano w ramach zadań własnych bez udziału środków europejskich o kwotę 1 767 940,47 zł. Fakt ten obrazuje poniższy wykres. Wydatki w ramach pozostałych zadań utrzymywały się na zbliżonym poziomie.

Wykres 2. Wydatki bieżące MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2017-2018

Źródło: Opracowanie własne MOPR

2.2. Wydatki bieżące zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie 2018 roku z podziałem na formy wsparcia

Tabela 5. Wydatki bieżące zrealizowane przez MOPR w 2018 roku z podziałem na formy wsparcia

L.P.	Wyszczególnienie	Wartość (zł)
1	Wydatki na domy pomocy społecznej oraz niepubliczne ośrodki wsparcia	17 878 708,28
2	Wydatki na placówki opiekuńczo – wychowawcze i placówki wsparcia dziennego	5 294 382,37
3	Usługi pomocy społecznej	12 163 514,69
4	Zasiłki pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania")	16 374 875,15

5	Program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	4 549 689,46
6	Pomoc na rzecz cudzoziemców	144 613,81
7	Rodziny zastępcze (wydatki na świadczenia)	6 149 722,70
8	Usamodzielnienia	1 126 175,89
9	Świadczenia rodzinne oraz dodatki, świadczenia opiekuńcze, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego	96 144 927,09
10	Świadczenie wychowawcze i dodatki w wysokości świadczenia wychowawczego	172 810 758,33
11	Świadczenia w ramach programu "Dobry Start"	10 073 101,95
12	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	1 097 176,36
13	Świadczenia wynikające z ustawy o Karcie Polaka	1 197 555,00
14	Wydatki realizowane z udziałem środków europejskich	724 358,04
13	Utrzymanie MOPR w tym:	32 526 279,78
13.1	Centrum Aktywności Środowiskowej	596 676,48
13.2	Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin	664 889,15
13.3	Dzienny Ośrodek dla Bezdomnych	322 539,44
13.4	Asystenci rodzin, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i inni specjaliści (m.in. pedagodzy, psychologzy) zatrudnieni w dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej	1 218 505,65
13.5	Obsługa wypłaty świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz kosztami obsługi programu "Za życiem"	3 239 779,81
13.6	Obsługa wypłaty świadczenia wychowawczego i dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego	2 553 131,19
13.7	Obsługa wypłaty świadczenia "Dobry Start"	290 370,00

13.8	Obsługa wypłaty świadczeń wynikających z Karty Polaka	23 951,10
14	Pozostała działalność	415 805,41
15	RAZEM:	378 671 644,31

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Największy procent wydatków stanowiła realizacja świadczenia wychowawczego, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wprowadzone zostało ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017r. poz.1851), a wydatki na realizację zadania wyniosły ogółem 172 810 758,33 zł, co stanowiło 45,64% ogółu wydatków MOPR. Wypłaty świadczeń wychowawczych finansowane są z budżetu państwa.

Wydatki poniesione na realizację zadań z ustawy z dnia z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wyniosły ogółem 96 144 927,09 zł, co stanowiło 25,39% ogółu wydatków MOPR.

Kolejną pozycję zajmują wydatki poniesione na zasiłki i usługi pomocy społecznej. Wydatki te wyniosły ogółem 33 232 693,11 zł, stanowiąc 8,78% wydatków MOPR. W tej kwocie:

- 49,27 % stanowiły wydatki na zasiłki pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”) w kwocie 16 374 875,15 zł,
- 36,60% stanowiły wydatki na usługi pomocy społecznej w kwocie 12 163 514,69 zł,
- 13,69% stanowiły wydatki na Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, które wyniosły 4 549 689,46 zł,
- 0,44 % stanowiły wydatki na rzecz cudzoziemców w kwocie 144 613,81 zł.

Ogółem poziom wydatków na zasiłki i usługi pomocy społecznej w 2018 roku w stosunku do 2017 roku był niższy o 2 266 266,03 zł, co niewątpliwie było spowodowane poprawą sytuacji ekonomicznej rodzin z dziećmi, pobierających świadczenie wychowawcze.

Koszty utrzymania Ośrodka i jego komórek organizacyjnych w roku sprawozdawczym wyniosły 32 526 279,78 zł i pozostawały na poziomie roku ubiegłego.

Wydatki na domy pomocy społecznej oraz ośrodki wsparcia w 2018 roku stanowiły 4,72% ogółu wydatków i wyniosły 17 878 708,28 zł, natomiast związane z udzieleniem dotacji na prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych i placówek wsparcia dziennego – 1,40% wydatków MOPR i osiągnęły poziom 5 294 382,37 zł.

Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń dla rodzin zastępczych oraz osób usamodzielniających się lub kontynuujących naukę wychowanków wyniosły 1,92%, tj. łącznie 7 275 898,59 zł.

Na rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych wydatkowano 1 097 176,36 zł, co stanowi 0,29% wydatków Ośrodka w 2018 roku.

Poziom wydatków na realizację zadań pomocy społecznej w 2018 roku w stosunku do 2017 roku był wyższy ogółem o 6 172 551,38 zł.

Poza wydatkami bieżącymi, opisanymi powyżej w roku 2018 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie poniósł również wydatki inwestycyjne w wysokości 292 808,50 zł. Łączne wydatki Ośrodka w roku 2018 wyniosły zatem 378 964 452,81 zł.

III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH

1. Wywiady środowiskowe

Dla przyznania świadczenia z pomocy społecznej niezbędne jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Sposób przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wzór kwestionariusza określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. (Dz. U. poz. 1406 z dnia 6 września 2016 r.).

W dniu 27 września 2017 r. zostało opublikowane Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2017r. poz. 1788).

Wywiad przeprowadza się w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie udzielenia pomocy. W sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji ośrodka pomocy społecznej, wywiad przeprowadza się w terminie do 2 dni od dnia otrzymania wiadomości o potrzebie przyznania wsparcia. Pracownik socjalny jest zobowiązany do sprawdzenia każdego zgłoszenia o konieczności udzielenia pomocy, może również wszcząć postępowanie z urzędu. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby lub rodziny. Pracownik socjalny przeprowadzając wywiad, bierze pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie, które mogą mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznanego wsparcia.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2018 sporządzili łącznie 22 259 kwestionariuszy wywiadów środowiskowych, ich liczbę z podziałem na rodzaje przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2018 roku

TABELA 6A. Pomoc środowiskowa		
1	CZEŚĆ I dotyczy osób ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej	2 637
2	CZEŚĆ II - dotyczy małżonka, zstępnych lub wstępnych, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	1 533
3	CZEŚĆ III - dotyczy małżonka, zstępnych lub wstępnych, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu)	33
4	CZEŚĆ IV - dotyczy osób ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu)	14 955
5	CZEŚĆ VII - dotyczy osób/rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego	18
TABELA 6B. Pomoc instytucjonalna		

6	dotyczy osób ubiegających się o pomoc pieniężną na usamodzielnienie, pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki (cz. IV i V wywiadu)		27
7	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w domu pom. społ. (cz. I i IV wywiadu)		510
8	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w domu pom. społ. (cz. II i III wywiadu-dotyczy osób, o których mowa w art.103 ustawy o pomocy społecznej)		224
9	wywiady środowiskowe dotyczące osób ubiegających się/korzystających z ośrodków wsparcia (cz. I i IV wywiadu)		1 215
10	wywiady środowiskowe dotyczące osób, które ubiegają się o przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym oraz ustalenia odpłatności (cz. I i IV wywiadu)		128
11	dotyczy cudzoziemców, o których mowa w art. 91 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (cz. VI wywiadu)		14
12	wywiady sporządzone dla potrzeb Wydziału świadczeń socjalnych	w tym: wywiady środowiskowe przeprowadzone u dłużników alimentacyjnych	3
13		dotyczy wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust 4E ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo aktualizacji wywiadu na podstawie art.23 4F tej ustawy (cz. VIII wywiadu)	621
14		dotyczy wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust 4AA lub 4B ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo art. 15 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (cz. IX wywiadu)	305
15	wywiady inne, nie wymienione powyżej		36
liczba wywiadów ogółem			22 259
liczba pracowników socjalnych faktycznie sporządzających wywiady⁶			161
liczba wywiadów przypadających na 1 pracownika dziennie (po odliczeniu dni świątecznych)			0,55
liczba wywiadów przypadających na 1 pracownika miesięcznie (po odliczeniu dni świątecznych)			11,52

Źródło: Opracowanie własne MOPR

2. Decyzje administracyjne

W sprawach dotyczących realizacji zadań ustawowych w roku 2018 wydano **103 571** decyzji administracyjnych. Dotyczyły one przyznawania świadczeń, naliczania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, naliczania odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz przyznawania innego typu usług i odpłatności.

⁶W sprawozdaniu MRPiPS-03 za 2018 rok liczba pracowników socjalnych przeprowadzających wywiady środowiskowe wyniosła 171 osób. Liczba ta została zwiększona o 3 osoby zatrudnione w Dziennym Ośrodku Wsparcia dla Bezdomnych (przeprowadzające wywiady, a nie otrzymujące dodatku za pracę w terenie), a następnie zmniejszona o 11 osób zatrudnionych w Sekcji ds. przemocy i o kolejne 2, które pobierały dodatek za pracę w terenie a faktycznie nie sporządzały wywiadów (długotrwałe zwolnienia lekarskie, urlopy macierzyńskie).

Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2018 roku

Zakres decyzji dotyczył:	Liczba decyzji	Liczba odwołań do SKO	w tym utrzymane w mocy
Wydział pomocy środowiskowej	42 241	251	131
Wydział pieczy zastępczej i wspierania rodziny	2 380	3	1
Wydział wsparcia społecznego	6 197	17	5
Wydział świadczeń socjalnych	52 753	350	144
RAZEM	103 571	621	281

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Realizując zadania na rzecz klientów pomocy społecznej, MOPR rozpatrzył ponadto **5 465** wniosków osób niepełnosprawnych, przygotowując pisemną informację o sposobie rozpatrzenia sprawy, bez wydawania decyzji administracyjnej.

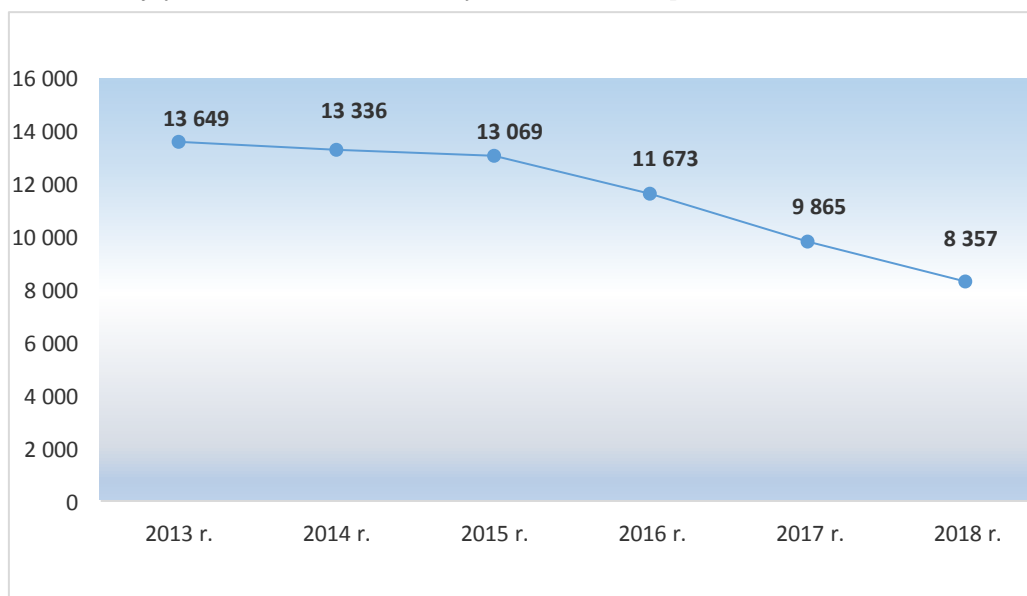
IV. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ

Świadczenia pomocy społecznej przyznawane i wypłacane przez MOPR, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, adresowane są do osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. Celem działań realizowanych przez MOPR jest udzielanie osobom i rodzinom wsparcia, umożliwiającego przezwycięzenie tych trudności. Rodzaj, forma i rozmiary świadczenia powinny być adekwatne do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, odpowiadać celom i mieścić się w możliwościach pomocy społecznej.

W 2018 roku w ramach ustawy o pomocy społecznej z pomocy Ośrodka skorzystało **17 451** osób, co stanowi 5,3% mieszkańców miasta Lublin.⁷

W 2018 roku decyzją przyznano świadczenia **8 357 osobom** (z 7 008 rodzin liczących ogółem 11 828 osób). Jest to o 1 508 osób mniej niż w 2017 roku. Liczba świadczeniobiorców na przestrzeni ostatnich lat utrzymywała się na zbliżonym poziomie, od roku 2016 notuje się znaczący spadek, co obrazuje poniższy wykres. Fakt ten, może być spowodowany wejściem w życie ustawy z dnia 11.02.2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, a co za tym idzie poprawą sytuacji ekonomicznej rodzin z dziećmi.

Wykres 3. Liczba świadczeniobiorców w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2013-2018

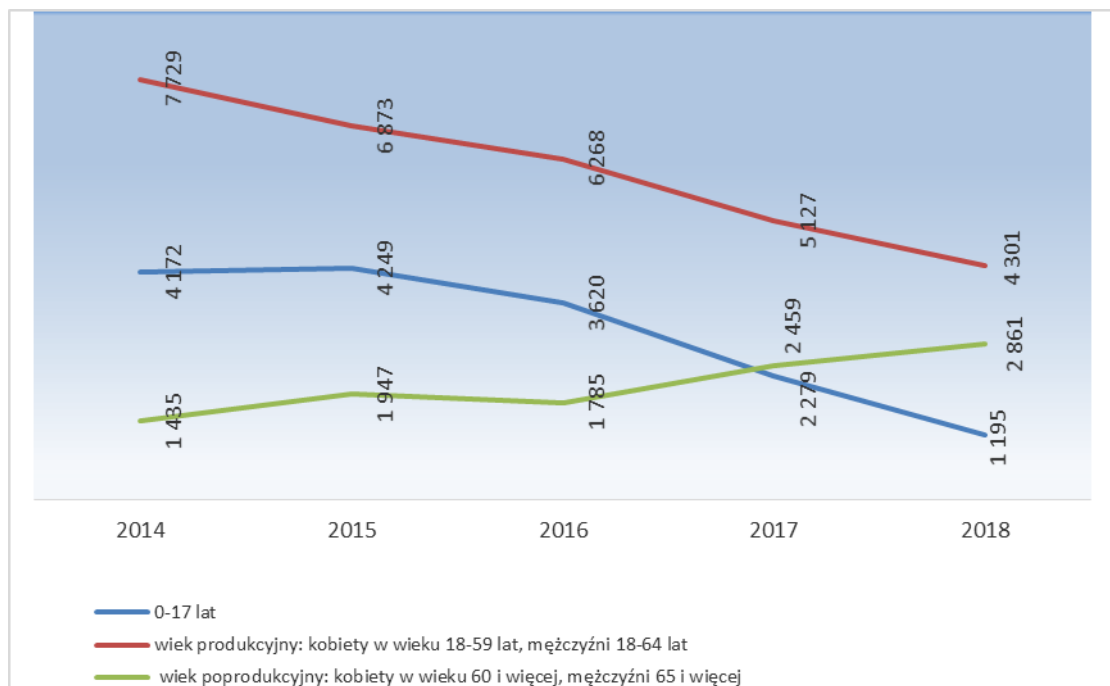
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2018 r.

Proces starzenia się społeczeństwa czyli długotrwały spadek liczby urodzeń przy jednoczesnym wydłużaniu się życia osób starszych jest obecnie poważnym problemem

⁷ Dane dotyczą pomocy z zakresu zadań własnych i zleconych gminie, zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanej przez powiat, zadań realizowanych na podstawie porozumień i umów. Liczba mieszkańców wg Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin w dniu 31 XII 2018 r. wynosiła: **329 425** osób (321 619 osób zameldowanych na stałe oraz 7 806 osób posiadających meldunek czasowy) i **jest mniejsza o 702** osoby w stosunku do 2017 roku, kiedy wynosiła 330 127 osób.

demograficznym i społecznym. Skutkuje to wyraźną zmianą struktury społecznej – mniejszą ilością dzieci, uczniów, studentów, a następnie pracowników, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Jak obrazuje poniższy wykres, te same tendencje zauważalne są wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej. W 2014 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 10,76% ogółu świadczeniobiorców, natomiast w 2018 roku odsetek ten wzrósł do 34,23%. Aktualnie co 3 świadczeniobiorca jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 4. Liczba świadczeniobiorców z podziałem na grupy na przestrzeni lat 2014-2018

Źródło: Opracowanie własne

1. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń pieniężnych

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom/rodzinom, które spełniają jednocześnie dwie przesłanki wymienione w ustawie, tj.:

- dochód osoby/rodziny nieprzekraczający kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej
- występowanie, co najmniej jednej z dysfunkcji zaburzających funkcjonowanie rodziny.

Od 1 października 2018 roku zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1358) maksymalna wysokość dochodu uprawniająca do bezzwrotnych świadczeń z pomocy społecznej wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej - maksymalnie 701 zł
- dla osoby w rodzinie - maksymalnie 528 zł.

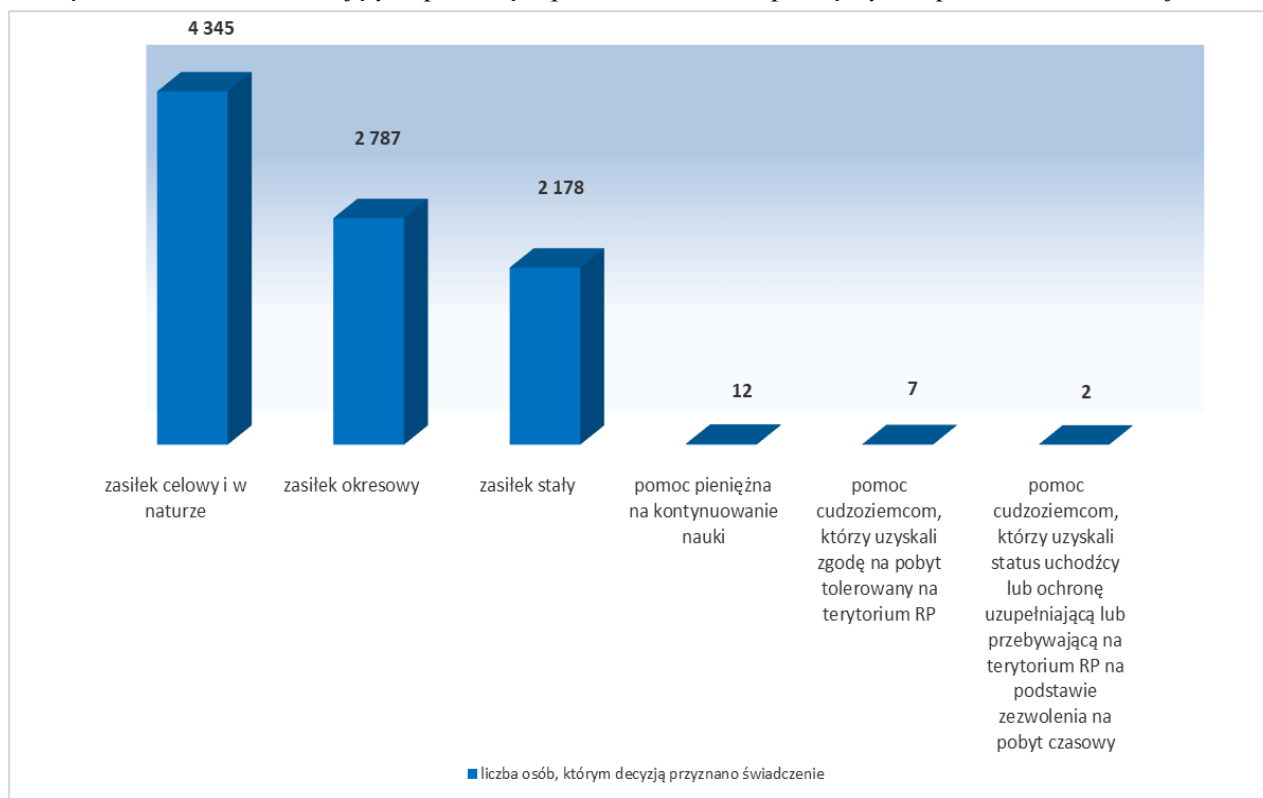
Konieczność wsparcia rodziny w ramach systemu pomocy społecznej wynikać może z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby,

bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, alkoholizmu, narkomani, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznana pomoc na zasadach zwrotu części lub całości przyznanego świadczenia lub pomoc w formie zasiłku celowego specjalnego.

W ramach własnych i zleconych pomoc w formie świadczeń pieniężnych przyznano decyzją łącznie 5 266 osobom (z 5186 rodzin). Liczba osób w tych rodzinach wynosi 9 358.

Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2018 r.

Zdecydowanie największa liczba osób korzystała z zasiłków celowych i specjalnych celowych – tę formę pomocy przyznano 4 345 osobom. Z tej formy pomocy skorzystało ogółem 51,99% odbiorców świadczeń. Świadczenia te przyznawane były z przeznaczeniem na: zakup odzieży, obuwia, żywności, leczenie, uregulowanie zaległości w opłatach eksploatacyjnych, pomoc w formie opału.

Znaczna była również liczba osób korzystających z zasiłków okresowych. Wyniosła 2 787 i była niższa o 455 osób w stosunku do 2017 roku. Wśród świadczeniobiorców pobierających zasiłki okresowe najliczniejszą grupę stanowiły osoby dotknięte problemem

bezrobocia – 1 608 osób i kolejno, osoby dotknięte niepełnosprawnością – 744 i długotrwałą chorobą – 603, 14 osób z powodu możliwości otrzymania i nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła **267,33 zł**. Średni okres otrzymywania świadczenia przez rodzinę (lub osobę) wynosił 5,25 miesiąca w roku.

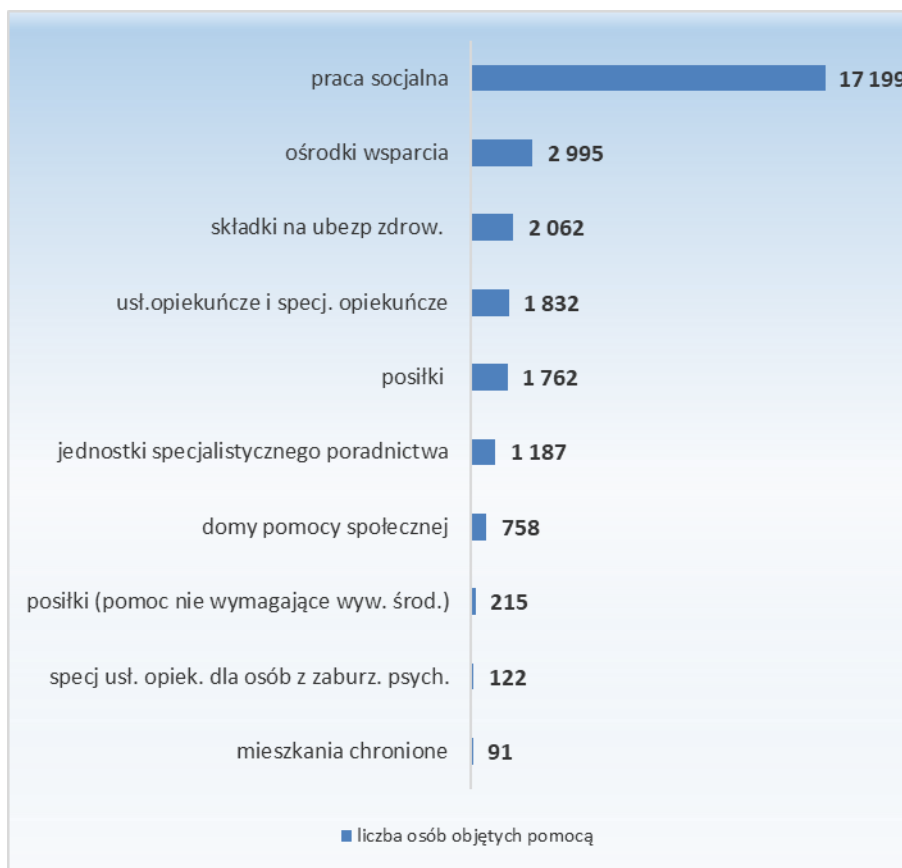
W 2018 roku nastąpił nieznaczny wzrost liczby świadczeniobiorców zasiłków stałych, o 21 osób w stosunku do 2017 roku. Zasiłki te przyznano 2 178 osobom, przy czym 1 944 świadczeniobiorców z tej grupy stanowiły osoby samotnie gospodarujące. Klienci korzystający z zasiłków stałych stanowili 26,06% ogółu świadczeniobiorców. Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 531,68 zł miesięcznie. Świadczeniobiorcy zasiłków stałych otrzymywali świadczenie średnio przez 9,37 miesięcy w roku. W przypadku 2 011 osób objętych pomocą w formie zasiłku stałego w 2018 roku, zostały także opłacone składki zdrowotne w łącznej kwocie 889 550 zł.

2. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń niepieniężnych

Pomocą niepieniężną są wszystkie te świadczenia pomocy społecznej, których najogólniej ujmując, osoba wspierana nie otrzymuje w formie pieniężnej – m. in. gorący posiłek, usługi opiekuńcze, schronienie, pomoc rzeczowa.

Skuteczne pomaganie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, pozostającym w trudnych sytuacjach życiowych, wymaga podejścia, które wykorzystuje odpowiednie metody. Pracę socjalną należy rozumieć jako zespół umiejętnie powiązanych ze sobą i zaplanowanych działań prowadzonych przez wykształconych pracowników socjalnych we współpracy z osobą wspieraną. Służyć ma rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. Praca socjalna to działalność profesjonalna polegająca na udzielaniu pomocy jednostkom, grupom lub społecznościom we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Zadaniem pracy socjalnej jest także podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie i niwelowanie skutków marginalizacji społecznej osób oraz rodzin i jest świadczona bez względu na posiadany dochód. W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni podejmują działania polegające m.in. na: wsparciu, towarzyszeniu, poradnictwie, rozszerzaniu kontaktów społecznych, budowaniu sieci wsparcia społecznego, edukacji. W 2018 roku 98,56% ogółu świadczeniobiorców w ramach ustawy o pomocy społecznej tj. 17 199 osób było objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej. Pozostałe 252 przypadki to osoby, którym sprawiono pochówek lub mieszkańcy Miasta Lublin objęci wsparciem innych OPS-ów.

Wykres 6. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2018 roku, z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2018 r.

W roku 2018 odnotowano znaczący wzrost (o 36,78%) liczby osób objętych wyłącznie pracą socjalną. W odniesieniu do roku 2017 liczba osób objętych wyłącznie pracą socjalną wzrosła z 4 111 (z 1 905 rodzin) do 5 623 osób (z 2 630 rodzin) w roku 2018. Pomoc w postaci wyłącznie pracy socjalnej otrzymało 32,22% ogółu osób objętych wsparciem w 2018 roku.

Główny cel pracy socjalnej czyli usamodzielnienie osób i rodzin w 2018 roku osiągnięto w 231 przypadkach.

Z pomocy w ośrodkach wsparcia w 2018 roku skorzystało ogółem 2 995 osób, w tym 1 356 osób korzystało z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 639 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Kolejną formą pomocy niepieniężnej oferowanej klientom jest opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne. W 2018 roku opłacono składki na łączną kwotę 900 487 zł dla 2 062 osób. Główną grupę świadczeniobiorców, za którą opłacana była składka stanowiły 2 011 osób pobierających zasiłek stały. Ponadto składki zdrowotne były opłacane za 50 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej „Nadzieja” ul. F. Mireckiego 29-31, Lublin oraz 1 osobę wychodzącą z bezdomności.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie świadczył również pomoc w postaci usług opiekuńczych osobom, które z powodu wieku lub niepełnosprawności nie były w stanie zaspokoić niezbędnych życiowych potrzeb. Z usług opiekuńczych obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz pomoc w zapewnieniu kontaktów z otoczeniem skorzystały 1 794 osoby z 1 717 rodzin. Świadczeniobiorcy usług opiekuńczych zostali w 2018 roku objęci średniomiesięcznie 36 godzinami usług, co w skali roku stanowi 434 godziny.

Ze specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzeń lub niepełnosprawności, świadczonych przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, skorzystało 97 osób z 95 rodzin. Klientom usług specjalistycznych w 2018 roku przyznano decyzją średnio 27 godzin usług miesięcznie, rocznie 321. W ramach usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w 2018 roku wsparciem objęto łącznie 1 832 osoby z 1 755 rodzin, 59 osób skorzystało z obydwu rodzajów usług.

Szczególną formę wsparcia stanowią specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wymiar i zakres usług dostosowany jest do indywidualnie określanych potrzeb klienta. Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi najczęściej polega na pomocy i asystowaniu w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz trenowaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego zaspokajania potrzeb bytowych, wspólnym organizowaniu i spędzaniu czasu, korzystaniu z usług różnych instytucji, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy i wspieraniu w uzyskaniu zatrudnienia, wsparciu i interwencji psychospołecznej. W 2018 roku tym rodzajem wsparcia objęto łącznie 122 osoby ze 117 rodzin. Świadczeniobiorca specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2018 roku korzystał średniomiesięcznie z 26 godzin usług, co w skali roku stanowi 318 godzin.

Pomocą w formie posiłków (przyznanych decyzją administracyjną) objęte były 1 763 osoby, w tym 1 217 dzieci i młodzieży oraz 546 osób dorosłych.

Pomoc w formie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego, w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie świadczy Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin. Z pomocy Poradni w 2018 roku skorzystało 814 rodzin. Ogółem wsparciem objęto 1 187 osób, w tym 387 skorzystało z terapii.

W ramach interwencji kryzysowej w 2017 roku udzielono natychmiastowej, specjalistycznej pomocy 55 osobom z 23 rodzin w postaci poradnictwa socjalnego, prawnego lub schronienia (w zależności od potrzeb). Celem interwencji kryzysowej było przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, osobom i rodzinom będącym w stanie kryzysu.

Pracownicy MOPR, w ramach realizacji zadań statutowych, wydawali także decyzje administracyjne na podstawie zapisu art. 2 i art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. w zakresie przyznawania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1938). Łącznie

wydano 626 decyzji (przyznających, odmownych, wygaszających) na łączną sumę 66 532,63. Średni koszt wydania decyzji wyniósł 106,28 zł.

W roku 2018 była udzielana również pomoc niepieniężna w postaci: posiłków w ramach art. V.2, V.2.1. programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, umieszczenia osób w Domu Pomocy Społecznej, udzieleniu schronienia, pobytu w mieszkaniu chronionym, sprawienia pogrzebu.

V. POMOC ŚRODOWISKOWA

Priorytetowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest poprzez pracę socjalną, która jest fundamentalnym świadczeniem pomocy społecznej oraz w formie wypłaty świadczeń finansowych. Działania pracowników Wydziału pomocy środowiskowej koncentrują się na modyfikacji sposobu funkcjonowania osób, ich otoczenia, wzmacnianiu potencjału osób i rodzin do przezwycięzania trudnej sytuacji życiowej oraz wsparciu w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Powyższe założenia są spełniane poprzez podejmowane przez pracowników socjalnych działania zaprojektowane w oparciu o sporządzoną ocenę sytuacji i zmierzające do realizacji ustalonych celów. Skuteczne oddziaływanie na jednostkę odbywa się po dogłębnym rozpoznaniu (diagnozie) sytuacji w jakiej się znajduje, jej zasobów, deficytów, po określeniu w jakich obszarach jej funkcjonowania występują trudności i jakie są ich przyczyny. Zebrane informacje umożliwiają pracownikom socjalnym zaplanowanie działań, które są adekwatne do potrzeb, a w konsekwencji służą rodzinie w rozwiązaniu sytuacji problemowych, z jakimi się boryka. Zaprojektowane działania są realizowane zarówno przez osobę czy rodzinę, jak i pracownika socjalnego.

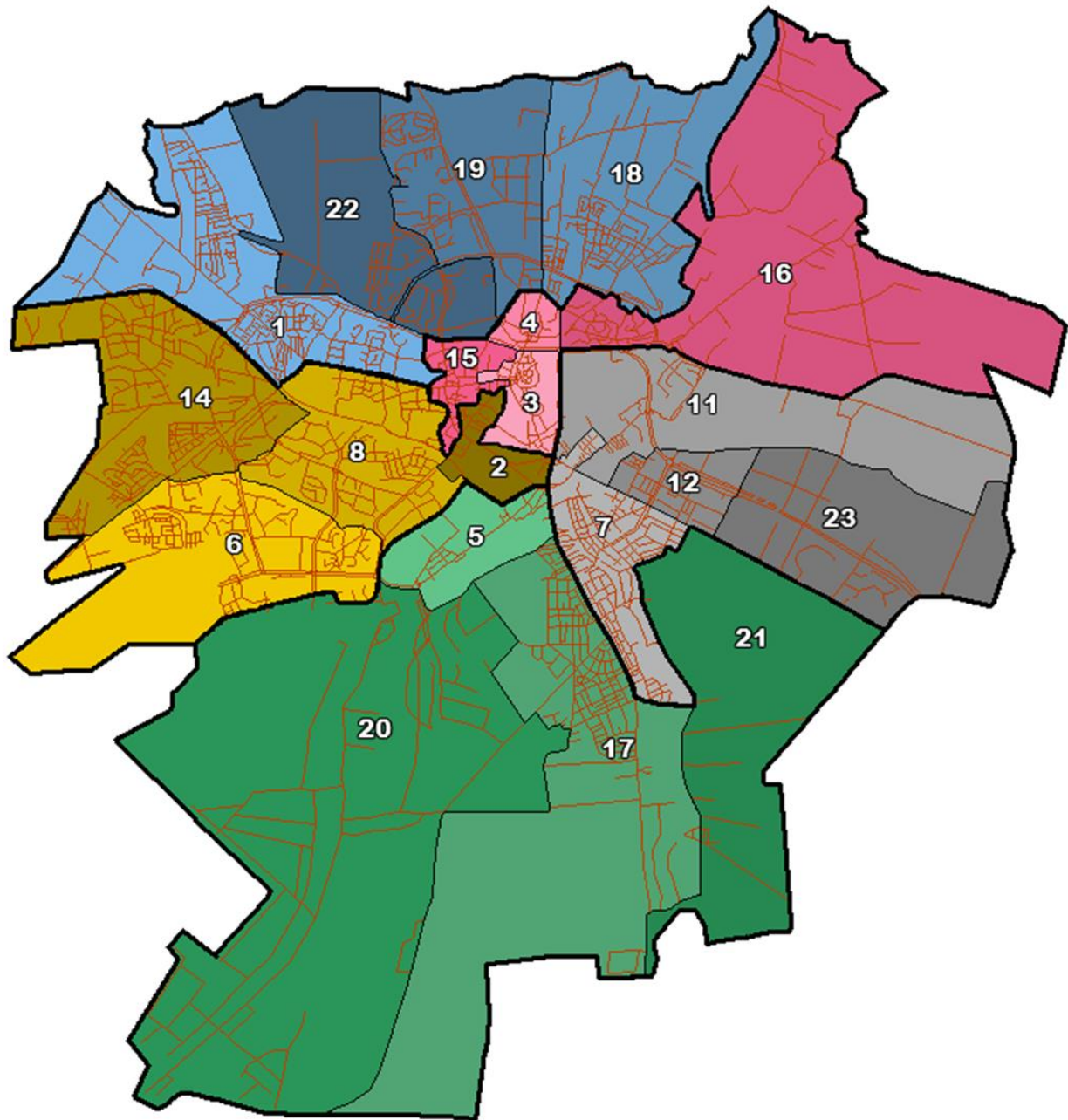
Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 5 Filii, które swoim zasięgiem obejmują wszystkie dzielnice Lublina. W strukturach Filii MOPR w roku 2018 funkcjonowało ogółem 20 Sekcji pracy socjalnej, których pracownicy zajmują się pracą socjalną z klientem bezpośrednio w jego środowisku.

Zgodnie z zarządzeniem nr 41/5/2018 r. Prezydenta Miasta Lublin z dnia 9 maja 2018 r. w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, Sekcja pracy socjalnej Nr 2 mieszcząca się przy ul. Głębokiej 8a została przyłączona do obszaru Filii Nr 3 mieszczącej się przy ul. Mieszka I 4.

Kolejno, zgodnie z zarządzeniem nr 58/2018 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia szczegółowych obszarów działania Filii i Sekcji pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z podziałem na ulice, od dnia 1 lipca 2018 r. ulice: Kresowa, Montażowa, Motorowa podlegają Sekcji pracy socjalnej Nr 16 przy ul. Towarowej 19 i kolejno ulice: Bernardyńska, Boczna Rusalki, Bulwarowa, Królewska, Kozia, Miedziana, Miła, Rusalka, Wesoła, Żmigród podlegają Sekcji pracy socjalnej Nr 15 przy ul. Narutowicza 74a.

Z dniem 1 lipca 2018 roku nastąpiła zmiana siedziby Sekcji pracy socjalnej Nr 3 funkcjonującej na terenie Filii Nr 1 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Aktualnie mieści się ona w siedzibie Filii Nr 1 tj. na ul. Lubartowskiej 6-8. Główną przesłanką do zmiany lokalizacji była potrzeba poprawy warunków lokalowych Sekcji. Aktualne obszary działania Filii i Sekcji pracy socjalnej obrazuje mapa nr 1.

Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania Sekcji pracy socjalnej w 2018 roku

Filia Nr 1 - ul. Lubartowska 6-8

- Sekcja pracy socjalnej Nr 3 - Lubartowska 6-8
- Sekcja pracy socjalnej Nr 4 - Lubartowska 6-8
- Sekcja pracy socjalnej Nr 15 - Narutowicza 74a
- Sekcja pracy socjalnej Nr 16 - Towarowa 19

Filia Nr 2 - ul. Hutnicza 1a

- Sekcja pracy socjalnej Nr 7 - Startowa 11
- Sekcja pracy socjalnej Nr 11 - Hutnicza 1a
- Sekcja pracy socjalnej Nr 12 - Startowa 11
- Sekcja pracy socjalnej Nr 23 - Jagiełły 16

Filia Nr 3 - ul. Mieszka I - 4

- Sekcja pracy socjalnej Nr 2 - Głęboka 8A
- Sekcja pracy socjalnej Nr 8 - Mieszka I - 4
- Sekcja pracy socjalnej Nr 6 - Jutrzenki 6
- Sekcja pracy socjalnej Nr 14 - Zana 38 (piętro III)

Filia Nr 4 - al. Kompozytorów Polskich 8

- Sekcja pracy socjalnej Nr 1 - Głowackiego 35
- Sekcja pracy socjalnej Nr 18 - Koryznowej 2b
- Sekcja pracy socjalnej Nr 19 - Kompozytorów Polskich 8
- Sekcja pracy socjalnej Nr 22 - Paganiniego 12

Filia Nr 5 - ul. Nałkowskich 114

- Sekcja pracy socjalnej Nr 5 - Piekarska 27
- Sekcja pracy socjalnej Nr 17 - Róży Wiatrów 1
- Sekcja pracy socjalnej Nr 20 - Nałkowskich 114
- Sekcja pracy socjalnej Nr 21 - Zdrowa 14

W dziale ds. pomocy środowiskowej funkcjonuje Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, która zajmuje się diagnozowaniem problemu przemocy w rodzinie, podejmowaniem działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz inicjuje działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizuje również procedurę „Niebieskiej karty”

W ramach pomocy środowiskowej podopieczni mogli również korzystać z pomocy funkcjonujących w strukturach MOPR:

- Dziennego Ośrodka Wsparcia dla Bezdomnych, ul. Młyńska 18,
- Centrum Aktywności Środowiskowej, ul. Antoniny Grygowej 4B,
- Specjalistycznej Poradni dla Rodzin ul. Popiełuszki 28E.

1. Rodziny korzystające z pomocy środowiskowej

1.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy

W ramach ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2018 roku udzielił pomocy ogółem 17 451 osobom z 9 638 rodzin.

Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2014 – 2018

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2014	12 045	24 805
2015	9 871	20 130
2016	9 993	19 998
2017	9 478	17 870
2018	9 638	17 451

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za lata 2014-2018.

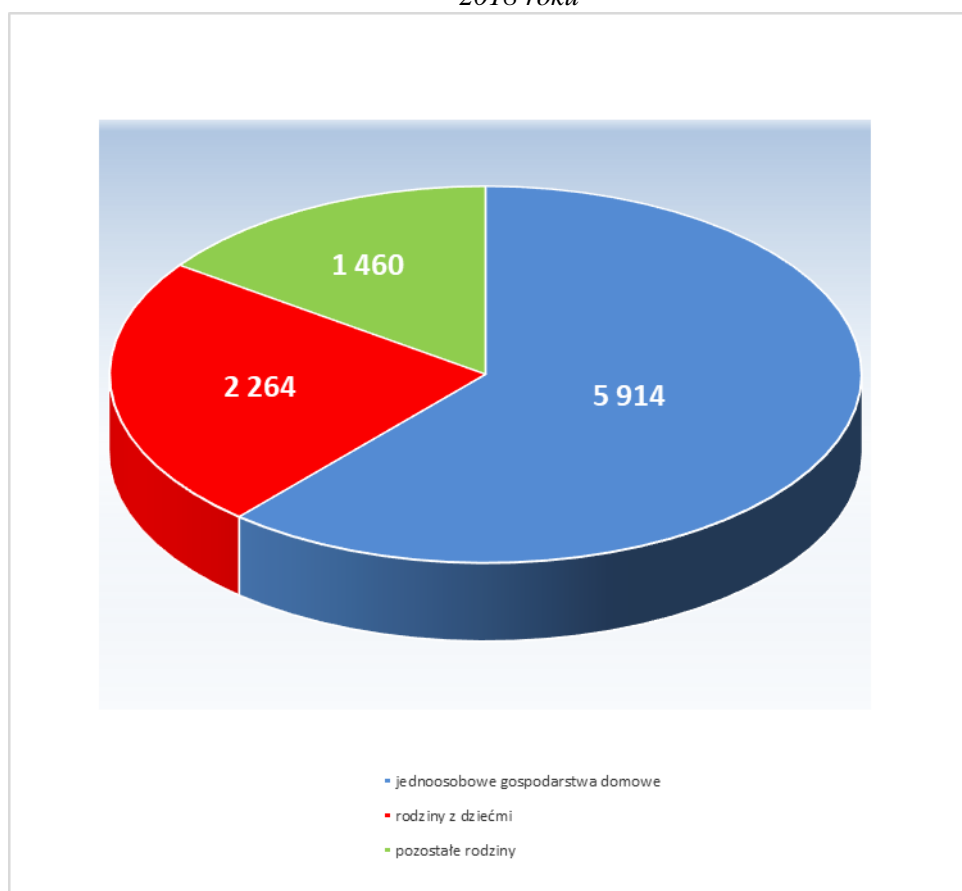
Środowiska, których jedynym źródłem utrzymania były zasiłki wypłacane na podstawie ustawy o pomocy społecznej stanowiły 21,08% wszystkich rodzin korzystających z pomocy w 2018 roku.

W 2018 roku po raz pierwszy z wnioskiem o udzielenie pomocy wystąpiły 1 533 osoby lub rodzin (15,91%), natomiast środowiska długotrwale korzystające z pomocy (powyżej 3 lat kalendarzowych) w liczbie 3 790 stanowiły 39,32% wszystkich rodzin korzystających ze wsparcia.

1.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin

Z pośród 9 638 rodzin jakie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie objął pomocą 61,36% stanowiły jednoosobowe gospodarstwa domowe, 23,49% stanowiły rodziny z dziećmi, a 15,15 % pozostałe rodziny.

Wykres 7. Struktura rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 2018 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2018 r.

W roku 2018 z pomocy Ośrodka korzystało 5 914 rodzin stanowiących jednoosobowe gospodarstwa domowe. Ich liczba wzrosła o 295, w stosunku do roku 2017, kiedy takich rodzin było 5 619.

W roku 2018 odnotowano blisko 9% spadek liczby rodzin z dziećmi objętych wsparciem. Z 2 479 odnotowanych w roku 2017 pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2018 pozostawało 215 rodzin mniej.

2 264 to rodziny wychowujące dzieci, w tym:

- 961 rodziny wychowujące jedno dziecko,
- 776 rodzin wychowujących dwoje dzieci,
- 527 rodzin wychowujących troje i więcej dzieci.

Wśród rodzin z dziećmi 1 052 to rodziny niepełne (215 rodzin niepełnych wychowywało troje i więcej dzieci).

Liczną grupę społeczną wśród klientów Ośrodka stanowili emeryci i renciści. Spośród 9 638 rodzin objętych pomocą emeryci i renciści tworzyli 3 137 rodzin, z czego 2 227 znajdowało się w grupie osób stanowiących jednoosobowe gospodarstwo domowe. Liczba rodzin emerytów i rencistów wśród wszystkich rodzin objętych pomocą stanowiła w 2018 roku 33 %. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawia tabela nr 9.

Tabela 9. Liczba rodzin objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2014 – 2018 z podziałem na typy

ROK	2 014	2 015	2 016	2 017	2 018
liczba rodzin korzystających z pomocy OGÓŁEM	12 045	9 871	9 993	9 478	9 638
w tym: liczba rodzin z dziećmi	3 803	3 127	3 020	2 479	2 264
stos % liczby rodzin z dziećmi do liczby rodzin ogółem	32%	32%	30%	26%	23%
w tym: liczba rodzin emerytów i rencistów	3 461	2 810	2 933	3 045	3 137
stos % liczby rodzin emerytów i rencistów do liczby rodzin ogółem	29%	28%	29%	32%	33%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za lata 2014-2018 r.

2. Powody przyznania pomocy

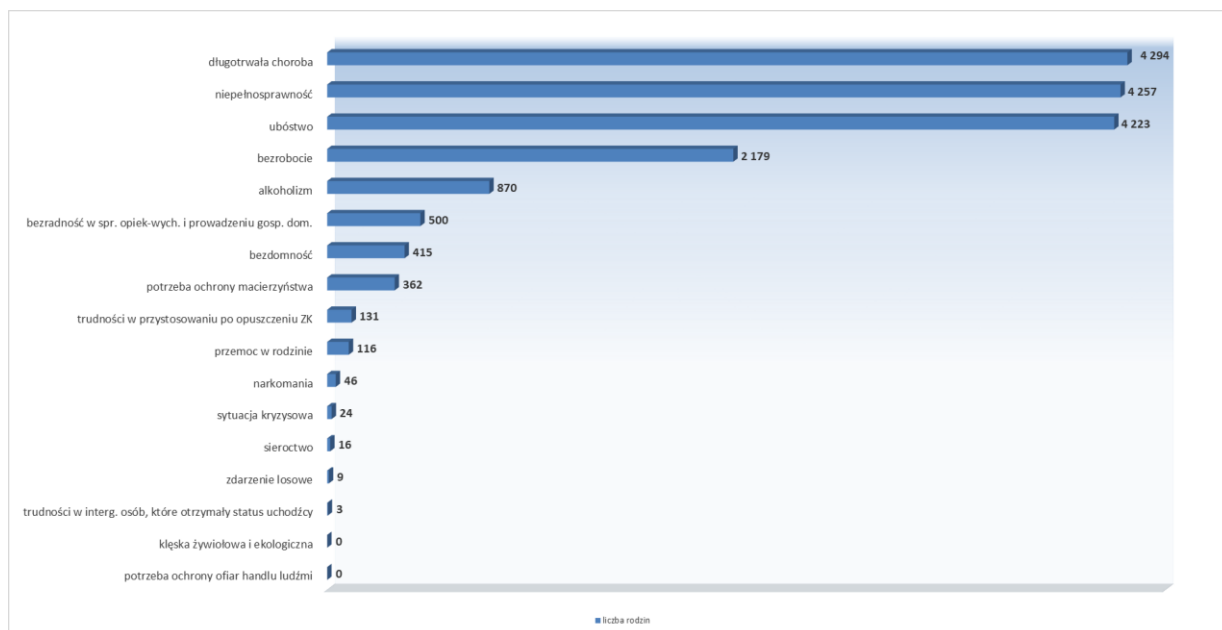
Ustawa o pomocy społecznej wyszczególnia 16 powodów będących podstawą udzielenia pomocy. Dominujące powody korzystania z pomocy MOPR w 2018 roku przedstawiono na wykresie nr 6. Należy jednakże zaznaczyć, że niejednokrotnie powody te współistnieją przy jednym dominującym lub są jego konsekwencją.

Głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez MOPR jest długotrwała i ciężka choroba. Pomoc z tego tytułu otrzymały 4 294 rodziny (liczące 6 482 osoby). Problem długotrwałej choroby dotyczy 44,55% liczby rodzin objętych pomocą.

Drugim problemem pod względem częstotliwości występowania jest niepełnosprawność, dotykająca 4 257 rodzin (44,17%), trzecim ubóstwo, które stało się przesłanką do korzystania z pomocy przez 4 223 rodziny. W przypadku problemu ubóstwa należy wskazać, że mimo iż występuje ono, jako dominujący problem, to jednak nie jest głównym zagadnieniem, wobec którego ukierunkowane są działania socjalne. Praca socjalna jest w pierwszej kolejności inicjowana na dysfunkcję, której konsekwencją jest problem ubóstwa.

Na kolejnych miejscach notuje się problem bezrobocia, który dotyczył 2 179 rodzin, alkoholizmu w 870 rodzin oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w 500 rodzinach.

Wykres 8. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2018 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2018 r.

Bezrobotni korzystający z pomocy Ośrodka stanowią 22,61% ogółu beneficjentów. W znacznej części są to osoby bez kwalifikacji lub których kwalifikacje są zdezaktualizowane, co w efekcie utrudnia im powrót na rynek pracy. Należy dodać, że w związku ze wzrostem popytu na pracę, długość okresu pozostawania bez zatrudnienia jest silnie skorelowana zarówno z kwalifikacjami, jak i motywacją do znalezienia pracy. Osoby wykształcone a także posiadające umiejętności i kwalifikacje dostosowane do potrzeb rynku, pozostają w rejestrze bezrobotnych krócej niż pozostali, jednakże najważniejszym czynnikiem jest chęć do podjęcia zatrudnienia. Należy też uwzględnić fakt, iż w przypadku części podopiecznych bezrobocie jest problemem wtórnym, współistniejącym z innymi (m.in. z alkoholizmem).

W 2018 roku liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu wynosiła 870, utrzymuje się na poziomie roku ubiegłego i stanowi 9,03% liczby rodzin objętych pomocą. Liczba osób w tych rodzinach ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową wynosi 1 219. W ocenie pracowników socjalnych z problemem alkoholowym boryka się jednakże znacznie większa liczba osób. Poza osobami u których zdiagnozowano chorobę alkoholową, wiele osób nie widzi problemu i nie wyraża chęci podjęcia leczenia pomimo, że spożywa alkohol ryzykownie.

Powodem korzystania z pomocy społecznej jest również bezdomność, która jest problemem wieloaspektowym, współistnieje z innymi problemami takimi jak: uzależnienie od alkoholu i narkotyków, bezrobocie, choroba psychiczna, problem w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, brak możliwości zamieszkania po opuszczeniu placówki opiekuńczo - wychowawczej.

Tabela 10. Dominujące powody przyznania pomocy

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	2017		2018		% wzrostu/spadku w odniesieniu do roku 2017	
		liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1	Długotrwała lub ciężka choroba	4 405	4 405	4 294	6 482	-2,52	-6,14
2	Nieppełnosprawność	4 348	4 348	4 257	6 635	-2,09	-2,40
3	Ubóstwo	4 740	4 740	4 223	7 031	-10,91	-15,94
4	Bezrobocie	2 678	2 678	2 179	4 975	-18,63	-19,33
5	Alkoholizm	892	892	870	1 219	-2,47	-6,80
6	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	697	697	500	1 705	-28,26	-26,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2017 i 2018 r.

3. Zadania własne i zlecone gminy

Ze świadczeń pomocy społecznej, przyznanych decyzją administracyjną w 2018 roku skorzystało 8 357⁸ osób (z 7 008 rodzin), w tym: w ramach zadań własnych świadczenia przyznano 8 286 osobom, a w ramach zadań zleconych 124.

W stosunku do roku 2017, odnotowano znaczny spadek osób i rodzin, którym przyznano świadczenia.

Tabela 11. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2018 r.

Zadania własne gminy	Zasiłki celowe i w naturze	4 012 743 zł
	Zasiłki okresowe	3 914 761 zł
	Zasiłki stałe	10 855 409 zł
	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	10 675 515 zł ⁹
	Posiłki	1 468 215 zł ¹⁰
	Schronienie	873 504 zł

⁸ Łączna liczba osób objętych pomocą w ramach zadań własnych i zleconych nie jest sumą matematyczną, ponieważ 53 osoby korzystało jednocześnie z obu rodzajów świadczeń.

⁹ Wartość usług liczona jest na podstawie podjętych decyzji i nie jest korygowana faktycznymi wydatkami ośrodka, jest natomiast pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta określoną w decyzji (na podstawie objaśnień do sporządzenia sprawozdania z udzielonych świadczeń pomocy społecznej)

¹⁰ W tym koszt posiłków finansowanych poza programem „Pomoc państwa w zakresie żywienia”

Zdania zleczone gminie	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburz. psychicznymi	813 064 zł
	Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany	56 880 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2018 r.

4. Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”¹¹

Poza ustawą o pomocy społecznej podstawą realizacji programu w roku 2017 była Uchwała nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020”, Uchwała nr 960/XXXVII/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu osłonowego „Pomoc Miasta Lublin w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Realizacja Programu pozwoliła na ograniczenie zjawiska niedożywienia w szczególności wśród: dzieci i młodzieży, osób dorosłych z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, osób starych, chorych, niepełnosprawnych. Pomoc udzielana była w formie: posiłków (przyznawanych decyzją), posiłków w trybie art. V.2 (bez konieczności przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej), zasiłków celowych oraz świadczenia rzeczowego.

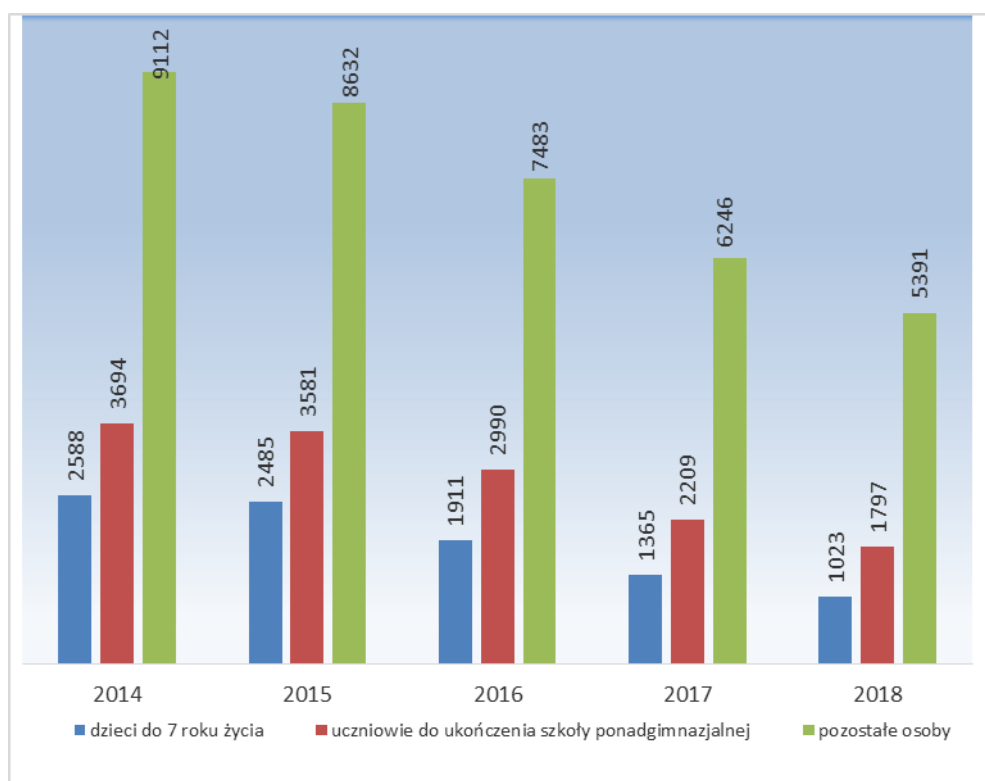
Programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2018 roku objęto 8 149¹² osoby, w tym:

- 1 023 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole,
- 1 797 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- 5 391 pozostałych osób.

¹¹ Dane na podstawie sprawozdania z realizacji programu „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA” za 2018 rok.

¹² Łączna liczba osób objętych programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nie jest sumą matematyczną osób zaliczonych do wymienionych grup dyspanseryjnych, ponieważ beneficjenci programu w trakcie roku sprawozdawczego zmieniają przynależność do grupy.

Wykres 9. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na przestrzeni lat 2014 – 2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania za lata 2014-2018 r.

W ramach realizowanego programu 1 709 osób korzystało z posiłku (przyznanego decyzją). Łącznie wydano 215 683 posiłki o wartości 1 369 326 zł. Koszt jednego posiłku wynosił średnio 6,35 zł.

Pomocą w formie zasiłków celowych objętych było w 2018 roku 7 654 osoby z 3 974 rodzin. Wypłacono 15 629 świadczeń na łączną kwotę 3 065 627 zł. Średnia wysokość świadczenia wynosiła 196,15 zł.

Kolejną formą pomocy oferowaną w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest świadczenie rzeczowe. W 2018 roku pomocą w tej formie objęto 275 osób z 260 rodzin. Udzielono świadczeń na łączną kwotę 38 979 zł.

Pomocą w formie posiłku nie wymagającą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego objęto w 2018 roku 215 dzieci. Łącznie wydano 18 937 posiłków o wartości 75 757 zł. Koszt jednego posiłku wynosił średnio 4,00 zł.

Łączny koszt Programu w 2018 roku wyniósł **4 549 689** zł (w tym pomoc w trybie art. V.2¹³:75 757 zł) i był niższy o kwotę 1 167 048 zł w stosunku do 2017 roku. Dotacja budżetu państwa w całym koszcie programu stanowiła 80% i wyniosła 3 639 752 zł.

¹³Art. V.2, V.2.1. programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyjętego uchwałą nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020” V.2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o potrzebie udzielenia pomocy

W ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” pomoc w formie gorącego posiłku realizowało 8 barów, 85 szkół i 10 przedszkoli działających na terenie Miasta Lublin.

5. Pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Tabela 12. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2018 roku

Forma usług	Liczba, osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń pomniejszona o odpłatność klienta ¹⁴
1. Usługi opiekuńcze - ogółem	1 832	1 755	809 361	10 675 515 zł
1.1. Usługi opiekuńcze	1 794	1 717	778 220	10 235 047 zł
1.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	97	95	31 141	440 468 zł
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	122	117	38 762	813 064 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2018 r.

Zadanie w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych w roku 2018 realizowały firmy: Stowarzyszenie Synergia oraz Polski Czerwony Krzyż Oddział Okręgowy, natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowało Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Koszt godziny usług w 2018 roku wynosił:

- 17,00 zł – usługi opiekuńcze,
- 18,50 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- 23,00 zł - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

w formie posiłku. V.2.1. Przyznanie pomocy, o której mowa w pkt V.2, w przypadku przyjęcia przez gminę odpowiedniego programu osłonowego, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, nie wymaga wydania decyzji administracyjnej w sprawie i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

¹⁴ Wartość usług opiekuńczych liczona jest na podstawie wydanych decyzji i pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta, jeśli taka odpłatność jest określona w decyzji. Faktyczne wydatki poniesione przez Ośrodek to kwota 11 000 360 zł - usługi opiekuńcze, 479 464,50 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze, 661 503 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (na podstawie danych Działu ds. finansowo-księgowego).

6. Przeciwdziałanie przemocy

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym w strukturze Działu ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wyodrębniona została Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ww. komórkę organizacyjną tworzą wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego oraz stanowisko pracy ds. obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego. Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy realizuje zadania określone ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, świadczy pracę socjalną we wskazanym zakresie na rzecz mieszkańców Miasta Lublin.

W 2018 roku kontynuowano działania socjalne, które miały na celu zapobieganie i minimalizowanie problemów wynikających ze zjawiska przemocy w rodzinie.

W perspektywie roku 2018 koordynowano procedurę 1 274 „Niebieskich Kart”, z czego 441 stanowiło kontynuację działań rozpoczętych w latach wcześniejszych. Odnotowano wpływ 1 122 formularzy nowych „Niebieskich Kart”. W celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 2018 roku powołano 827 grup roboczych, w ramach których odbyło się 3 306 spotkań.

Wieloaspektowym i interdyscyplinarnym wsparciem ze strony grup roboczych objęto 3 567 osób. W 2018 roku członkowie grup roboczych sporządzili 843 „Niebieskie Karty – C”, stanowiące plan pomocy osobom, wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy oraz 491 „Niebieskich Kart – D” służących weryfikacji sytuacji oraz podjętych zobowiązań ze strony osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Procedury „Niebieskie Karty” zostały zakończone w 692 rodzinach.

W realizację procedury „Niebieskie Karty”, w celu profesjonalizacji oraz podniesienia skuteczności świadczonej pomocy, zaangażowane były służby Policji, przedstawiciele placówek oświatowych, służby zdrowia, sądownictwa, ośrodków leczenia uzależnień, a także podmiotów sektora pozarządowego.

Tabela 13 Działania prowadzone przez Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury "Niebieskie karty" za okres I-XII 2018 roku.

Lp.	Nazwa działania	Liczba środowisk
1	Prowadzona procedura „Niebieskie karty”	1 274
2	Zamknięta procedura „Niebieskie karty”	692
3	Posiedzenia grup roboczych	3 306
4	Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi (proszę wymienić w poniższych wierszach):	
4.1	Sądy - wnioski do Sądu o wgląd w sytuację rodziny lub zabezpieczenie małoletniego w związku z nieprawidłowościami oraz o podjęcie działań względem osób stosujących przemoc	61
4.2	Sądy - udział w charakterze świadka na rozprawach w Sądzie	40
4.3	Sądy - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania karnego bądź cywilnego	37
4.4	KRPA - wnioski do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	50

4.5	KRPA - udział w posiedzeniach Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	35
4.6	KRPA - powołanie i udział członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w posiedzeniach grup roboczych	31
4.7	Prokuratura - zawiadomienia do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu	19
4.8	Prokuratura - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania przygotowawczego	21
4.9	Prokuratura Rejonowa Lublin - Północ -udział w Tygodniu Pomocy Ofiarom przestępstw, poradnictwo socjalne dla osób zgłaszających	1 pracownik Sekcji
4.10	Policja i Prokuratura - udział w charakterze świadka na przesłuchaniach na Policji i w Prokuraturze	81
4.11	Policja - udział dzielnicowych w grupach roboczych	3 213 spotkań
4.12	Policja - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania przygotowawczego	70
4.13	Komenda Miejska Policji - Wydział Prewencji - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	16
4.14	Policja - wizyty w środowisku w asyście Policji	1 020 wizyt
4.15	Współpraca z kuratorami sądowymi - wspólne wizyty środowiskowe, udział w grupach roboczych, wymiana informacji	263
4.16	Rzecznik Praw Obywatelskich - wymiana informacji	1
4.17	Centrum Interwencji Kryzysowej - konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, grupy wsparcia oraz udział w grupach roboczych	783
4.18	Stowarzyszenie AGAPE- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, grupy wsparcia oraz udział w grupach roboczych	412
4.19	Stowarzyszenie AGAPE-udział w Tygodniu Pomocy Ofiarom przestępstw, poradnictwo socjalne dla Klientów AGAPE	2 pracowników Sekcji
4.20	Stowarzyszenie SOPRA- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, udział w grupach roboczych	93
4.21	Stowarzyszenie BONA FIDES- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, udział w grupach roboczych	501
4.22	Stowarzyszenie BONA FIDES-spotkanie robocze z przedstawicielami Centrum Pomocy Interdyscyplinarnej nt. zasad współpracy, podejmowania wspólnych działań, wymiany informacji o Klientach, kolportowania ulotek	4 uczestników
4.23	Placówki oświatowe - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	71 placówek (33 szkoły podstawowe, 6 gimnazjów, 4 zespoły szkół, 1 technikum, 4 licea, 3 Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze, 20 przedszkoli)

4.24	Placówki służby zdrowia - wymiana informacji, udział w grupach roboczych, wspólne wizyty środowiskowe z psychiatrą lub pielęgniarką środowiskową	8 placówek
4.25	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	4 poradnie
4.26	Miejski Zespół Żłobków - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	2
4.27	Placówki opiekuńczo - wychowawcze, zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	3
4.28	Zespoły Interdyscyplinarne w innych gminach - wymiana informacji	67
4.29	Specjalistyczna Poradnia Rodzin - wymiana informacji, udział w grupie roboczej, skierowanie Klienta na terapię	126
4.30	Stowarzyszenie „MONAR” - skierowanie Klientów na terapię odwykową, psychologiczną, dla współuzależnionych	47
4.31	Stowarzyszenie RYSA - skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne	14
4.32	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Lublinie - wymiana informacji, skierowanie na terapię	136
4.33	Ośrodek Leczenia Uzależnień w Lublinie - wymiana informacji, skierowanie na terapię i grupy wsparcia, udział w grupie roboczej	390
4.34	Zakłady Karne, Areszty Śledcze - wymiana informacji, prośba o objęcie osadzonych programem korekcyjno - edukacyjnym, leczeniem odwykowym	22
4.35	Stowarzyszenie STOP - wymiana informacji, skierowanie na terapię odwykową lub dla współuzależnionych	6
4.36	SOW ul. Chmielewskiego 9 - wymiana informacji, skierowanie osoby doświadczającej przemocy w rodzinie do umieszczenia w ośrodku	30
4.37	Wspólnota AA - wymiana informacji, skierowanie do udziału w spotkaniach	18
4.38	Kancelaria Mediacyjna „Optimum” - skierowanie rodziny na mediacje pozasądowe	3
4.39	Świetlica Opiekuńczo - Wychowawcza - wymiana informacji nt. rodzin, współpraca w ramach grup roboczych	1
4.40	Stowarzyszenie SYNERGIA - wymiana informacji, skierowanie Klientów do udziału w programach terapeutycznych	5
4.41	Salezjańska Świetlica Środowiskowa - wymiana informacji nt. rodzin, współpraca w ramach grup roboczych	2
4.42	Uniwersytet Trzeciego Wieku - wymiana informacji, skierowanie do udziału w spotkaniach	5
4.43	Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Instytut Filozofii - udział psychologa w grupie roboczej, wymiana informacji	1
4.44	Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Wydział Politologii - prelekcja dla studentów nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”	20 uczestników

4.45	Okręgowa Izba Lekarska, Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych - prelekcja dla służby zdrowia nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”	30 uczestników
4.46	Sąd Rejonowy Lublin - Zachód - prelekcja dla kuratorów społecznych nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”	50 uczestników
4.47	LUXMED - prelekcja dla służby zdrowia nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”	30 uczestników
4.48	Okręgowa Rada Adwokacka - prelekcja przedstawicieli adwokatury i zawodów prawniczych podczas panelu pn. "Specyfika przestępstw przemocy domowej"	30 uczestników
4.49	Kurator Okręgowy - współpraca w zakresie poprawy realizacji działań przez kuratorów sądowych, udział w grupach roboczych	4

Źródło: Opracowanie własne na MOPR

Opracowano projekt i zlecono wykonanie 200 sztuk plakatów mających na celu podniesienie świadomości społecznej nt. zjawiska przemocy w rodzinie i oferty specjalistycznego wsparcia dla osób, których powyższy problem dotyczy, dostępnego w Mieście Lublin. Plakaty przekazane zostały instytucjom realizującym działania w zakresie zapobiegania zjawisku przemocy domowej, a także do placówek oświatowych, Rad Dzielnic i parafii Miasta Lublin, celem eksponowania w siedzibach i na terenie działalności.

W ramach działalności profilaktyczno-edukacyjnej pracownicy Sekcji wzięli udział w „XIII Ekopikniku Rodzinnym” oraz w Festynie Profilaktycznym organizowanych przez Urząd Miasta Lublin, podczas którego reprezentowali Zespół Interdyscyplinarny i Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPR realizując zadania z zakresu zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie i promowania prawidłowych wzorców rodzinnych oraz kolportowali ulotki i materiały edukacyjne o wskazanej tematyce. Osobom zainteresowanym przekazywano informacje nt. funkcjonujących w Mieście Lublin instytucji realizujących wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie.

Pracownik Sekcji w 2018 roku wygłosił prelekcje:

- pt. „Procedura Niebieskie Karty” podczas szkolenia dla kuratorów społecznych II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie,
- pt. „Procedura Niebieskie Karty” dla studentów kierunku Bezpieczeństwo Narodowe Wydziału Politologii UMCS w Lublinie,
- dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz procedury NK dla przedstawicieli służby zdrowia, podczas spotkania szkoleniowego zorganizowanego w siedzibie Sądu Rejonowego Lublin-Zachód,
- dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla środowiska lekarzy zatrudnionych w LUXMED, przedstawicieli adwokatury i zawodów prawniczych podczas panelu pn. „Specyfika przestępstw przemocy domowej” oraz przedstawicieli ZI z województwa lubelskiego podczas konferencji szkoleniowej „Model współpracy interdyscyplinarnej w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dobre praktyki i wymiana doświadczeń”.

Ponadto, w ramach doskonalenia umiejętności zawodowych kadr realizujących zadania związane z diagnozowaniem przemocy i pomocą osobom pokrzywdzonym, pracownicy socjalni uczestniczyli w seminariach i szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Ogólnopolska konferencja w Warszawie „Ostrożnie – dziecko! Profilaktyka krzywdzenia małych dzieci” – 2 osoby,
- „Zmiany w terapii uzależnień” – 2 osoby,
- „Dopalacze – droga donikąd – 2 osoby,
- „Model współpracy interdyscyplinarnej w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dobre praktyki i wymiana doświadczeń” – 7 osób,
- „Przemoc wobec dzieci, praca z dzieckiem i rodziną” – 2 osoby,
- „Zagrożenia i konsekwencje rozwojowe i zdrowotne u dzieci i młodzieży oglądających pornografię” – 4 osoby,
- „Interwencja kryzysowa w praktyce – zdarzenia masowe, współdziałanie służb” – 2 osoby,
- Konferencja naukowo – szkoleniowa „Medyczno-społeczne i prawne aspekty opieki nad dzieckiem” – 2 osoby,
- „Specyfika przestępstw przemocy domowej” – 1 osoba.

6.1. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Znowelizowana w 2010 roku ustawa o przeciwdziałaniu przemocy nałożyła na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych. Zarządzeniem nr 1303/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku. Prezydent Miasta Lublin powołał członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Urzędu Miasta Lublin, oświaty, służby zdrowia, sądownictwa, prokuratury, Straży Miejskiej, Policji, MOPR, Centrum Interwencji Kryzysowej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorium Oświaty oraz organizacji pozarządowych.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez diagnozowanie problemu, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. W związku z powyższym na działalność Zespołu w roku 2018 w budżecie Ośrodka w Rozdziale 85 205 zostały zabezpieczone środki finansowe w wysokości 13 087,00 zł.

W okresie od stycznia 2018 roku do grudnia 2018 roku wpłynęło 1 122 formularzy Niebieskich Kart, zaś procedurę „Niebieskie Karty” realizowano w 1 274 przypadkach. Procedury „Niebieskie Karty” zostały zakończone w 692 rodzinach.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie, w ramach których:

- uchwalono 1 uchwałę,
- wydano 1 308 zarządzeń powołujących grupy robocze (powołanie i zmiana członków grup roboczych);
- utworzono 827 grup roboczych;
- wystosowano 883 wezwania na spotkania grupy roboczej do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie;
- wystosowano 845 zaproszenia na spotkania grupy roboczej do osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie;
- wydano na prośbę klientów 107 informacji dotyczących prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”;
- w ramach współdziałania z innymi jednostkami organizacyjnymi i instytucjami sporządzono:
 - 61 wniosków do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny;
 - 19 zawiadomień do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
 - 18 wniosków do Aresztów Śledczych i Zakładów Karnych, w których osadzeni byli sprawcy przemocy, o objęcie systemem terapii penitencjarnej, w szczególności leczeniem odwykowym i programami korekcyjno-educacyjnymi.

W ramach pracy grup roboczych:

- odbyto 3 306 posiedzeń grup roboczych,
- sporządzono 843 formularze „Niebieska Karta – C”,
- sporządzono 491 formularzy „Niebieska Karta – D”.

W okresie sprawozdawczym współpracowano m. in. z:

- Komendą Miejską Policji w Lublinie – funkcjonariusze byli powołani do 16 grup roboczych;
- Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie – przedstawiciele KRPA byli powołani do 31 grup roboczych oraz skierowano 50 wniosków o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie;
- Zespołami Interdyscyplinarnymi w innych gminach w Polsce (67 Zespołów) w zakresie wymiany informacji lub skierowania prośby dotyczącej wypełnienia formularza NK – D z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie przebywającą na terenie gminy.

7. Kontrakty socjalne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie podejmuje wiele działań aktywizujących klientów pomocy społecznej do podejmowania działań w kierunku usamodzielnienia życiowego. Jedną z form aktywizacji jest praca socjalna z zastosowaniem kontraktu socjalnego.

Kontrakt socjalny jest zindywidualizowaną, pisemną umową zawartą pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą ubiegającą się o pomoc. Określa uprawnienia i zobowiązania obu stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań, zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny i powinien uwzględniać indywidualne potrzeby i predyspozycje klienta. Kontrakt socjalny jest jednym z głównych narzędzi aktywizacji klientów pomocy społecznej. Umożliwia uaktywnienie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz marginalizacją, co w dalszej perspektywie ułatwia im uniezależnienie się od wsparcia z pomocy społecznej.

Odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywanie jego postanowień mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Wzór kwestionariusza kontraktu socjalnego określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru kontraktu socjalnego z dnia 8 listopada 2010 r. (Dz. U. z 2010r. poz.1439).

Wyróżnia się dwa typy kontraktów socjalnych. Kontrakt typu A ma na celu rozwiązanie trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Natomiast celem kontraktu typu B jest wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej lub zawodowej bezrobotnego beneficjenta pomocy społecznej, lub przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Tabela 14. Kontrakty socjalne zawarte w 2018 roku

L.P.	Dominujący powód z którego względu został zawarty kontrakt socjalny.	Kontrakt socjalny część A			Kontrakt socjalny część B			
		liczba osób, z którymi zawarto kontrakt	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów	liczba osób, z którymi zawarto kontrakt	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów	
1.	bezrobocie	151	148	158	130	126	146	
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	72	70	79	69	67	82
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	34	34	34	33	33	36
		pozostające w realizacji	45	44	45	28	26	28
2.	alkoholizm	100	97	100	2	2	2	
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	42	40	42	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	42	42	42	1	1	1
		pozostające w realizacji	16	15	16	1	1	1
4.	niewydolność wychowawcza	48	47	53	0	0	0	
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	41	41	41	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	0	0	0	0	0	0
		pozostające w realizacji	7	6	12	0	0	0

5.	bezdomność		143	143	197	0	0	0
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	72	72	126	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	18	18	18	0	0	0
		pozostające w realizacji	53	53	53	0	0	0
7.	inne		173	173	173	3	3	3
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	53	53	53	1	1	1
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	24	24	24	1	1	1
		pozostające w realizacji	96	96	96	1	1	1
RAZEM			615	608	681	135	131	151

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W 2018 roku zawarto 832 kontrakty socjalne (681 typu A i 151 typu B), z klientami, którzy podejmowali działania w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, z czego 424 kontrakty (51%) zakończono wynikiem pozytywnym, co oznacza pełną realizację zaplanowanych zamierzeń. W przypadku 156 kontraktów (19%), które zostały zakończone negatywnie, nie osiągnięto zakładanego rezultatu lub też zostały one przerwane przez uczestnika. Wobec osób, które z nieuzasadnionych powodów zerwały kontrakt socjalny były stosowane sankcje w postaci wstrzymania pomocy lub jej ograniczenia. Pozostałe 252 kontrakty (30%) na dzień 31.12.2018 r. pozostawały w trakcie realizacji.

8. Ośrodki wsparcia i jednostki funkcjonujące w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie

8.1. Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych

Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych Filii Nr 5 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z siedzibą przy ul. Młyńskiej 18 funkcjonował od 2001 roku do końca 2018 roku.

Był to ośrodek o charakterze dziennym, przeznaczony dla osób bezdomnych z terenu Miasta Lublin, których status społeczny nie pozwalał na samodzielne funkcjonowanie. Z usług ośrodka w szczególnie uzasadnionych przypadkach mogły korzystać osoby bezdomne spoza terenu Lublina. Korzystanie z usług było bezpłatne i dobrowolne.

Dzienny Ośrodek funkcjonował przez cały rok od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy. W okresie od 1 kwietnia do 31 października w godzinach od 8.00 do 16.00; w okresie od 1 listopada do 31 marca Ośrodek działa w godzinach od 8.00 do 18.00. Jeżeli uzasadniają to złe warunki atmosferyczne, po uprzedniej decyzji Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, Dzienny Ośrodek mógł być czynny dodatkowo: w okresie od 1 kwietnia do 31 października w godzinach od 16.00 do 18.00; w okresie od 1 listopada do 31 marca w soboty i niedziele w godzinach od 9.00 do 14.00. Np. w dniu 3.03.2018 r. (dzień wolny od pracy) z powodu

niskich temperatur, Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, był czynny na w ramach dyżuru, w godz. 10.00 – 14.00.

Oferta skierowana do osób korzystających z usług obejmuje w szczególności:

- udzielanie wsparcia w formie pieniężnej i/lub niepieniężnej oparciu o obowiązujące przepisy prawa,
- prowadzenie pracy socjalnej przy wykorzystaniu narzędzi i instrumentów aktywizujących,
- profilaktykę w zakresie przeciwdziałania pogłębienia się dysfunkcji prowadzoną na podstawie diagnozy indywidualnych potrzeb i możliwości,
- zajęcia świetlicowe (telewizja, punkt biblioteczny, prasa), spotkania integracyjne, kulturalne i okolicznościowe (np. Śniadanie Wielkanocne, Kolacja Wigilijna),
- możliwość korzystania z zaplecza higieniczno-pralniczego oraz kuchennego.

Tabela 15. Liczba osób korzystających z pomocy DOWB na przestrzeni lat 2014-2018

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
liczba osób korzystających z usług ośrodka - ogółem	270	186	151	262	284
w tym, liczba osób korzystająca wyłącznie z pracy socjalnej	106	24	27	31	120

Zródło: Opracowanie własne MOPR

Z analizy dokumentów i doświadczenia kadry Ośrodka wynika, że specyfika pracy z uczestnikami jest wyjątkowo trudna i wymagająca indywidualnego podejścia, ponieważ wśród osób objętych wsparciem stopień identyfikacji ze środowiskiem bezdomnych alkoholików wzrasta. Zauważa się, podobnie jak w chorobie alkoholowej elementy syndromu bezdomności, powtarzające się cykle destrukcyjnych zachowań klienta na przemian z etapami dążenia do wyjścia z trudnej sytuacji. Nawarstwianie się problemu alkoholowego ze współistniejącym problemem bezdomności skłania do indywidualnej pracy z klientem w oparciu o jego zasoby metodą małych kroków i małych sukcesów poprzez długotrwałe, systematyczne i konsekwentne działanie w celu dokonania zmiany zachowań klienta.

Należy nadmienić, że część osób korzystających z oferty Ośrodka korzystało tylko i wyłącznie z pomocy w formie pracy socjalnej. Osoby te pojawiały się w Ośrodku sporadycznie, niejednokrotnie jednorazowo i interwencyjnie w celu skorzystania z zaplecza higieniczno-pralniczego. Nie oczekiwały żadnej innej formy wsparcia.

Niejednokrotnie barierą uniemożliwiającą skorzystanie z pomocy jest nie przestrzeganie Regulaminu Ośrodka, głównie z powodu nadużywania alkoholu lub utrwalonych postaw i nieakceptowanego społecznie stylu życia.

Z usług Ośrodka osoby bezdomne korzystają najczęściej podczas trudnych warunków atmosferycznych oraz w okresie gdzie utrudnione jest podejmowanie prac dorywczych (prace polowe, zbiór surowców wtórnych). Zwiększenie liczby klientów następuje w okresie

jesiennie-zimowym co powoduje, że tylko wtedy jest możliwość podjęcia systematycznych działań.

Należy zaznaczyć, iż osoby bezdomne z uwagi na brak stałego miejsca pobytu posiadają tendencje do częstego przemieszczania się co w dużej mierze utrudnia prowadzenie długoterminowych działań socjalnych.

W celu zminimalizowania dominującego problemu jakim jest bezdomność pracownicy socjalni prowadzili działania głównie w zakresie:

- mobilizowania klientów do powrotu do środowiska domowego (załagodzenia konfliktu z rodziną),
- podjęcia starań w kierunku ubiegania się o lokal z zasobów miasta oraz do podejmowania starań w kierunku wynajęcia stancji,
- pomocy skierowanej na zabezpieczenie noclegu i posiłku (szczególnie w okresie zimowym).

W celu uaktywnienia zawodowego osób bezrobotnych podejmowane były następujące działania:

- mobilizowanie do uzyskania statusu osoby bezrobotnej poprzez rejestrację w Miejskim Urzędzie Pracy,
- mobilizowanie do wzmożonego poszukiwania zatrudnienia przez sektor prywatny oraz do podejmowania prac dorywczych,
- skierowanie 13 osób do podjęcia prac społecznie użytecznych,
- współpraca z doradcami zawodowymi Fundacji Fuga Mundi z Lublina w celu pozyskania przez osoby bezdomne zatrudnienia,
- kierowanie osób korzystających z usług Ośrodka do udziału w warsztatach żywieniowych organizowanych przez Polski Komitet Pomocy Społecznej w ramach działań towarzyszących do Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020,
- kierowanie osób korzystających z pomocy Ośrodka do podmiotów (m.in. Regionalnego Centrum Wolontariatu w Lublinie) realizujących aktywizację zawodową za pomocą kursów i szkoleń celem udziału w nich osób bezdomnych (przekwalifikowanie, doksztalcenie, doskonalenie umiejętności, nabycie nowych kwalifikacji lub umiejętności) we współpracy z pracownikiem Charytatywnego Stowarzyszenia Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja” w Lublinie,
- dwie osoby skierowano do udziału w Programie Aktywizacji i Integracji realizowanego przez Miejski Urząd Pracy w Lublinie,
- dwie osoby skierowano do udziału w zajęciach Centrum Integracji Społecznej „Nadzieja” w Lublinie prowadzonego przez Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”.

W roku 2018 w wyniku pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych usamodzielniono 3 osoby.

W okresie jesienno-zimowym, pracownicy socjalni Dziennego Ośrodka Wsparcia dla Bezdomnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie we współpracy z Komendą

Miejską Policji, Strażą Miejską oraz Strażą Ochrony Kolei wizytowali miejsca, w których mogą być osoby bezdomne: altanki na działkach, bunkry, zdewastowane budynki, pustostany i dworzec PKP. Osoby te były informowane o możliwości skorzystania z pomocy, miejscu gdzie mogą skorzystać z noclegu, itp. Niektóre osoby bezdomne pochodzące z terenów innych gmin, po wyjaśnieniu ich sytuacji, były kierowane do ich właściwych miejscowo gmin – ośrodków pomocy społecznej. Pozostawiono im ulotki z przydatnymi numerami telefonów (np. do tutejszego Ośrodka, schronisk, noclegowni).

W widocznych miejscach publicznych oraz w rejonach skupisk osób bezdomnych rozwieszane były aktualne informacje dotyczące funkcjonujących placówek noclegowych, schronisk, jadłodajni i innych organizacji działających na rzecz bezdomnych na terenie Lublina.

Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych Zarządzeniem nr 62/12/2018 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 31 grudnia 2018 r. zmieniającym zarządzenie nr 41/5/2018 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 9 maja 2018 r. w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dniem 31 grudnia 2018 roku zakończył funkcjonowanie. Zadanie to, w ramach przeprowadzonego otwartego konkursu ofert, od dnia 1 stycznia 2019r. zlecono do realizacji Caritas Archidiecezji Lubelskiej.

8.2. Centrum Aktywności Środowiskowej

Centrum Aktywności Środowiskowej przy ul. Antoniny Grygowej 4B jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, funkcjonującą w strukturach Filii Nr 2. Centrum Aktywności Środowiskowej realizuje w szczególności zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności, w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. Oferta Centrum Aktywności Środowiskowej jest skierowana do wszystkich mieszkańców Lublina. Uczestnikami Centrum Aktywności są osoby dorosłe oraz dzieci i młodzież. Dzieci i młodzież są rekrutowane do Grup Wsparcia przez pracowników socjalnych w drodze wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego z rodzicami lub opiekunami dziecka. Podstawę uczestnictwa w zajęciach Grup Wsparcia stanowił kontrakt socjalny zawarty pomiędzy pracownikiem socjalnym a rodzicem lub opiekunem dziecka, określający zakres wsparcia. Placówka jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ do 18⁰⁰ oraz w soboty w godzinach od 8⁰⁰ do 14⁰⁰ dla wszystkich chętnych osób. W okresie ferii zimowych i świątecznych oraz w wakacje Centrum Aktywności czynne jest w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰.

Ze wsparcia Centrum w 2017 roku skorzystało łącznie **289 osób**, w tym:

- 185 osób dorosłych (w tym 30 seniorów),
- 113 dzieci i młodzieży (w tym 69 uczęszczało do Grup Wsparcia).

Celem głównym działalności Centrum jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Lublina, przez animowanie i tworzenie wielowymiarowej sieci wsparcia służącej przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy.

Cel główny jest realizowany przez poniższe cele szczegółowe i działania wchodzące w ich zakres:

1. Uzyskanie wsparcia emocjonalnego poprzez kompleksową opiekę psychologiczną

W ramach celu realizowano następujące działania:

- warsztaty psychoprofilaktyczne dla osób dorosłych,
- warsztaty ogólnorozwojowe dla seniorów,
- zajęcia terapeutyczno-rozwijające na Grupach Wsparcia,
- opieka psychologiczna,
- klub młodzieżowy.

W warsztatach psychoprofilaktycznych dla dorosłych (13 spotkań) wzięło udział 8 osób, w warsztatach ogólnorozwojowych dla seniorów (12 spotkań) wzięło udział 7 osób, natomiast z kompleksowej opieki psychologicznej w formie indywidualnych konsultacji z psychologiem skorzystało 102 osoby dorosłe, 89 dzieci i młodzieży. Prowadzone były również zajęcia terapeutyczno-rozwijające (92 zajęcia) dla wszystkich uczestników Grup Wsparcia (69 dzieci). W ramach spotkań Klubu Młodzieżowego odbyło się 66 indywidualnych i grupowych spotkań, w których uczestniczyło 17 osób.

2. Podniesienie kompetencji wychowawczych

- W ramach celu realizowano następujące działania:
 - warsztaty umiejętności wychowawczych (16 spotkań), z których skorzystało 10 osób.
 - warsztaty z aktywnej zabawy dla rodzica/opiekuna i dziecka (3 spotkania), łącznie uczestniczyło 8 osób,
 - aktywna współpraca z rodzicami/opiekunami dziecka, Odbyło się 10 spotkań, w których uczestniczył 1 rodzic,
 - poradnictwo pedagogiczne – stałe konsultacje pedagogiczne, odbyło się 35 spotkań (196 porad), w których uczestniczyły 23 osoby.

3. Zwiększenie kompetencji społecznych, w tym motywacji do zmiany sytuacji życiowej w sferze indywidualnej, społecznej i zawodowej

W ramach celu realizowano następujące działania:

- spotkania z ekonomią społeczną, warsztaty z racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, akcja PIT (odbyło się 7 spotkań, skorzystało 17 osób),
- prowadzenie kafejki internetowej (skorzystało 101 osób),
- zajęcia komputerowe – „Pora na Seniora” (odbyło się 16 spotkań warsztatowych, w których wzięły udział 4 osoby),
- zajęcia komputerowe dla dorosłych – „Komputer oknem na świat” (odbyło się 14 spotkań warsztatowych, w których wzięły udział 3 osoby),
- zajęcia komputerowe dla dzieci i młodzieży – „Edukatorium informatyczne” (odbyło się 64 spotkania warsztatowe, w których wzięły udział 48 osób),
- motywowanie osób dorosłych do uczestnictwa w kursach i szkoleniach zawodowych.

Należy wskazać, 44 osoby uzyskały kwalifikacje do wykonywania takich zawodów jak: technik sprzedaży, grafik komputerowy, opiekun osób starszych, sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej, pracownik obsługi biurowej, specjalista ds. projektów europejskich, kucharz,

kwalifikowany pracownik ochrony, spawacz. Po odbytych stażach 3 osoby podjęły zatrudnienie.

4. Zwiększenie świadomości wpływu zdrowego stylu życia na zdrowie i kondycję psychofizyczną

- W ramach celu realizowano następujące działania:
 - prowadzenie zajęć rekreacyjno-sportowych, w tym zajęć na siłowni. Udział w zajęciach wzięły 23 osoby,
 - spotkania z ekspertem:
 - Cykl spotkań ze specjalistką „Zachowania ryzykowne” – spotkanie odbyło się w dniu 12.01.2018 r. oraz 16.02.2018 r. i uczestniczyło w nim łącznie 8 dziewczyn z Grupy Wsparcia Nr 3. Spotkania zostały poprowadzone przez dr Elżbietę Trubiłowicz – kierownika Specjalistycznej Poradni dla Rodzin MOPR.
 - Spotkanie z przedstawicielkami Ośrodka Profilaktyki Nowotworów i Promocji Zdrowia odbyło się w dniu 14 marca 2018 r. Spotkanie poprowadziły dwie pielęgniarki edukatorki. Spotkanie miało na celu szeroko rozumianą profilaktykę przeciwnowotworową, prowadzoną przez Ośrodek Profilaktyki Nowotworów i Promocji Zdrowia w Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. Św. Jana z Dukli w Lublinie. Tematem przewodnim spotkania było udzielenie informacji dotyczących profilaktyki zdrowia kobiet. W spotkaniu uczestniczyło 15 osób.
 - Spotkanie z pielęgniarkami, edukatorkami onkologicznymi podczas XII Festynu Rodzinnego „Razem do lata”. Na przygotowanym stoisku edukacyjnym Panie pielęgniarki promowały zdrowy trybu życia oraz dbałość o zdrowie poprzez systematyczne badania i diagnostykę (m.in.: badanie poziomu cukru, uczenie samobadania piersi) oraz drobny poczęstunek (soki i owoce).
 - Spotkanie z dietetykiem z firmy Dieta Clinica Dietetyka profesjonalna & Modelowanie Ciała ul. Jantarowa 14/5, 20 – 582 Lublin. Spotkanie odbyło się w dniu 11.05.2018 r. i uczestniczyło w nim 7 osób. Zaproszenie do współpracy dietetyka było odpowiedzią na niepokojącą otyłość wśród dzieci i młodzieży, uczestników Centrum Aktywności. Spotkanie miało charakter indywidualnych konsultacji z dietetykiem, rodzica wraz z dzieckiem. Każda osoba poddana została szczegółowemu badaniu pod względem otyłości oraz otrzymała szczegółowy plan zdrowego odżywiania.

5. Integracja międzypokoleniowa poprzez włączenie seniorów w aktywne życie społeczności lokalnej

W ramach celu realizowano następujące działania:

- Warsztaty komputerowe dla seniorów – „Pora na Seniora” (odbyło się 16 spotkań warsztatowych, w których wzięło udział 4 seniorów).
- Wyjście do Muzeum Wsi Lubelskiej – odbyło się w dniu 11.05.2018 r. i wzięło w nim udział 3 seniorów. Wyjście zorganizowane zostało przez psychologa Centrum

Aktywności w ramach aktywizacji seniorów. Celem wyjścia była wspólna integracja seniorów.

- Wyjście do Muzeum Lubelskiego – odbyło się w dniu 06.06.2018 r. i wzięło w nim udział 5 seniorów. Wyjście zorganizowane zostało przez psychologa Centrum Aktywności w ramach aktywizacji seniorów oraz odbywających się w dniach od 4 do 8 czerwca br. Lubelskich Dni Seniora. Celem wyjścia była wspólna integracja seniorów.
- Wieczornica patriotyczna „Polskie drogi ku niepodległości” – (09.11.2018 r.), w związku z 100-ną rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości. Celem spotkania był wzrost świadomości historycznej związanej z historią Polski oraz integracja międzypokoleniowa. Najważniejsze fakty historyczne, przypominające, jakże długie i ciężkie lata prowadziły Polaków do odzyskania wolności, przedstawione zostały w prezentacji multimedialnej przygotowanej przez uczestników Grup Wsparcia. Na zakończenie wszyscy wspólnie odśpiewali hymn państwowy. W wydarzeniu wzięło udział 40 osób – dzieci, rodzice oraz seniorzy.

6. Wsparcie opiekuńczo – wychowawcze poprzez prowadzenie Grup Wsparcia dla dzieci i młodzieży wieku od 3 do 17 lat

W ramach celu realizowano następujące działania:

- Grupa Wsparcia Nr 1 dla dzieci w wieku 3-7 lat, w której średnio dziennie uczestniczyło 11 dzieci,
- Grupa Wsparcia Nr 2 dla dzieci w wieku 8-12 lat, w której średnio dziennie uczestniczyło 7 dzieci,
- Grupa Wsparcia Nr 3 dla dzieci i młodzieży w wieku 13-17 lat, w której średnio dziennie uczestniczyło 5 osób.

Łącznie w 2018 roku do Grupach Wsparcia w oparciu o kontrakt socjalny skierowano 69 osób, uczestnictwo ww. grupach było bezpłatne. Z uczestnikami Grup Wsparcia prowadzona była systematyczna praca opiekuńczo–wychowawcza skoncentrowana na: wsparciu edukacyjnym (1 469 zajęć). Odbyły się również zajęcia edukacyjne przez zabawę (109), zajęcia integracyjne (366), zajęcia plastyczne i muzyczne (524), zajęcia sportowe oraz relaksacyjne (138), zajęcia rozwijających strategiczne myślenie (70), zajęcia kulinarne z elementami savoir –vivre’u oraz mediacji (56), zajęcia hobbystyczne np. modelarskie, szachowe, fotograficzne, pszczelarskie (55). Odbyło się również 16 pogadanek edukacyjnych w Grupach Wsparcia na temat osób starszych mające na celu wzrost świadomości i szacunku wśród dzieci i młodzieży.

7. Integracja i aktywizacja środowiska lokalnego

W ramach celu realizowano następujące działania:

- **Spotkania okolicznościowe** - Dzień Babci i Dziadka oraz Dzień Matki. Łącznie w spotkaniach uczestniczyło 80 osób.
- **Sprzątanie osiedla** - odbyło się w dniu 11.04.2018 roku. W działaniu środowiskowym pt. „Sprzątanie przestrzeni wokół nas” wzięło udział 14 mieszkańców. Do akcji

zaproszeni zostali wszyscy mieszkańcy (plakat z informacją). Celem inicjatywy było aktywne włączenie mieszkańców do dbania o estetykę i wizerunek osiedla bloków socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej w Lublinie.

- **Spotkanie Wielkanocne** – odbyło się w dniu 13.04.2018 roku i uczestniczyło w nim około 45 osób. Wydarzenie skierowane było głównie do mieszkańców bloków socjalnych. Celem spotkania była integracja środowiska lokalnego poprzez wspólne uczestnictwo przy wielkanocnym stole: mieszkańców, pracowników Centrum, pracowników socjalnych oraz zaproszonych gości. Poczęstunek został przygotowany w ramach warsztatów kulinarnych.
- **XII Festyn rodzinny „Razem do lata”** – odbył się w dniu 22.06.2018 roku. Głównym celem festynu była integracja społeczności lokalnej poprzez wspólne spędzanie czasu (konkursy rodzinne, sportowe, zabawy integracyjne). Organizatorem wydarzenia był Zarząd oraz Rada Dzielnicy Felin wraz z Centrum Aktywności Środowiskowej. Zostały wręczone nagrody rzeczowe w tym 3 rowery za bardzo dobre wyniki w nauce oraz wzorową postawę. Ponadto istniała możliwość skorzystania z dmuchanego zamku i przejazdu wozem terenowym po okolicznych terenach. Dużą popularnością cieszył się poczęstunek w formie grilla oraz waty cukrowej i popcornu. W wydarzeniu uczestniczyło około 150 osób.
- **Spotkanie opłatkowe „Bądźmy razem”** – wydarzenie odbyło się w dniu 14.12.2018 roku. Głównym celem spotkania opłatkowego była integracja społeczności lokalnej z przedstawicielami różnych środowisk (m.in. przedstawiciele służb mundurowych, duchowieństwo). Wydarzenie zostało wzbogacone o część artystyczną przy aktywnym udziale dzieci i młodzieży uczęszczającej do Grup Wsparcia Centrum Aktywności Środowiskowej. Dodatkową atrakcją było wręczenie paczek świątecznych (słodycze i owoce) dla uczestników ufundowanych przez sponsorów. Poczęstunek został przygotowany w ramach warsztatów kulinarnych. W wydarzeniu wzięło udział około 70 osób.

8. Kreatywne spędzanie wolnego czasu z uwzględnieniem okresu ferii zimowych i wakacji letnich

W ramach celu realizowano następujące działania:

- W okresie wakacyjnym oferta Centrum Aktywności skierowana była przede wszystkim na aktywne uczestnictwo dzieci i młodzieży w różnorodnych zajęciach plenerowych oraz na obiektach sportowych i w placówkach kulturalno – oświatowych. Oferta zajęć wakacyjnych opierała się na szczegółowym harmonogramie przygotowywanym odrębnie na każdy tydzień wakacji. W okresie wakacyjnym w ramach ww. oferty odbyły się: wyjścia do kina Cinema City (19 osób), wyjścia na basen (11 osób), wyjście na „Laserowy paintball” (19 osób), wyjścia do Centrum Zabaw Koziołek (22 osoby), zwiedzanie Starego Miasto (6 osób), wyjście na Mini Golfa (14 osób) oraz systematyczne zajęcia prowadzone w poszczególnych grupach wsparcia (zajęcia integracyjne, plastyczne, muzyczne, gry planszowe, gry i zabawy plenerowe).

- **Wycieczka do Parku Rozrywki i Edukacji „Farma Iluzji”** - na podsumowanie wakacji została zorganizowana wycieczka dla dzieci i młodzieży do Parku Rozrywki i Edukacji „Farma Iluzji”. Wycieczka odbyła się w dniu 30 sierpnia, miała charakter edukacyjno-poznawczy oraz integracyjny i uczestniczyło w niej 42 dzieci.
- **Zabawy:** karnawałowa, walentynkowa, halloweenowa i andrzejkowa. Łącznie skorzystało około 69 osób.
- **Wyjście na tereny zielone wokół Zamku Lubelskiego** – Z okazji Dnia Dziecka (01.06.2018r.) dzieci z Grupy Wsparcia Nr 1 Centrum Aktywności Środowiskowej wybrały się wraz z wychowawcami na wycieczkę na tereny zielone wokół Zamku Lubelskiego. W wyjściu wzięło udział 13 dzieci.
- **Wyjście do Centrum Spotkania Kultur** – wyjście odbyło się w dniu 18.09.2018 r. i miało charakter edukacyjno-poznawczy. Dzieci udały się wraz z wychowawcami do pasieki, która znajduje się w Centrum Spotkania Kultur, gdzie mogły obserwować życie pszczół. Następnie podczas wizyty w Parku Saskim dzieci miały okazję pobawić się na placu zabaw oraz obserwować spacerujące pawie i pływające kaczki. W wyjściu wzięło udział 3 dzieci.
- **Wyjście na Marsz Różowej Wstążki**, który odbył się 28.09.2018 roku i miał na celu przypomnienie o potrzebie wykonywania badań profilaktycznych. W wyjściu wzięło udział 6 dzieci.
- **Wyjście do Teatru im. H.CH. Andersena** – dzieci uczestniczyły w przedstawieniu pt. „Szewczyk Dratewka”, które miało charakter edukacyjny, wszystkie postacie występujące w spektaklu przygotowywane były przez aktorów wspólnie z dziećmi przy wykorzystaniu warzyw i owoców. W wyjściu wzięło udział 6 dzieci.
- **Wyjście na lodowisko IceMania** – wyjście, które miało miejsce 02.11.2018 roku miało na celu przede promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży. W wyjściu uczestniczyło 11dzieci.
- **Wyjście na Cmentarz na Majdanku** – odbyło się w dniu 19.11.2018 roku i wzięło w nim udział 5 osób. W ramach integracji międzypokoleniowej pracownik CAŚ wybrał się na Cmentarz na Majdanku wraz z dwójką seniorów oraz trojgiem dzieci z najmłodszej Grupy Wsparcia.
- **Wyjście do kina** – wyjście odbyło się w dniu 23.11.2018 r. i uczestniczyło w nim 12 dzieci z CAŚ i miało na celu integrację uczestników.
- **Zajęcia artystyczno-muzyczne dla dzieci i młodzieży** – w ramach wzbogacenia oferty Centrum Aktywności Środowiskowej, odbyło się 25 zajęć (100 godzin), prowadzonych przez instruktora muzyki, w których wzięło udział 28 osób. Zajęcia polegały na nauce śpiewu i gry na instrumentach muzycznych. Poprzez pracę na zajęciach muzycznych uczestnicy Centrum mieli możliwość rozwijania zdolności w tym zakresie, a także uczenia się wytrwałości i systematycznej pracy. Muzyka i śpiew miały na dzieci również oddziaływanie terapeutyczne, relaksujące i wyciszające. Podczas zajęć instruktor przygotowywał dzieci do występów

artystycznych na różnorodne spotkania okolicznościowe (festyn rodzinny, spotkanie opłatkowe).

- **Mikołajki w CAŚ** – zgodnie z tradycją przygotowano oprawę artystyczną spotkania oraz rolę Św. Mikołaja, którą pełnił pracownik Centrum. W ramach upominków każda z Grup Wsparcia otrzymała zabawki i gry edukacyjne. Spotkanie mikołajkowe odbyło się 6 grudnia i uczestniczyło w nim 26 dzieci.

9. Działania realizowane przy współpracy z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi:

- **Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Świdniku** – przystąpienie 3 uczestniczek do XI Wojewódzkiego Konkursu Plastycznego pt. „Święta Wielkiej Nocy - tradycja i współczesność”. Na konkurs nadesłano ponad 450 prac. Uczestniczka Grupy Wsparcia Nr 2 zdobyła wyróżnienie w kategorii „Stroiki i ozdoby na stół”.
- **Współpraca ze Stowarzyszeniem Dla Ziemi Bratnik 5, 21-132 Kamionka w ramach projektu Dzielnice Kultury 2018.** - Warsztaty prowadzone były w oparciu o aplikowany wniosek pt.: „Zrób to sam! – Do it Yourself”. Celem projektu było rozwijanie pasji artystycznych i zapoznanie z różnymi technikami rękodzieła. W zajęciach warsztatowych uczestniczyły dzieci i młodzież z Grup Wsparcia. Łącznie odbyło się 5 spotkań, w których uczestniczyło 16 osób.
- **Współpraca z Zarządem i Radą Dzielnicy Felin w Lublinie** - Przygotowanie wniosku z prośbą o sfinansowanie w 2018 r. planowanych przedsięwzięć pozwalających na uatrakcyjnienie oferty Centrum Aktywności Środowiskowej (zakup usługi animacyjnej na XII Festyn Rodzinny „Razem do lata” – 5000 zł, sfinansowanie wycieczki wakacyjnej dla dzieci i młodzieży – 6000 zł oraz zakup usługi animacyjnej w postaci zajęć muzycznych – 4000 zł). Łącznie 15 000 zł.
- **Wybory do nieformalnej Grupy Obywatelskiej – Rada Mieszkańców Bloków Socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej w Lublinie** (14.04.2018 r.). W spotkaniu wyborczym uczestniczyło 21 osób. Przewodniczącym nieformalnej Grupy Obywatelskiej został uczestnik Klubu Młodzieżowego - student KUL kierunku Bezpieczeństwo Wewnętrzne. Zastępca, sekretarz, skarbnik oraz członkowie rady są aktywnymi uczestnikami Klubu Młodzieżowego funkcjonującego w Centrum Aktywności. Celem nadrzędnym powołanej Rady Mieszkańców jest dbanie o pozytywny wizerunek osiedla bloków socjalnych oraz aktywne uczestnictwo w działaniach podejmowanych na rzecz społeczności lokalnej oraz reprezentowanie interesów społeczności na zewnątrz (współpraca z Zarządem i Radą Dzielnicy Felin, lokalnymi przedsiębiorcami oraz służbami mundurowymi m.in. w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców bloków socjalnych). W ramach współpracy z Grupą Obywatelską – Radą Mieszkańców Bloków Socjalnych odbywały się następujące działania:
 - przygotowania do Spotkania Wielkanocnego - kwiecień 2018,
 - spotkanie z przedstawicielkami Koła Naukowego Studentów Pracy Socjalnej

UMCS, które miało na celu opracowanie wspólnego projektu zgłaszanego przez Radę Mieszkańców na konkurs „Lublin 1918-2018. Inspiruje nas wolność”. Spotkanie odbyło się w dniu 14.05.2018 r. i uczestniczyły w nim 4 osoby,

– przygotowania do XII Festynu rodzinnego „Razem do lata” -czerwiec 2018.

- **Współpraca ze Stowarzyszeniem im. Bl. Piotra Jerzego Frassati „Frassatianum”** - w pikniku zorganizowanym w dniu 19.05.2018 r. wzięło udział 10 dzieci, które skorzystały z wielu atrakcji: pokazów policji, straży pożarnej, zabaw animacyjnych itp.
- **Spotkanie animacyjne z uczestnikami Koła Naukowego Pracy Socjalnej UMCS** - odbyło się 12.01.2018 r. i uczestniczyło w nim 10 osób. Spotkanie zostało poprowadzone przez studentki IV Roku Pracy Socjalnej UMCS. Jego celem była integracja uczestników Centrum Aktywności Środowiskowej poprzez wspólną zabawę.
- **Wyjście do Jednostki Straży Pożarnej (04.05.2018 r.)** – Z okazji Święta Strażaka 13 dzieci z Centrum Aktywności Środowiskowej wybrały się z wychowawcami na wycieczkę do pobliskiej Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie. Strażacy opowiedzieli dzieciom o swojej pracy, a także umożliwili im obejrzenie sprzętu strażackiego.
- **Współpraca ze Stowarzyszeniem „AGAPE” w Lublinie** – wyjazd wakacyjny do miejscowości Józefów w lipcu 2018 r. W koloniach wzięło udział 6 dzieci. W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem „AGAPE” zmotywowano rodziców do dopełnienia koniecznych formalności oraz opłaty za uczestnictwo dzieci w koloniach letnich.
- **Współpraca z Dzielnicowym Domem Kultury „Bronowice”** – prowadzona w ramach projektu: „Dzielnice Kultury – Program Rozwoju Kultury w Dzielnicach Lublina” w 2018 r. W ramach projektu odbywały się zajęcia warsztatowe pt. „Pszczołoraj”, które prowadzone były przez Grupę Nieformalną *No Te*. Łącznie wzięło w nich udział 20 dzieci. Celem warsztatów było rozwijanie zainteresowań o tematyce kulturalno-ekologicznej.
- **Współpraca z Akademickim Punktem Wolontariatu KUL** – wyjście na Maraton Bajkowy w dniu 24.11.2018 r. W wydarzeniu wzięło udział 11 dzieci. Wyjście zorganizowane zostało w odpowiedzi na zaproszenie uczestników Centrum Aktywności Środowiskowej przez Akademicki Punkt Wolontariatu działający przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Dzieci wzięły udział w projekcji bajki pt. „Mały Książę”, a następnie przeprowadzony został konkurs z nagrodami dotyczący treści obejrzanego filmu. Na zakończenie zorganizowano słodki poczęstunek i wspólne zabawy. Spotkanie miało charakter edukacyjny. Pozwoliło także na integrację dzieci z innymi uczestnikami wydarzenia (świetlice środowiskowe).
- **Spotkanie Zespołu Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka** – w dniach 20.03.,10.05.,23.10.,04.12.2018 r. odbyły się 4 spotkania i miały na celu omówienie

z pedagogami szkolnymi problemów edukacyjnych, wychowawczych w ciągu roku szkolnego 2018/2019. Wspólne omówienie i przyjęcie strategii działań dla poszczególnych uczestników Centrum Aktywności. **W spotkaniach uczestniczyły 22 osoby:** Pedagodzy ze Szkoły Podstawowej Nr 27 w Lublinie, Szkoły Podstawowej Nr 20 w Lublinie, Szkoły Podstawowej Nr 19 w Lublinie, Szkoły Podstawowej Nr 15 w Lublinie, Przedszkola Nr 34 w Lublinie, Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 4 w Lublinie, pracownicy socjalni z Sekcji pracy socjalnej Nr 23G i SPS Nr 11, Pracownicy Zespołu ds. pieczy i asysty rodzinnej, Zawodowy kurator rodzinny, Dzielnicowy VI Komisariatu Policji w Lublinie, zespół pracowników Centrum Aktywności Środowiskowej.

- **Cykliczna akcja „ziemioplody”** – organizowanie pomocy mieszkańcom bloków socjalnych w formie dystrybucji warzyw bezpośrednio od producenta. Zakupiono około 3 550 kg płodów rolnych. W ciągu roku odbyło się 15 dostaw. Z akcji skorzystało 246 osób z 82 rodzin.

Ponadto Centrum Aktywności środowiskowej MOPR podejmowało współpracę przy realizacji działań o charakterze środowiskowym z: Radą Mieszkańców Bloków Socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej 4, Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą Nr 3 Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie, Strażą Miejską, Komisariatem VI Policji w Lublinie.

Na szczególną uwagę zasługuje nawiązana współpraca CAŚ z firmami prowadzącymi kursy i szkolenia dla osób bezrobotnych. W wyniku intensywnej pracy i stałej motywacji bezrobotnych osób przez psychologa udało się osiągnąć bardzo wysoki wskaźnik aktywizacji zawodowej osób wykluczonych z rynku pracy. Z dużym sukcesem został zrealizowany cel główny „Oferty CAŚ”: animowanie i tworzenie wielopłaszczyznowej sieci wsparcia służącej przywróceniu samodzielności, w tym powrotu na rynek pracy. Łącznie zaktywizowano 44 osoby, w tym 22 odbyły szkolenia, 16 odbyło staże oraz 3 otrzymały zatrudnienie.

8.3. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin

Poradnia świadczy usługi dla mieszkańców Miasta Lublin, a także w ramach porozumień może świadczyć usługi mieszkańcom innym gmin. Praca pracowników Poradni odbywa się w jej siedzibie lub w środowisku lokalnym.

Do zadań Specjalistycznej Poradni dla Rodzin należy między innymi:

- świadczenie usług w zakresie rodzinnego i psychologicznego poradnictwa dla rodzin, w tym rodzin zastępczych i rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w opiece zastępczej,
- działania o charakterze profilaktycznym,
- prowadzenie terapii psychologicznej: indywidualnej, małżeńskiej, rodzinnej i grupowej,
- prowadzenie terapii pedagogicznej,
- podejmowanie działań mediacyjnych,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Ośrodka i innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w celu podejmowania interdyscyplinarnego oddziaływania na rodzinę lub osobę korzystającą z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin,

- zapewnienie konsultacji innych specjalistów niezbędnych w procesie pracy z rodziną, w szczególności z zakresu poradnictwa specjalistycznego i prawnego,
- supervizja pracy,
- propagowanie informacji, wiedzy, doświadczeń.
- wykonywanie innych czynności niezbędnych do poprawnego wykonywania zadań statutowych przez Specjalistyczną Poradnię dla Rodzin.

W 2018 roku, z pomocy Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, skorzystało 817 rodzin (124 rodziny więcej, niż w 2017 roku).

Tabela 16. Liczba rodzin korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin na przestrzeni lat 2017 – 2018

KATEGORIA INFORMACJI	Liczba rodzin w 2017 roku	Liczba rodzin w 2018 roku
ogółem liczba rodzin	693	817
w tym rodzin naturalnych	657	783
w tym rodzin zastępczych	19	17
w tym rodzin adopcyjnych	13	10
w tym dzieci z placówek opiekuńczo - wychowawczych	4	7

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin w 2018 roku objęła wsparciem 1 516 osób (w 2017 roku liczba ta wynosiła 1 327 osób).

Tabela 17. Liczba osób korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin na przestrzeni lat 2017 - 2018

Kategoria informacji	Liczba osób objętych wsparciem w 2017 r. – 1 327, z tego:		Liczba osób objętych wsparciem w 2018 r. – 1 516, z tego:	
	dorośli	dzieci	dorośli	dzieci
Łączna liczba osób korzystających	1 113	214	1 283	233
w tym: liczba osób w terapii	843	161	1 017	173
w tym: liczba osób w psychoprophylaktyce	270	53	266	60

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W 2018 roku przeprowadzono 6 900 sesji terapeutycznych, w formie: terapii rodzinnej (377 osób), terapii małżeńskiej (95 osób), terapii indywidualnej (352 osoby), terapii pedagogicznej (152 osoby), terapii biofeedback (32 osoby), terapii psychiatrycznej (19 osób), konsultacji telefonicznej (451 osób).

W ramach działań Poradni przeprowadzono szereg spotkań psychoprofilaktycznych m.in.:

- cykl warsztatów doskonalenia umiejętności wychowawczych: „Szkoła dla rodziców” - 37 spotkań (52 uczestników),
- spotkania integracyjne rodzin byłych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych - 2 spotkania (60 uczestników),
- warsztaty umiejętności społecznych dla dzieci „Przyjaciele Zippiego” - 6 spotkań (10 uczestników),
- superwizje dla pracowników pedagogicznych Centrum Administracyjnego im. Ewy Szelburg-Zarembiny - 4 spotkania (6 uczestników),
- warsztat dla młodzieży o komunikacji – 1 spotkanie (20 uczestników),
- warsztat dla osób korzystających z pomocy MOPR w Sekcjach - 1 spotkania (15 uczestników),
- warsztat umiejętności wychowawczych dla rodziców – 2 spotkania (130 uczestników),
- organizacja pomocy w nauce w formie zajęć wyrównywania wiedzy dla 11 dzieci, które są klientami Poradni i nie mogą w domu uzyskać wystarczającej pomocy.

W 2018 roku Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin MOPR organizowała również działania informacyjno-szkoleniowe, były to m.in.:

1. Spotkania dla specjalistów pracujących z dzieckiem krzywdzonym (szkolenie umiejętności terapeutycznych) – 10 spotkań.
2. Prowadzenie biblioteczki ze zbiorem książkowym dotyczącym poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii i psychoprofilaktyki. Z biblioteczki korzystają klienci Poradni oraz specjaliści.
3. Pracownicy Poradni uczestniczyli w szkoleniu:
 - „Prosto w oczy – psychoterapia zaburzeń lękowych ” – 10 osób,
 - „Mądrość mieszkająca w ciele – psychoterapia zaburzeń psychosomatycznych u dorosłych ” – 10 osób,
 - Program promocji zdrowia psychicznego dla dzieci w wieku 5-8 lat „Przyjaciele Zippiego” – 2 osoby.
4. Podwyższanie kwalifikacji w ramach studiów podyplomowych pracowników Poradni (2 osoby).

9. Współpraca z instytucjami i organizacjami

9.1. Koordynacja prac społecznie użytecznych - współpraca z Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował zadania związane z koordynacją prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Lublin. W ramach realizowanych działań, w 2018 roku Dział ds. pomocy środowiskowej prowadził współpracę z 17 podmiotami (m.in. Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie, domami pomocy społecznej, ośrodkami wsparcia, warsztatami terapii zajęciowej, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz organizacjami pozarządowymi).

W miesiącu styczniu 2018 roku sporządzono Plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych, określający m.in. rodzaje prac, liczbę godzin, liczbę bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz liczbę osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych. Zgodnie z ww. planem potrzeb prace społecznie użyteczne kierowane były w 2018 roku do 58 osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej (w tym: 38 osób bezrobotnych z czego 5 osób bezrobotnych zaplanowanych do uczestnictwa w niniejszej inicjatywie w ramach porozumienia zawartego pomiędzy MOPR, MUP, ZNK, 10 uczestników Programu Aktywizacja i Integracja oraz 10 uczestników Programu Aktywizacja i Integracja w ramach projektu „Sami dla siebie”).

W miesiącu styczniu 2018 roku opracowano również wniosek o organizację prac społecznie użytecznych w Mieście Lublin, zawierający m.in. liczbę osób uprawnionych, liczbę godzin, rodzaj i miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych wraz ze wskazaniem podmiotów, jak również listę 488 osób bezrobotnych (korzystających ze świadczeń pomocy społecznej), deklarujących akces podjęcia prac społecznie użytecznych wraz z listą zawierającą dane 1 osoby bezrobotnej, wytypowanej do uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych w ramach porozumienia zawartego pomiędzy MOPR, MUP oraz ZNK, które mogą być skierowane do ich realizacji. Niniejszy dokument wraz z wnioskami poszczególnych placówek, dotyczącymi zapotrzebowania na pracowników, skierowano do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie.

Kwota przeznaczona na realizację zadania w 2018 roku z budżetu gminy (w dyspozycji MOPR) wynosiła 63 000,00 zł (co stanowiło 40%), natomiast pozostałe 60% dotyczyło środków Funduszu Pracy (MUP).

Faktycznie na realizację prac społecznie użytecznych w 2018 roku wydano kwotę 47 432,76 zł, (w tym kwotę 4 116,80 zł na Program Aktywizacja i Integracja oraz Program Aktywizacja i Integracja – projekt „Sami dla siebie”), będącą w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Odnosząc się do kwestii niewykorzystania kwoty 15 567,24 zł na realizację PSU w 2018 roku należy wskazać, iż powyższe wynika m.in. z faktu, że opracowując wniosek w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych na 2018 rok – w okresie od czerwca do listopada 2018 roku zaplanowano kwotę 8,50 zł za jedną godzinę świadczenia (z uwagi na zakładaną waloryzację świadczeń z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych). Kwota wskazana przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za jedną godzinę PSU od dnia 1 czerwca 2018 roku wynosi 8,30 zł. Dodatkowo 23 osoby, mimo skierowania do prac społecznie użytecznych, odmówiły ich wykonywanie, przerwały, podjęły zatrudnienie lub uzyskały zasiłek stały, co skutkowało tym, iż kwota przeznaczona na realizację niniejszego zadania nie została wykorzystana w całości.

Pracownik Działu ds. pomocy środowiskowej, po otrzymaniu dokumentów z poszczególnych podmiotów realizujących prace społecznie użyteczne, przygotowywał każdego miesiąca dokumentację niezbędną do dokonania wypłaty świadczeń, a po jej

zrealizowaniu występował o refundację świadczeń z Funduszu Pracy do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie. Kwota zrefundowana przez MUP w Lublinie w 2018 roku wyniosła 71 149,14 zł (w tym 6 175,20 zł na Program Aktywizacja i Integracja).

W 2018 roku Miejski Urząd Pracy w Lublinie skierował do wykonywania prac społecznie użytecznych 82 osoby, w tym:

- 55 osób do PSU w poszczególnych placówkach (z czego 2 osoby w ogóle nie podjęły PSU, zaś 15 – przerwało PSU, odmówiło ich wykonywania, podjęło zatrudnienie lub otrzymało zasiłek stały). Skierowano także 1 osobę do PSU w ramach porozumienia MOPR/MUP/ZNK), jednakże z uwagi na znaczne zadłużenie w opłatach za czynsz, osoba nie wykonywała PSU w ramach ww. porozumienia,
- 15 osób do PSU w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (z czego 5 osób w ogóle nie podjęło PSU),
- 12 osób do PSU w ramach Programu Aktywizacja i Integracja – Projekt „Sami dla siebie” (z czego 1 osoba w ogóle nie podjęła PSU).

Faktycznie PSU wykonywane były w 2018 roku przez 74 osoby w tym:

- 53 osoby realizujące PSU w poszczególnych placówkach,
- 10 osób realizujących PSU w ramach Programu Aktywizacja i Integracja,
- 11 osób realizujących PSU w ramach Programu Aktywizacja i Integracja – projekt „Sami dla siebie” (z uwagi na fakt, iż jedna z osób zrezygnowała z PSU po kilku dniach udziału w PAI, skierowano na jej miejsce dodatkową osobę).

Liczbę osób realizujących PSU w poszczególnych miesiącach przedstawia poniższa specyfikacja:

- w miesiącu lutym 2018 roku – 36 osób,
- w miesiącu marcu 2018 roku – 37 osób,
- w miesiącu kwietniu 2018 roku – 37 osób,
- w miesiącu maju 2018 roku – 35 osób,
- w miesiącu czerwcu 2018 roku – 36 osób,
- w miesiącu lipcu 2018 roku – 35 osób,
- w miesiącu sierpniu 2018 roku – 34 osoby,
- w miesiącu wrześniu 2018 roku – 54 osoby (w tym 10 w ramach Programu Aktywizacja i Integracja i 11 osób w ramach Programu Aktywizacja i Integracja – Projekt „Sami dla siebie”),
- w miesiącu październiku 2018 roku – 52 osoby (w tym 8 w ramach Programu Aktywizacja i Integracja oraz 8 osób w ramach Programu Aktywizacja i Integracja – Projekt „Sami dla siebie”),
- w miesiącu listopadzie 2018 roku – 36 osób.

Celem prac społecznie użytecznych była aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych oraz korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Instrument aktywizacji w postaci prac społecznie użytecznych stworzył osobom bezrobotnym, które przez wiele lat

były nieaktywne zawodowo i nie pozostawały w stosunku pracy – szansę czynnego udziału na rynku pracy.

9.2. Współpraca z Kuratorium Oświaty w Lublinie

W ramach kontynuacji współpracy z Kuratorium Oświaty w Lublinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie również w 2018 roku pozyskał skierowania dla 95 dzieci i młodzieży w wieku od 7 – 15 ze środowisk ubogich i zagrożonych patologią na bezpłatny wypoczynek wakacyjny.

Pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej koordynowali działania związane z rekrutacją i wyjazdem na kolonie letnie, przygotowaniem oraz przekazywaniem dla potrzeb Kuratorium Oświaty oraz organizatorów wypoczynku – list uczestników, jak również dokonywali uzgodnień dotyczących terminów objazdów oraz powrotów dzieci z kolonii.

Kolonie letnie zorganizowane zostały przez Biuro Usług Turystycznych i Edukacyjnych „LIDER-TOUR”, 20-081 Lublin, ul. Zana 43 w Trzciniicy k/Jasła – w 2 terminach, zgodnie z poniższą specyfikacją:

- w terminie od dnia 15 lipca 2018 roku do dnia 26 lipca 2018 roku – 45 dzieci;
- w terminie od dnia 27 lipca 2018 roku do dnia 7 sierpnia 2018 roku – 50 dzieci.

9.3. Projekt „Szlachetna Paczka”

W 2018 roku Dział ds. pomocy środowiskowej po raz kolejny prowadził współpracę z liderami Stowarzyszenia WIOSNA, w ramach realizacji projektu „Szlachetna paczka”. Projekt ten adresowany był do osób/rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które z uwagi na trudną sytuację życiową wymagały udzielenia dodatkowego wsparcia, w tym do seniorów.

W ramach prowadzonych działań pozyskano łącznie 65 oświadczeń osób/rodzin wymagających dodatkowego wsparcia z obszaru Dzielnic: Czechów, Kalinowszczyzna, Tatary, Ponikwoda, Zadębie, Abramowice, Wrotków oraz Zemborzyce, które zostały przekazane do Liderów Szlachetnej Paczki, natomiast pomoc otrzymało 39 rodzin.

9.4. Działania osłonowe

W 2018 roku prowadzono współpracę z Wydziałem Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz zabezpieczenia podstawowych potrzeb osobom/rodzinom, które ucierpiały w wyniku zdarzenia kryzysowego.

Kierownik Działu ds. pomocy środowiskowej uczestniczył w 5 posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego, które odbywały się w siedzibie Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin oraz w Ratuszu. Celem powyższych spotkań było m.in. ocena zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie Miasta Lublin.

Ponadto sprawowano nadzór nad prowadzonymi działaniami profilaktyczno-osłonowymi na rzecz osób, które nie są w stanie własnym staraniem poradzić sobie

w trudnym okresie zimowym, w tym: osoby samotne, niepełnosprawne, niezaradne życiowo, rodziny wielodzietne, osoby bezdomne oraz w podeszłym wieku.

Wystosowano pisma do Dyrektorów szpitali funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z prośbą o włączenie się w działania profilaktyczno-osłonowe na rzecz osób samotnych, starszych, bezdomnych, opuszczających placówki opieki zdrowotnej i mieszkańców, którzy nie są w stanie zapewnić sobie odpowiednich warunków do przetrwania okresu zimowego. Systematyczny kontakt ze służbami społecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie dotyczący wymiany informacji umożliwił podjęcie szybkich działań interwencyjnych pozwalających uniknąć nieszczęśliwych wypadków.

Rozmieszczono plakaty informacyjne, zawierające wykaz placówek i instytucji działających na rzecz osób bezdomnych oraz zamieszczono na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie apel do mieszkańców miasta Lublin uwrażliwiający na trudną sytuację osób bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i niezaradnych życiowych z prośbą o zgłaszanie wszelkich informacji o miejscach pobytu osób zagrożonych skutkami niskich temperatur.

9.5. Współpraca z Lawendowym Dworkiem oraz Rotary Club Lublin Stare Miasto.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2018 podjął współpracę z Lawendowym Dworkiem oraz Rotary Club Lublin Stare Miasto, w celu organizacji Spotkania Wigilijnego. Powyższa inicjatywa skierowana była do:

- rodzin ubogich, bez możliwości przygotowania własnej wieszery wigilijnej, bez możliwości sprawienia dzieciom prezentu,
- osób samotnych, opuszczonych, wykluczonych, dla których spotkanie z innymi ludźmi stanowi rzadkość, a które może stanowić radość i siłę,
- osób niepełnosprawnych, być może samotnych, ubogich, które nie miałyby jak i z kim spędzić wieszery wigilijnej.

Dzieci w czasie wieszery wigilijnej zostały obdarzone wymarżonym prezentem od Świętego Mikołaja a rodzice/opiekunowie oraz osoby samotne paczką żywnościową.

W ramach powyższej współpracy czynny udział w spotkaniu wzięły rodziny, osoby samotne oraz osoby niepełnosprawne będące beneficjentami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Wieszera wigilijna odbyła się dnia 22 grudnia 2018 roku w godzinach 16.00 – 18.00 w Lawendowym Dworku przy ul. Krochmalnej 13c. Uczestniczyło w niej łącznie 52 osoby, w tym: 32 osoby dorosłe oraz 20 dzieci.

Powyższa inicjatywa umożliwiła osobom i rodzinom, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, spędzenie miłych chwil przy wspólnym posiłku i kolędowaniu.

9.6. Współpraca z podmiotami niezaliczonymi do sektora finansów publicznych realizującymi zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej

W 2018 roku Dział ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizował zadania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi w sferze zadań publicznych, wynikających z:

- ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie:
 - w zakresie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - z zakresu pomocy społecznej polegającego na łagodzeniu skutków ubóstwa poprzez wspieranie działań w zakresie dostarczania żywności najuboższym mieszkańcom Lublina oraz dystrybucję żywności pochodzącej z rezerwy UE oraz innych źródeł, w tym zbiórek na rzecz osób i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Miasta Lublin,
- Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin.

W ramach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w dniu 29 grudnia 2017 roku Miasto Lublin zawarło umowy na powierzenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2018 roku stawka za 1 godzinę usługi wynosiła dla:

- usług opiekuńczych – 17,00 zł brutto/godzina,
- specjalistycznych usług opiekuńczych – 18,50 zł brutto/godzina,
- specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 23,00 zł brutto/godzina.

Zgodnie z powyższymi umowami oraz aneksami do umowy z dnia 14 maja 2018 roku, 7 sierpnia 2018 roku, 18 września 2018 roku, 21 listopada 2018 roku oraz 31 grudnia 2018 roku w roku 2018 roku zrealizowano usługi dla łącznej liczby osób – 1 631, w tym: usługi opiekuńcze: 1 590, usługi specjalistyczne opiekuńcze: 95 – spośród świadczeniobiorców usług – 54 korzysta z dwóch form, tj. usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych na łączną liczbę godzin – 672 979, w tym: usługi opiekuńcze: 647 062 i specjalistyczne usługi opiekuńcze: 25 917), w tym:

1. Polski Czerwony Krzyż – Lubelski Oddział Okręgowy z siedzibą w Lublinie, ul. Puchacza 6 – zadanie 1 część 2 – 5 948 435,50 zł (łączna liczba osób – 883; łączna liczba godzin – 348 758),
2. Stowarzyszenie Synergia, z siedzibą w Lublinie, ul. Inżynierska 3 – zadanie 1 część 1 – 5 531 083,00 zł (łączna liczba osób – 802; łączna liczba godzin – 324 221,00),

Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego z siedzibą w Lublinie, ul. Gospodarcza 32 zrealizowało w ramach zadania 2 - 28 761 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla 118 osób z zaburzeniami psychicznymi na łączną kwotę 661 503,00 zł.

W ramach Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin na lata 2016-2020, stanowiącego załącznik do uchwały nr 328/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015 roku, służącego aktywizacji i integracji osób w podeszłym wieku zamieszkujących na terenie Miasta Lublin, w budżecie Ośrodka na realizację inicjatyw w ramach Programu widniały środki w łącznej wysokości 20 000,00 zł, zgodnie z poniższym podziałem:

- § 4210 – Zakup materiałów biurowych i wyposażenia – kwota 8 638,00 zł
- § 4300 – Zakup pozostałych usług – kwota 11 250,00 zł
- § 4430 – Różne opłaty i składki – kwota 112,00 zł.

W ramach ww. środków zrealizowane zostały niżej wymienione inicjatywy:

1. 27 marca 2018 rok – Spotkanie pn. **„Współczesna, nowoczesna kobieta”**
Działanie środowiskowe odbyło się z okazji Święta Kobiet w ramach obchodów 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości oraz ustanowieniem roku 2018 Rokiem Praw Kobiet. Inicjatywa odbyła się w siedzibie Domu Kultury LSM przy ul. Wallenroda 4a w Lublinie. Środki finansowe: § 4300 – 300,00 zł – usługa cateringowa
2. 25 maja 2018 rok – **„Śmiech to zdrowie”**
Inicjatywa zrealizowana we współpracy z Klubem Seniora „Jestem” w Lublinie, ul. Krochmalna 47. Spotkanie dla seniorów podczas którego przeprowadzone zostały gry i zabawy. W ramach działania odbyła się prezentacja multimedialna nt. wpływu śmiechu na zdrowie człowieka oraz występ gościa specjalnego pochodzenia syryjskiego. Seniorzy zapoznali się także z ofertą Klubu Seniora „Jestem”. Środki finansowe: § 4300 – 150,00 zł – usługa cateringowa, § 4210 – 49,54 zł – zakup materiałów i wyposażenia (artykuły papirnicze, dyplomy, papier, blok do flipchartu)
3. 3 czerwca 2018 rok – Festyn międzypokoleniowy pn. **„Dziecięcy dzień radości”** pod hasłem „Energia pokoleń”
Impreza zorganizowana na placu kościelnym przy ul. Radzyńskiej 3 w Lublinie przy współpracy z Parafią Księża Sercanów p. w. Dobrego Pasterza. Celem inicjatywy było promowanie aktywnego stylu życia, pogłębienie więzi rodzinnych, lokalnych i międzypokoleniowych. Program inicjatywy skierowany do dzieci, rodzin i seniorów obejmował zabawy z wodzirejem, różnorodne gry sportowo – rekreacyjne, malowanie twarzy, konkurencje i rozgrywki rywalizacyjne, występy dzieci i młodzieży.
Środki finansowe: § 4300 – 700,06 zł – usługa cateringowa
4. 7 czerwca 2018 rok – Festyn Rodzinny pn. **„Cieszymy się wolnością”**
Działanie środowiskowe zorganizowane na boisku Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 5 w Lublinie, przy ul. Ignacego Rzeckiego 10. Festyn odbył się w ramach obchodów 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości oraz ustanowieniem roku 2018 Rokiem Praw Kobiet.
Środki finansowe: § 4300 – 518,00 zł – usługa cateringowa, § 4210 – 80,01 zł – zakup materiałów (m. in. papirniczych, naczyń jednorazowych), § 4430 – 111,70 zł – opłata ZAIKS za odtwarzanie muzyki
5. 12 czerwca 2018 rok – Festyn pn. **„Zdrowe pokolenia bez nałogów w ramach Igrzysk Kalinowszczyzny”** pod hasłem „Energia pokoleń”
Działanie środowiskowe zrealizowane na terenie sportowym przy Szkole Podstawowej Nr 23 w Lublinie. W czasie trwania festynu mieszkańcy dzielnicy Kalinowszczyzna, w tym seniorzy mogli skorzystać z licznych atrakcji tj. występy artystyczne na scenie, gry i zabawy, punkty konsultacyjne.
Środki finansowe: § 4300 – 500,00 zł – usługa animacji dla dzieci, malowanie twarzy i modelowanie balonów

6. 17 października 2018 rok – **„Jesienny bal dla Seniorów”**
Działanie środowiskowe o charakterze integracyjnym skierowane do seniorów objętych wsparciem Filii Nr 5 i uczęszczających do Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów MOPR. Pracownicy socjalni przedstawili prezentację, dotyczącą odzyskania niepodległości przez Polskę, uczestnicy CAiRS recytowali wiersze o tematyce patriotycznej. Całości inicjatywy towarzyszyła oprawa muzyczna i wspólny śpiew. Przekazano pamiątkowe upominki dla uczestników działania.
Środki finansowe: § 4300 – 1 000,00 zł – usługa cateringowa, oprawa muzyczna,
§ 4210 – 200,00 zł – zakup materiałów (ramki, papier ozdobny, aniołki)
7. 18 października 2018 rok – Spotkanie dla Seniorów pn. **„Barwy Jesieni”**
Działanie środowiskowe zrealizowane w siedzibie Baru „Kaprys” w Lublinie. Spotkanie poprowadzili wodzireje, którzy zabawiali gości tańcami, zabawami i wspólnym śpiewaniem. W trakcie spotkania wystąpił także Amatorski Teatr Towarzyski działający przy Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym Węgliń Północny, który zaprezentował żarty sceniczne A. Czechowa „Narzeczonej i ojczulek” i „Złoczyńca”. Podczas spotkania zapewniony był ciepły poczęstunek oraz tort.
Środki finansowe: § 4300 – 1 400,00 zł – usługa gastronomiczna
§ 4210 – 100,00 zł – zakup materiałów piśmienniczych na przygotowanie zaproszeń, papier ozdobny
8. 19 października 2018 rok – Koncert wokalnie-taneczny pn. **„Barwy Jesieni”**
Uroczyste obchody Dni Seniora w dzielnicy Czechów. Spotkanie odbyło się w siedzibie Dzielnicowego Domu Kultury SM „Czechów” przy ul. Kiepur 5a w Lublinie. Celem uroczystości była integracja pokoleń oraz organizacja czasu wolnego osobom starszym i samotnym. Program spotkania obejmował występy seniorów z Centrum Dniennego Pobytu dla Seniorów nr 4 przy ul. Pozytywistów 16 w Lublinie, prezentacje taneczne w wykonaniu grupy baletowej „Perfect” z Dzielnicowego Domu Kultury Spółdzielni Mieszkaniowej „Czechów” oraz gościnne występy Łukasza Jemioły z repertuarem, m. in.: Marka Grechuty, Piotra Szczepanika i Czesława Niemena. Środki finansowe: § 4300 – 750,06 zł – usługa cateringowa
9. 9 listopada 2018 rok – **Koncert pieśni patriotycznych**
Działanie środowiskowe odbyło się w siedzibie Dzielnicowego Domu Kultury Spółdzielni Mieszkaniowej „Czechów” w Lublinie, ul. Kiepur 5a. Środki finansowe: § 4300 – 2 250,00 zł – usługa cateringowa
10. 9 listopada 2018 rok – Wieczornica patriotyczna pn. **„Polskie drogi ku niepodległości”**
Celem spotkania był wzrost świadomości historycznej związanej z historią Polski oraz integracja międzypokoleniowa. Najważniejsze fakty historyczne, przypominające trud odzyskania wolności, przedstawione zostały w prezentacji multimedialnej przygotowanej przez uczestników Grup Wsparcia. Na zakończenie wszyscy wspólnie odśpiewali hymn państwowy.
Środki finansowe: § 4210 – 1 120,00 zł – zakup artykułów plastycznych (głina, farby, pędzelki)

11. 21 listopada 2018 rok – **„Bal Seniora”**
Działanie środowiskowe zorganizowane dla osób objętych wsparciem tutejszego Ośrodka, zagrożonych wykluczeniem społecznym, które z uwagi na trudną sytuację materialną dotychczas nie korzystały z oferty kulturalnej. Inicjatywa zrealizowana w CHRIST Restaurant, przy ul. Kazimierza Wielkiego 8 w Lublinie.
Środki finansowe: § 4300 – 750,00 zł – usługa cateringowa
12. 29 listopada 2018 rok – **„Bal Seniora”**
Działanie środowiskowe zorganizowane przy współpracy z Pracownikami Kultury „Tatary” Filii Dzielnicyowego Domu Kultury „Bronowice” oraz Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 2. Impreza odbyła się w siedzibie Pracowni Kultury „Tatary” przy ul. Hutniczej 28 A w Lublinie w siedzibie w godzinach 17.00 – 21.00. Inicjatywa zorganizowana została z myślą o seniorach – mieszkańcach dzielnicy Tatary, w tym korzystających ze wsparcia MOPR. Celem projektu była integracja wewnątrzpokoleniowa, przeciwdziałanie osamotnieniu oraz zachęcenie osób starszych do podejmowania aktywności społecznej.
Środki finansowe: § 4300 – 1 100,00 zł – usługa cateringowa, § 4210 – 1 622,50 zł – zakup artykułów ozdobnych (balony, tasiemki, serwetki, papier)
13. 8 grudnia 2018 rok – **„Dziadkowe Mikołajki dla Dzieci”**
Działanie środowiskowe o charakterze międzypokoleniowym zostało zrealizowane w auli Kościoła przy ul. Gospodarczej w Lublinie. W trakcie spotkania animatorki poprowadziły wspólną zabawę integracyjną dla seniorów i dzieci z dzielnicy Tatary, a Mikołaj przekazał dzieciom upominki. Po zakończonej zabawie uczestnicy skorzystali z poczęstunku – pizzy. Inicjatywa, której celem była integracja międzypokoleniowa, spotkała się z serdecznym odbiorem ze strony uczestników. Działanie zrealizowały we współpracy Sekcja pracy socjalnej Nr 11 Filii Nr 2 MOPR oraz Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów ul. Gospodarcza 7 w Lublinie.
Środki finansowe: § 4300 – 300,00 zł – usługa cateringowa, § 4210 – 731,59 zł – zakup materiałów papierniczych – torebek na paczki, upominków dla Seniorów
14. 12 grudnia 2018 rok – Spotkanie pn. **„Świąteczne Drzewko Międzypokoleniowe”**
Inicjatywa zrealizowana na placu Osiedla im. Leona Kruczkowskiego w Lublinie we współpracy ze Szkołą Podstawową Nr 40 w Lublinie i Przedszkolem Nr 35 w Lublinie. Główną atrakcją było wspólne dekorowanie drzewka świątecznego. Odbyły się występy artystyczne dzieci i przedszkolaków, wspólne kolędowanie i składanie życzeń. Seniorzy otrzymali prezenty i kartki świąteczne. Dla uczestników przygotowany został także gorący poczęstunek.
Środki finansowe: § 4300 – 250,00 zł – usługa cateringowa, § 4210 – 434,00 zł – zakup materiałów (papier kolorowy, bloki, karton, naczynia jednorazowe, ozdoby, upominki)
15. 13 grudnia 2018 rok – **„Ubieranie choinki osiedlowej”**
Inicjatywa osiedlowa zorganizowana na placu z fontanną przy ul. K. Wallenroda na osiedlu im. A. Mickiewicza. Celem spotkania była integracja społeczności lokalnej, w tym seniorów osób niepełnosprawnych, dzieci z osiedlowych szkół i przedszkoli oraz lokalnych instytucji i organizacji. Środki finansowe: § 4300 – 230,00 zł – usługa cateringowa

16. 17 grudnia 2018 rok – Spotkanie dla Seniorów pn. **„Świąteczne Drzewko Międzypokoleniowe”**

Inicjatywa polegała na wspólnym ubieraniu zielonego drzewka rosnącego na terenie Schroniska dla bezdomnych kobiet i miała na celu integrację międzypokoleniową, wprowadzenie świątecznej atmosfery, a także zacieśnienie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi lokalnie. Wydarzenie dedykowane było w szczególności osobom starszym i dzieciom. Współorganizatorzy: Fundacja SOS Ziemi Lubelskiej oraz Przedszkole Nr 14 w Lublinie.

Środki finansowe: § 4300 – 500,00 zł – usługa cateringowa,

17. 17 – 20 grudnia 2018 rok – **„Magiczny czas dla Seniora”**

Działanie środowiskowe polegające na odwiedzinach seniorów w miejscach ich zamieszkania w obszarze Sekcji pracy socjalnej Nr 21. Pracownicy socjalni przekazali życzenia świąteczne i stroiki przygotowane przez uczniów Szkoły Podstawowej Nr 47 w Lublinie. Środki finansowe: § 4210 – 577,03 zł – zakup materiałów papierniczych i dekoracyjnych (wstążki, bombki, koraliki, klej)

18. 17 – 21 grudnia 2018 rok – **„Magiczny czas dla Seniora”**

Działanie środowiskowe polegające na odwiedzinach seniorów w miejscach ich zamieszkania w obszarze Sekcji pracy socjalnej Nr 20. Pracownicy socjalni przekazali życzenia świąteczne i stroiki przygotowane przez uczniów Szkoły Podstawowej Nr 30 w Lublinie. Środki finansowe: § 4210 – 418,72 zł – zakup materiałów papierniczych i dekoracyjnych (bombki, kartony, brokaty, kokardy, upominki)

19. 18 grudnia 2018 rok – Spotkanie dla Seniorów pn. **„Świąteczne Drzewko Międzypokoleniowe”**

Działanie środowiskowe zrealizowane na terenie Słomianego Rynku przy ul. Towarowej w Lublinie. Spotkanie miało charakter otwarty, celem była integracja społeczności lokalnej, w tym osób starszych, dzieci i młodzieży, podtrzymania tradycji bożonarodzeniowej, podczas spotkania wszyscy wspólnie ubierali choinkę, śpiewali kolędy, dzielili się opłatkiem, a Święty Mikołaj rozdawał dzieciom drobne upominki. Dla obecnych przygotowany był ciepły poczęstunek w postaci barszczu czerwonego i bigosu. Środki finansowe: § 4210 – 545,00 zł – zakup ozdób choinkowych (bombek, łańcuchów, światełek)

Ponadto z dotacji budżetu Miasta w wysokości 30 000 zł przeznaczono na wspieranie funkcjonowania Świetlicy dla Seniorów znajdującej się przy ul. Puchacza 6 w Lublinie, prowadzonej przez Polski czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy.

Na bieżącą obsługę Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin prowadzoną przez pracowników Działu ds. pomocy środowiskowej zakupiono artykuły biurowe i piśmiennicze (§ 4210) na łączną kwotę 2 603,26 zł.

W czasie całego 2018 roku zaplanowane środki wykorzystano w następujący sposób:

§ 4210 – Zakup materiałów biurowych i wyposażenia – kwota 8 481,65 zł

§ 4300 – Zakup pozostałych usług – kwota 10 698,12 zł

§ 4430 – Różne opłaty i składki – kwota 111,70 zł

Pozostała niewykorzystana kwota:

- § 4210 – Zakup materiałów biurowych i wyposażenia – kwota 156,35 zł
- § 4300 – Zakup pozostałych usług – kwota 551,88 zł
- § 4430 – Różne opłaty i składki – kwota 0,30 zł

W ramach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z zakresu pomocy społecznej polegającego na łagodzeniu skutków ubóstwa w dniu 14 maja 2018 roku Prezydent Miasta Lublin ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej polegającego na łagodzeniu skutków ubóstwa poprzez wspieranie działań w zakresie dostarczania żywności najuboższym mieszkańcom Lublina oraz dystrybucję żywności pochodzącej z rezerwy UE oraz innych źródeł, w tym zbiorów na rzecz osób i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Miasta Lublin.

W odpowiedzi na ogłoszenie łącznie wpłynęło 6 ofert, tj.:

1. Oferta Nr 1 – Caritas Archidiecezji Lubelskiej, 20-950 Lublin, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 2;
2. Oferta Nr 2 – Bractwo Miłosierdzia im. św. Brata Alberta, 20 – 082 Lublin, ul. Zielona 3;
3. Oferta Nr 3 – Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy, 20 – 323 Lublin, ul. Puchacza 8;
4. Oferta Nr 4 – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubelski Oddział Regionalny, 20 – 016 Lublin, ul. Narutowicza 54;
5. Oferta Nr 5 – Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy, 20 – 323 Lublin, ul. Puchacza 6;
6. Oferta Nr 6 – Fundacja Bank Żywności, 20-406 Lublin, ul. Młyńska 18.

Decyzją Prezydenta Miasta Lublin dotacja w wysokości 150 000,00 zł na realizację ww. zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej została przyznana zgodnie z zapisami Działu III pkt 5 ogłoszenia o otwartym konkursie ofert i przedstawioną listą:

1. Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy, 20 – 323 Lublin, ul. Puchacza 6 – dotacja w wysokości 80 000,00 zł.
2. Bractwo Miłosierdzia im. św. Brata Alberta, 20 – 082 Lublin, ul. Zielona 3 – dotacja w wysokości 28 240,00 zł.
3. Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy, 20 – 323 Lublin, ul. Puchacza 8 – dotacja w wysokości 41 760,00 zł.

Środki na realizację ww. zadania zostały przekazane na konta bankowe organizacji pozarządowych w dniu 9 września 2018 roku.

Z ww. podmiotami zawarto umowy na realizację zadania:

1. Polskim Czerwonym Krzyżem Lubelskim Oddziałem Okręgowym z siedzibą w Lublinie, które otrzymało dotację w wysokości 80 000,00 zł w ramach umowy nr 7/MOPR/D-PŚ/18 z dnia 19 lipca 2018 roku. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 92 055,00 zł, w tym dotacja wysokości 80 000,00 zł, środki finansowe własne oraz z innych źródeł w wysokości 10 000,00 zł oraz wkład osobowy w wysokości

2 055,00 zł. Całość zadania zgodnie z realizacją: 91 944,76 zł, w tym: dotacja 80 000,00 zł, środki finansowe własne oraz z innych źródeł 9 889,76 zł, wkład osobowy w wysokości 2 055,00 zł.

Zakładane cele realizacji zadania publicznego zostały osiągnięte, albowiem wśród uczestników programu wzrosło poczucie bezpieczeństwa socjalnego oraz zwiększona została motywacja do pokonywania trudności życiowych. Nastąpiło zmniejszenie odczucia samotności i odrzucenia. Wzrósł poziom wiedzy na temat gospodarowania budżetem domowym a także z zakresu edukacji żywieniowej, przygotowywania zbilansowanych posiłków, diety, zdrowego odżywiania oraz zapobiegania marnotrawieniu jedzenia.

Udzielono pomocy 1 100 osobom, którym wydano 20 ton żywności trwałej.

W ramach środków towarzyszących zrealizowano łącznie 28 warsztaty w zakresie tematyki:

- 11 warsztatów kulinarnych,
- 10 warsztatów dietetycznych i dotyczących zdrowego stylu życia,
- 7 warsztatów nt. przeciwdziałania marnotrawieniu żywności.

Ogółem z warsztatów skorzystało 521 osób.

2. Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta z siedzibą w Lublinie, które otrzymało dotację w wysokości 28 240,00 zł w ramach umowy nr 8/MOPR/D-PŚ/18 z dnia 19 lipca 2018 roku. Całkowity koszt realizacji zadania wynosił 46 780,00 zł, w tym dotacja wysokości 19 240,00 zł, środki finansowe własne oraz z innych źródeł w wysokości 16 700,00 zł oraz wkład osobowy w wysokości 1 840,00 zł. Całość zadania zgodnie z realizacją: 37 780,00 zł, w tym: dotacja 28 240,00 zł, środki finansowe własne oraz z innych źródeł 16 700,00 zł, wkład osobowy w wysokości 1 840,00 zł.

Zakładane cele realizacji zadania publicznego zostały osiągnięte. Pomocą żywnościową objęto 132 osoby, którym wydano 6 097,08 kg żywności trwałej. Beneficjenci programu skorzystali również ze wsparcia w formie środków farmaceutycznych.

Nie zostały jednak przeprowadzone szkolenia przez specjalistę ds. rozwoju społecznego oraz psychologa-terapeuty, ponieważ pomimo podjętych działań nie udało się zebrać odpowiedniej liczby chętnych co umożliwiłoby skompletowanie wymaganej grupy, zarówno na spotkania grupowe jak i indywidualne.

Pozostała kwota dotacji niewykorzystanej w wysokości 9 000,00 zł nie została zwrócona na konto Ośrodka. Trwa postępowanie w sprawie.

3. Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Lublinie, który na realizację zadania otrzymał dotację w wysokości 41 760,00 zł. Całkowity koszt realizacji zadania zgodnie z umową nr 6/MOPR/D-PŚ/18 z dnia 19 lipca 2018 roku, wynosił 53 985,00 zł, w tym dotacja w wysokości 41 760,00 zł, środki finansowe własne w wysokości 10 025,00 zł oraz wkład osobowy o wartości 2 200,00 zł. Całość zadania zgodnie z realizacją: 62 736,42 zł, w tym: dotacja 41 760,00 zł, środki finansowe z innych źródeł 18 776,42 zł oraz wkład osobowy 2 200,00 zł.

Poprzez dostarczanie niezbędnej żywności bezpośrednio dla najuboższych osób z terenu Miasta Lublin zostały w pełni zrealizowane cele realizacji zadania publicznego, czyli:

- niesienie różnorodnych form pomocy osobom i rodzinom, które z różnych przyczyn niezdolne są do rozwiązywania swoich życiowych problemów, w szczególności ludziom starszym, niepełnosprawnym, chorym i samotnym, zagrożonym demoralizacją, rodzinom pozbawionym środków do życia, ubogim i bezradnym;
- kształtowanie postaw społecznych, sprzyjających bezpośredniemu uczestnictwu w działaniach na rzecz osób potrzebujących pomocy, bądź wspieranie takich działań.

Pomocą objętych zostało 2 170 osób, którym wydano łącznie 32 832,12 kg żywności.

W ramach działań towarzyszących zorganizowano warsztaty: dietetyczne, kulinarne i ekonomiczne.

Zakładane cele zostały w pełni zrealizowane przy całkowitym wykorzystaniu środków z dotacji w ramach ogłoszonego konkursu ofert.

10. Uczestnictwo w Porozumieniach

10.1. Porozumienie z Komendą Miejską Policji w Lublinie

W związku z zawartym w dniu 17 października 2012 roku porozumieniem pomiędzy Komendą Miejską Policji w Lublinie, a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad nieodpłatnego uczestnictwa pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie przy przesłuchaniu nieletnich w postępowaniu karnym, prowadzonym przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie w 2018 roku kontynuowano współpracę w powyższym zakresie.

W ramach niniejszej inicjatywy przedkładano w systemie kwartalnym, w Komendzie Miejskiej Policji w Lublinie wykaz osób wyznaczonych do współpracy w ramach niniejszej inicjatywy, zaś przedstawiciele MOPR uczestniczyli w przesłuchaniu nieletniego w sytuacji kiedy zapewnienie obecności rodziców/opiekunów prawnych albo obrońcy było niemożliwe. Zadaniem wyznaczonego pracownika MOPR była obecność podczas przesłuchania nieletniego, podejrzanego o dopuszczenie się czynu karalnego i podpisanie protokołu z przeprowadzonej czynności dowodowej.

W roku 2018 łącznie odbyło się 8 przesłuchań nieletnich w postępowaniach karnych z uczestnictwem przedstawicieli Ośrodka, prowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

10.2. Porozumienie z Aresztem Śledczym w Lublinie

W związku z zawartym na czas nieokreślony w dniu 24 lutego 2016 roku porozumieniem z Aresztem Śledczym w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad prowadzenia przez pracowników MOPR na terenie Aresztu Śledczego kwartalnych spotkań informacyjnych dla osób osadzonych, w 2018 roku kontynuowano współpracę w tym zakresie.

W 2018 roku przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w trakcie 3 osobistych spotkań z osobami odbywającymi karę pozbawienia wolności udzielał informacji dotyczących możliwości otrzymania wsparcia ze środków pomocy społecznej po opuszczeniu placówki penitencjarnej, zasad realizacji świadczeń na rzecz rodzin osób osadzonych w ramach systemu pomocy społecznej (świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej), zakresu pomocy przysługującej po opuszczeniu Aresztu Śledczego, jak również możliwości uzyskania porad prawnych.

Ponadto pracownik MOPR udzielał informacji odnośnie procedury ubiegania się o orzeczenie stanu zdrowia i ustalenie stopnia niepełnosprawności, możliwości otrzymania lokalu socjalnego z zasobów gminy, uzyskania statusu osoby bezrobotnej oraz uczestnictwa w szkoleniach, możliwości wykonywania prac społecznie użytecznych, przekwalifikowania się lub uzupełnienia wykształcenia, jak również poradnictwa w zakresie usług dostępnych dla osób zwalnianych z aresztu w ramach ofert innych podmiotów.

W trakcie osobistych spotkań osoby osadzone miały możliwość zadawania pytań odnoszących się do interesujących ich zagadnień (m.in. możliwość podjęcia pracy po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności, spłata zadłużeń czynszowych, umorzenie zobowiązań komorniczych, wsparcie dla członków rodziny, możliwość otrzymania pożyczki oraz dopłaty do bieżących zobowiązań finansowych). Osobom zainteresowanym udostępniono stosowne druki.

W spotkaniach na terenie Aresztu Śledczego w Lublinie wzięło udział łącznie 12 osób odbywających karę pozbawienia wolności. Spotkanie zaplanowane na miesiąc grudzień 2018 roku nie zostało zrealizowane, z uwagi na brak zainteresowania osób odbywających karę pozbawienia wolności.

10.3. Projekt „Przyjazne patrole”

Na podstawie porozumienia nr 3/BM/18 z dnia 1 marca 2018 roku zawartego pomiędzy Gminą Lublin reprezentowaną przez Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie i Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie a Komendantem Miejskim Policji w Lublinie w okresie od 1 marca 2018 roku do 28 grudnia 2018 roku zrealizowane zostało działanie w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologicznym oraz zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom pod nazwą „Przyjazne patrole”. W patrolu uczestniczyli: psycholog lub pedagog z ramienia Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, funkcjonariusz Policji oraz pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W ramach powyższego porozumienia do obowiązków Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie należało:

- zapewnienie udziału w projekcie pracownika socjalnego (jednego w trakcie patrolu), do którego obowiązków należy w szczególności:
- dokonanie wglądu w sytuację rodziny oraz rozpoznanie sytuacji dziecka;
- w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka zapewnienie małoletniemu właściwej opieki poprzez umieszczenie:
 - u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub

- w rodzinie zastępczej lub
- w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- w przypadku stwierdzonej przez wezwane służby medyczne konieczności hospitalizacji, pozostawienie dziecka w szpitalu;
- w przypadku konieczności odebrania rodzicom/opiekunom prawnym dziecka przekazanie pouczenia o prawie wniesienia zażalenia do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka zgodnie z art. 12b i 12c ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
 - powiadomienie w ciągu 24 godzin sądu opiekuńczego o odebraniu dziecka z rodziny;
 - sporządzanie dokumentacji z podejmowanych czynności służbowych;
- cotygodniowego sporządzania wykazu rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi i zagrożonych przemocą w rodzinie wytypowanych do zwizytowania oraz przekazywania go, w terminie do wtorku każdego tygodnia, do Naczelnika Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

Pierwszy patrol odbył się w dniu 9 marca 2018 roku, a ostatni w dniu 15 grudnia 2018 roku. W okresie od 9 marca 2018 roku do dnia 15 grudnia 2018 roku odbyło się 103 patrole, które realizowane były cyklicznie w każdy piątek i sobotę oraz dodatkowo w wyznaczone niedziele (27 niedziel).

W okresie sprawozdawczym zrealizowano 349 wizyt w środowiskach rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi i zagrożonych przemocą w rodzinie wytypowanych do zwizytowania przez: pracowników socjalnych, koordynatorów pieczy zastępczej, asystentów rodzin, pracowników instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz sąd. Podczas realizacji projektu odwiedzone 159 rodzin. Ponadto podjęto 40 interwencji zleconych przez Dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

Na podstawie art. 12a ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku odebrano 13 dzieci z 9 rodzin i przekazano: innej niezamieszkałej wspólnie osobie najbliższej (10 dzieci) oraz rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego (3 dzieci). Sporządzono 9 zawiadomień do sądu w związku ze stwierdzeniem zagrożenia zdrowia dzieci.

Ponadto, w trakcie podejmowanych działań, w 15 rodzinach wdrożono procedurę „Niebieskie Karty” sporządzając 17 formularzy Niebieskiej Karty – A, gdzie osobami doznającymi przemocy w rodzinie było: 19 małoletnich dzieci oraz 2 osoby dorosłe.

Członkowie patrolu przeprowadzili także 661 rozmów z rodzicami/opiekunami, dziećmi i innymi członkami rodzin o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym oraz ostrzegawczym.

W związku z uchwałą budżetową na rok 2018 na realizację powyższego projektu zostały zabezpieczone środki finansowe dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w kwocie 31 200 zł (w tym: § 4170 – 26 019,00 zł, § 4110 – 4 543,00 zł, § 4120 – 638,00 zł).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku na realizację projektu Miejski Ośrodek Pomocy

Rodzinie w Lublinie wydatkował kwotę 30 899,00 zł (w tym: § 4170 – 25 768,54 zł, § 4110 – 4 499,07 zł, § 4120 – 631,39 zł). Pozostała kwota 301,00 zł (w tym: § 4110 – 43,93 zł, § 4120 – 6,61 zł; § 4170 – 250,46 zł).

Nadmieniam, iż nie wykorzystano zaplanowanych środków finansowych z uwagi na nie zrealizowanie jednego patrolu z powodu braku zgłoszeń policjantów na służbę w „Przyjaznym patrolu”.

10.4. Porozumienie z Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 4 w Lublinie

W dniu 24 stycznia 2018 roku zawarto kolejne porozumienie do dnia 31 grudnia 2019 roku pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 4 w Lublinie a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad wzajemnej współpracy w zakresie udzielania wsparcia pacjentom Szpitala wynikającego z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W ramach niniejszej inicjatywy Szpital zobowiązał się m. in. do:

- skompletowania dokumentacji niezbędnej do ustalenia uprawnień do uzyskania świadczenia w formie dostępu do opieki zdrowotnej,
- przekazania do MOPR wypełnionego i podpisanego przez pacjenta wywiadu środowiskowego wraz z dokumentacją.

Natomiast MOPR zobowiązał się m. in. do:

- wydania decyzji administracyjnej ustalającej prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej dla osób będących mieszkańcami Miasta Lublin oraz osób bezdomnych posiadających ostatnie miejsce zameldowania w Lublinie i niezwłocznego powiadomienia Szpitala o podjętej decyzji,
- przekazania otrzymanego rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z załączoną dokumentacją do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową osób, które nie są mieszkańcami miasta Lublin lub osób bezdomnych które posiadają ostatnie miejsce zamieszkania na terenie innych powiatów,
- przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych, na terenie Szpitala, z osobami wymagającymi udzielenia pomocy innej niż w formie uzyskania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń ze środków społecznych, zaplanowania pomocy adekwatnej do zgłoszonych potrzeb, wydania decyzji administracyjnej w sprawie lub przekazania rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z kompletem dokumentacji do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową.

W ramach powyższego porozumienia pracownik socjalny zatrudniony w szpitalu przeprowadził wywiady środowiskowe, na podstawie których Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie rozpatrzył 64 wnioski dotyczące potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

10.5. Porozumienie o współpracy zawarte pomiędzy Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie w celu realizacji Programu Aktywizacja i Integracja.

W dniu 17 lipca 2018 roku w Lublinie zostało zawarte porozumienie o współpracy pomiędzy Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie w celu realizacji Programu Aktywizacja i Integracja. Termin realizacji programu: 1 września 2018 roku do 31 października 2018 roku.

Uczestnikami Programu były osoby bezrobotne zarejestrowane w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie, dla których ustalono III profil pomocy, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujące kontrakt socjalny. Cechy identyfikujące uczestników Programu to m.in.: długotrwałe pozostawanie bez pracy, posiadanie dysfunkcji wpływających na obniżenie szans na rynku pracy (m.in. wyuczona bezradność, bierność, postawa roszczeniowa, brak kwalifikacji dostosowanych do aktualnych potrzeb rynku pracy) oraz znacząco obniżona motywacja.

W ramach podpisanego porozumienia MOPR zobowiązał się do przekazania listy osób uprawnionych, które spełniały kwalifikacje do wykonywania prac społecznie użytecznych, realizacji działań w zakresie aktywizacji zawodowej w ramach PSU, dokonania wypłaty świadczenia przysługującego uczestnikom Programu za wykonane PSU oraz złożenia wniosku o refundację z Funduszu Pracy kwoty świadczeń wypłaconych uczestnikom Programu. Miejski Urząd Pracy w Lublinie zobowiązał się do zlecenia realizacji działań w zakresie integracji społecznej, dokonania wyboru uczestników Programu, realizacji działań w zakresie aktywizacji zawodowej w ramach PSU oraz refundacji z Funduszu Pracy świadczeń wypłaconych uczestnikom Programu za realizację prac społecznie użytecznych.

Program skierowany był do 10 osób bezrobotnych z obszaru działania poszczególnych Filii MOPR. Uczestnicy Programu PAI brali udział w warsztatach kompetencji społecznych i osobistych. Dodatkowo wykonywali prace społecznie użyteczne w poszczególnych podmiotach na terenie Miasta Lublin.

W miesiącu wrześniu 2018 roku prace społecznie użyteczne w ramach PAI wykonywało 10 osób, natomiast w październiku 2018 roku – 8 osób.

Na realizację prac społecznie użytecznych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja zaangażowano kwotę 2 025,20 zł, uwzględnioną w planie budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie na realizację PSU w 2018 roku.

10.6. Porozumienie o współpracy zawarte pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie a Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie w celu realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (w ramach projektu „Sami dla siebie”)

W dniu 29 czerwca 2017 roku zostało zawarte w Lublinie porozumienie o współpracy pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie a Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie w celu określenia zasad współpracy przy realizacji zadań merytorycznych w planowanym do realizacji przez MOPR projekcie „Sami dla siebie”, Oś priorytetowa 11 Włączenie społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na

lata 2014 – 2020, Priorytet inwestycyjny 9i: „Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie”, Działanie 11.1: „Aktywne włączenie”.

Na mocy ww. porozumienia realizowany był Program Aktywizacja i Integracja w ramach Projektu MOPR pn.: „Sami dla siebie”. Termin realizacji programu: 1 września 2018 roku do 31 października 2018 roku.

Cechy identyfikujące uczestników Programu to m.in.: długotrwałe pozostawanie bez pracy, posiadanie dysfunkcji wpływających na obniżenie szans na rynku pracy (m.in. wyuczona bezradność, bierność, postawa roszczeniowa, brak oraz znacząco obniżona motywacja).

Program skierowany był do 10 osób bezrobotnych z obszaru działania poszczególnych Filii MOPR. Uczestnicy Programu PAI brali udział w warsztatach kompetencji społecznych i osobistych. Dodatkowo wykonywali prace społecznie użyteczne w poszczególnych podmiotach na terenie Miasta Lublin.

W miesiącu wrześniu 2018 roku prace społecznie użyteczne w ramach PAI – Projekt „Sami dla siebie” wykonywało 11 osób (z uwagi na fakt, iż jedna z osób zrezygnowała z PSU po kilku dniach udziału w PAI, skierowano na jej miejsce dodatkową osobę), natomiast w październiku 2018 roku – 8 osób.

Na realizację prac społecznie użytecznych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja – Projekt „Sami dla siebie” zaangażowano kwotę 2 091,60 zł uwzględnioną w planie budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie na realizację PSU w 2018 roku.

11. Uczestnictwo w Partnerstwach

11.1. Umowa Partnerska z Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie z dnia 13 lutego 2017 roku.

W ramach realizacji wspólnych działań na rzecz klientów zagrożonych wykluczeniem społecznym w dniu 13 lutego 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zawarł umowę partnerską z Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta dotyczącą wspólnego uczestnictwa w konkursie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na realizację zadania publicznego „Partnerstwa przeciw wykluczeniu społecznemu – profesjonalne formy pomocy ze szczególną rolą zatrudnienia socjalnego” Edycja 2017, ogłoszonego w ramach programu „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu – nowy wymiar 2020”.

W ramach podjętej współpracy MOPR zobowiązał się m.in. do przeprowadzenia rekrutacji, poprzez zawarcie kontraktów socjalnych kierujących 12 osób bezrobotnych do Klubu Integracji Społecznej prowadzonego przez Bractwo Miłosierdzia. Ponadto MOPR zobowiązał się do uwzględnienia uczestników Klubu Integracji Społecznej, którzy ukończyli pełną edycję KIS i spełniali przesłanki do wykonywania prac społecznie użytecznych w liście osób kierowanych do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie w 2018 roku do wykonywania

tych prac (pod warunkiem zabezpieczenia środków finansowych przeznaczonych na ten cel w budżecie gminy Lublin w roku 2018).

Do obowiązków Bractwa Miłosierdzia należała m.in.: realizacja działań mających na celu aktywizację społeczną i zawodową osób, w szczególności: wsparcie psychologiczne, wsparcie doradcy zawodowego i terapeuty uzależnień, specjalistyczne kursy zawodowe, zajęcia integracyjne oraz wizytę studyjną w Podmiocie Ekonomii Społecznej.

Powyższe działanie miało na celu integrację i reintegrację społeczną, zawodową, jak również indywidualne wsparcie osób bezrobotnych (korzystających ze świadczeń pomocy społecznej) poprzez działania ułatwiające odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy.

W związku z powyższym przygotowując wniosek na realizację prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Lublin w 2018 roku uwzględnił skierowanie 10 osób bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie Bractwa Miłosierdzia im. św. Brata Alberta.

11.2. Umowa Partnerska z Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie z dnia 27 grudnia 2017 roku.

W dniu 27 grudnia 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zawarł kolejną umowę partnerską z Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie dotyczącą wspólnego uczestnictwa w konkursie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację zadania publicznego „Partnerstwa przeciw wykluczeniu społecznemu – profesjonalne formy pomocy ze szczególną rolą zatrudnienia socjalnego” Edycja 2018, ogłoszonego w ramach programu „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu – nowy wymiar 2020”.

W ramach podjętej współpracy MOPR zobowiązał się m.in. do przeprowadzenia rekrutacji, poprzez zawarcie kontraktów socjalnych kierujących 12 osób bezrobotnych do Klubu Integracji Społecznej prowadzonego przez Bractwo, z zastrzeżeniem, że będą to osoby bezrobotne, które nie uczestniczyły w tego typu działaniach realizowanych przez Bractwo Miłosierdzia w okresie wcześniejszym. Ponadto MOPR zobowiązał się do uwzględnienia uczestników Klubu Integracji Społecznej, którzy ukończyli pełną edycję KIS i spełnią przesłanki do wykonywania prac społecznie użytecznych w liście osób kierowanych do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie w 2019 roku do wykonywania tych prac (pod warunkiem zabezpieczenia środków finansowych przeznaczonych na ten cel w budżecie gminy Lublin w roku 2019).

Do obowiązków Bractwa Miłosierdzia należała m.in.: realizacja działań mających na celu aktywizację społeczną i zawodową osób, w szczególności: wsparcie psychologiczne, wsparcie doradcy zawodowego i terapeuty uzależnień, specjalistyczne kursy zawodowe, zajęcia integracyjne oraz wizytę studyjną w Podmiocie Ekonomii Społecznej.

Powyższe działanie miało na celu reintegrację społeczną, zawodową, jak również indywidualne wsparcie osób bezrobotnych (korzystających ze świadczeń pomocy społecznej), co przyczyni się do poprawy sytuacji życiowej uczestników zadania.

Pełną edycję Klubu Integracji Społecznej w 2018 roku ukończyło 10 beneficjentów pomocy społecznej.

12. Realizacja innych programów i inicjatyw

12.1. Wolontariat w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie

Na przestrzeni 2018 roku w Wydziale pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuowana była działalność wolontarystyczna realizowana w ramach programu „Wolontariat w Ośrodkach Pomocy Społecznej” jako uzupełnienie pomocy świadczonej w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

W zainteresowaniu służb społecznych pozostawały osoby zależne: niepełnosprawne, w sędziwym wieku, samotne, jak również rodziny wieloproblemowe, które własnym staraniem nie były w stanie przezwyciężyć rodzących się problemów życia codziennego. Wychodząc naprzeciw rozpoznany potrzebom i oczekiwaniom społecznym realizacja działań wolontarystycznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie stanowi uzupełnienie i wzbogacenie oferty pomocy. Wolontariat w MOPR ukierunkowany jest na tworzenie warunków godnego funkcjonowania w społeczeństwie grup i osób zależnych oraz na promowanie innowacyjnych form wsparcia. Program wolontarystyczny inspirowany jest do samopomocy, integruje społeczność lokalną oraz uwrażliwia na potrzeby drugiego człowieka.

Pomoc wolontarystyczna realizowana w 2018 roku miała na celu rozszerzenie oferty wsparcia kierowanego do osób starszych, samotnych oraz w zakresie pomocy dzieciom i młodzieży w nauce. Wolontariusze realizujący pomoc usługową w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin udzielali pomocy dzieciom, korzystającym ze wsparcia poradni w zakresie wyrównywania wiedzy i braków edukacyjnych oraz działaniach rozwijających umiejętności społeczne, prowadzone w środowisku rodzinnym dziecka. Ponadto wolontariusze byli zaangażowani podczas spotkania integracyjnego, zorganizowanego w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin dla byłych wychowanków domów dziecka i ich rodzin (organizacja zabaw i konkursów dla dzieci).

Zarządzeniem Nr 149/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 31 sierpnia 2015 roku wprowadzono do realizacji regulamin wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Zarządzeniem Nr 22/2018 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 14 marca 2018 roku w sprawie wyznaczenia pracowników odpowiedzialnych za koordynację wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie koordynacja wolontariatu została powierzona imiennie pracownikom poszczególnych Filii MOPR, zaś nadzór nad działaniami koordynatorów powierzono pracownikowi Działu ds. pomocy środowiskowej. Wykaz koordynatorów wolontariatu

na terenie poszczególnych Filii Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie znajduje się na stronie internetowej Ośrodka www.mopr.lublin.eu (zakładka wolontariat).

Wolontariat realizowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie odpowiadał zdiagnozowanym potrzebom i realizowany był w formie indywidualnej (pomoc osobom starszym, niepełnosprawnym, rodzinom wieloproblemowym, dzieciom w wyrównywaniu wiedzy i braków edukacyjnych oraz działaniach rozwijających umiejętności społeczne, prowadzonych w środowisku rodzinnym dziecka) oraz w formie akcyjnej (spotkanie integracyjne dla byłych wychowanków domów dziecka i ich rodzin – Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin).

Wolontariat stanowił ważny element sieci wsparcia społecznego, tworzonego w ramach samoorganizacji środowiska lokalnego, ukierunkowanego na bezinteresowną pomoc drugiemu człowiekowi.

Dotychczasowe doświadczenie, jak również rozpoznanie dokonane przez pracowników socjalnych MOPR potwierdzają duże zainteresowanie wolontariatem ze strony środowisk wymagających wsparcia. Rozpoznanie potrzeb w zakresie objęcia rodziny pomocą wolontarystyczną dokonywał pracownik socjalny, bezpośrednio współpracujący z daną osobą lub rodziną.

W okresie sprawozdawczym od stycznia 2018 roku do grudnia 2018 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie pracę wolontariuszy świadczyło 12 wolontariuszy na rzecz osób potrzebujących, korzystających z pomocy społecznej.

- ✓ Liczba środowisk indywidualnych objętych wolontariatem – 11
- ✓ Liczba porozumień o współpracy zawartych w 2018 roku – 9
- ✓ Liczba porozumień zawartych w 2017 roku kontynuowanych w 2018 roku – 4
- ✓ Liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy: 1 022

Promocja i rekrutacja wolontariuszy:

- ✓ Umieszczanie w siedzibach Sekcji MOPR informacji dotyczących możliwości świadczenia wolontariatu.
- ✓ Rozpowszechnienie informacji teleadresowych w postaci ulotek w miejscach publicznych ogólnie dostępnych - głównie na tablicach ogłoszeń uczelni wyższych oraz szkół średnich.
- ✓ Rekrutacja wolontariuszy przez pracowników socjalnych oraz osoby świadczące pomoc wolontarystyczną.
- ✓ Przekazanie ulotek studentom świadczącym pomoc wolontarystyczną.
- ✓ Współpraca koordynatorów z Centrum Wolontariatu w Lublinie – organizacją pozarządową skupiającą bądź pośredniczącą w kontaktach z wolontariuszami.

Weryfikacja kandydatów na wolontariuszy:

- ✓ Przeprowadzanie rozmów przez koordynatora z kandydatami na wolontariuszy, mających na celu określenie ich motywacji do pracy, zainteresowań i umiejętności, a także możliwości czasowych i predyspozycji, wypełnianie formularzy zgłoszeniowych przez wolontariuszy oraz oświadczeń o niekaralności.

- ✓ Kierowanie wolontariusza na szkolenie z zakresu BHP.

Przygotowanie wolontariusza do prowadzenia działalności wolontarystycznej:

- ✓ z osobami zgłaszającymi się do MOPR oraz deklarującymi akces świadczenia usług wolontarystycznych prowadzone były rozmowy, mające na celu określenie zainteresowań i predyspozycji, motywacji do pracy oraz możliwości czasowych,
- ✓ kandydaci na wolontariuszy zostali zapoznani z oczekiwaniami stawianymi przez Ośrodek oraz została im przedstawiona oferta świadczenia pomocy,
- ✓ kandydaci otrzymywali również pełną informację o przysługujących prawach oraz ciężących obowiązkach wynikających z zapisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ✓ w trakcie przeprowadzanych szkoleń z zakresu BHP wolontariusze nabywali wiedzę o obowiązku przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania prac wolontarystycznych oraz ochrony przed ewentualnymi zagrożeniami wynikającymi ze specyfiki podejmowanej działalności.
- ✓ wolontariusze zostali zapoznani oraz zobowiązani do stosowania zapisów Regulaminu Bezpieczeństwa Informacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, podpisując stosowne oświadczenia oraz uzyskując upoważnienia do przetwarzania danych osobowych na czas trwania porozumienia o współpracy.

Działania o charakterze środowiskowym:

- ✓ Wprowadzenie wolontariusza w środowisko i ustalenie szczegółowego zakresu czynności związanych z pomocą osobie potrzebującej.
- ✓ Monitorowanie na bieżąco działań wolontariusza poprzez cykliczne rozmowy z wolontariuszami oraz pracownikami socjalnymi, którzy zgłosili środowisko do objęcia wolontariatem.

Prowadzenie dokumentacji:

- ✓ Zawieranie porozumień – 9 porozumień zawartych w 2018 roku.
- ✓ Wydawanie zaświadczeń i opinii potwierdzających świadczenie pracy wolontarystycznej – w okresie od stycznia do grudnia 2018 roku wydano 2 zaświadczenia w tym zakresie.
- ✓ Udzielanie pisemnych informacji osobom zainteresowanym tematyką działalności prowadzonej na rzecz osób potrzebujących pomocy.
- ✓ Przygotowywanie opinii na rzecz Stowarzyszenia Centrum Wolontariatu w Lublinie, które zrzesza wszystkich ludzi dobrej woli, wyrażających chęć niesienia bezinteresownej pomocy innym.
- ✓ Opracowanie uaktualnionych wzorów porozumień o współpracy w zakresie udzielania przez Wolontariuszy wsparcia na rzecz beneficjentów pomocy społecznej, w związku ze zmianą przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.
- ✓ Tworzenie bazy danych wolontariuszy.

Wspieranie i motywowanie wolontariuszy:

- ✓ W ramach rozmów wspierających wolontariuszy podkreślano istotę wsparcia z ich strony na rzecz podopiecznych. Wzmacniano w wolontariuszach poczucie bezinteresownego sensu pomagania innym, wskazywano na korzyści wynikające z podejmowania działań o charakterze wolontarystycznym, jak również kładziono nacisk na kształtowanie postawy otwartej na potrzeby podopiecznych oraz wytrwałość we współpracy.
- ✓ Wolontariusze mieli możliwość skorzystania z cyklicznie organizowanych w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin spotkań pn.: „Dziecko Krzywdzone” dla profesjonalistów pracujących z dziećmi, młodzieżą i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej. Ponadto mieli dostęp do biblioteki Poradni i możliwość zapoznania się z fachową literaturą, technikami diagnostycznymi oraz terapeutycznymi.

VI. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIELĘCZY ZASTĘPCZEJ

1. Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Dz. U. z 2018 r. poz. 998, z późn. zm.). Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny powinna odbywać się z uwzględnieniem zasady pomocniczości.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte szeregiem działań w ramach pracy z rodziną, w szczególności:

- konsultacjami i poradnictwem specjalistycznym,
- terapią i mediacją,
- pomocą prawną,
- usługami asystenta rodziny.

1.1. Poradnictwo specjalistyczne

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) oraz pomoc prawną rodziny bezpłatnie uzyskują w:

- Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, ul. Popiełuszki 28E

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Poradnia udziela bezpłatnych konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego) dla rodzin i osób (patrz str. 57).

- Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej

Specjaliści zatrudnieni w Dziale, tj. 2 pedagogów, 3 psychologów, świadczyli poradnictwo, m. in. na rzecz rodzin naturalnych. W roku 2018 tą formą pomocy objętych było **28 rodzin**. Udzielono 78 porad, w tym: 8 porad psychologicznych oraz 70 pedagogicznych.

Tematyka porad dotyczyła:

- w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, radzenia sobie ze stratą, adaptacji dziecka do nowej sytuacji, przezwycięzania występujących trudności życiowych;
- w ramach poradnictwa pedagogicznego: poprawy sytuacji życiowej rodzin naturalnych, poprawy relacji rodziców naturalnych z dziećmi, poprawy kompetencji wychowawczych rodzin naturalnych, przebiegu kontaktu rodziców z dziećmi, podnoszenia kwalifikacji zawodowych rodziców naturalnych, kierowania rodzin naturalnych do poradni specjalistycznych i organizacji pracujących na rzecz dziecka rodziny.

1.2. Asystenci rodziny

W 2018 r. w Lublinie zatrudnionych było **16 asystentów rodziny**. W stosunku do roku 2017 zatrudnienie asystentów utrzymało się na tym samym poziomie. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie w 2018 roku wyniosły **669 535,81 zł**. Na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2018 r. - Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Miasto Lublin pozyskało środki z dotacji celowej budżetu państwa w kwocie 189 946,00 zł oraz środki z Funduszu Pracy w kwocie 74 701,00 zł., łącznie pozyskano środki w wysokości **264 647,00 zł** (co stanowiło 39,53% całości wydatków) na dofinansowanie wynagrodzeń dla **16 asystentów**.

Asystenci rodziny podjęli pracę z rodzinami naturalnymi przeżywającymi trudności, przede wszystkim w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i będącymi w trudnej sytuacji życiowej. Pracę prowadzono z rodzinami, które sprawowały opiekę nad dziećmi w celu poprawy ich umiejętności wychowawczych, jak również z rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Asystenci pozostawali w systematycznym kontakcie z rodzinami monitorując sytuację rodzin wieloproblemowych, w których dzieci miały niezaspokojone potrzeby. Rodziny, których dzieci przebywały w pieczy zastępczej motywowali do zmiany sytuacji życiowej i stałego kontaktu z dziećmi.

W 2018 r. wsparciem asystenta rodziny objęto **285 rodzin** niewydolnych wychowawczo, w których wychowywało się **654 dzieci**. Asystenci odbyli **6 418 wizyt** w środowisku. W okresie sprawozdawczym zakończono pracę ze **106 rodzinami**. Powody zakończenia pracy to: osiągnięcie założonych celów (23 przypadki), brak współpracy rodziny z asystentem (55 przypadków), brak efektów pracy (12 przypadków) oraz zmiana metody pracy (16 przypadków).

W 2018 r. asystenci rodziny we współpracy z członkami rodzin i po konsultacji z pracownikami socjalnymi przygotowali lub zaktualizowali **224** plany pracy z rodziną, które obejmowały zakres działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także określały terminy ich realizacji i efekty podjętej pracy.

Asystenci dokonywali także okresowej oceny sytuacji rodziny, w której przedstawiali efekty prowadzonych działań oraz zasadność (lub brak zasadności) kontynuowania pracy z rodziną. W 2018 r. dokonano i przygotowano na piśmie **310 ocen**.

Główne zadania zrealizowane przez asystentów rodziny dotyczyły:

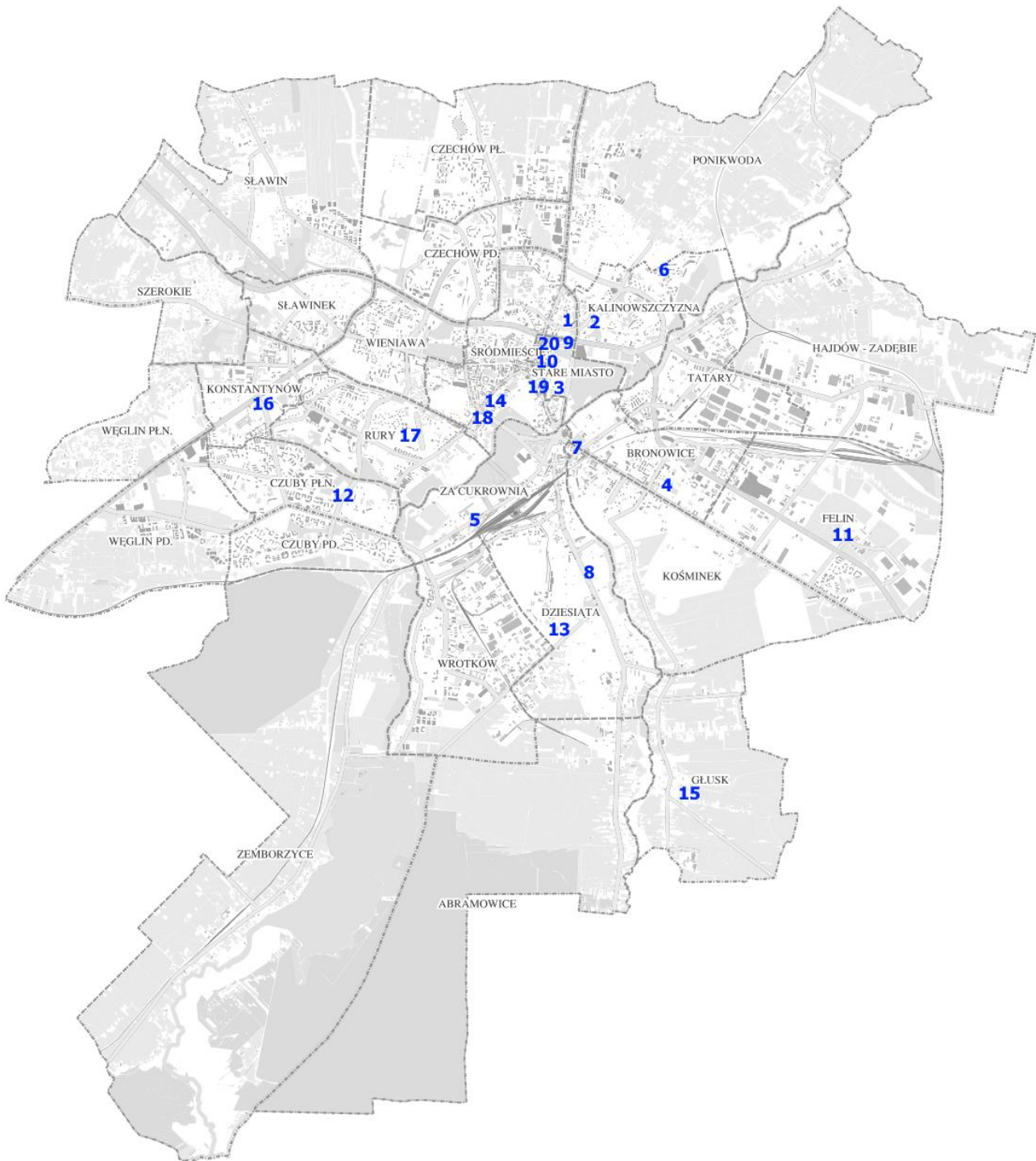
- podejmowania działań mających na celu pomoc rodzinom w rozwiązywaniu ich problemów socjalnych poprzez dostarczanie informacji i kierowanie do odpowiednich instytucji;
- udzielania pomocy w redagowaniu pism urzędowych, ubieganiu się przez rodziny o świadczenia socjalne, o przydział lub zamianę lokalu mieszkalnego, o umorzenie zadłużeń w opłacie czynszu, itp.;

- udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych poprzez, m.in.: kierowanie członków rodzin do poradni specjalistycznych i rodzinnych, kierowanie do udziału w diagnostyce oraz udziału w formach terapii indywidualnej, rodzinnej, grupowej, terapii uzależnień i grupach wsparcia;
- motywowania do skorzystania z konsultacji psychiatrycznych oraz kierowania członków rodzin do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie;
- informowania o prawidłowościach rozwoju bio-psycho-społecznego dzieci oraz o zaburzeniach tego rozwoju, które wymagają zmiany postaw wychowawczych opiekunów;
- podejmowania działań zamierzających do rozwijania u rodziców umiejętności wychowawczych, motywowania i kierowania na zajęcia rozwijające kompetencje rodzicielskie;
- informowania o możliwej etiologii zachowań dzieci sprawiających trudności wychowawcze, motywowania do podjęcia diagnostyki psychologicznej, pedagogicznej oraz psychiatrycznej oraz do stosowania zaleceń specjalistów;
- motywowania rodziców do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielania pomocy w postępowaniu rekrutacyjnym i pisaniu wniosków o przyjęcie do placówek edukacyjnych;
- edukowania w zakresie funkcjonowania na rynku pracy (szukanie ofert pracy, pisanie CV i listu motywacyjnego, przygotowanie się do rozmów kwalifikacyjnych z potencjalnym pracodawcami);
- uświadczenia wartości pracy i znaczenia utrzymywania pracy zarobkowej przez członków rodzin;
- podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny, m.in. poprzez informowanie policji oraz służb medycznych o zaistniałych zagrożeniach oraz poprzez współpracę z kuratorami;
- motywowania rodzin do regularnego uczestnictwa w projekcie „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”, współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- przygotowania i prowadzenia dokumentacji pracy z rodziną.

1.3. Placówki wsparcia dziennego

Rodzina może także uzyskać pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego. Na terenie Miasta Lublin wszystkie placówki wsparcia dziennego prowadzone są przez organizacje pozarządowe. Ich rozmieszczenie zobrazowano na poniższej mapie.

Mapa 2. Placówki wsparcia dziennego na terenie Miasta Lublin w 2018 roku

Placówki wsparcia dziennego opiekuńcze

- 1 - Dom św. Józefa dla Dzieci i Młodzieży. Ognisko Wychowawcze - ul. ks. M. Słowikowskiego 1a
- 2 - Salezjańska Świetlica Środowiskowa im. św. Dominika Savio - ul. Kalinowszczyzna 3
- 3 - Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego - ul. Królewska 10
- 4 - Klub Młodzieżowy - ul. Łąbedzia 15
- 5 - Świetlica Środowiskowa ORATORIUM - ul. Krochmalna 47
- 6 - Świetlica św. Antoniego Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej - ul. Kasztanowa 1
- 7 - Świetlica św. Michała Archanioła Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej - ul. Fabryczna 19
- 8 - Ośrodek nr 1 „Teatr” - ul. Kunickiego 128
- 9 - Ośrodek nr 2 „Bliźniak” - ul. ks. M. Słowikowskiego 1
- 10 - Świetlica Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży - ul. Krak. Przedmieście 1
- 11 - Świetlica Integracyjna "Razem" - ul. Doświadczalna 46
- 12 - Placówka Wsparcia Dziennego "Jutrzenka" - ul. Jutrzenki 1

- 13 - Świetlica Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży "con amore" - ul. Róży Wiatrów 9
- 14 - Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci - ul. Narutowicza 54
- 15 - Placówka Wsparcia Dziennego „Misericordia” - ul. Głuska 138
- 16 - Placówka Wsparcia „Dom Ciepła” im. św. Antoniego - al. Kraśnicka 85

Placówki wsparcia dziennego specjalistyczne

- 17 - Specjalistyczny Ośrodek Opiekunczo-Wychowawczy "Domostwo Amigoniańskie" - ul. Jaworowskiego 12
- 18 - Ośrodek Terapeutyczny - ul. Narutowicza 74a
- 19 - Specjalistyczna Placówka "AGAPE CLUB" - ul. Bernardyńska 5

Placówki wsparcia dziennego opiekuńcze i wsparcia dziennego specjalistyczne (obu typów)

- 20 - Fundacja Sempre a Frente - Świetlica Kowska 3 - ul. Kowska 3

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest bezpłatny i dobrowolny oprócz sytuacji wyjątkowych, kiedy do placówki kieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
- specjalistycznej,
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W ciągu całego 2018 roku, na podstawie umów zlecających podmiotom pozarządowym prowadzenie placówek wsparcia dziennego, funkcjonowało 20 placówek:

- 16 placówek wsparcia dziennego prowadzonych było w formie opiekuńczej (jedna z nich zakończyła działalność z dniem 29.01.2018 r., druga zakończyła działalność 31.12.2018 r.). Placówki dysponowały 520 miejscami i objęły opieką 655 dzieci;
- 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie specjalistycznej, dysponowały 74 miejscami i objęły opieką 111 dzieci;
- 1 placówka wsparcia dziennego prowadzona była w formie opiekuńczej i specjalistycznej. Placówka dysponowała 15 miejscami i objęła opieką 27 dzieci.

Łącznie wszystkie placówki dysponowały 609 miejscami, a z ich usług w 2018 roku skorzystało 793 dzieci.

Tabela 18. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2018 roku z podziałem na typy

L.p.	Nazwa i adres podmiotu	Nazwa i adres placówki	Typ placówki	Dotacja – dofinansowanie placówki w 2018 r. (zł)
1.	„Fundacja Amigo-Polska” ul. Jaworowskiego 12 20-612 Lublin	Specjalistyczny Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy „Domostwo Amigoniańskie” ul. Jaworowskiego 12 20 - 612 Lublin	<i>specjalistyczna</i>	218 000,00
2.	Fundacja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami” ul. Narutowicza 74a 20-019 Lublin	Ośrodek Terapeutyczny ul. Narutowicza 74a 20 - 019 Lublin	<i>specjalistyczna</i>	50 000,00

3.	Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE” ul. Bernardyńska 5, 20-109 Lublin	„Specjalistyczna Placówka AGAPE CLUB” ul. Bernardyńska 5 20 - 109 Lublin	<i>specjalistyczna</i>	65 000,00
4.	Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Św. Józefa z Cluny ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a 20-124 Lublin	Dom Św. Józefa dla Dzieci i Młodzieży Ognisko Wychowawcze ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a 20 - 124 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	173 500,00
5.	Towarzystwo Salezjańskie Dom Zakonny ul. Kalinowszczyzna 3 20-129 Lublin	Salezjańska Świetlica Środowiskowa im. Św. Dominika Savio ul. Kalinowszczyzna 3 20 - 129 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	49 500,00
6.	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty ul. Królewska 10, 20-109 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego ul. Królewska 10 20 - 109 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	48 000,00
7.	Instytut Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Droga Męczenników. Majdanka 27 20-325 Lublin	Świetlica św. Antoniego Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Kasztanowa 1, 20 - 245 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	47 000,00
8.		Świetlica św. Michała Archanioła Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Fabryczna 19 20 - 301 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	47 000,00
9.	Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo ul. Jezuicka 4/9, 20-113 Lublin	Ośrodek nr 1 „Teatr” ul. Kunickiego 128, 20 - 434 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	51 000,00
10.		Ośrodek nr 2 „Bliźniak” ul. ks. Michała Słowikowskiego 1 20 - 124 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	51 800,00
11.	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Archidiecezji Lubelskiej ul. Filaretów 7 20-002 Lublin	Świetlica Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży ul. Krakowskie Przedmieście 1 20 - 002 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	37 500,00
12.	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo ul. Doświadczalna 46 20-236 Lublin	Świetlica Integracyjna „Razem” ul. Doświadczalna 46 20 - 236 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	41 200,00
13.	Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce Al. Wilanowska 309 A 02 – 665 Warszawa	Placówka Wsparcia Dziennego „Jutrzenka” ul. Jutrzenki 1, 20 - 538 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	55 000,00
14.	Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „con amore” ul. Róży Wiatrów 9, 20-468 Lublin	Świetlica Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „con amore” ul. Róży Wiatrów 9 20 - 468 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	38 000,00

15.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubelski Oddział Regionalny ul. Narutowicza 54, 20-016 Lublin	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ul. Narutowicza 54 20 - 016 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	36 000,00
16.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia” ul. Abramowicka 2 20-440 Lublin	Placówka Wsparcia Dziennego „Misericordia” ul. Głuska 138, 20 - 380 Lublin zakończyła działalność 31.12.2018 r.	<i>opiekuńcza</i>	40 000,00
17.	Zgromadzenie Służebnic Matki Dobrego Pasterza ul. Kościelna 9, 05 - 500 Piaseczno	Placówka Wsparcia Dziennego „Dom Ciepła” im. św. Antoniego Al. Kraśnicka 65 20 - 718 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	45 000,00
18.	Fundacja Sempre a Frente ul. Lubartowska 24, 20 – 085 Lublin	Świetlica Kowalska 3 ul. Kowalska 3, 20 - 115 Lublin	<i>opiekuńcza i specjalistyczna</i>	31 000,00
19.	Stowarzyszenie „ŁABĘDŹ” ul. Jacka Przybylskiego 20/23 20-465 Lublin	Klub Młodzieżowy ul. Łabędzia 15 20 - 335 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	35 500
20.	Stowarzyszenie JESTEM ul. Nałkowskich 107/3U 20-470 Lublin	Świetlica Środowiskowa ORATORIUM ul. Krochmalna 47 20 - 401 Lublin Zakończyła działalność 26.01.2018 r.	<i>opiekuńcza</i>	2 595,50
Razem:				1 162 595,50

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta. Trzy placówki w Lublinie prowadzą działalność na podstawie art. 228 ust. 5 ustawy, gdyż uzyskały stwierdzenie wydane przez Prezydenta Miasta Lublin, że zapewniają dzieciom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin zleca uprawnionym podmiotom po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert i dofinansowuje ze środków publicznych koszty ich działalności.

Po przeprowadzeniu w 2016 roku postępowań ofertowych, zostały zawarte 23 umowy zlecające podmiotom pozarządowym realizację zadania publicznego z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - prowadzenie w Lublinie do dnia 31 marca 2021 roku placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta Lublin w formie opiekuńczej, w formie specjalistycznej lub w połączonych formach. W latach 2016 - 2018 pięć placówek wsparcia dziennego zakończyło działalność, w tym dwie w 2018 roku (Świetlica Środowiskowa „Oratorium” – 29 stycznia 2018 roku, Placówka Wsparcia Dziennego „Misericordia” – 31.12.2018 roku).

W roku 2018 na dofinansowanie kosztów działalności placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin wydatkowało **1 162 595,50 zł**.

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie funkcjonuje również **Centrum Aktywności Środowiskowej**, które w ramach swojej działalności udziela pomocy osobom i rodzinom z grup szczególnego ryzyka, zagrożonym wykluczeniem społecznym, zamieszkałym na Osiedlu Antoniny Grygowej w Lublinie (patrz str. 49).

1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny

1.4.1. Rodziny wspierające

W celu udzielenia wsparcia w sytuacji przeżywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Jej zadaniem jest, przy współpracy asystenta rodziny, pomaganie w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie znajduje się informacja, iż Ośrodek poszukuje rodzin zainteresowanych współpracą non profit na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz wzór wniosku jaki powinni złożyć kandydaci na rodziny wspierające. Dołączony został także wzór umowy z rodziną wspierającą oraz folder zachęcający kandydatów do podjęcia się pełnienia funkcji rodziny wspierającej. Efektem prowadzonej przez Miasto Lublin działalności promocyjnej było pozyskanie 2 rodzin wspierających.

Rodziny wspierające nie wykonują swoich działań zawodowo i nie otrzymują wynagrodzenia, a jedynie zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy (np. za zakupione bilety do kina, muzeum, na basen, komunikację miejską itp.). Rodziny wspierające otrzymały zwrot kosztów poniesionych w związku z udzielaniem pomocy rodzinie wspieranej w zakresie wynikającym z umowy. Wysokość kosztów podlegających zwrotowi nie mogła przekroczyć limitu 100 zł na miesiąc na każde dziecko, w rodzinach wspieranych.

Wydatki Miasta Lublin związane ze zwrotem kosztów poniesionych przez rodziny wspierające w związku z udzielaniem pomocy w rodzinach wspieranych w roku 2018 wyniosły łącznie 1 747,53 zł.

1.4.2. Grupy wsparcia

W 2018 roku w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuowano prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin naturalnych. Grupa adresowana jest do rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Grupa wsparcia dla rodzin naturalnych odbyła 7 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 14 osób. Pracownicy Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej (asystenci i koordynatorzy) sprawowali opiekę nad dziećmi rodzin uczestniczących w spotkaniach, prowadząc dla nich zajęcia edukacyjne. Grupa wsparcia cieszyła się zainteresowaniem, w związku z powyższym planowana jest jej kontynuacja w roku następnym.

1.4.3. Spotkania rodzin naturalnych

W siedzibie Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej oraz na terenach przyjaznym dzieciom i rodzinie (np. place zabaw, parki rozrywki) organizowane były spotkania rodzin naturalnych (rodziców, rodzeństwa, dziadków, osób bliskich dziecku) z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Do spotkań tych uczestnicy przygotowywani byli przez specjalistów (pedagoga, psychologa), koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub asystenta rodziny. W ciągu całego 2018 roku zorganizowano 65 takich spotkań, w czasie których rodziny naturalne mogły skorzystać z porad specjalistów.

2. System pieczy zastępczej

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu z wyjątkiem sytuacji nagłych, interwencyjnych, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 58 ust.1 pkt 2 i 3 oraz art. 103 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje w ostateczności, po wyczerpaniu wszystkich gwarantowanych przepisami możliwości wsparcia rodziny.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej;
- 2) instytucjonalnej.

2.1. Rodzinna piecza zastępcza

Zgodnie z Zarządzeniem nr 1122/2011 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 listopada 2011 roku, zmienionego zarządzeniem nr 52/11/2103 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 15 listopada 2013 r., Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie został wyznaczony organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście Lublin.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach pieczy zastępczej jest jednym z podstawowych zadań własnych powiatu. W trakcie roku 2018 na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie **368 rodzin zastępczych**¹⁵, w których przebywało 508 dzieci (w tym 41 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością – stan na dzień 31 grudnia 2018 r.).

Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione (265)¹⁶, w których wychowywało się 332 dzieci. Rodzin zastępczych niezawodowych było (94)¹⁷, a pod ich opieką pozostawało 125 dzieci. Ponadto w Mieście Lublin funkcjonowało 8 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (42 dzieci)¹⁸ oraz 3 rodziny zastępcze zawodowe (9 dzieci).

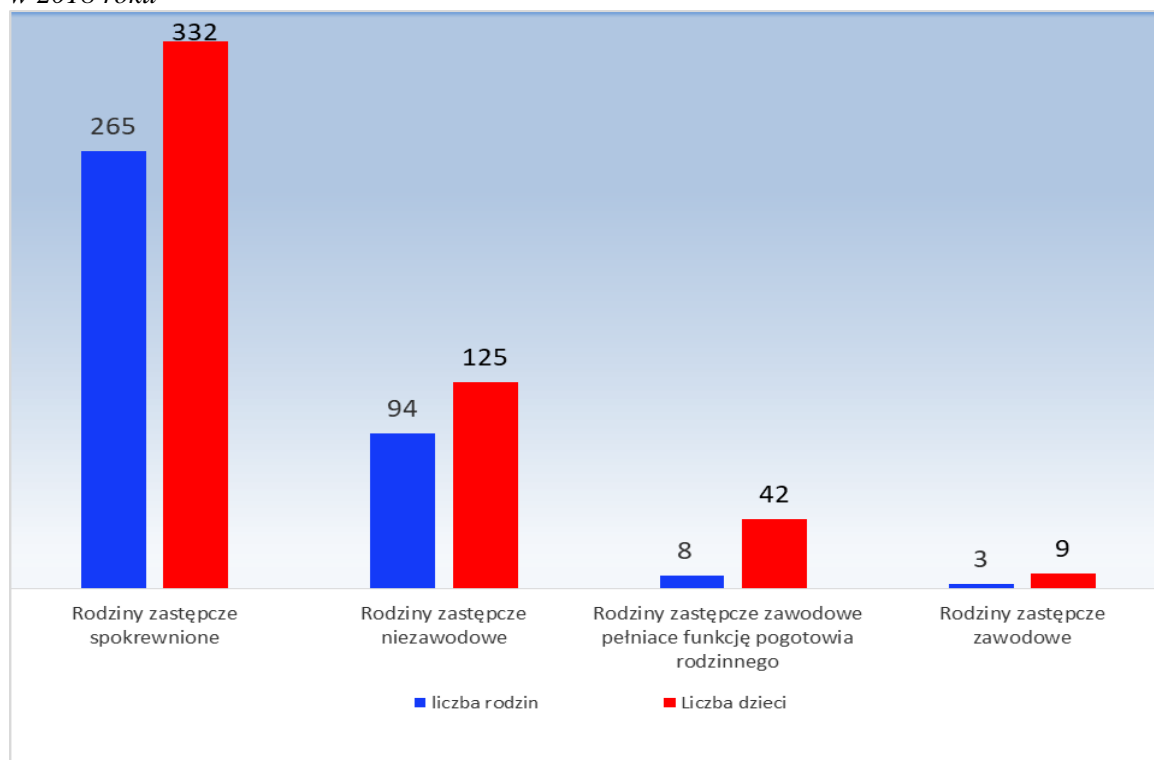
¹⁵ Dwie rodziny pełnią jednocześnie funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej.

¹⁶ Świadczenia wypłacono 265 rodzinom zastępczym spokrewnionym na 332 dzieci

¹⁷ Świadczenia wypłacono 94 rodzinom zastępczym niezawodowym na 123 dzieci (2 rodziny zastępcze nie ubiegały się o świadczenia na dzieci w nich umieszczone).

¹⁸ W roku 2018 świadczenia wypłacono 8 rodzinom zastępczym zawodowym pełniącym funkcję pogotowia rodzinnego na 40 dzieci (na 1 dziecko rodzina nie ubiegała się o świadczenia, 1 dziecko pochodzi spoza powiatu).

Wykres 10. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2018 roku

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W funkcjonujących na terenie Miasta Lublin rodzinach zastępczych w 2018 roku na mocy orzeczeń sądu umieszczono 69 dzieci.

W okresie sprawozdawczym z rodzin zastępczych odeszło łącznie 41 dzieci, w tym:

- 20 dzieci powróciło do rodziny naturalnej,
- 7 dzieci zostało przysposobionych,
- 7 dzieci umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 6 dzieci zostało umieszczonych w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej poza Miastem Lublin,
- 1 dziecko powróciło pod opiekę matki (matka małoletnia stąd opieka prawna pozostaje w gestii byłej opiekunki zastępczej).

Ponadto w roku 2018 rodziny zastępcze opuściło 25 pełnoletnich wychowanków, a 22 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej ukończyło 18 lat i zadeklarowało pozostanie w rodzinie zastępczej.

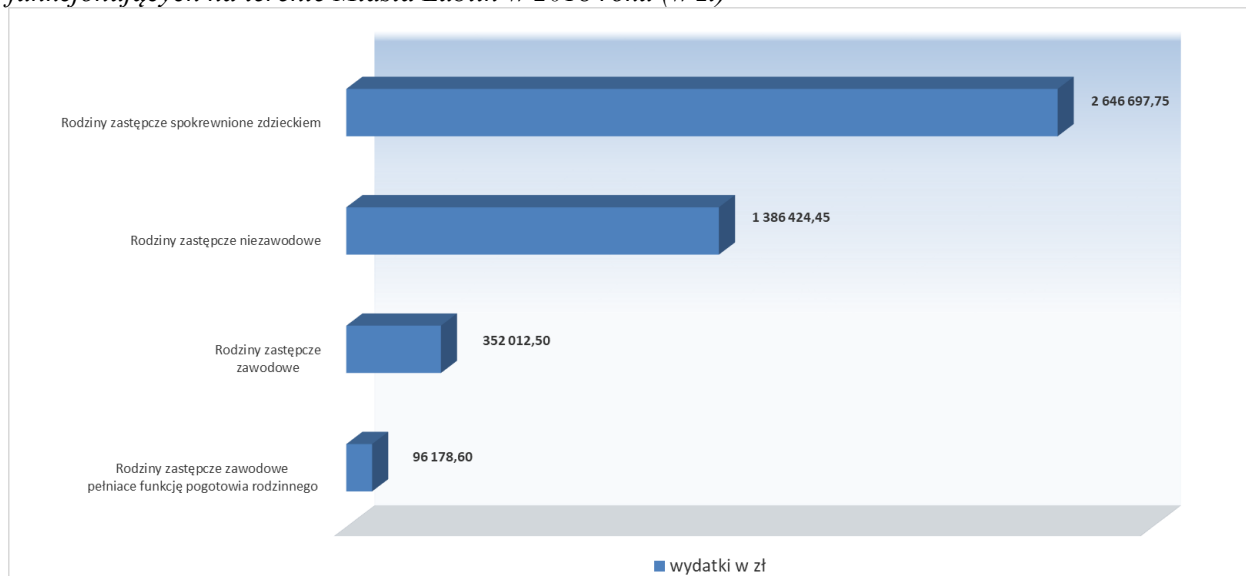
2.1.2. Działania podejmowane na rzecz rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin oraz dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą

Realizacja świadczeń dla rodzin zastępczych

Ogółem wydatki związane z wypłatami świadczeń dla lubelskich rodzin zastępczych wyniosły **4 481 313,30 zł**¹⁹ w tym **507 197,49 zł** stanowiły wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w lubelskich rodzinach zastępczych, a pochodzących z innych powiatów.

¹⁹ Nie ujęto wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych.

Wykres 11. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2018 roku (w zł)

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie wypłacił w okresie styczeń – grudzień 2018 r. świadczenia dla 370 rodzin zastępczych zamieszkałych na terenie Miasta Lublin, w których przebywało łącznie 505 dzieci, w tym:

- dla 265 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 332 dzieci,
- dla 94 rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywało 123 dzieci,
- dla 11 rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywało 50 dzieci, w tym:
 - dla 8 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego w których przebywało 41 dzieci,
 - dla 3 rodzin zastępczych zawodowych – w których przebywało 9 dzieci.

Zgodnie ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, z późn. zm.) oraz Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, rodzinom zastępczym przysługują **następujące świadczenia obligatoryjne**: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej (1.000,00 zł miesięcznie – do dnia 31 maja 2018 r., 1 052,00 zł miesięcznie – od dnia 1 czerwca 2018 r. - na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej i rodzinie zastępczej zawodowej; świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej 660,00 zł miesięcznie – do dnia 31 maja 2018 r., 694,00 zł miesięcznie od dnia 1 czerwca 2018 r., dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności w kwocie do dnia 31 maja 2018 r. - 200,00 zł miesięcznie, od dnia 1 czerwca 2018 r. - 211,00 zł miesięcznie, dodatek na dziecko umieszczone na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich w wysokości do dnia 31 maja 2018 r. - 200,00 zł miesięcznie, od dnia 1 czerwca 2018 r. - 211,00 zł miesięcznie, dodatek

wychowawczy w kwocie 500,00 zł miesięcznie, środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego dla rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej (w przypadku pobytu w rodzinie zastępczej powyżej 3 dzieci).

Rodziny zastępcze **mogą otrzymać również następujące świadczenia fakultatywne:** dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka – raz w roku, świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo, świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo, jak również świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (w przypadku rodzin zawodowych).

Zgodnie z art. 85 ww ustawy, na podstawie zawartej umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej przysługuje miesięczne wynagrodzenie. Rodzina zastępcza zawodowa za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej, otrzymuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% otrzymywanego wynagrodzenia natomiast rodzina zastępcza niezawodowa oraz osoby przeszkolone do pełnienia funkcji rodziny pomocowej za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej, otrzymuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% z kwoty 2 000,00 zł.

Zgodnie z art. 57 ustawy, na wniosek rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej starosta zatrudnia osobę do pomocy przy pracach gospodarskich i w opiece nad dziećmi (w przypadku liczby dzieci w rodzinie powyżej 3).

Na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano łącznie **760 decyzji administracyjnych**, w tym:

- 2) 187 decyzji dotyczących przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – świadczenia obligatoryjne,
- 3) 404 decyzje zmieniających decyzje przyznające świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – świadczenia obligatoryjne,
- 4) 65 decyzji uchylających decyzje przyznające świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- 5) 20 decyzji dotyczących świadczeń nienależnie pobranych,
- 6) 2 decyzje odmowne dotyczące świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka,
- 7) 18 decyzji przyznających środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego – świadczenie obligatoryjne (w przypadku pobytu w rodzinie powyżej 3 dzieci),
- 8) 57 decyzji przyznających jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - świadczenia fakultatywne,
- 9) 3 decyzje odmowne dotyczące jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka- świadczenia fakultatywne,

- 10) 2 decyzje odmowne dotyczące jednorazowego świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - świadczenia fakultatywne,
- 11) 2 decyzje odmowne dotyczące dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka - świadczenia fakultatywne.

W okresie sprawozdawczym jedna rodzina zastępcza wniosła odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego od decyzji administracyjnej wydanej przez MOPR, decyzja została utrzymana w mocy.

W zależności od postanowienia sądu dzieci pochodzące z terenu Miasta Lublin mogą zostać umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu, podobnie jak rodziny zamieszkujące na terenie Lublina mogą zostać ustanowione rodzinami zastępczymi dla dzieci pochodzących z innych powiatów. Wynika to m. in. z faktu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, lub też z braku rodzin zastępczych gotowych na przyjęcie dzieci w ich miejscu zamieszkania.

W 2018 roku podpisano z 4 powiatami 8 nowych porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie, które dotyczyły 9 dzieci (w tym: na 4 dzieci pochodzących z terenu Miasta Lublin a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów oraz na 5 dzieci pochodzących z innych powiatów a umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin). Zostało zawartych również 9 aneksów, które odnosiły się do już podpisanych porozumień.

W roku 2018 w lubelskich rodzinach zastępczych przebywało 452 dzieci pochodzących z Lublina. Wypłacono dla nich **5 406 świadczeń** na kwotę **4 449 159,54 zł** (w tym ujęto wynagrodzenia dla rodzin zastępczych, wynagrodzenia rodzin pomocowych oraz wynagrodzenie osób do pomocy przy pracach gospodarskich i opiece nad dziećmi

W roku 2018 w 43 lubelskich rodzinach zastępczych, na podstawie porozumień zawartych z 22 powiatami, przebywało 52 dzieci z terenu innych powiatów.

Tabela 19. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2018 r.

Nazwa powiatu	Liczba lubelskich rodzin zastępczych w których przebywały dzieci z innych powiatów	Liczba dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin
Biłgorajski	1	1
Hrubieszowski	1	1
Łukowski	1	1
Radzyński	2	2
Zamojski	1	1
Niżański	1	1
Łęczyński	4	4
Lubartowski	4	4
Puławski	3	3
Lubelski	9	13
M. Chełm	1	1

Kraśnicki	1	1
Przeworski	1	1
Kolbuszowski	1	1
Piłski	1	4
Chełmski	1	1
Sanocki	1	1
M. Zamość	1	1
Opolski	3	3
Świdnicki	4	5
Janowski	1	1
Radomski	1	1
razem²⁰:	44	52

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Na dzieci z innych powiatów umieszczone w lubelskich rodzinach zastępczych wypłacono **647 świadczeń** o wartości 545 096,21 zł (w tym ujęto środki finansowe przypadające na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych). Szczegółowe informacje dotyczące rodzajów wypłacanych świadczeń zawarto w tabeli nr 18.

Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych

W Mieście Lublin w 2018 roku funkcjonowało 11 rodzin zastępczych zawodowych, w tym: 8 pełniących funkcje pogotowia rodzinnego oraz 3 rodziny zastępcze zawodowe. Na podstawie zawartej umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej przysługuje miesięczne wynagrodzenie.

W przypadku 6 zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, umowy obowiązujące do 31 grudnia 2017 roku, ustalały wysokość ich miesięcznego wynagrodzenia na kwotę 2 964,60 zł brutto, co wynikało z art. 78c i art. 78d ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. nr 175, poz. 1362 ze zmianami w brzmieniu obowiązującym na dzień 31.12.2011)²¹.

W dniu 28 grudnia 2017 roku z ww. rodzinami podpisano nowe umowy na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na czas od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2022 r., jednocześnie zmieniając wysokość wynagrodzenia na kwotę 3 000,00 zł brutto miesięcznie.

Dla dwóch pozostałych rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego wynagrodzenie wypłacane było zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gdyż umowy były zawarte po 1 stycznia 2012 roku. W dniu 28 grudnia 2017 r. podpisano z nimi aneksy do umów, zgodnie z którymi podwyższono im wynagrodzenie z kwoty 2 600,00 zł brutto na kwotę 3 000,00 zł brutto miesięcznie.

Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego na podstawie zawartych umów i aneksów otrzymują dodatek w wysokości 20% otrzymywanego

²⁰ Faktyczna liczba rodzin wynosi 43 - jedna rodzina przyjęła dzieci z dwóch różnych powiatów (sanockiego opolskiego).

²¹ Na podstawie art. 226 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny zastępcze zawodowe miały możliwość złożenia wniosków o wypłatę wynagrodzenia na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 31 grudnia 2011 r.

wynagrodzenia, tj. 600,00 zł miesięcznie, jeżeli w rodzinie zastępczej przebywa w okresie dłuższym niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż troje dzieci lub co najmniej jedno dziecko, o którym mowa w art. 81 ustawy (dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności).

Dzięki powyższym zmianom wszystkie rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, funkcjonujące na terenie Miasta Lublin otrzymują od 2018 roku wynagrodzenia w jednakowej wysokości.

Podjęto również działania które, ujednoliciły wynagrodzenia otrzymywane przez 3 rodziny zastępcze zawodowe. Zgodnie z art. 234 ust. 1 – 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w dniu 31 grudnia 2014 r. zawarto umowy zlecenia o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej z dwiema rodzinami, które przed 1 stycznia 2015 r. pełniły funkcję zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem wielodzietnej rodziny zastępczej. Wysokość ich wynagrodzenia ustalono na kwotę po 2 500,00 zł brutto miesięcznie.

W celu ujednolicenia zasad wynagradzania rodzin zastępczych zawodowych w dniu 28 grudnia 2017 r. z trzecią rodziną zastępczą zawodową podpisano aneks do umowy, zgodnie z którym podwyższono ww. rodzinie zastępczej zawodowej wynagrodzenie z kwoty 2 000,00 zł na kwotę 2 500,00 zł brutto miesięcznie.

W roku 2018 wynagrodzenia wszystkich rodzin zastępczych zawodowych wyniosły łącznie **490 858,71 zł**.

Realizacja dodatku wychowawczego

Zgodnie z art. 80 ust. 1a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko do ukończenia 18 roku życia, przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany dalej „dodatkiem wychowawczym”. Zgodnie z art. 87 ust. 1 i 1a ustawy, dodatek wychowawczy przyznaje się od dnia faktycznego umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia. Prawo do dodatku wychowawczego ustala się na okres 12 miesięcy.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano wypłaty świadczeń przysługujących na podstawie wniosków złożonych w roku 2016 i roku 2017. W 2018 roku 50 rodzin zastępczych złożyło **55 nowych wniosków** o przyznanie dodatku wychowawczego dla 69 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin. W sprawie dodatku wychowawczego wydano łącznie **494 decyzje administracyjne**, w tym:

- 428 decyzji przyznających świadczenie,
- 57 decyzji uchylających przyznanie świadczenia,
- 5 decyzji w sprawie nienależnie pobranego świadczenia,
- 4 decyzje w sprawie odmowy przyznania dodatku wychowawczego.

W 2018 roku wypłacono łącznie 4 464 świadczenia dodatku wychowawczego dla 427 dzieci przebywających w 313 rodzinach zastępczych, na kwotę **2 208 039,34 zł**.

Tabela 20. Realizacja dodatku wychowawczego dla dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin

Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Wyplacona kwota ²²
427	4 464	2 208 039,34 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Świadczenie „Dobry start” dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061), zwanego dalej „rozporządzeniem”, świadczenie dobry start przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych – raz w roku na dziecko, osobom uczącym się – raz w roku. Na podstawie § 4 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia: przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia oraz do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 24. roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Według § 5 ust. 1 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje osobom, o którym mowa w § 4 ust. 1, w wysokości 300,00 zł.

W okresie sprawozdawczym rozpatrzono **323 wnioski** o przyznanie świadczenia dobry start w roku szkolnym 2018/2019 dla 323 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin. Liczba rodzin zastępczych, które w 2018 roku złożyły wnioski o przyznanie świadczenia dobry start wynosi **255**. W sprawie świadczenia dobry start wydano:

- 317 informacji o przyznaniu świadczenia dobry start,
- 6 decyzji odmawiających prawa do świadczenia dobry start.

Tabela 21. Realizacja świadczenia „Dobry start” dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin w 2018 roku

Liczba rodzin	Liczba uczniów i osób uprawnionych do świadczenia	Liczba świadczeń	Wydatek
255	317	317	95 100,00 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W ramach działań na rzecz rodzin zastępczych, poza wypłatą świadczeń, Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej realizował wiele innych zadań, m. in.:

- Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w systemie rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 129 ustawy, organizator dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka. W ramach działalności Działu

²² W tym: kwota z rezerwy celowej budżetu państwa: 264 550,34 zł.

przeprowadzono 846 ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazano na piśmie 846 opinii o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej do właściwych sądów. Ocen tych dokonano w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikacji planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb oraz oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena dotyczyła 414 dzieci. W przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat oceny dokonywano nie rzadziej niż co 3 miesiące. Sytuacja dzieci starszych podlegała ocenie nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W ocenie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej mogli uczestniczyć ich opiekunowie zastępczy, a także rodzice naturalni, jeżeli nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. O terminach posiedzeń zespołu oceniającego zawiadamiano rodziców biologicznych oraz opiekunów zastępczych dzieci, których sytuację oceniano. W procesie oceny brali udział psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny Sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych, w przypadku kiedy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora, asystent rodziny w przypadku gdy rodzina naturalna była objęta asystenturą, pracownik socjalny pracujący z rodziną biologiczną dzieci oraz pracownik Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym, w przypadku dzieci zbliżających się do osiągnięcia pełnoletności.

- Dokonywanie ocen funkcjonowania rodzin zastępczych w kontekście jakości sprawowanej przez nie opieki

Działając na podstawie art. 132 ustawy, dokonano oceny 106 rodzin zastępczych w odniesieniu do predyspozycji posiadanych przez opiekunów oraz jakości opieki sprawowanej nad powierzonymi im dziećmi. Oceny dokonywano w składzie: psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny w sytuacji, gdy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora. W okresie sprawozdawczym sporządzono łącznie 3 oceny negatywne, dotyczyły one 3 rodzin zastępczych.

- Działania diagnostyczno-konsultacyjne w celu pozyskiwania, szkolenia i kwalifikowania osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Psycholodzy zatrudnieni w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej przeprowadzili badania psychologiczne 124 osób będących kandydatami na rodziny zastępcze lub istniejącymi rodzinami zastępczymi. W 2018 r. wydano 87 opinii dotyczących motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W celach diagnostycznych zakupiono Testy Kompetencji Rodzicielskich, które przeznaczone są do pomiaru kompetencji rodzicielskich kandydatów i opiekunów zastępczych. Testy Kompetencji Rodzicielskich pozwalają na zidentyfikowanie mocnych i słabych stron kandydatów oraz istniejących rodzin zastępczych oraz wychwycenie ewentualnych błędów popełnianych przez nich w procesie wychowania dzieci. Testy stosowane wspólnie z kwestionariuszem CUIDA pozwalają uzyskać pełniejszy obraz predyspozycji do rodzicielstwa zastępczego. Kwestionariusz CUIDA pozwala na ocenę zmiennych osobowościowych, stylów wychowania i zdolności danej osoby do zapewnienia odpowiedniej opieki dziecku biologicznemu, adoptowanemu,

w rodzinie zastępczej, w placówce opiekuńczej, a także osobie starszej czy niepełnosprawnej. Kwestionariusz CUIDA oraz Testy Kompetencji Rodzicielskich zostały sfinansowane ze środków Miasta Lublin.

W 2018 roku Komisja ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka odbyła 39 posiedzeń.

Wynikiem prac Komisji było:

- sporządzenie 39 protokołów stwierdzających spełnianie przez kandydatów wymogów, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (18 osób z 14 rodzin nie spełniało warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o których mowa w art. 47 ust. 1-3 ustawy),

- sporządzenie 14 wstępnych akceptacji kandydatów (rodzin) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka (6 osób z 5 rodzin nie spełniało warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o której mowa w art. 47 ust. 1-3 ustawy).

- Wspieranie i poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą

W roku 2018 tą formą pomocy objęto 45 rodzin zastępczych. Udzielono łącznie 158 porad, w tym: 111 porad psychologicznych, 47 pedagogicznych. Należy podkreślić, że w tym 18 rodzin zastępczych skorzystało ze wsparcia psychologicznego (38 godzin porad psychologicznych) w ramach realizowanego projektu „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Tematyka porad dotyczyła:

- w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej, adaptacji dziecka do nowej sytuacji, współpracy rodziny zastępczej z rodziną naturalną dziecka, sposobów skutecznego komunikowania się w rodzinie, przezwyciężania trudności szkolnych dziecka, poszerzania kompetencji wychowawczych;

- w ramach poradnictwa pedagogicznego: problemów wychowawczych wynikających z historii życia dziecka, kontaktów opiekunów zastępczych z rodziną naturalną dziecka, postaw rodziców zastępczych wobec problemów dziecka, metod wychowawczych stosowanych przez opiekunów zastępczych, kierowania rodzin zastępczych do lekarzy specjalistów, specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej, udzielania wskazówek o możliwości skierowania dzieci do placówek specjalistycznych i wsparcia dziennego.

- Sporządzanie diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W roku 2018 psychologowie i pedagodzy sporządzili łącznie 59 diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. W tym celu przedłużono licencję programu komputerowego KomKod moduł KORP – Karty Oceny Rozwoju Psychoruchowego – wystandaryzowane narzędzie diagnostyczne, przeznaczone

do wstępnej oceny rozwoju dziecka, które są wykorzystywane do diagnoz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

- Sporządzanie rejestrów danych za rok 2018 o osobach (zgodnie z art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej):

- zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Sporządzono 2 rejestry i przekazano je w dniach: 3 lipca 2018 r. oraz 7 stycznia 2019 r. do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie i Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku. Pierwszy rejestr zawierał informacje na dzień 30 czerwca 2018 r. o 11 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 70 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 6 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 18 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywają pełnoletni wychowankowie. Uaktualniony w grudniu 2018 r. oraz przekazany w dniu 7 stycznia 2019 r. rejestr zawierał informacje na dzień 31 grudnia 2018 r. o 11 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 67 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 5 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 20 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywali pełnoletni wychowankowie.

- Przekazywanie do właściwych sądów wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania sytuacji prawnej (zgodnie z art. 47 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W roku 2018 przekazano łącznie 13 wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej celem uregulowania ich sytuacji prawnej.

- Sporządzanie pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2018 roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł do Sądu łącznie 27 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 29 dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w lubelskich rodzinach zastępczych oraz 5 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 3 dzieci pochodzących z Lublina, a przebywających w rodzinach zastępczych poza Miastem Lublin. W związku z brakiem realizacji przez rodziców zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, do komorników skierowano 35 wniosków o egzekucję świadczeń alimentacyjnych na rzecz 42 dzieci.

- Działalność informacyjna, upowszechnianie wiedzy i promowanie ruchu rodzicielstwa zastępczego

W okresie sprawozdawczym do siedziby działu zgłosiły się 22 rodziny zamierzające podjąć starania o ustanowienie ich rodzinami zastępczymi, z którymi przeprowadzono 47 spotkań informacyjnych na temat warunków, jakie muszą spełniać kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W dniu 23 maja 2018 roku na Placu im. Lecha Kaczyńskiego w Lublinie odbyły się obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Wydarzenie wpisywało się w VI Lubelskie Dni Promujące Zdrowie. W ramach VI Lubelskich Dni promujących Zdrowie odbył się Rodzinny Festyn Zdrowotny, który był imprezą otwartą dla mieszkańców Lublina. W programie mieszkańcy mogli skorzystać z porad zdrowotnych m. in. dietetyki, diabetologii, uzależnień. Ponadto w programie było wiele atrakcji i konkursów z nagrodami, które były prowadzone również przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. W ramach Festynu świętowano Dzień Rodzicielstwa Zastępczego. W trakcie Festynu osoby zainteresowane mogły skorzystać ze specjalistycznego poradnictwa, w tym psychologicznego oraz pedagogicznego, dotyczącego kwestii rodzicielstwa zastępczego. Jednym z założeń Festynu było propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego. Został również rozstrzygnięty konkurs plastyczny adresowany do dzieci i młodzieży przebywających w rodzinach zastępczych pt. „100 lat Niepodległej”. Autorom wszystkich prac wręczono atrakcyjne nagrody.

W ramach promocji rodzicielstwa zastępczego Miasto Lublin zakupiło: rollup dotyczący rodzicielstwa zastępczego, balony z patyczkami oraz chustę Klanzy, która została wykorzystana do przeprowadzania zabaw z uczestnikami Festynu. Ponadto na terenie Miasta Lublin rozwieszono plakaty informacyjne na temat poszukiwania kandydatów na rodziców zastępczych (50 sztuk) oraz poszukiwania osób chętnych do pełnienia funkcji rodzin wspierających (50 sztuk), rozdawano ulotki (500 sztuk) oraz broszury na temat rodzicielstwa zastępczego (400 sztuk) oraz ulotki na temat rodzin wspierających (500 sztuk) i broszury na temat asystentury rodziny (400 sztuk). Zakupiono również nagrody, które zostały przekazane dzieciom uczestniczącym w zabawach i konkursach podczas Festynu zorganizowanego z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.

Łączna kwota wydatku, która została poniesiona na organizację Dnia Rodzicielstwa Zastępczego wyniosła **3 391,91 zł**.

- Informacje na temat dzieci z uregulowaną sytuacją prawną

Do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie przekazano informację na temat 33 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W informacjach tych uwzględniono opinię dotyczącą charakteru więzi łączącej dziecko z aktualnym opiekunem.

- Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej

W roku 2018 pracownicy socjalni Sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych prowadzili systematyczną pracę socjalną z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady środowiskowe z rodzinami zastępczymi, które ubiegały się o świadczenia z ustawy o pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni pracowali z **209 rodzinami** zastępczymi, w których umieszczonych było **226 dzieci**. Odbyli 1 394 wizyty w środowisku. Uczestniczyli w 292 spotkaniach, w czasie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 32 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych (na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 292 informacje o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 32 informacje o rodzinach zastępczych).

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowali i przesłali do właściwych sądów 242 informacje o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci. Uczestniczyli również w posiedzeniach komisji ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

2.1.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2018 r. w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej zatrudnionych było 11 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie wyniosły **476 409,84 zł**. Na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2018 r. - Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Miasto Lublin pozyskało z budżetu państwa dotację celową w kwocie **186 643,60 zł** (co stanowiło 39,18 % całości wydatków) na dofinansowanie wynagrodzeń dla 11 koordynatorów.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali ze 193 rodzinami zastępczymi, w których umieszczonych było **297 dzieci**. Zakończyli pracę z 38 rodzinami zastępczymi (w tym ujęto rodziny przekazane w ciągu okresu sprawozdawczego pracownikom socjalnym), odbyli **1 921 wizyt** w środowisku. Uczestniczyli w **554 spotkaniach**, w trakcie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w **74 spotkaniach**, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych. Na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 554 informacje o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 74 informacje o rodzinach zastępczych.

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowano i przesłano do właściwych sądów 338 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci.

Główne zadania zrealizowane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej polegały na:

- rozpoznawaniu sytuacji i potrzeb dzieci przebywających w rodzinach zastępczych;
- rozpoznawaniu i ocenie jakości wykonywania przez opiekunów zastępczych zadań wynikających ze sprawowanej funkcji;
- motywowaniu i kierowaniu opiekunów zastępczych do skorzystania ze specjalistycznej pomocy (poradni psychologiczno-pedagogicznych, poradni logopedycznych, poradni specjalistycznych i rodzinnych, placówek wsparcia dziennego, ośrodków medycznych, fundacji i stowarzyszeń, punktu konsultacyjno-doradczego działającego w MOPR itp.) w celu wsparcia rodziny w zapewnieniu dzieciom odpowiednich warunków do rozwoju;
- poszukiwaniu pomocy w nauce dla dzieci poprzez kontakt ze świetlicami, wolontariuszami organizacji pozarządowych, poprzez motywowanie opiekunów do zapewnienia dzieciom korepetycji lub udziału w zajęciach wyrównawczych;
- motywowaniu, w wyjątkowych przypadkach, opiekunów zastępczych do zmiany placówek edukacyjnych dzieci na takie, które w sposób optymalny odpowiadałyby ich specjalnym potrzebom;
- motywowaniu dzieci do rozwijania zainteresowań;

- występowaniu do szkół z wnioskami o nadesłanie opinii o sytuacji szkolnej i wychowawczej dzieci oraz informacji o współpracy opiekunów zastępczych z placówkami edukacyjnymi;
- nawiązywaniu kontaktu z jego rodzicami biologicznymi w celu całościowego poznania sytuacji dziecka,
- udzielaniu pomocy w sytuacjach trudności wychowawczych sprawianych przez wychowanków;
- udzielaniu wsparcia dorosłym wychowankom rodzin zastępczych, którzy zamieszkują wspólnie z rodzinami zastępczymi objętymi pracą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z racji opieki nad innymi małoletnimi dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej;
- udzielaniu pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych poprzez pokierowanie ich do odpowiednich instytucji;
- motywowaniu do regularnego uczestnictwa w projekcie „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- przygotowywaniu i prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną zastępczą.

2.1.4. Pozostałe formy wsparcia dla rodzin zastępczych

Rodziny pomocowe

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, są wspierane przez rodziny pomocowe. Pomoc ta ma charakter tymczasowy, a podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta między starostą a rodziną pomocową.

Rodziną pomocową może zostać:

- rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka;
- małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Rodziny takie, na mocy art. 73 ustawy, sprawują czasowo opiekę nad dzieckiem w szczególności w okresie niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu, czy też w sytuacji wystąpienia nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie.

W okresie styczeń – grudzień 2018 r. wypłacono wynagrodzenia dla 6 rodzin, z którymi podpisano 7 umów (z jedną rodziną podpisano 2 umowy) o pełnienie funkcji rodziny pomocowej na czas niesprawowania opieki w związku z planowanym wypoczynkiem przez 4 rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego. W okresie sprawozdawczym opieką rodzin pomocowych zostało objętych 10 dzieci.

Łączna wartość świadczeń dla rodzin pomocowych wraz z pochodnymi w 2018 roku wyniosła 2 752,72 zł

Osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich

Zgodnie z art. 57 ust. 1a, ustawy w przypadku gdy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej przebywa więcej niż 3 dzieci, na wniosek rodziny zastępczej, zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W okresie sprawozdawczym wypłacono dwa wynagrodzenia za miesiąc grudzień 2017 r. na podstawie zawartych w 2017 r. dwóch umów o świadczenie usług polegających na pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w zawodowych rodzinach zastępczych, w których na dzień podpisania umowy przebywało powyżej 3 dzieci. (zgodnie art. 57 ustawy, z dniem 1 stycznia 2015 r. świadczenie obowiązkowe w przypadku pobytu w rodzinie zawodowej powyżej trojga dzieci), jedna umowa - w wymiarze nie wyższym niż 40 godzin, druga umowa w wymiarze nie wyższym niż 60 godzin miesięcznie. Stawka za 1 godzinę usług wynosiła do dnia 31 grudnia 2017 r. - 13,00 zł brutto.

W okresie styczeń – grudzień 2018 r. podpisano 9 umów tego rodzaju ze stawką za godzinę usług 13,70 zł (kwota obowiązująca w okresie od 01 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r.). Dla pięciu osób w wymiarze nie wyższym niż 40 godzin miesięcznie (7 umów), dla jednej osoby (z uwagi na wiek umieszczonych dzieci i potrzeby rodziny) w wymiarze nie wyższym niż 60 godzin miesięcznie (2 umowy).

Z tej formy pomocy w 2018 r. skorzystało 6 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, w których umieszczono więcej niż 3 dzieci.

Na podstawie 2 umów zawartych w 2017 roku oraz 9 umów zawartych w 2018 wartość wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich wyniosła **19 331,02 zł**

Grupy wsparcia

W 2018 roku w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie prowadzono 2 grupy wsparcia dla rodzin zastępczych zamieszkujących na terenie Miasta Lublin:

- Grupę wsparcia dla rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. Grupa wsparcia odbyła 8 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 8 rodzin (12 osób). Grupa ta była kontynuacją wsparcia dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego z lat ubiegłych.
- Grupę wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych. Grupa wsparcia odbyła 8 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 13 rodzin zastępczych (14 osób).

2.1.5. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach

Zgodnie z art. 191 ustawy, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki

na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w innym powiecie. Podstawę zwrotu wydatków stanowi porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków.

Miasto Lublin w skali całego 2018 roku poniosło wydatki związane z refundacją wypłaconych świadczeń dla **95 dzieci**, które przebywały w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie innych powiatów – w 64 rodzinach zastępczych (na mocy porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie, zawartych z 26 powiatami). W 2018 roku wydatki na ten cel wynosiły **1 155 466,95 zł**.

Tabela 22. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2018 r.²³

Lp.	Powiat	Liczba rodzin na terenie innych powiatów	Liczba dzieci lubelskich na terenie innych powiatów	Oplata gminy	Wydatki (koszt utrzymania dzieci lubelskich na terenie innych powiatów)
1	Biłgorajski	2	4	0,00	49 456,00
2	Buski	1	3	4 500,00	9 000,00
	zwrot Buski			-870,97	-1 741,95
3	Chrzanowski	1	1	975,14	3 250,46
4	Głogowski	1	1	0,00	16 869,60
5	Miasto Gdańsk	2 ^{24*}	3*	6 919,60	21 740,00
6	Gdański	1	2	1 804,40	6 940,00
7	Hrubieszowski	1	1	0,00	12 364,00
	zwrot Hrubieszowski			0,00	- 1 087,07
8	Janowski	2	2	0,00	12 502,71
9	Krasnostawski	1	1	4 579,00	9 158,00
	zwrot Krasnostawski			- 500,00	- 1000,00
10	Kraśnicki	1	3	32 217,11	64 434,22
	zwrot Kraśnicki			- 1 916,26	- 3 832,53
11	Kościański	1	1	0,00	14 841,00
12	Leski	2	5	20 068,08	109 195,77
13	Lubartowski	7	9	17 007,14	73 411,41
14	Lubelski	19	30	66 420,07	370 619,04
15	Łęczyński	5	7	17 099,00	63 879,47
16	Miasto Świnoujście	1	1	0,00	8 158,00
17	Parczewski	1	1	0,00	14 630,00
18	Puławski	2	3	8 158,00	26 576,00
	zwrot Puławski			0,00	- 1 052,00
19	Piaseczyński	1	1	865,80	8 658,00
20	Sokółski	1	1	2 447,40	8 158,00
21	Staszowski	1	3	12 990,19	34 136,39
22	Świdnicki	6	7	31 150,79	110 931,18

²³ Bez dziecka cudzoziemskiego

²⁴ Jedna rodzina z 2 dzieci wykazana dwukrotnie (Miasto Gdańsk i powiat Gdański).

23	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie	2	3	1 335,60	31 980,00
24	Wielicki	1	1	0,00	53 897,25
25	Wołomiński	1	2	0,00	17 030,00
26	Zamojski	1	1	0,00	12 364,00
razem:		64	95	225 250,09	1 155 466,95

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Wśród dzieci, za które Miasto Lublin ponosiło odpłatność w 2018 roku było 1 dziecko cudzoziemskie, które przebywało w niezawodowej rodzinie zastępczej na terenie powiatu lubartowskiego, wysokość wydatków stanowiła kwota 12 364,00 zł (liczba świadczeń 12). Środki na ten cel pochodziły z budżetu państwa.

Zgodnie z właściwością powiatową Miasto Lublin poniosło wydatki na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w wysokości 5 625 148,49 zł.

Tabela 23. Wydatki w 2018 roku na dzieci pochodzące z Lublina w lubelskich rodzinach zastępczych oraz dzieci pochodzące z Lublina, w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie innych powiatów (w zł).

Rodziny zastępcze spokrewnione funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina	2 467 208,56 zł
Rodziny zastępcze niezawodowe funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina	1 082 139,42 zł
Rodziny zastępcze zawodowe funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina	149 671,33 zł
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina	722 950,66 zł
Rodziny pomocowe oraz osoby do pomocy funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina.	27 189,57 zł
Wydatki na dziecko cudzoziemskie przebywające w rodzinie zastępczej spokrewnionej na terenie M. Lublin	8 158,00 zł
Odpłatność za dzieci pochodzące z Lublina w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie innych powiatów ²⁵	1 167 830,95 zł
Razem:	5 625 148,49 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR

2.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Zgodnie z art. 93 ustawy, instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówkę opiekuńczo-wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego należy do zadań samorządu województwa.

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Miasta Lublin jest sprawowana w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej.²⁶

²⁵ Wynagrodzenie dla osób do pomocy oraz finansowane z budżetu państwa 12 364 zł na dziecko cudzoziemskie

²⁶ Art. 93 ust. 4 ustawy: „Placówka opiekuńczo-wychowawcza:

1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;

Zgodnie z art. 101 ustawy, placówka opiekuńczo-wychowawcza może być prowadzona, jako placówka opiekuńczo-wychowawcza typu:

- socjalizacyjnego;
- interwencyjnego²⁷;
- specjalistyczno–terapeutycznego²⁸;
- rodzinnego²⁹.

Placówka opiekuńczo–wychowawcza może łączyć zadania placówek typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno–terapeutycznego.

2.2.1. Placówki opiekuńczo–wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

W 2018 roku w Lublinie funkcjonowało **17 placówek opiekuńczo–wychowawczych**.

Były to:

- 1) 2 placówki socjalizacyjne (3 placówki socjalizacyjne do 31 marca 2018 roku),
- 2) 4 placówki rodzinne (3 placówki rodzinne do 31 marca 2018 roku),
- 3) 1 interwencyjna,
- 4) 10 łączących funkcję placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej.

Miasto Lublin prowadziło 13 placówek (1 socjalizacyjną, 1 rodzinną, 10 łączących funkcje socjalizacyjną i interwencyjną oraz 1 interwencyjną). Na podstawie umowy zlecającej podmiotom pozarządowym ich prowadzenie, działały 4 placówki – do 31 marca 2018 r., były to 2 placówki socjalizacyjne i 2 placówki typu rodzinnego. Z dniem 1 kwietnia 2018 roku 1 placówka socjalizacyjna – Dom im. Matki Weroniki została przekształcona w placówkę typu rodzinnego. Zatem w okresie od kwietnia do grudnia działały: 1 placówka socjalizacyjna (Dom Młodzieży SOS) i 3 placówki typu rodzinnego (Dom im. Matki Weroniki, Rodzinny Dom im. św. Dominika, Rodzinny Dom im. Serca Jezusa). Umowy zlecające podmiotom pozarządowym prowadzenie w Lublinie placówek opiekuńczo-wychowawczych obowiązują do 31 marca 2023 roku.

Placówki opiekuńczo–wychowawcze dysponowały łącznie **249³⁰ miejscami**. W ciągu 2018 roku umieszczonych było w nich **319 dzieci**, (w tym 259 dzieci w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin), z których 117 pochodziło spoza Lublina.

2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;

3) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;

4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;

5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;

6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;

7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.”

Wszystkie typy placówek opiekuńczo - wychowawczych wykonują powyższe zadania, ponadto placówki typu interwencyjnego, specjalistyczno – terapeutycznego, rodzinnego realizują dodatkowe zadania opisane w dalszej części przypisu.

²⁷Art. 103.”Zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki”

²⁸Art. 105. „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności:

1) legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;

2) wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii;

3) wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych.”

²⁹Art. 102. „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego:

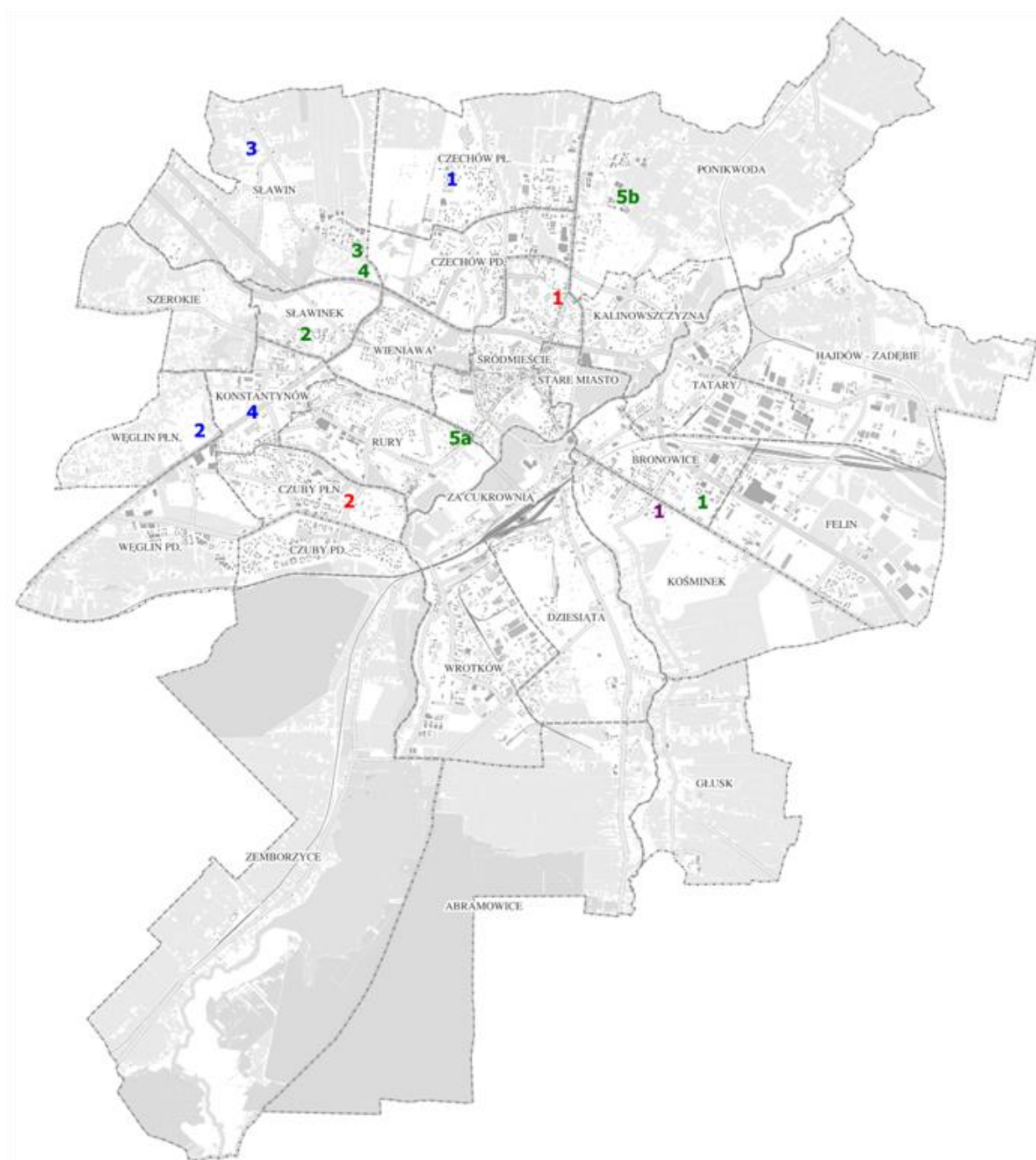
1) wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i samodzielniejąca się;

2) umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu;

3) współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny.”

Comiesięcznie przekazywano do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie informacje o liczbie wolnych miejsc w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Mapa 3. Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2018 roku

³⁰Do 31 marca 2018 roku placówki dysponowały 256 miejscami. Od 1 kwietnia 2018 roku, wraz z przekształceniem 1 placówki opiekuńczo-wychowawczej socjalizacyjnej - Dom im Matki Weroniki liczba miejsc w placówce zmniejszyła się z 14 do 8, a w Rodzinnym Domu im. Serca Jezusa z 8 do 7, tym samym łączna liczba miejsc w placówkach w Lublinie wyniosła 249.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego

- 1 - Rodzinny Dom Dziecka - ul. Harnasie 3/26-27
 2 - Rodzinny Dom im. Serca Jezusa - ul. Judyta 47
 3 - Rodzinny Dom im. św. Dominika - ul. Kąkolowa 7
 4 - Dom im. Matki Weroniki - ul. Romanowskiego 6

4 - Dom Rodzinny Nr 3 - ul. Generała Bolesława Ducha 38

5a - Dom Rodzinny Nr 4 - ul. Gliniana 17/18

5b - Dom Rodzinny Nr 4 - ul. Strzembosza 1/73

Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego i interwencyjnego

- 1 - Placówki Opiekuńczo-Wychowawcza - Rodzinka I, II, III, IV, V, VI - ul. Pogodna 31
 2 - Dom Rodzinny Nr 1 - ul. Kilińskiego 12
 3 - Dom Rodzinny Nr 2 - ul. Mineralna 21

Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego

- 1 - Dom Dziecka im. Janusza Korczaka - ul. Sieroca 15
 2 - Dom Młodzieży SOS - ul. Jutrzenki 1

Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego

- 1 - Pogotowie Opiekuńcze - ul. Kosmonautów 51

W 2018 roku wysokość dofinansowania funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin wyniosła **1 522 325,52 zł** (w tym, **903 070,53 zł** dofinansowanie wydatków na utrzymanie 35 dzieci pochodzących z innych powiatów).

Tabela 24. Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2018 roku.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze		Prowadzone przez Miasto Lublin				Działające na zlecenie Miasta Lublin					
		Liczba miejsc 31.12.2018		Liczba dzieci korzystających w 2018		Liczba miejsc 31.12.18	Liczba dzieci korzystających w 2018				
		ogółem	interw.	ogółem	w tym spoza Lublina		ogółem	w tym spoza Lublina			
opiekuńczo – wychowawcze	socjalizacyjne	Dom Dziecka im. Janusza Korczaka		30		29	2				
		Dom Młodzieży SOS						30	30	24	
	rodzinne	Rodzinny Dom Dziecka		8		7					
		Dom im. Matki Weroniki						8	11	5	
		Rodzinny Dom im. Serca Jezusa						7	9	6	
		Rodzinny Dom im. św. Dominika						8	10	0	
	socjalizacyjne i interwencyjne	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka I		128	31	149	57				
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka II									
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka III									
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka IV									
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka V									
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka VI									
		Dom Rodzinny Nr 1									
		Dom Rodzinny Nr 2									
		Dom Rodzinny Nr 3									
		Dom Rodzinny Nr 4									
	interwencyjne	Pogotowie Opiekuńcze		30	30	74	23				
	Razem placówki opiekuńczo - wychowawcze		196	61	259	82	53	60	35		

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W sprawie przyjęcia do placówki opiekuńczo-wychowawczej (typu socjalizacyjnego lub rodzinnego) funkcjonującej na terenie Lublina dziecka pochodzącego z terenu innego powiatu oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na utrzymanie dziecka w placówce zawierane są porozumienia między Miastem Lublin a właściwym powiatem. Łączna kwota zobowiązań powiatów na rzecz Miasta Lublin za 2018 rok wynikająca z realizacji porozumień wyniosła **3 053 337,63 zł**.

Zobowiązania powiatów na rzecz Miasta Lublin z tytułu wydatków na utrzymanie dzieci z nich pochodzących, a przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych realizujących zadania interwencyjne funkcjonujących w Lublinie w 2018 roku wyniosły **1 098 242,76 zł**.³¹

W ciągu całego 2018 roku w 17 placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie przebywało 117 dzieci pochodzących z 26 powiatów.

Pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego brali udział w trzech wizytacjach z udziałem Z-cy Dyrektora MOPR ds. pieczy zastępczej i wspierania rodziny w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz uczestniczyli w 43 posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Tabela 25. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta

Powiat z którego dziecko pochodzi	Placówki prowadzone przez Miasto Lublin													Placówki działające na zlecenie Miasta Lublin				Razem	
	Placówka O-W – Rodzinka I	Placówka O-W – Rodzinka II	Placówka O-W – Rodzinka III	Placówka O-W – Rodzinka IV	Placówka O-W – Rodzinka V	Placówka O-W – Rodzinka VI	Dom Rodzinny Nr.1	Dom Rodzinny Nr.2	Dom Rodzinny Nr.3	Dom Rodzinny Nr.4	Dom Dziecka im. I. Korczaka	Rodzinny Dom Dziecka	Pogotowie Charytatywne	Dom Młodzieży SCS	Dom im. Matki Wieraniki	Rodzinny Dom im. Serca	Rodzinny Dom im. ...		
1	białski													1					1
2	białobrzeski														1				1
3	biłgorajski													3					3
4	grodziski													1					1
5	grójecki													1					1
6	hrubieszowski													2					2
7	janowski															1			1
8	lubartowski		2								2			4					8
9	lubelski	2	3		1		1					1	2	1					11
10	łęczyński	2																	2
11	mławski													1					1
12	mrągowski													1					1
13	nowosolski													2					2
14	Olsztyn						1												1
15	parczewski			1												3			4

³¹ Bez uwzględnienia miesiąca grudnia 2018 ze względu na płatność zobowiązań w miesiącu styczniu 2019 r.

16	piotrkowski													3					3		
17	płoński									1				2					3		
18	Poznań													2					2		
19	puławski		1										1						3		
20	Radom													1					1		
21	radzyński				1									1					2		
22	rycki	1				6		2	5	1					1	1			17		
23	świdnicki	2	4	3	2		1	2	2	4	4			15					39		
24	Tarnobrzeg														2				2		
25	walecki										1								1		
26	włodawski															2	2		4		
Razem dzieci:		7	10	4	4	6	2	5	7	5	6	3	0	23	24	5	6	0	117		
														82				35			

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Realizacja dodatku wychowawczego w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce.

Zgodnie z art. 115 ust. 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadzonym na mocy ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, na każde dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego do ukończenia 18 roku życia przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500 zł miesięcznie) przyznawany w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce. Dodatek jest finansowany w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Jest udzielany na wniosek dyrektora placówki typu rodzinnego.

Przyznanie dodatku następuje w drodze decyzji. Prawo do dodatku ustala się na okres 12 miesięcy. W przypadku braku zmian mających wpływ na prawo do dodatku, ustala się je na okres kolejnych 12 miesięcy z urzędu.

W ciągu całego 2018 roku, w placówkach opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego funkcjonujących w Lublinie, 33 dzieci było uprawnionych do tego dodatku. Wyplacono łącznie **296 dodatków** na kwotę **145 403,67 zł** z tego:

- 72 dodatki na kwotę 35 502,73 zł, wyplacono na 7 dzieci uprawnionych z Rodzinnego Domu Dziecka;
- 73 dodatki na kwotę 36 200,14 zł, wyplacono na 7 dzieci uprawnionych z Rodzinnego Domu im. Serca Jezusa;
- 64 dodatki na kwotę 30 953,86 zł, wyplacono na 9 dzieci uprawnionych od 1 kwietnia 2018 roku z Domu im. Matki Weroniki
- 87 dodatków na kwotę 42 746,94 zł, wyplacono na 10 dzieci uprawnionych z Rodzinnym Dom im. św. Dominika.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku w wymienionych wyżej placówkach:

- 1 stycznia 2018 roku było uprawnionych 20 dzieci;
- przybyło 13 dzieci uprawnionych;
- 7 dzieci opuściło placówki;

- 25 dzieci było uprawnionych w dniu 31 grudnia 2018;
- wpłynęło łącznie 13 wniosków od dyrektorów placówek;
- wydano 31 decyzji przyznających dodatek.

Realizacja Świadczenia „Dobry start”

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, świadczenie dobry start (300 zł) przysługuje raz w roku w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia; lub przez dziecko lub osobę uczącą się 24. roku życia w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Zgodnie z §7 rozporządzenia na każde dziecko umieszczone w pieczy zastępczej świadczenie dobry start przysługuje wyłącznie odpowiednio rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej. W okresie od 1 sierpnia do 30 listopada pracownicy Sekcji przyjmowali i rozpatrywali wnioski dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie. Dyrektorzy 17 placówek opiekuńczo – wychowawczych złożyli łącznie **158 wniosków**. Wszystkie zostały rozpatrzone pozytywnie. W 2018 roku na realizację świadczenia „Dobry start” dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie wydano **47 400 zł**:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Rodzinka I-VI – 64 wnioski,
- Dom Rodzinny Nr 1-4 – 35 wniosków,
- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka – 21 wniosków,
- Pogotowie opiekuńcze – 9 wniosków,
- Rodzinny Dom Dziecka – 4 wnioski,
- Rodzinny Dom im Serca Jezusa – 4 wnioski,
- Dom im. Matki Weroniki – 4 wnioski,
- Rodzinny Dom im. Św. Dominika – 2 wnioski,
- Dom Młodzieży SOS – 15 wniosków.

Dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci pochodzących z Lublina przebywających w placówkach opiekuńczo–wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art.38 ust. 2) nakłada na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie obowiązek dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci, które ponad rok przebywają w pieczy zastępczej. W 2018 roku pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego przygotowali łącznie 11 pozwów, które Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł do Sądu, o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz **18 dzieci** pochodzących z Lublina i przebywających w placówkach opiekuńczo–wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów.

W związku z brakiem realizacji przez rodziców zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, do komorników skierowano 8 wniosków o wszczęcie lub podjęcie egzekucji świadczeń alimentacyjnych.

2.2.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo - wychowawczej

Średnie miesięczne³² wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

Na podstawie informacji złożonych przez dyrektorów i głównych księgowych poszczególnych placówek, wyliczona została w 2018 roku wysokość średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Przygotowane zostało zarządzenie nr 42/3/2018 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 15 marca 2018 roku, zgodnie z którymi średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w 2018 roku wynosiły:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka I – 4 049 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka II – 4 048 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka III – 4 457 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka IV – 4 369 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka V – 4 087 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka VI – 4 487 zł;
- Dom Rodzinny Nr 1 – 5 666 zł;
- Dom Rodzinny Nr 2 – 5 048 zł;
- Dom Rodzinny Nr 3 – 5 152 zł;
- Dom Rodzinny Nr 4 – 5 775 zł;
- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka – 5 691 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka – 3 860 zł;
- Pogotowie Opiekuńcze – 8 593 zł;
- Dom im. Matki Weroniki – 4 257 zł;
- Rodzinny Dom im. Serca Jezusa – 3 325 zł;
- Rodzinny Dom im. św. Dominika – 3 337 zł;
- Dom Młodzieży SOS – 5 541 zł.

Zarządzenie ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego z dnia 20 marca 2018 roku pod poz. 1185 rozesłano do placówek w Lublinie i do powiatów, z terenu których dzieci przebywały w placówkach na terenie Miasta Lublin.

³² Zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2012 roku określeniem zawartym w art. 196 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego.

Kwota odpowiadająca średnim miesięcznym wydatkom przeznaczonym na utrzymanie dziecka w placówce jest podstawą wzajemnych rozliczeń finansowych między powiatem pochodzenia dziecka i powiatem, na terenie którego dziecko przebywa w placówce, a także stanowi podstawę ustalania opłaty za pobyt dziecka w placówce, ponoszonej przez rodziców.

2.2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach

W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka pochodzącego z Lublina w placówce na terenie Miasta Lublin, podejmowane są działania zmierzające do umieszczenia go w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej funkcjonującej na terenie innego powiatu. W okresie sprawozdawczym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie 14 powiatów przebywało 68 dzieci pochodzących z Lublina, w tym 4 dzieci w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych w Dębnie i Ignatkach-Osiedle.

Między powiatami lub samorządami województw i Miastem Lublin zostały ustalone zasady dotyczące pobytu dzieci w placówkach oraz kosztów ich utrzymania, sformułowane w formie odpowiednio zawartych porozumień. W 2018 roku zawarto 2 nowe porozumienia. Niektóre porozumienia są odrębne dla każdego dziecka umieszczanego w danej placówce.

Tabela 26. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo –wychowawczych poza Lublinem w 2018 roku

Lp.	Powiat	Placówka	Liczba dzieci		Wydatki Miasta Lublin przeznaczone na utrzymanie dzieci
			w 2018 roku	w dniu 31.12.2018 r	Kwota wydatków w zł
1	białostocki (woj. podlaskie)	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Ignatkach-Osiedle	2	2	169 386,90
2	biłgorajski	Wioska Dziecięca SOS w Biłgoraju Rodziny SOS I,III,VI,VII,VIII	10	9	341 142,72
3	chełmski	Dom Dziecka w Dubience	5	0	130 841,75
4	Kielce	Zespół placówek im. Aleksandra Kamińskiego „Kamyk” w Kielcach	1	1	41 420,00
5	Koszalin	Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa SOS w Koszalinie	2	1	60 000,00
6	krasnostawski	Placówka "Nasz Dom" w Tuligłowach	2	1	46 966,32
		Placówka Rodzinna im. s. Longiny Trudzińskiej w Tuligłowach	2	2	72 312,00
7	kraśnicki	Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Rodziny SOS I, V, VIII, XIII w Kraśniku	9	9	324 000,00

		Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa w Kraśniku	3	1	84 000,00
8	łęczyński	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Kijanach	2	2	89 524,00
9	Myśliborski – województwo Zachodniopomorskie	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie	2	2	171 157,44
10	opatowski	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Nieskurzowie Nowym	1	1	51 496,68
11	Siedlce	Wioska Dziecięca SOS w Siedlcach Rodziny 2,7,12,14	13	12	438 000,00
		Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa w Siedlcach			
		Dom Dziecka "Dom pod Kasztanami"	5	5	324 163,20
12	Zamość	Dom Dziecka w Zamościu	2	2	108 398,00
		Rodzinny Dom dla Dzieci w Zamościu	3	3	150 236,00
13	Kraków	Interwencyjna Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza dla Dziewcząt Caritas Archidiecezji Krakowskiej	2	0	355,74,00
14	Rzeszów	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. dr Hanasiewicza	2	0	6 060,60
	14 powiatów	27 placówek	68	53	2 609 461,35

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Zobowiązania Miasta Lublin w 2018 roku z tytułu pobytu dzieci z Lublina w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych funkcjonujących poza Lublinem wyniosły łącznie **2 609 461,35 zł**.

3. Usamodzielnienia

Zgodnie z art. 140 ust. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, przyznaje się pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie;

Ponadto udziela się pomocy w uzyskaniu;

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia.

Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2018 znajdowało się łącznie **505** usamodzielnianych wychowanków, z czego:

- **263 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej**³³,
- **242 wychowanków z 75 placówek**³⁴.

Spośród 505 osób w stosunku, do których wszczęto proces usamodzielnienia, na dzień 31 grudnia 2018 r.:

- **180 osób** pozostawało w opiece zastępczej (116 osób w rodzinach zastępczych i 64 w placówkach);
- **325 osób** opuściło rodzinę zastępczą lub placówkę (147 wychowanków z rodzin zastępczych, 178 wychowanków z placówek).

W 2018 roku proces usamodzielnienia rozpoczęło łącznie **68 wychowanków** (tzn. osobom tym został wskazany opiekun usamodzielnienia), z tego:

- 36 wychowanków rodzin zastępczych,
- 32 wychowanków placówek.

Wychowankowie wspólnie z opiekunem usamodzielnienia opracowali 68 indywidualnych programów usamodzielnienia (29 z placówek, 39 z rodzin zastępczych).

W 2018 roku **63 osoby** po osiągnięciu pełnoletności opuściły rodziny zastępcze lub placówki (**31** wychowanków opuściło rodziny zastępcze oraz **32 wychowanków** opuściło placówki).

Spośród 263 usamodzielniających się wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, większość pochodzi ze spokrewnionych rodzin zastępczych (170 osób). Rodziny zastępcze niezawodowe opuściło 86 osób, a 7 osób opuściło zawodowe rodziny zastępcze.

Spośród 242 będących w procesie usamodzielnienia wychowanków placówek, najwięcej osób – 187 - to wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego (z 38 placówek, w tym 17 w Lublinie). Kolejną grupą są wychowankowie opuszczający młodzieżowe ośrodki wychowawcze. W 2018 roku usamodzielniali się wychowankowie z 27 młodzieżowych ośrodków wychowawczych (41 osób). Pozostali wychowankowie rekrutowali się z 7 zakładów poprawczych (11 osób), z 1 schroniska dla nieletnich (1 osoba) oraz z 2 młodzieżowych ośrodków socjoterapii (2 osoby).

W 2018 roku 454 osoby posiadało zatwierdzone indywidualne programy usamodzielnienia (234 osób to wychowankowie z rodzin zastępczych, 220 wychowankowie z placówek). Liczba indywidualnych programów usamodzielnienia zrealizowanych pozytywnie (osoby skorzystały ze wszystkich przysługujących form pomocy oraz dokonały oceny końcowej procesu usamodzielnienia) – 42 (18 z placówek, 24 z rodzin zastępczych).

W 2018 roku 188 osobom usamodzielnianym (57,85% ogółu usamodzielnianych, którzy opuścili rodziny zastępcze lub placówki) przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach pomocy w usamodzielnieniu, z tego:

³³ Uwzględniono wychowanków zarówno pochodzących, osiedlających się, jak i zamieszkujących w Mieście Lublin.

³⁴ Z czego 55 osób to wychowankowie z 37 placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

- **113 osobom z rodzin zastępczych (76,87% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze),**
- **75 osobom z placówek (42,13% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili placówki).**

Łącznie wydatki na świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków tj. pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie w formie rzeczowej, usamodzielnienie, wyniosły w 2018 roku **1 018 644,09 zł**.

W 2018 r. wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych złożyli **312 wniosków**, z tego 264 o udzielenie pomocy pieniężnej. Pozostałe wnioski dotyczyły pobytu w mieszkaniu chronionym, uzyskania warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia.

Tabela 27. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2018 r.

Rodzaj świadczenia (pieniężnego)	Osoby usamodzielniane					
	z rodzinnej pieczy zastępczej			z placówek		
	Liczba		Kwota	Liczba		Kwota
	świadczeń wypłaconych	osób		świadczeń wypłaconych	osób	
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	22	22	100 718,00	27	27	177 301,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				1	1	5 166,00
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	824	95	418 404,99	438	54	225 175,10
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				99	11	51 227,04
Pomoc na zagospodarowanie	30	307	51 579,00	25	25	45 466,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				2	2	6 888,00
Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	X	9	X	X	8	X
Pomoc w uzyskaniu warunków mieszkaniowych	X	24	X	X	25	X
Łącznie			570 701,99 zł	Łącznie		447 942,10 zł
Łącznie wydatki na usamodzielnienia 1 018 644,09 zł						

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Ponadto w 2018 r. osoby usamodzielniane, które opuściły rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą i spełniały kryteria zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” otrzymały ww. świadczenie. W 2018 r. z tej formy pomocy skorzystało 18 osób (13 z rodzin zastępczych i 5 z placówek) na łączną kwotę 5 400 zł.

Bardzo ważną formą wsparcia w usamodzielnieniu wychowanków są mieszkania chronione. Mieszkanie chronione jest formą pomocy przygotowującą osoby usamodzielniane,

pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną. Miasto Lublin w roku 2018 dysponowało **7 mieszkaniem chronionym** (25 miejsc). **23 osoby** złożyły wnioski o przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym, z czego **8 osób po raz pierwszy** (z tego: 1 wniosek - postępowanie zostało umorzone, 1 osoba nie została zakwalifikowana przez Komisję kwalifikacyjną – decyzja odmowna, 1 osoba zrezygnowała z pobytu pomimo pozytywnej opinii Komisji, 7 nowych osób zostało przyjętych do mieszkania chronionego – 2 osoby złożyły wnioski w 2017 roku, zostały przyjęte w 2018 r.). Łącznie rozpatrzono 29 wniosków w sprawie mieszkania chronionego, z czego 10 osób ubiegających się po raz pierwszy, pozostałe to wnioski o przedłużenie pobytu. W ciągu całego 2018 r. z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało **23 osoby** (15 z placówek, 8 z rodzin zastępczych).

Tabela 28. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków

Rodzaj świadczenia (niepieniężnego) pobyt w mieszkaniu chronionym na terenie Lublina	Osoby usamodzielniane – mieszkańcy zamieszkujący w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie			
	z rodzinnej pieczy zastępczej		z placówek	
	liczba mieszkańców korzystających w ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2018 r.).	liczba mieszkańców korzystających ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2018 r.)
ul. Mireckiego 4/38 (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	1	0	0	0
ul. Mireckiego 4/45 (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	0	0	1	1
ul. Mireckiego 4/51 (2 miejsca) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	0	0	1	1
ul. Ogrodowa (6 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2005 r.	4	3	3	3
ul. Staszica (5 miejsc) Uruchomiono: 01.10.2010 r.	1	1	5	2
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.07.2013 r.	1	1	1	1
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2013 r.	1	1	4	3
Łączna liczba osób, która skorzystała z pobytu w mieszkaniu chronionym				
Stan na dzień 31.12.2018 r.	8	6	15	11

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Aktywizowanie młodzieży w kierunku zdobycia lub podniesienia kwalifikacji (nabycia nowych umiejętności) jest istotnym działaniem prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w ramach tworzonego sprawnego systemu usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem. Dotychczas realizowane działania w tym zakresie zwiększają szanse młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym na podjęcie zatrudnienia. Każda nowa osoba, z którą jest opracowywany indywidualny program usamodzielnienia otrzymuje poradnik „Postaw na przyszłość”. Vademecum usamodzielnienia zawiera nie tylko informacje o procesie usamodzielnienia, ale również o pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (w tym w mieszkaniu chronionym), pomocy w uzyskaniu zatrudnienia,

a także wykaz lubelskich instytucji wspierających osoby usamodzielniające się np. Centrum Interwencji Kryzysowej, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, instytucje udzielające bezpłatnych porad prawnych. W 2018 roku 38 osób otrzymało Vademecum usamodzielnienia.

W 2018 roku 54 osoby, spośród usamodzielniających się wychowanków, którzy opuścili rodzinę zastępczą lub placówkę zdobyło lub podniosło swoje kwalifikacje (14 osób z placówek i 40 osób z rodzin zastępczych). Osoby te ukończyły jeden etap kształcenia i rozpoczęły kolejny lub ukończyły różnego rodzaju kursy.

W 2018 roku 20 osób skorzystało z pomocy w uzyskaniu zatrudnienia (art. 140 ust. 1 ppkt 2b). Sposób udzielania pomocy w uzyskaniu zatrudnienia jest uzależniony od indywidualnych potrzeb wychowanków. Najczęściej dotyczy on pomocy w napisaniu CV, skierowaniu do Specjalistycznej Poradni Zawodowej w Lublinie, gdzie można skorzystać z pomocy w tworzeniu indywidualnej ścieżki edukacyjno-zawodowej, skierowaniu do agencji zatrudnienia, Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie lub poszukiwaniu ofert pracy. Z tej formy pomocy korzystają szczególnie osoby uczące się w systemie zaocznym, a także osoby zamieszkujące w mieszkaniach chronionych, które są motywowane do podjęcia zatrudnienia w okresie kiedy się nie uczą. Pracownik socjalny uczestniczył również z wychowankami zamieszkałymi w mieszkaniach chronionych w Targach Pracy.

W 2018 roku 49 osób skorzystało z pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (art. 140 ust. 1 ppkt 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Zgodnie z uchwałą nr 228/VIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin w 2017 roku był tworzony wykaz wychowanków domów dziecka, rodzinnych domów dziecka i rodzin zastępczych zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu. Na wykazie znalazło się 64 wychowanków opuszczających pieczę zastępczą i osiedlających się na terenie Miasta Lublinie. Pracownicy Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym służyli pomocą w napisaniu podania o przyznanie mieszkania, wydawali zaświadczenia o wypłaconej pomocy, pisemnie popierali starania wychowanków oraz pomagali uzupełnić arkusz ewidencyjny. 28 osób zawarło umowy najmu i ma zapewnione właściwe warunki mieszkaniowe. Pozostałe osoby nadal oczekują na propozycję lokalu mieszkalnego.

Zgodnie z art. 140 ust. 1 ppkt 3 cyt. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą lub placówkę zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną. W roku 2018 z takiej pomocy skorzystało 9 osób, w tym 8 z pomocy prawnej, 1 z pomocy psychologicznej. Pomoc psychologiczna polegała na indywidualnej rozmowie z wychowankiem i jego rodziną oraz skierowaniu do Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w Lublinie, w celu objęcia terapią rodzinną.

VII. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA

W 2018 roku na terenie Miasta funkcjonowało 7 domów pomocy społecznej i 53 ośrodki wsparcia. Nad ich działalnością nadzór merytoryczny sprawował Dział ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Dział realizuje w szczególności zadania z zakresu kierowania, umieszczania i ustalania opłat za pobyt w domach pomocy społecznej, a także kierowania i ustalania opłat za pobyt i usługi świadczone w ośrodkach wsparcia i w mieszkaniach chronionych a także realizacji umów zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia i innych placówek.

W roku 2018 Dział wydał 6 197 decyzji administracyjnych, z tego:

- 5 806 decyzji kierujących, umieszczających, ustalających odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, a także zmieniających i zwalniających z odpłatności,
- 28 decyzji odmownych,
- 363 decyzji umarzających i uchylających skierowania do domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia mieszkań chronionych.

Ponadto sporządzono:

- 4 926 analizy wywiadów środowiskowych przeprowadzonych pod kątem przyznania świadczenia niepieniężnego, wprowadzanie danych do programu POMOST,
- 219 uzgodnień z PCPR dot. możliwości skierowania osób ubiegających się o umieszczenie w domu pomocy społecznej poza Miastem Lublin,
- 58 umów i aneksów z podmiotami prowadzącymi ośrodki wsparcia,
- 820 pism do zobowiązanych,
- 1 079 analiz merytorycznych not obciążeniowych i transz,
- 2 793 sztuki korespondencji wysłanej do instytucji współpracujących z Działem,
- 2 213 sztuk korespondencji wewnętrznej,
- 307 analiz sprawozdań (informacje miesięczne, tabele wykorzystania osobodni, inf. dot. odpłatności uczestników, inf. kwartalne, sprawozdania z działalności dps –ów i ośrodków wsparcia),
- łączne 83 harmonogramy dotacji, zaangażowania środków finansowych oraz sprawozdań,
- 4 decyzje kierujące do Krajowego Ośrodka Mieszkalno – Rehabilitacyjnego w Dąbku,
- przesłano 17 spraw do SKO celem rozpatrzenia w trybie nadzoru (5 utrzymano w mocy, 8 uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia, 2 stwierdzenia nieważności decyzji, 1 umorzenie postępowania, 1 uchylene i zmiana w pkt 2, pozostała część utrzymana w mocy).

W ramach funkcjonowania Działu przygotowywano również projekty zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin:

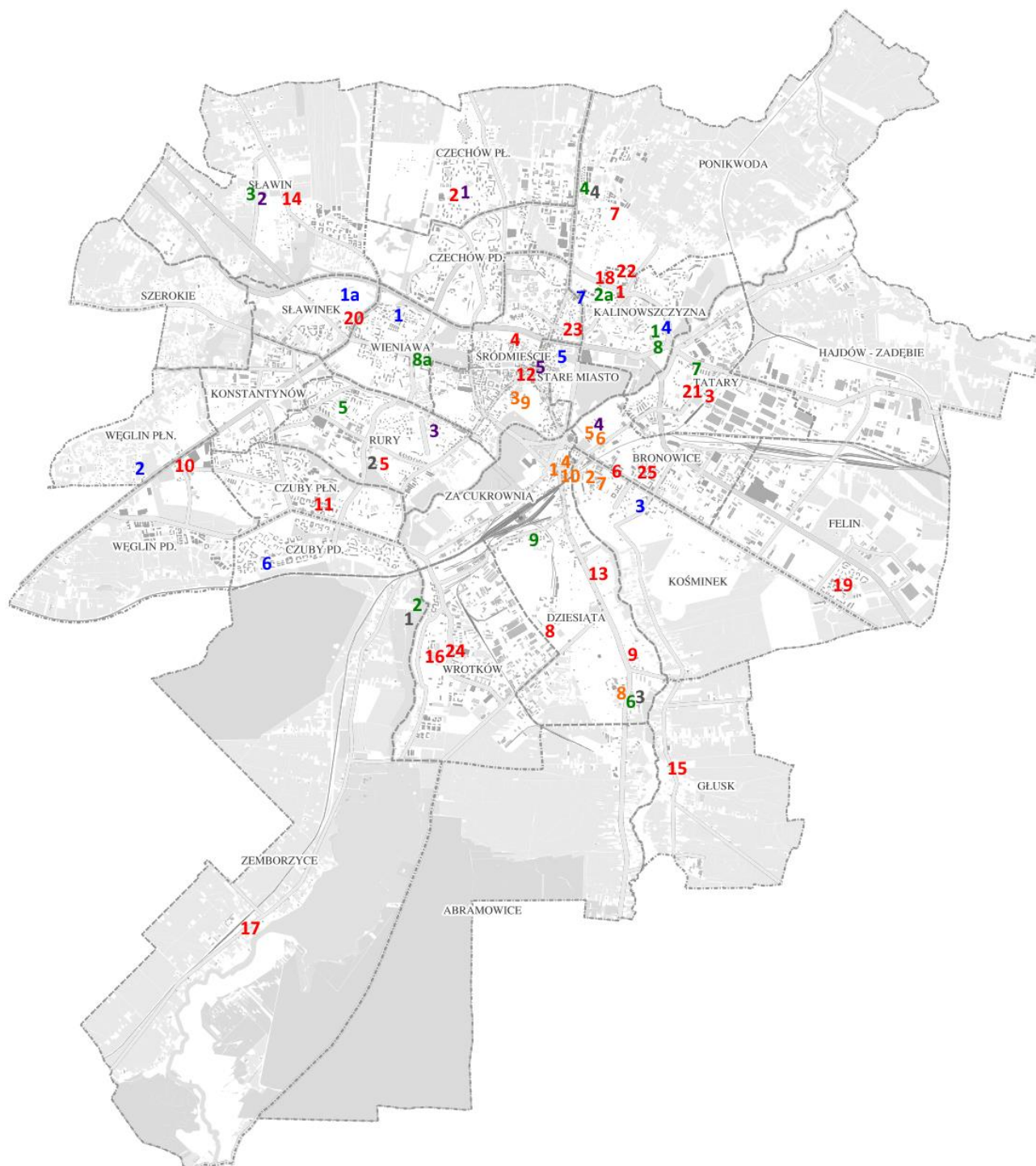
- Zarządzenie nr 29/2/2018 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 9 lutego 2018 r. w sprawie powołania komisji konkursowej do oceny ofert złożonych na realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej należącego do zadań własnych Gminy Lublin o charakterze obowiązkowym.
- Zarządzenie nr 41/3/2018 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2018 roku.
- Zarządzenie nr 51/6/2018 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie powołania komisji konkursowej do oceny ofert złożonych przez organizacje pozarządowe w otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej należących do zadań własnych Gminy Lublin oraz zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej należących do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Gminę Lublin – miasto na prawach powiatu.

Zadaniem Działu w ramach nadzoru było opiniowanie projektów uchwał Rady Miasta Lublin i projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin jednostek nadzorowanych. W ramach nadzoru w 2018 roku wizytowano również 17 placówek.

1. System funkcjonujących w Mieście Lublin domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia

W 2018 roku na terenie Miasta funkcjonowało 7 domów pomocy społecznej i 53 ośrodki wsparcia.

Mapa 4. Domy pomocy społecznej i ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin w 2018 roku

Domy Pomocy Społecznej

- 1 - DPS im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie, ul. Głowackiego 26
 1a - Filia DPS im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie, ul. Miernicza 10
 2 - DPS „Betania” w Lublinie, Al. Kraśnicka 223
 3 - DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Lublinie, ul. Kosmonautów 78
 4 - DPS „Kalina” w Lublinie, ul. Kalinowszczyzna 84
 5 - DPS im. Wiktorii Michelińskiej w Lublinie, ul. Archidiakańska 7
 6 - Dom Pomocy Społecznej im. Św. Jana Pawła II, ul. Ametystowa 22
 7 - Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko-Chełmskiej, ul. Dolińskiego 1

Środowiskowe domy samopomocy

- 1 - ŚDS „Kalina”, ul. Kalinowszczyzna 84
 2 - ŚDS, ul. Nałkowskich 78
 2a - Filia ŚDS przy ul. Nałkowskich 78, ul. Lwowska 28
 3 - ŚDS, ul. Zbożowa 22A
 4 - ŚDS „Absolwent”, ul. Spółdzielczości Pracy 65
 5 - ŚDS „Roztocze”, ul. Wallenroda 2a
 6 - ŚDS „Misericordia”, ul. Abramowicka 2
 7 - ŚDS „Serce”, ul. Gospodarcza 32
 8 - ŚDS „Mefazja”, ul. Towarowa 19
 8a - Filia ŚDS „Mefazja” - „MEMORY”, al. Raławickie 22
 9 - ŚDS „Akademia Artystyczna”, ul. Wyścigowa 31

Kluby samopomocy

- 1 - Klub Samopomocy „Przystań”, ul. Nałkowskich 78
 2 - Klub Samopomocy „Galeria”, ul. Pozytywistów 16
 3 - Klub Samopomocy „Misericordia”, ul. Abramowicka 2
 4 - Klub Samopomocy „Absolwent”, ul. Spółdzielczości Pracy 65

Ośrodki Wsparcia dla Seniorów

- 1 - Centrum Usług Socjalnych, ul. Lwowska 28
 2 - Centrum Dniennego Pobytu dla Seniorów nr 1, ul. Poturzyńska 1
 3 - Centrum Dniennego Pobytu dla Seniorów nr 2, ul. Gospodarcza 7
 4 - Centrum Dniennego Pobytu dla Seniorów nr 3, ul. Niecała 16
 5 - Centrum Dniennego Pobytu dla Seniorów nr 4, ul. Pozytywistów 16
 6 - Klub Seniora „Pogodna”, ul. Droga Męczenników Majdanka 25
 7 - Klub Seniora „Owocowa”, ul. Owocowa 6
 8 - Klub Seniora „Róży Wiatrów”, ul. Róży Wiatrów 9
 9 - Klub Seniora „Pod świerkami”, ul. Tuwima 5
 10 - Klub Seniora „Roztocze”, ul. Roztocze 1

- 11 - Klub Seniora „Ruta”, ul. Jana Pawła II 11
 12 - Klub Seniora „Śródmieście”, ul. Narutowicza 6
 13 - Klub Seniora „Dziesiąta”, ul. Kunickiego 130
 14 - Klub Seniora „Sławin”, ul. Sławinkowska 50
 15 - Klub Seniora „Głusk”, ul. Głuska 145
 16 - Klub Seniora „Nałkowskich”, ul. Nałkowskich 114
 17 - Klub Seniora „Nad Zalewem”, ul. Krężnicka 156
 18 - Klub Seniora „Kalina”, ul. Lwowska 28
 19 - Klub Seniora „Felin”, ul. Zygmunta Augusta 15
 20 - Klub Seniora „Sławinek”, Al. Warszawska 31
 21 - Klub Aktywnych Kobiet, Al. Gospodarcza 7
 22 - Klub Seniora „Senior Montessori”, ul. Lwowska 28
 23 - Klub Seniora „Przy Zamku”, ul. Ruska 15
 24 - Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów, ul. Nałkowskich 114
 25 - Świetlica dla Seniorów, ul. Puchacza 6

Schroniska i domy dla bezdomnych

- 1 - Schronisko dla bezdomnych mężczyzn z usługami opiekuńczymi, ul. Młyńska 10
 2 - Schronisko dla bezdomnych mężczyzn, ul. Garbarska 17
 3 - Ośrodek Wsparcia dla Osób Bezdomnych, ul. Dolna Panny Marii 32
 4 - Całoroczna noclegownia dla bezdomnych mężczyzn, ul. Młyńska 8
 5 - Schronisko dla bezdomnych kobiet, ul. Bronowicka 3
 6 - Ogrzewalnia dla bezdomnych kobiet, ul. Bronowicka 3 A
 7 - Ogrzewalnia dla bezdomnych mężczyzn, ul. Garbarska 17
 8 - Ogrzewalnia dla bezdomnych mężczyzn, ul. Abramowicka 2 F
 9 - Ogrzewalnia dla bezdomnych mężczyzn, ul. Dolna Panny Marii 32
 10 - Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych, ul. Młyńska 18

Inne ośrodki wsparcia

- 1 - Dzienny Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci i Młodzieży z Niepełnosprawnością Intelektualną, ul. Poturzyńska 1
 2 - Ośrodek Wsparcia dla Osób z Niepełnosprawnością „Benjamin”, ul. Zbożowa 22A
 3 - Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, ul. Chmielewskiego 9
 4 - Dom dla Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ul. Bronowicka 3
 5 - Jadłodajnia, ul. Zielona 3

W okresie sprawozdawczym pomoc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia otrzymało łącznie **3 753** osób.

Tabela 29. Liczba osób korzystających w 2018 roku z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin.

wyszczególnienie	jednostki organizacyjne o zasięgu lokalnym – finansowane z budżetu gmin						jednostki organizacyjne o zasięgu ponad gminnym – finansowane z budżetu powiatów						ogółem – liczba jednostek	ogółem – liczba miejsc	ogółem – liczba osób	
	podmiot prowadzący – gmina			inny podmiot prowadzący			podmiot prowadzący – powiat			inny podmiot prowadzący						
	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób				
domy pomocy społecznej	0	0	0	0	0	0	6	599	724	1	26	33	7	625	758	
ośrodki wsparcia	środowiskowe domy samopomocy	0	0	0	0	0	0	3	156	197	6	278	329	9	434	526
	kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0	2	30	138	2	30	355	4	60	493
	ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	35	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	35	40
	kluby samopomocy dla seniorów	18	245	296	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	245	296

domy dla matek z małoletnimi dziećmi	0	0	0	1	25	32	0	0	0	0	0	0	1	25	32
noclegownie,	0	0	0	1	25	108	0	0	0	0	0	0	1	25	108
ogrzewalnie	0	0	0	4	99	157	0	0	0	0	0	0	4	99	157
schroniska dla bezdomnych				4	113	146							4	113	146
jadłodajnie	0	0	0	1	85	425	0	0	0	0	0	0	1	85	425
inne ośrodki wsparcia (w tym dla seniorów)	8	345	685	1	10	35	0	0	0	1	25	52	10	324	691
ośrodki wsparcia	27	625	1 021	12	357	903	5	186	335	9	328	736	53	1 501	2 995
RAZEM	27	625	1 021	12	357	903	11	785	1 085	10	354	770	60	2 126	3 753

Źródło: Opracowanie własne MOPR

2. Domy pomocy społecznej

2.1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Na terenie Miasta Lublin funkcjonuje 7 domów pomocy społecznej. Oferują one łącznie 625 miejsc, z których w 2018 roku skorzystało 758 osób.

Tabela 30. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2018 roku

Kategoria informacji	DPS im. Matki Teresy z Kalkuty	DPS Kalina	DPS im. Wiktorii Michelisowej	DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie	DPS Betania	Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej	Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko-Chełmskiej
Liczba miejsc statutowych stan na dzień 31.12.2018r.	128	124	64	100	135	48	26
Liczba mieszkańców w ciągu całego okresu sprawozdawczego	157	143	79	121	167	57	34

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Średni miesięczny koszt utrzymania osoby w lubelskich domach pomocy społecznej w roku 2018 wynosił **4 069 zł**.

Koszty utrzymania w poszczególnych domach pomocy społecznej przedstawiają się następująco:

- 1) Dom Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty przy ul. Głowackiego 26 – **4 070 zł**;
- 2) Dom Pomocy Społecznej „Kalina” przy ul. Kalinowszczyzna 84 – **4 023 zł**;
- 3) Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej przy ul. Archidiakońskiej 7 – **4 036 zł**;

- 4) Dom Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie przy ul. Kosmonautów 78 – **4 285 zł**;
- 5) Dom Pomocy Społecznej „Betania” przy Al. Kraśnickiej 223 – **3 755 zł**;
- 6) Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej 22 – **4 626 zł**;
- 7) Prawosławny Dom Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko – Chełmskiej przy ul. Dolińskiego 1 – **3 686 zł**.

Średni okres oczekiwania na miejsce w domu pomocy społecznej wynosił około sześciu miesięcy. Na dzień 31 grudnia 2018 roku na umieszczenie w domach pomocy społecznej oczekiwało łącznie **244** osoby w tym:

- DPS **im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie** – 34 osoby,
- DPS „**Kalina**” w Lublinie – 82 osoby,
- DPS **im. Wiktorii Michelisowej w Lublinie** – 22 osoby,
- DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Lublinie – 25 osób,
- DPS „Betania” w Lublinie – 32 osoby,
- DPS **im. Św. Jana Pawła II** – 34 osoby,
- Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko - Chełmskiej – 15 osób.

W zakresie kierowania do domów pomocy społecznej Dział ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia realizował następujące działania:

- przygotowano projekty decyzji administracyjnych kierujących, umieszczających, ustalających odpłatność w domach pomocy społecznej,
- współpracowano z PCPR-ami i jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej,
- zawierano umowy cywilnoprawne z osobami zobowiązanymi do ponoszenia odpłatności za pobyt bliskich w domach pomocy społecznej zgodnie art.61 ust.1 i 2 oraz art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej,
- zawierano uzgodnienia z gminami na ponoszenie kosztów związanych z pobytem osób skierowanych z miasta Lublin do domów pomocy społecznej poza Lublinem jak również z gminami, których mieszkańcy przebywali w domach pomocy społecznej na terenie miasta Lublin,
- prowadzono listę osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej,
- rozliczano środki przeznaczone na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców miasta Lublin w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów,
- prowadzono współpracę z Działem ds. finansowo-księgowych odnośnie opłat związanych z pobytem osób w domach pomocy społecznej poza Miastem Lublin poprzez: przedkładanie not obciążeniowych za pobyt mieszkańców poza Lublinem, przedkładanie informacji dotyczącej zaangażowania niezbędnych środków finansowych na kierowanie osób poza Lublin (w szczególności osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych intelektualnie z uwagi na brak placówek o takim profilu),

- wykonywano procedury zmierzające do przeniesienia osób zainteresowanych (mieszkańców DPS) zamieszkaniem w innym domu pomocy społecznej,
- zawierano umowy z osobami zobowiązanymi do częściowej odpłatności za osoby umieszczone w domach pomocy społecznej,
- współpracowano z kierownictwem i pracownikami domów pomocy społecznej,
- prowadzono szeroko rozumianą korespondencję z kierownictwem domów pomocy społecznej, osobami zainteresowanymi, jak również urzędami i innymi instytucjami pomocy społecznej,
- współpracowano z pracownikami socjalnymi Filii MOPR oraz domów pomocy społecznej,
- udzielano informacji osobom chcącym ubiegać się o skierowanie do domów pomocy społecznej i ich rodzinom w zakresie całej procedury postępowania do uzyskania pomocy w takiej formie.

Skierowania do domów pomocy społecznej odbywają się systematycznie. W przypadku braku miejsc w domach na terenie Miasta Lublin, osoby kierowane są poza Lublin.

2.2. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do domów pomocy społecznej w innych powiatach

W roku 2018 roku w 53 domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie 35 powiatów zamieszkiwało w okresie sprawozdawczym łącznie **416 osób** (360 wg stanu na 31.12.2018r.) pochodzących z Lublina.

Koszt pobytu mieszkańców Miasta Lublin w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów w 2018 roku wyniósł 9 576 970,88 zł. Średni koszt dopłaty gminy Lublin do pobytu jednego mieszkańca wyniósł 2 329,33 zł miesięcznie.

Osoby, którym odmówiono skierowania do domu pomocy społecznej mają zabezpieczoną pomoc w formie usług opiekuńczych finansowanych przez gminę.

3. Ośrodki wsparcia

3.1. Ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

W 2018 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowały 53 ośrodki wsparcia o liczbie miejsc 1 501. Z pomocy ośrodków w 2018 roku skorzystało 2 995 osób, w tym 1 356 osób korzystało z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 639 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Najliczniejszą grupę korzystającą z usług ośrodków wsparcia stanowiły osoby z zaburzeniami psychicznymi, korzystające z usług w środowiskowych domach samopomocy i klubach samopomocy. W 13 tego typu placówkach wsparcie otrzymało 1 019 osób.

Drugą pod względem liczebności grupą, były osoby w wieku starszym. Na terenie Miasta Lublin w 2018 roku funkcjonowało 6 dziennych ośrodków wsparcia, 18 klubów samopomocy oraz 1 świetlica. Z ich oferty skorzystało łącznie 716 seniorów.

Liczną grupę stanowiły także osoby przebywające w ogrzewalniach, schroniskach i noclegowniach dla bezdomnych. W okresie sprawozdawczym, w 10 ww. placówkach pomocy w formie schronienia udzielono 695 osobom.

W zakresie kierowania do ośrodków wsparcia Dział ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia realizował następujące działania:

- przygotowywano projekty decyzji kierujących i ustalających odpłatność do placówek świadczących usługi dla osób starszych, niepełnosprawnych i bezdomnych,
 1. przygotowywano umowy z podmiotami prowadzącymi ośrodki wsparcia,
 2. współpracowano z Ośrodkami Pomocy Społecznej i jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej.
 3. przygotowywano porozumienia z innymi gminami w sprawie korzystania z lubelskich ośrodków wsparcia,
 4. współpracowano z działem Dział ds. finansowo-księgowym w zakresie opłat związanych z korzystaniem osób z usług ośrodków wsparcia (placówki niepubliczne),
 5. współpracowano z pracownikami socjalnymi Filii MOPR oraz ośrodków wsparcia,
 6. udzielano informacji osobom chcącym ubiegać się o skierowanie do ośrodka wsparcia i ich rodzinom w zakresie procedury postępowania do uzyskania pomocy w takiej formie,
 7. prowadzono korespondencję z kierownictwem ośrodków wsparcia, osobami zainteresowanymi jak również urzędami i innymi instytucjami pomocy społecznej,
 8. nadzorowano merytoryczne i finansowo podległe placówki,
 9. wystawiano opinie dotyczące współpracy organizacji z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz prawidłowego rozliczenia otrzymanych dotacji.

Ponadto w ramach funkcjonowania Działu ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia w 2018 roku przygotowano 22 umowy i 38 aneksów do umów, zlecających organizacjom pozarządowym realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Ogłoszono również otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej na prowadzenie:

- schroniska z usługami opiekuńczymi dla bezdomnych mężczyzn,
- schroniska dla bezdomnych kobiet
- 2 schronisk dla bezdomnych mężczyzn,
- całorocznej noclegowni dla bezdomnych mężczyzn,
- ogrzewalni dla bezdomnych kobiet,
- 2 ogrzewalni dla bezdomnych mężczyzn,
- domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych,

- świetlicy dla seniorów,
- dożywianie osób i rodzin dotkniętych ubóstwem w formie kuchni społecznej – mieszkańców Miasta Lublin,
- ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu A – 75 miejsc oraz klubu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu B oraz ośrodka wsparcia w formie klubu samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu C ,
- ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu B,
- ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu B i typu C,
- ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu A,
- dziennego ośrodka dla osób bezdomnych,
- postępowania dotyczącego przyznania środków finansowych w wysokości 10 000 zł na realizację zadania publicznego z zakresu zadań własnych Gminy Lublin „Doposażenie łaźni dla bezdomnych” w trybie określonym w art. 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz 450 z późn. zm.) z pominięciem otwartego konkursu ofert.

W ramach funkcjonowania Działu w okresie od listopada do marca, corocznie monitorowane jest wykorzystania miejsc w ośrodkach dla osób bezdomnych (schroniskach, noclegowniach, ogrzewalniach). Informacje te zamieszczane są i codziennie aktualizowane na stronie internetowej MOPR.

3.2. Rozwój sieci ośrodków wsparcia na terenie Miasta Lublin

W odpowiedzi na potrzeby środowiska lokalnego w 2018 roku oferta placówek w Mieście Lublin została wzbogacona o 7 nowopowstałych placówek (5 Klubów Seniora, Schronisko dla bezdomnych mężczyzn z usługami opiekuńczymi oraz Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży).

Dla mieszkańców miasta w wieku senioralnym, powstało pięć Klubów Seniora funkcjonujących w strukturze Zespołu Ośrodków Wsparcia³⁵:

- **Klub Seniora „Felin”** przy ul. Zygmunta Augusta 15 dla 15 osób,
- **Klub Seniora „Sławinek”** przy Al. Warszawskiej 31 dla 15 osób,
- **Klub Seniora „Senior Montessori”** przy ul. Lwowskiej 28 dla 20 osób,
- **Klub Aktywnych Kobiet** przy ul. Gospodarczej 7 dla 10 osób,
- **Klub Seniora „Przy Zamku”** przy ul. Ruskiej 15 dla 15 osób.

15 lutego 2018 roku rozpoczęło funkcjonowanie **Schronisko dla bezdomnych mężczyzn z usługami opiekuńczymi**. Jest to nowa forma pomocy osobom bezdomnym, oferująca innowacyjny zakres pomocy jakim są usługi opiekuńcze. Schronisko dysponuje

³⁵Uchwała nr 1270/XLIX/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 25 października 2018 r. w sprawie zmiany Statutu Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie oraz Uchwała nr 29/II/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 20 grudnia 2018r. w sprawie zmiany Statutu Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie.

24 miejscami i zostało uruchomione w budynku o powierzchni 390 m² przy ul. Młyńskiej 10.

Kolejna nowoutworzona placówka, funkcjonująca od 1 lipca 2018 roku to **Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży**³⁶, dysponujący 25 miejscami. Mieszkańcy ośrodka, poza schronieniem, otrzymują także wsparcie psychologa prawnika oraz pracownika socjalnego. W ośrodku zorganizowane są również zajęcia zwiększające aktywność w życiu społecznym, umiejętność spędzania wolnego czasu, rozwijania zainteresowań i umiejętności.

3.3. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do ośrodków wsparcia zlokalizowanych poza Lublinem

W przypadku braku miejsc w ośrodkach udzielających schronienia na terenie gminy Lublin, osoby kierowane są poza Lublin.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi placówki dla bezdomnych poza Lublinem skierowano 9 mieszkańców Lublina wymagających udzielenia schronienia do Świdnika, Bobrowca, Kolbud, Przyłęka, Pomiechówka, Gdańska.

W lubelskich ośrodkach wsparcia dla osób bezdomnych okresowo przebywało 7 osób wymagających udzielenia schronienia z Ostrowa Lubelskiego, Konopnicy, Milejowa, Chodla, Kraśnika Zamościa.

³⁶ Ośrodek spełnia standardy podstawowych usług określonych w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

VIII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW

Cudzoziemcy przebywający na terytorium RP mogą korzystać z pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji oraz udzielanej na zasadach ogólnych.

1. Pomoc dla cudzoziemców mająca na celu wspieranie procesu integracji

W 2018 roku na mocy ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia w sprawie udzielenia pomocy cudzoziemcom - udzielono pomocy finansowej w ramach realizacji zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat dla 2 rodzin cudzoziemców, które łącznie liczyły 5 osób.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 45 świadczeń pieniężnych dla 3 osób uprawnionych w łącznej kwocie 23 451,00 zł, z tego:

- 30 świadczeń pieniężnych na utrzymanie w łącznej kwocie: 17 951,00 zł. Zasiłki przeznaczone były w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe. Wysokość świadczeń dla poszczególnych osób i rodzin była zróżnicowana w zależności od indywidualnej sytuacji bytowej i uzgodnionego planu pomocy. Zasiłki wahały się w granicach od 67,00 zł do 1 076,00 zł miesięcznie na osobę;
- 15 świadczeń pieniężnych na pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego w łącznej kwocie: 5 500,00 zł. Wysokość zasiłków na wydatki związane z nauką języka polskiego wahała się w granicach od 300,00 zł do 1 000,00 zł miesięcznie na osobę.

W 2018 roku cudzoziemcy mieli możliwości nabywania znajomości języka polskiego poprzez udział w kursach organizowanych przez lokalne Szkoły Językowe, jak również zajęcia prowadzone przez organizacje pozarządowe, dodatkowe lekcje języka polskiego zabezpieczane cudzoziemskim dzieciom przez szkoły publiczne.

Specjalistyczne poradnictwo i praca socjalna

Obok pomocy finansowej cudzoziemcy korzystali ze specjalistycznego poradnictwa, świadczonego przez pracowników Ośrodka oraz instytucji i organizacji współdziałających ze służbami społecznymi. W zależności od potrzeb było to poradnictwo prawne lub rodzinne.

Jednocześnie każdy cudzoziemiec otrzymywał szczegółowe informacje na temat konieczności dopełnienia formalności związanych z pobytem na terytorium RP takich jak: zameldowanie, nadanie numeru PESEL, rejestracja w Miejskim Urzędzie Pracy. Ponadto świadczone pomoc przy: opracowywaniu pism i podań, wypełnianiu wniosków i formularzy, kompletowaniu dokumentów, wynajmowaniu i kontaktach ze środowiskiem lokalnym oraz korzystaniu migrantów z usług medycznych finansowanych ze środków publicznych czy systemu świadczeń rodzinnych i wychowawczych, itp.

Ponadto migranci systematycznie mobilizowani byli do podejmowania aktywności zawodowej i wykorzystywania własnego potencjału w pokonywaniu trudności życiowych.

2. Pomoc dla cudzoziemców udzielona na zasadach ogólnych

W 2018 roku MOPR, objął pomocą na zasadach ogólnych łącznie 281 rodzin cudzoziemskich o liczbie osób 381. Wszystkie rodziny objęto pracą socjalną. Wsparcie w tej formie skierowane było dla rodzin cudzoziemców legitymujących się: ochroną ze względów humanitarnych, pobytem tolerowanym, zgodą na pobyt w RP obywatela Unii Europejskiej, Kartą Polaka, tytułem rezydenta długoterminowego UE, migrantów uczestniczących w procedurze o nadanie statusu uchodźcy, cudzoziemców z pobytem stałym lub czasowym, statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą, jak również cudzoziemców o nieuregulowanym pobycie na terytorium RP w tym w szczególności ubiegających się o pobyt stały w Polsce.

W 2018 roku pomoc świadczona na rzecz ww. rodzin cudzoziemskich dotyczyła ich bieżącego funkcjonowania, a także spraw związanych z zapisami ustawy o cudzoziemcach, zmianami w zapisach ustawy o Karcie Polaka oraz innych ustaw podejmujących kwestie cudzoziemców.

Pracownicy MOPR kontaktowali się w sprawach cudzoziemców ze szkołami, służbami medycznymi, wydziałami Urzędu Miasta Lublin, Urzędem ds. Cudzoziemców, Lubelskim Urzędem Wojewódzkim, instytucjami i organizacjami pozarządowymi, właściwymi pracownikami socjalnymi i osobami wynajmującymi mieszkania.

Celem podejmowanych inicjatyw było usprawnienie dobrowolnych powrotów, legalizacji i pobytu migrantów w Polsce, w tym uznanie za obywatela RP, ubiegania się o mieszkanie, wyjaśnienie zasad korzystania z przysługujących uprawnień w sposób szczególny o uprawnieniach wynikających z realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci i świadczeniach rodzinnych, usprawnienie procesu leczenia cudzoziemców, informowanie o zobowiązaniach cudzoziemców i o realiach życia kraju przyjmującego, a zwłaszcza wyjaśnianie rozbieżności pomiędzy oczekiwaniami cudzoziemców a możliwościami.

Jednocześnie kontynuowano działania mające na celu przezwyciężenie bezdomności wśród cudzoziemców. W tym celu wspierano cudzoziemców w wynajmie mieszkań oraz pozyskaniu lokali mieszkalnych z zasobów gminy lub województwa.

Praca socjalna prowadzona na rzecz cudzoziemców odnosiła się nie tylko do samych migrantów lecz również do społeczeństwa przyjmującego. W tym celu udzielano innym pracownikom Ośrodka informacji dotyczących różnic pomiędzy migracją przymusową i dobrowolną, prawa unijnego i polskiego dotyczącego cudzoziemców, procedur finansowania oraz możliwych do zastosowania formy wsparcia cudzoziemców z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i wychowawczych, uprawnień i zobowiązań cudzoziemców, stosownych do ich form pobytu, dokumentów wydawanych cudzoziemcom, zasad korzystania z usług medycznych.

Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin nr 80/3/2015 z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie zasad zapraszania do osiedlenia się na terenie Gminy Lublin rodzin narodowości polskiej – repatriantów z terenów azjatyckiej części byłego ZSRR – pracownik służb społecznych uczestniczył w pracach związanych z opiniowaniem i składaniem wniosku o zaproszenie do Lublina repatriantów.

Poza udzieloną wyłącznie pracą socjalną Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie udzielił pomocy finansowej **52 rodzinom** cudzoziemskim. Siedmiu z nich, legitymujących się pobylem tolerowanym udzielono pomocy w postaci zasiłków celowych w wysokości **56 880,00 zł**.

Pozostałym 45 rodzinom cudzoziemskim udzielono pomocy w postaci: zasiłku stałego, składek na ubezpieczenie zdrowotne, zasiłków okresowych, celowych, posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz schronienia w łącznej wysokości **232 380,22 zł**.

3. Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka

Zarządzeniem nr 146/3/201 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 31 marca 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie został wskazany do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka, a w szczególności do:

1. wypłaty świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej;
2. składania do wojewody wniosku o udzielenie dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych;
3. przekazywania wojewodzie informacji o poziomie wykorzystania dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych.

W 2018 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wpłynęło 228 decyzji Wojewody Lubelskiego w sprawie przyznania świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wskazujące Prezydenta Miasta Lublin jako właściwego do ich wypłaty. Następnie wobec jednej osoby Wojewoda Lubelski wydał decyzję wygaszającą wypłatę świadczeń.

W okresie sprawozdawczym łączna kwota dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiła: 1 213 905 zł, obejmując 1 658 świadczeń dla osób uprawnionych.

Dotacja przeznaczona na wypłatę świadczeń pieniężnych została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem. Wypłacono 1 637 świadczeń pieniężnych, dla 255 osób wskazanych w decyzjach Wojewody Lubelskiego na kwotę: 1 197 555,00 zł.

Niewydatkowanie pełnej kwoty dotacji rezerwy celowej w kwocie: 16 350,00 zł. wynikało z tego, że: pomimo pouczeń w sprawie wyboru formy wypłaty świadczeń pieniężnych, zawartych w decyzjach Wojewody Lubelskiego, jak również pisemnych wezwań do złożenia oświadczeń w sprawie wyboru formy wypłaty świadczeń pieniężnych i wizyt w środowisku - trzy osoby uprawnione do świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka nie złożyły oświadczeń w sprawie wyboru formy wypłaty świadczeń i nie

zgłosiły się do tutejszego Ośrodka celem realizacji świadczeń przyznanych decyzjami Wojewody Lubelskiego.

Cudzoziemcy przy okazji składania oświadczeń o wyborze formy wypłaty świadczenia pieniężnego oczekiwali uzyskania informacji nt. mieszkalnictwa, form zatrudnienia, możliwości podejmowania pracy przez cudzoziemskich studentów, sytuacji na rynku pracy, możliwych do zastosowania form wsparcia w ramach świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, świadczeń z pomocy społecznej itp.

W związku z powyższym udzielano informacji nt. uprawnień i zobowiązań przysługujących cudzoziemcom legitymujących się pobytem stałym. Cudzoziemcy osiedlający się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pozyskiwali również dane nt. organizacji pozarządowych udzielającej bezpłatnej pomocy prawnej, pomocy rzeczowej lub finansowej. Natomiast osoby zainteresowane uzyskiwały dane teleadresowe podmiotów prowadzących naukę języka polskiego. Jednocześnie w miarę posiadanych zasobów i możliwości dystrybuowane były wśród cudzoziemców informatory o Lublinie, ulotki dotyczące kwestii migracyjnych itp.

Ponadto w 2018 r. pozyskano fundusze na obsługę zadania i wydatkowano na ten cel dotację w kwocie: 23 951,00 zł.

4. Współpraca i udzielanie wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi

MOPR podejmował wielokierunkowe działania zmierzające do usprawnienia i rozszerzenia oferty wsparcia dla migrantów, współpracując w tym zakresie ze:

1. **Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu w Lublinie.**

Wolontariusze poprzez akcje i kampanie społeczne zabiegali o akceptację społeczną dla cudzoziemców.

2. **Fundacją Instytut na rzecz Państwa Prawa ul. Chopina 14/70 w Lublinie.**

Fundacja świadczyła na rzecz cudzoziemców bezpłatną pomoc prawną obejmującą:

- informowanie o uprawnieniach przysługujących obcokrajowcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- wspieranie w procedurach dotyczących legalizacji pobytu.

3. **Grupa Wsparcia Integracji Cudzoziemców.**

Grupa Wsparcia to jeden z głównych elementów partycypacyjnego modelu zarządzania różnorodnością kulturową w Lublinie. Zajmowała się analizą aktualnie funkcjonujących rozwiązań w obszarze integracji międzykulturowej oraz współdziałaniem podmiotów, które w swoim obszarze działania mają sprawy cudzoziemców jak na przykład: uczelnie, wydziały Urzędu Miasta Lublin, służby społeczne, organizacje pozarządowe, policja.

IX. MIESZKANIA CHRONIONE

Mieszkania chronione stanowią formę pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

W roku 2018 na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie 29 mieszkań chronionych z 83 miejscami. Przeznaczone były w szczególności dla osób niepełnosprawnych, osób z zaburzeniami psychicznymi, cudzoziemców, usamodzielniających się wychowanków placówek oraz opuszczających rodziny zastępcze. Z pobytu w mieszkaniach chronionych w okresie sprawozdawczym skorzystało 91 osób.

1. Mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, fizycznie, z zaburzeniami psychicznymi oraz w podeszłym wieku

Mieszkania te usytuowane są w Domu Pomocy Społecznej im Św. Jana Pawła II przy ul. Ametystowej 22. Przeznaczone są dla osób, które ze względu na chorobę, sytuację życiową, niepełnosprawność lub wiek potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki. W szczególności są to osoby korzystające z usług w środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej lub zakładzie aktywności zawodowej, dla których pobyt w mieszkaniu chronionym ma stanowić etap w procesie rehabilitacji społecznej lub zawodowej.

Dom dysponuje 18 mieszkaniami chronionymi dla 39 osób. Z pobytu w mieszkaniach chronionych w roku 2017 skorzystało 49 osób z różnym rodzajem niepełnosprawności.

2. Mieszkania chronione dla cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

Miasto Lublin dysponuje również ofertą pomocy w postaci pobytu w mieszkaniach chronionych, przeznaczonych dla cudzoziemców. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej o ten rodzaj wsparcia mogą ubiegać się cudzoziemcy legitymujący się statusem uchodźcy, ochroną uzupełniającą lub zezwoleniem na pobyt czasowy udzielonym w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r.

Zasady pobytu w mieszkaniach chronionych określa regulamin. Okres przebywania migrantów w mieszkaniu chronionym zależy od indywidualnej sytuacji osób i rodzin oraz stopnia zaangażowania w realizację programu wpierania.

W okresie sprawozdawczym prowadzono cztery mieszkania chronione dla cudzoziemców, w których skorzystało z pobytu 19 cudzoziemców z 4 rodzin. Pomoc

skierowano między innymi do rodzin wielodzietnych, osób niepełnosprawnych lub młodych.

Łączne wydatki na mieszkania chronione dla cudzoziemców wyniosły 56 124,81 zł, z czego:

- 828,78 zł przeznaczono na zakupy oraz wyposażenie,
- 4 565,90 przeznaczono na usługi remontowe,
- 50 730,13 zł przeznaczono na utrzymanie mieszkań, w tym 15 896,88 zł na czynsz oraz 34 833,25 zł na opłaty za wodę, nośniki energii, wywóz śmieci, odprowadzanie ścieków i inne należności.

Cudzoziemcy, którzy uzyskują dochód przekraczający kryterium dochodowe, zobowiązani są do wnoszenia opłat za pobyt w mieszkaniach chronionych. W okresie sprawozdawczym z pobytu w mieszkaniu chronionym korzystały rodziny których, dochód był wyższy od ustawowego kryterium. Zatem, cudzoziemcy wnosili odpłatności za niepieniężne świadczenia pomocy społecznej. Rodziny zobowiązane do odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym wywiązały się całkowicie z należnych opłat, wnosząc odpłatność w łącznej kwocie: 8 730,80 zł., co stanowiło dochód jednostki z tytułu opłat za mieszkania chronione dla cudzoziemców.

3. Mieszkania chronione dla usamodzielniających się wychowanków

Mieszkania chronione są bardzo ważnym elementem systemu wsparcia usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. młodzieżowy ośrodek wychowawczy lub zakład dla nieletnich.

Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną - do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Mieszkania chronione są wyposażone w niezbędne meble, podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego oraz w komputer (pomoc w nauce). Za każde mieszkanie chronione odpowiedzialny jest pracownik socjalny, który ma prawo wstępu do mieszkania chronionego. Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności: sprawowanie pieczy nad właściwym użytkowaniem mieszkania chronionego, kontrola przestrzegania praw i obowiązków mieszkańców, współpraca i wspieranie mieszkańców w rozwiązywaniu problemów, współpraca z opiekunami usamodzielnienia mieszkańców oraz kontrola realizacji przez mieszkańców indywidualnego programu usamodzielnienia.

Osoba usamodzielniana zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest obowiązana do ponoszenia częściowych kosztów utrzymania tego mieszkania proporcjonalnie do swoich dochodów. Przyznawanie lub odmowa przyznania świadczenia niepieniężnego z pomocy społecznej w postaci pobytu w mieszkaniach chronionych dokonywane było w drodze decyzji administracyjnej. Osoba zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest zobowiązana do ponoszenia odpłatności za pobyt od dnia 1 listopada 2013 r. zgodnie z Uchwałą nr 850/XXXIII/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 5 września 2013 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia

i mieszkaniach chronionych realizujących zadania własne Gminy Lublin – miasta na prawach powiatu (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 17 września 2013 r. poz. 3912, z późn. zm.). W roku 2018 z tytułu odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym na konto dochodowe MOPR wpłynęła kwota 17 527,54 zł. W uzasadnionych przypadkach Prezydent może zwolnić osobę usamodzielniającą się z ponoszenia opłat.

W 2018 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowało 7 mieszkań chronionych o łącznej liczbie 25 miejsc, z których skorzystały 23 osoby usamodzielniających się.

X. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2014 – 2020

Rok 2018 był piątym rokiem realizacji zadań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014 – 2020 przyjętej Uchwałą nr 1021/XXXIX/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2014r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014 – 2020.

Całość realizowanych zadań wpisywała się swoim zakresem w 6 Celów Głównych Strategii:

- Cel 1 – Utworzenie zintegrowanego i dynamicznego systemu efektywnie wspierającego mieszkańców miasta i ich rodziny
- Cel 2 – Stworzenie warunków dla godnego funkcjonowania w społeczeństwie osób z niepełnosprawnością
- Cel 3 – Organizacja działań zmierzających do poprawy jakości życia i funkcjonowania seniorów, pobudzenia ich aktywności społecznej i poprawie wizerunku
- Cel 4 – Organizacja działań wspomagających osoby zagrożone uzależnieniami, osoby uzależnione i ich rodziny oraz osoby dotknięte przemocą w rodzinie
- Cel 5 – Organizacja kompleksowych działań na rzecz dzieci, osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Cel 6 – Wspieranie rozwoju zawodowego osób uczestniczących w rozwiązywaniu problemów społecznych

W roku 2018 na realizację zadań w ramach Strategii wydano łącznie **466 116 491,55zł**, z czego **112 159 958,04 zł** pochodziło z budżetu Miasta Lublin, **319 409 743,61zł** z budżetu państwa (w tym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych), zaś **34 548 537,43zł** z innych źródeł, w tym m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Należy podkreślić, że podobnie jak w latach ubiegłych, wiele z podejmowanych działań środowiskowych na rzecz mieszkańców Miasta Lublin realizowanych było bez nakładów finansowych, lub w oparciu o środki przekazane przez sponsorów.

W roku 2018 kontynuowano realizację Programu 500+ w ramach którego świadczenia otrzymało 22 940 lubelskich rodzin na 28 800 dzieci. Koszt programu w 2018 roku wyniósł **170 529 185 zł**. Ponadto w 2018 roku kontynuowano realizację Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, w ramach którego wsparcie otrzymały 43 lubelskie rodziny. Realizowany Program 500+ stanowi uzupełnienie dotychczasowych działań realizowanych w ramach Celu 1.2.1. Doskonalenie zintegrowanego systemu wsparcia instytucjonalno - finansowego, chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego.

Wśród licznych działań podejmowanych na rzecz mieszkańców miasta, na szczególną uwagę zasługują projekty inwestycyjne³⁷, realizowane przez Miasto Lublin

³⁷ ich koszt ze względu na perspektywę wieloletnią nie był uwzględniany w kosztach realizacji Strategii w roku 2018.

w myśl idei projektowania uniwersalnego. Wśród nich szczególnie ważnym dla mieszkańców Miasta jest przebudowa skrzyżowania DK 19 (al. Solidarności i al. Gen. Wł. Sikorskiego) i DW 809 (ul. Gen. Ducha) w Lublinie, budowa nowego przebiegu DW 809 w Lublinie na odcinku od skrzyżowania ul. Bohaterów Monte Cassino z ul. Wojciechowską do węzła Sławin, rozbudowa sieci komunikacji zbiorowej dla potrzeb Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego, Budowa Parku przy ul. Zawilcowej w Lublinie, zwiększenie dostępności usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat trzech poprzez budowę żłobka w Lublinie, Rewitalizacja części Śródmieścia Miasta Lublin, przebudowa ul. M. Rataja w Lublinie na odcinku od skrzyżowania z ul. Grenadierów do wiaduktu z ul. A. Grygowej.

Powyższe przedsięwzięcia realizowane były w latach 2014 – 2018 a ich łączny koszt to 358 176 361,94zł.

Poniżej uszeregowano Cele Strategii ze względu na wysokość wydatków poniesionych na realizację zadań w ich ramach:

- Cel 1 - Utworzenie zintegrowanego i dynamicznego systemu efektywnie wspierającego mieszkańców miasta i ich rodziny – 72,59% ogółu wydatków, tj. łącznie 338 377 978,66 zł;
- Cel 3 - Organizacja działań zmierzających do poprawy jakości życia i funkcjonowania seniorów, pobudzenia ich aktywności społecznej i poprawie wizerunku – 10,21% ogółu wydatków, tj. łącznie 47 607 878,36 zł;
- Cel 5 - Organizacja kompleksowych działań na rzecz dzieci, osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym – 7,55% ogółu wydatków, tj. łącznie 35 176 447,09 zł;
- Cel 6 - Wspieranie rozwoju zawodowego osób uczestniczących w rozwiązywaniu problemów społecznych – 3,67% ogółu wydatków, tj. łącznie 17 115 306,44 zł;
- Cel 2 - Stworzenie warunków dla godnego funkcjonowania w społeczeństwie osób z niepełnosprawnością – 3,48% ogółu wydatków, tj. łącznie 16 203 835,98 zł.
- Cel 4 - Organizacja działań wspomagających osoby zagrożone uzależnieniami, osoby uzależnione i ich rodziny oraz osoby dotknięte przemocą w rodzinie – 2,50% ogółu wydatków, tj. łącznie 11 635 045,02 zł.

Działania realizowane w ramach wyznaczonych celów opierały się głównie na programach, w tym w szczególności na:

- Programie Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2016 – 2018 (Uchwała nr 345/XIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 23 grudnia 2015r.),
- Programie działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2016 – 2020 (Uchwała nr 348/XIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 23 grudnia 2015r.),

- Programie Zdrowie dla Lublina na lata 2016 – 2020 (Uchwała Nr 324/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015r.),
- Programie Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016 – 2020 (Uchwała nr 328/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015r.),
- Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok (Uchwała nr 609/XXIII/2016 Rady Miasta Lublin z dnia 17 listopada 2016r.),
- Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2016 – 2020 (Uchwała nr 346/XIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 23 grudnia 2015r.),
- Programie Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku pracy miasta Lublin na lata 2014 – 2020 (Uchwała nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.),
- Programie Aktywności Lokalnej Mieszkańców Miasta Lublin na lata 2014 – 2020 (Uchwała nr 1079/XLI/2014 z dnia 15 maja 2014r.),
- Programie współpracy Gminy Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2018 (Uchwała nr 872/XXXIII/2017 Rady Miasta Lublin z dnia 12 października 2017 r.)

Szczegółowa informacja, dotycząca zadań zrealizowanych w 2018 roku w ramach Strategii, została przedstawiona w załączonej tabeli (Załącznik 1).

XI. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓLFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie podpisał 4 umowy o dofinansowanie projektów pn.: „Sami dla siebie”, „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin” „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin” oraz „Bank usług środowiskowych”. Realizacja wszystkich ww. projektów rozpoczęła się w 2018 roku.

1. „Sami dla siebie”

Projekt „Sami dla siebie” – w ramach Działania 11.1 Aktywne włączenie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020 jest realizowany na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 08.01.2018r. nr RPLU.11.01.00-06-0096/17-00 oraz aneksu z dnia 28.05.2018 r. nr RPLU.11.01.00-06-0096/17-01 pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie, a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie. Wartość projektu wynosi ogółem 1 460 463,36 zł, a wartość dofinansowania 1 241 393,85 zł. Termin realizacji 01.03.2018r. – 29.02.2020r.

Celem głównym projektu jest wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy 200 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w Mieście Lublin, poprzez realizację kompleksowych kontraktów socjalnych, w tym PAI. Uczestnicy to osoby w wieku 15-64 lata, korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, w szczególności osoby pozostające bez zatrudnienia, bezrobotne - należące do III grupy osób sprofilowanych jako oddalone od rynku pracy, o niskich kwalifikacjach, niepełnosprawne.

W ramach projektu do realizacji zaplanowano:

- Trening motywacyjny - wprowadzający dla 180 osób,
- Warsztaty umiejętności społecznych dla 180 osób,
- Szkolenia o charakterze zawodowym lub edukacyjnym dla 86 osób,
- Pośrednictwo pracy dla 100 osób
- Staże zawodowe dla 80 osób.

Ponadto osoby bezrobotne - należące do III grupy osób sprofilowanych jako oddalone od rynku pracy - 20 osób w ramach porozumienia MOPR-MUP w Lublinie wezmą udział w Programie aktywizacji i integracji (PAI).

Działania w ramach projektu, realizowane w 2018 roku:

- 1) W roku 2018 zgodnie z założeniami projektu zrekrutowano 100 osób, w tym 58 kobiet i 42 mężczyzn, z czego 48 osób jest osobami niepełnosprawnymi (21 kobiet i 27 mężczyzn) Wśród zrekrutowanych uczestników 68 osób korzysta ze wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, natomiast 86 osób jest osobami doświadczającymi wielokrotnego wykluczenia społecznego. Dla każdego uczestnika pracownicy socjalni Ośrodka sporządzili indywidualną diagnozę potrzeb –część społeczna oraz z każdą z osób, w związku z udziałem w projekcie zawarto kontrakt

socjalny. W wyniku ogłoszonego zapytania ofertowego wyłoniono 2 doradców zawodowych, z którymi zawarto umowy na realizację IDP – część zawodowa w roku w roku 2018 i 2019 na łączną kwotę 44 800,00 zł (po 22 400,00 zł każda). Doradcy zawodowi w 2018 roku opracowali indywidualną diagnozę potrzeb dla 65 nieaktywnych zawodowo, niezarejestrowanych w MUP uczestników projektu na łączną kwotę 22 523,03 zł. Natomiast dla 35 osób bezrobotnych, zarejestrowanych w MUP indywidualną diagnozę potrzeb opracowali doradcy zawodowi MUP w Lublinie na podstawie zawartego w dniu 28 czerwca 2017 roku Porozumienia o współpracy. W miesiącu grudniu rozpoczęto proces rekrutacji kolejnych 100 osób do udziału w projekcie w latach 2019/2020. W wyniku przeprowadzonych w 2018 roku postępowań zgodnie z ustawą PZP wyłoniono wykonawców poniższych działań o charakterze społecznym, z którymi podpisano umowy na realizację zadań w ramach projektu przez cały okres jego trwania:

- 2) Trening motywacyjno-wprowadzający – zadanie, które w ramach projektu realizowane będzie dla 180 osób (90 osób 2018 roku oraz 90 osób w 2019 roku) zlecono Stowarzyszeniu „Synergia”, z którym podpisano umowę na łączną kwotę 39 600,00 zł. W 2018 r. zrealizowano trening w terminie 06.08. 2018 r.-18.10.2018 r. dla 89 uczestników projektu na kwotę 19 580,00 zł.
- 3) Warsztaty umiejętności społecznych – zadanie, które w ramach projektu realizowane będzie dla 180 osób (90 osób 2018 roku oraz 90 osób w 2019 roku) zlecono Stowarzyszeniu „Synergia”, z którym podpisano umowę na łączną kwotę 39 600,00 zł. W 2018 r. zrealizowano warsztaty w terminie 24.08.2018 r.-31.10.2018 r. dla 87 uczestników projektu na kwotę 19 140,00 zł.
- 4) Program Aktywizacji i Integracji osób bezrobotnych - realizację ww. zadania w ramach projektu dla 20 osób (10 osób 2018 roku oraz 10 osób w 2019 roku) powierzono do realizacji Stowarzyszeniu „Synergia”, z którym podpisano umowę na łączną kwotę 11 200,00 zł. W 2018 r. zadanie realizowane było w terminie 01.09. 2018 r.-31.10.2018 r. dla 10 uczestników projektu, należących do III grupy osób sprofilowanych jako oddalone od rynku pracy, o niskich kwalifikacjach na łączną kwotę 5 600,00 zł.
- 5) Szkolenia:
 - a) Opiekun osób starszych i niepełnosprawnych - realizację ww. zadania w 2018 roku w ramach projektu powierzono Lubelskiemu Oddziałowi Polskiego Czerwonego Krzyża, z którym podpisano umowę na łączną kwotę 25 002,00 zł. Szkolenie planowane było dla 11 uczestników/czek, natomiast uczestniczyło 10 osób – 1 osoba z powodu zmiany miejsca zamieszkania poza Lublin zrezygnowała z udziału w projekcie. Szkolenie realizowane było w okresie 6-28.12.2018 r. w wymiarze 100 godz. Dziesięć osób ukończyło szkolenie, ale dziewięć osób przystąpiło do egzaminu zewnętrznego, wszystkie osoby zdały egzamin z wynikiem pozytywnym, zdobyło kwalifikacje opiekuna osób starszych i niepełnosprawnych i otrzymało stosowne certyfikaty. Jedna osoba nie zgłosiła się

na egzamin. Po zakończeniu zajęć na podstawie list obecności uczestnikom zostało wypłacone stypendium szkoleniowe.

- b) Pracownik biurowo - administracyjny - realizację ww. zadania w ramach projektu powierzono Zakładowi Doskonalenia Zawodowego w Lublinie. Zajęcia odbywały się w dniach 4 -19.12.2018 r., łącznie zrealizowano 100 godz. zajęć. W szkoleniu brało udział 6 uczestników. W dniu 18 grudnia odbył się egzamin ECDL BASE moduły B1, B3, do którego przystąpili wszyscy uczestnicy. Wszystkie osoby zdały egzamin z wynikiem pozytywnym i otrzymały certyfikaty poświadczające zdobycie kwalifikacji. Po zakończeniu zajęć na podstawie list obecności uczestnikom zostało wypłacone stypendium szkoleniowe.
 - c) Pracownik biurowy z elementami księgowości - realizację ww. zadania w ramach projektu powierzono Zakładowi Doskonalenia Zawodowego w Lublinie. Zajęcia odbywały się w dniach 4 -21.12.2018 r. - łącznie zrealizowano 120 godz. zajęć. W szkoleniu brało udział 2 uczestników, w dniu 18.12.2018 r. odbył się egzamin ECDL BASE moduły B1,B4 do którego przystąpili wszyscy uczestnicy. Wszystkie osoby zdały egzamin z wynikiem pozytywnym i otrzymały certyfikaty. Po zakończeniu zajęć, na podstawie list obecności uczestnikom zostało wypłacone stypendium szkoleniowe. Zawarta umowa z Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Lublinie była na łączną kwotę 86 538,00 zł i obejmowała realizację w 2018 roku szkoleń: Pracownik biurowo - administracyjny oraz Pracownik biurowy z elementami księgowości na łączną kwotę 23 639,20 zł.
- 6) Realizowano zadanie "Zasiłki i pomoc w naturze" - w 2018 r. Uczestnikom projektu wypłacono zasiłki celowe oraz zasiłki okresowe w zaplanowanej w projekcie wysokości. Świadczenia poza pomocą finansową stanowiły czynnik motywujący do udziału w projekcie. Stanowiły one wkład własny do projektu.

Rezultatami projektu, które zostaną osiągnięte poprzez zindywidualizowane i holistyczne podejście do beneficjentów będą: rozwinięcie lub wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej oraz społecznej uczestników, wzrost zdolności i gotowości do uzyskania zatrudnienia lub innej formy aktywności zawodowej czy edukacyjnej, co w dłuższej perspektywie zapobiegnie pogłębianiu się zjawiska uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych, poprawi dostęp do rynku pracy, a w konsekwencji zmniejszy liczbę osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w Lublinie.

2. „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”

Projekt opracowany został w ramach działania 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020. Projekt realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 22 maja 2018 roku nr umowy 46/RPLU.11.02.00-06-0045/17-00. Wartość projektu ogółem: 590 208,13 zł, wartość dofinansowania: 560 707,63 zł. Planowany termin realizacji: 01.10.2018 r. - 30.09.2020 r.

Celem głównym projektu jest kompleksowa realizacja działań na rzecz wspierania roli rodziny. W ramach projektu realizowane są kompleksowe działania i formy wsparcia, które przyczynią się zarówno do wzrostu poziomu wiedzy i nabycia umiejętności samych rodzin objętych asystą i co najistotniejsze dzieci przebywających w tych rodzinach (62 osoby), tj.:

- Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinach objętych asystą rodzinną,
- Wsparcie dla rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny,
- Punkt konsultacyjno – doradczy, w ramach którego oprócz uczestników projektu pomocą objęte zostaną także inne osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, korzystające z pomocy MOPR (204 osoby). Osoby te uzyskają wsparcie w zakresie poradnictwa prawnego, poradnictwa psychologicznego oraz pedagogicznego.

Rezultaty, które zostaną osiągnięte poprzez indywidualne podejście przyczynią się do wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej oraz społecznej uczestników projektu.

Działania w ramach projektu, realizowane w 2018 roku:

- 1) prowadzona była rekrutacja uczestników do projektu. Z 23 potencjalnych kandydatów - dorosłych osób objętych pomocą w formie asystenta rodziny: 20 osób zostało wpisanych na listę podstawową, a 3 osoby na listę rezerwową (23 osoby spełniało kryteria kwalifikowalności, 20 osób podpisało deklaracje uczestnictwa, 20 osób podpisało kontrakty socjalne). Wśród zrekrutowanych osób z listy podstawowej jest: 17 kobiet i 3 mężczyzn, 5 osób posiadających status osoby niepełnosprawnej (w tym 4 kobiety i 1 mężczyzna), 5 osób, których dochód nie przekracza 150% dochodu o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, 10 osób, korzystających z pomocy w ramach programu PPOŻ, 20 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego. Z 45 dzieci przebywających w rodzinach objętych pomocą w formie asystenta rodziny: 42 dzieci zostało wpisanych na listę podstawową oraz 3 na listę rezerwową (45 dzieci spełniało kryteria kwalifikowalności, 42 opiekunów dzieci podpisało deklaracje uczestnictwa, 42 opiekunów podpisało w imieniu dzieci kontrakty socjalne). Wśród zrekrutowanych dzieci z listy podstawowej jest: 19 kobiet i 23 mężczyzn, 8 osób posiadających status osoby niepełnosprawnej, 7 osób, których dochód nie przekracza 150% dochodu, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, 15 osób, korzystających ze wsparcia Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, 42 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego. Za rekrutację od projektu odpowiedzialny był Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.
- 2) realizowane było zadanie nr 4 „Punkt konsultacyjno – doradczy” skierowane do co najmniej 239 osób objętych pomocą MOPR (z czego 35 uczestników projektu: 15 osób dorosłych i 20 dzieci). W wyniku przeprowadzonego postępowania

zgodnie z ustawą PZP wyłoniono wykonawcę działania, tj. Stowarzyszenie Opoka, z którym w dniu 17 grudnia 2018 r. została zawarta umowa nr 22/MOPR/D-OR/2018 na łączną kwotę 66 600,00 zł. W Punkcie konsultacyjno - doradczym dyżurowali specjaliści, mający za zadanie udzielanie poradnictwa psychologicznego, prawnego i pedagogicznego. Do uczestnictwa w „Punkcie konsultacyjno – doradczym” zostało skierowanych 13 osób dorosłych objętych asystą rodzinną w łącznym wymiarze 50,5 godzin wsparcia. Do skorzystania z ww. wsparcia skierowane zostały również osoby korzystające z pomocy MOPR, nie będące uczestnikami projektu - 26 osób w łącznym wymiarze 28 godzin wsparcia. Zadanie będzie realizowane przez cały okres trwania projektu, tj. do dnia 30.09.2020 roku.

Po zakończeniu realizacji projektu wnioskodawca zobowiązany jest do utrzymania jego trwałości przez okres nie krótszy niż okres jego realizacji, tj. 24 miesiące. Wobec powyższego MOPR będzie w gotowości do kontynuowania działalności w formie prowadzenia „Punktu konsultacyjno – doradczego”, w którym dyżurować będą specjaliści mający za zadanie wsparcie poradnictwem psychologicznym, prawnym, pedagogicznym w zakresie dostosowanym do potrzeb rodzin objętych asystą rodzinną oraz wszystkich pozostałych osób/rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

- 3) przeprowadzono postępowanie zgodnie z ustawą PZP w celu wyłonienia wykonawcy do realizacji zadania nr 2 "Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinach objętych asystą rodzinną" skierowanego do 42 dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny. Zadanie zostało podzielone na 3 bloki tematyczne tj. "Indywidualne zajęcia wyrównujące wiedzę z wybranych przedmiotów szkolnych", "Broker edukacyjny" oraz "Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami zachowania". W wyniku postępowania:
 - nie wyłoniono wykonawcy bloku tematycznego – „Indywidualne zajęcia wyrównujące wiedzę z wybranych przedmiotów szkolnych” - oferta została odrzucona, gdyż nie spełniała wymagań określonych w ogłoszeniu o zamówieniu.
 - wyłoniono wykonawcę bloku tematycznego – „Broker edukacyjny” – Stowarzyszenie Synergia. Podpisanie umowy i rozpoczęcie realizacji działania zaplanowane jest w styczniu 2019 roku.
 - wyłoniono wykonawcę bloku tematycznego – „Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami zachowania” – Stowarzyszenie Synergia. Podpisanie umowy i rozpoczęcie realizacji działania zaplanowane jest w styczniu 2019 roku.
- 4) realizacja zadania 1 „Wsparcie motywacyjne” - w miesiącu grudniu 2018 r. 5 uczestnikom projektu wypłacono zasiłki celowe w zaplanowanej w projekcie wysokości. Oprócz pomocy finansowej stanowiły one czynnik motywujący do udziału w projekcie. Świadczenia stanowiły wkład własny do projektu. Wszystkie działania w zakresie realizacji zadań merytorycznych w projekcie prowadzone

były w ścisłej współpracy z Działem ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

3. „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”

Projekt opracowany został w ramach działania 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Wartość projektu wynosi 333 374,99 zł, w tym kwota dofinansowania 316 691,99 zł. Termin realizacji projektu to okres od 01.10.2018 r. do 30.09.2020 r. Projekt jest realizowany na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 22 maja 2018 roku o numerze 47/ RPLU.11.02.00-06-0046/17-00.

Celem głównym projektu jest realizacja kompleksowych działań na rzecz rozwoju systemu wsparcia rodziny i deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej. W ramach projektu realizowane są kompleksowe działania i formy wsparcia, które przyczynią się zarówno do wzrostu poziomu wiedzy i nabycia umiejętności społeczno-wychowawczych 20 opiekunów zastępczych jak i wzrostu umiejętności psychospołecznych 30 dzieci przebywających w tych rodzinach tj.:

- Wzmocnienie kompetencji i kwalifikacji opiekunów zastępczych oraz kandydatów na rodziny zastępcze (w tym grupa wsparcia, trening umiejętności wychowawczych i specjalistyczne szkolenie PRIDE),
- Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinnej formie pieczy zastępczej,
- Wsparcie psychologiczne.

Rezultaty, które zostaną osiągnięte poprzez indywidualne podejście przyczynią się do wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej oraz społecznej uczestników projektu. Projekt odpowiada również na problemy dotyczące pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych w Lublinie, poprzez stworzenie możliwości udziału 24 osobom w specjalistycznym szkoleniu PRIDE.

Działania w ramach projektu, realizowane w 2018 roku:

- 1) prowadzona była rekrutacja uczestników do projektu. W rekrutacji brało udział: 28 osób dorosłych pełniących funkcję rodziny zastępczej, z czego 20 osób zostało wpisanych na listę podstawową oraz 8 osób na listę rezerwową (28 osób spełniało kryteria kwalifikowalności, 20 osób podpisało deklaracje uczestnictwa, 20 osób podpisało kontrakty socjalne). Wśród zrekrutowanych osób na liście podstawowej jest: 17 kobiet i 3 mężczyzn, 3 osoby (kobiety) posiadają status osoby niepełnosprawnej, brak osób, których dochód nie przekracza 150% dochodu o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, brak osób korzystających z pomocy w ramach programu PPOŻ, 20 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego. Z 45 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – 30 dzieci zostało wpisanych na listę podstawową oraz 15 dzieci na listę rezerwową (45 dzieci spełniało kryteria kwalifikowalności, 30 opiekunów/rodziców zastępczych dzieci podpisało deklaracje uczestnictwa, 30 opiekunów/rodziców

zastępczych podpisało w imieniu dzieci kontrakty socjalne). Wśród ww. osób zrekrutowanych na liście podstawowej jest: 15 kobiet i 15 mężczyzn, 1 osoba (mężczyzna) posiadająca status osoby niepełnosprawnej, brak osób, których dochód nie przekracza 150% dochodu o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, brak osób, korzystających z pomocy w ramach programu PPOŻ, 30 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego. Ponadto 17 osób dorosłych/opiekunów zastępczych/kandydatów na opiekunów zastępczych zakwalifikowanych do szkolenia PRIDE Rodzinna Opieka Zastępcza, zostało wpisanych na listę podstawową. Nie utworzono listy rezerwowej, ponieważ nie zrekrutowano 24 osób zgodnie z założeniami projektu. Rekrutacja na rok 2019 jest zamknięta – zakwalifikowano 12 osób zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu, rekrutacja na rok 2020 jest otwarta – brakuje 7 osób (w dokumentacji Ośrodka brak osób spełniających kryteria kwalifikowalności). 17 osób spełniało kryteria kwalifikowalności, 17 osób podpisało deklaracje uczestnictwa, 17 osób podpisało kontrakty socjalne. Podział osób zrekrutowanych na liście podstawowej: 12 kobiet i 5 mężczyzn, 1 osoba (kobieta) posiadająca status osoby niepełnosprawnej, brak osób, których dochód nie przekracza 150% dochodu o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, brak osób, korzystających z pomocy w ramach programu PPOŻ, 17 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego. Za rekrutację od projektu odpowiedzialny był Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

- 2) realizowano Zadanie nr 3 „**Wsparcie psychologiczne**” skierowane do 20 osób (opiekunów zastępczych). Po przeprowadzonym postępowaniu zgodnie z ustawą PZP wyłoniono wykonawcę usługi, z którym podpisano umowę. W miesiącu grudniu 2018 r. we wsparciu psychologicznym wzięło udział 20 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej i skorzystało łącznie z 37,5 godziny wsparcia.

Wszystkie działania w zakresie realizacji zadań merytorycznych w projekcie prowadzone były w ścisłej współpracy z Działem ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

4. „Bank usług środowiskowych”

Projekt „Bank usług środowiskowych” realizowany jest w ramach Działania 11.2 - Usługi społeczne i zdrowotne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020. Projekt został oceniony pozytywnie i wybrany do dofinansowania. W dniu 29 czerwca 2018 r. została podpisana umowa o dofinansowanie projektu nr 97/RPLU.11.02.00-06-0016/18-00. Projekt jest realizowany w terminie 01.09.2018 r. - 31.12.2020 r. Wartość projektu wynosi ogółem: 5 811 267,00 zł, w tym dofinansowanie: 5 520 703,65 zł.

Celem głównym projektu „Bank usług środowiskowych” jest wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie oraz integracja społeczna 290 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w Mieście Lublin. Projekt realizowany będzie poprzez takie wsparcie jak: usługi opiekuńcze nocne dla 40 osób, usługi opiekuńcze uzupełniające dla 200 osób, usługa asystenta osoby niepełnosprawnej dla 30 osób, wsparcie integracyjno-kulturalne dla 50 osób.

Działania w ramach projektu, realizowane w 2018 roku:

- 1) Realizowano zadanie pod nazwą Usługi opiekuńcze nocne. Zgodnie z założeniami w roku 2018 rozstrzygnięty został otwarty konkurs ofert na realizację ww. zadania w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Z wykonawcą tj. Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, Oddział w Lublinie zawarta została umowa na realizację działania w latach 2018 - 2020, tj. na cały okres realizacji projektu, na łączną kwotę 1 612 800,00 zł. Do udziału w tej formie wsparcia zrekrutowano łącznie 41 osób (32 kobiety i 9 mężczyzn). Liczba 40 osób korzystających z usług w jednym czasie nie została przekroczona, gdyż za osobę, która rezygnowała z udziału w projekcie (z powodu śmierci, lub innych uzasadnionych przyczyn) rekrutowana była kolejna. Wśród tych 41 osób, aż 29 posiada status osoby niepełnosprawnej. Wszystkie osoby zrekrutowane spełniły kryteria kwalifikowalności, podpisały deklarację uczestnictwa, a następnie pracownicy socjalni podpisali z każdym z uczestników kontrakt socjalny określający zasady realizacji usług. Wśród zrekrutowanych wszystkie osoby mają orzeczoną niepełnosprawność. Usługi opiekuńcze nocne realizowane były przez wyłoniony podmiot na podstawie wydanej dla każdego uczestnika decyzji administracyjnej określającej wymiar i zakres wsparcia. W 2018 roku w ramach projektu w miesiącach listopad – grudzień łącznie udzielono wsparcia w formie usług opiekuńczych nocnych w wymiarze 4 289 godzin.
- 2) Realizowano zadanie pod nazwą Usługi opiekuńcze uzupełniające. Zgodnie z założeniami w roku 2018 rozstrzygnięty został otwarty konkurs ofert na realizację ww. zadania w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Z wykonawcą tj. Lubelskim Oddziałem Polskiego Czerwonego Krzyża zawarta została umowa na realizację działania w latach 2018 - 2020, tj. na cały okres realizacji projektu, na łączną kwotę 3 052 800,00 zł. Z uwagi na znaczną rotację wśród uczestników spowodowaną wiekiem i schorzeniami do udziału w tej formie wsparcia zrekrutowano łącznie 110 osób (84 kobiety i 26 mężczyzn) – w okresie od 01.11.2018 r. do 31.12.2018 r. 10 osób zakończyło udział w projekcie z powodu śmierci lub umieszczenia w DPS i na ich miejsce zrekrutowano następne osoby, zachowując zgodnie z zapisami wniosku liczbę 100 osób korzystających z ww. usług. Wszystkie te osoby, które spełniły kryteria kwalifikowalności, podpisały deklarację uczestnictwa, a następnie pracownicy socjalni podpisali z każdym z uczestników kontrakt socjalny określający zasady realizacji usług. Usługi

opiekuńcze uzupełniające realizowane były przez wyłoniony podmiot na podstawie wydanej dla każdego uczestnika decyzji administracyjnej określającej wymiar i zakres wsparcia. W 2018 roku w ramach projektu w miesiącach listopad – grudzień łącznie udzielono wsparcia w formie usług opiekuńczych uzupełniających w wymiarze 12 720 godzin.

- 3) Realizowano zadanie Asystent osoby niepełnosprawnej. Zgodnie z założeniami w roku 2018 rozstrzygnięty został otwarty konkurs ofert na realizację ww. zadania w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Z wykonawcą tj. Stowarzyszeniem Synergia zawarta została umowa na realizację działania w latach 2018 - 2020, tj. na cały okres realizacji projektu, na łączną kwotę 432 000,00 zł. Do udziału w tej formie wsparcia zrekrutowano łącznie 31 osób (18 kobiet i 13 mężczyzn). Ze wsparcia w każdym miesiącu korzysta każdorazowo 30 osób, natomiast fakt zrekrutowania większej ilości osób wynika z tego, iż w od 01.11.2018 r. do 31.12.2018 r. jedna osoba zrezygnowała z udziału w projekcie, w związku z czym na jej miejsce zrekrutowany został kolejny uczestnik. Wszystkie te osoby spełniły kryteria kwalifikowalności, podpisały deklarację uczestnictwa, a następnie pracownicy socjalni podpisali z każdym z uczestników kontrakt socjalny określający zasady realizacji usługi asystenta osoby niepełnosprawnej. Wśród zrekrutowanych wszystkie osoby mają orzeczoną niepełnosprawność. Usługi asystenta osoby niepełnosprawnej realizowane były przez wyłoniony podmiot na podstawie wydanej dla każdego uczestnika decyzji administracyjnej określającej wymiar i zakres wsparcia. W 2018 roku w ramach projektu w miesiącach listopad – grudzień łącznie udzielono wsparcia w formie usług asystenta osoby niepełnosprawnej w wymiarze 1197 godzin. W ramach projektu w 2019 i 2020 roku do realizacji zaplanowane jest ponadto zadanie Wsparcie integracyjno-kulturalne. Zadanie skierowane jest do 50 uczestników projektu tj. 30 osób objętych usługą asystenta osoby niepełnosprawnej oraz 20 osób korzystających ze wsparcia już istniejących DPS Kalina oraz Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie i Zespołu Ośrodków Wsparcia. Zadanie będzie miało formę cyklicznych spotkań o charakterze warsztatowym, które odbywać się będą przy wykorzystaniu zrewitalizowanej infrastruktury Placu Litewskiego w Lublinie i Lubelskiej Kawiarenki Sezonowej. Powyższe wsparcie wpisuje w Program Rewitalizacji dla Lublina na lata 2017 - 2023 poprzez wykorzystanie infrastruktury Placu Litewskiego. Realizacja projektu przyczyni się do wzrostu samodzielności życiowej uczestników, wzmocni i podniesie kompetencje osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych. Udział w projekcie trwale wpłynie na życie codzienne uczestników, zahamuje proces wykluczenia społecznego. Projekt przyczyni się ponadto do podniesienia jakości usług społecznych oraz rozpowszechnienia alternatywnych form opieki na terenie Miasta Lublin. Bardzo istotny jest fakt, iż działania w ramach Banku usług środowiskowych wpisują się w lubelski projekt „Rewitalizacji części Śródmieścia Miasta Lublin”. Zgodnie z Regulaminem konkursu Beneficjent zobowiązany jest utrzymania trwałości projektu tj. gotowości do świadczenia ww. wsparcia przez okres nie krótszy aniżeli czas jego trwania, tj. dwa lata po jego zakończeniu.

W ramach wszystkich działań grupowych, które były realizowane w ww. projektach: treningach, warsztatach, szkoleniach zostały przeprowadzone ankiety mierzące poziom umiejętności i wiedzy z zakresu tematyki wsparcia, przed i po zakończonych działaniach. Wykonawcy złożyli wymagane dokumenty i sprawozdania z realizacji zakończonych zadań. Wykonawcy prowadzili dokumentację działań tj. dzienniki zajęć, imienne listy obecności z każdego dnia zajęć, imienne listy skorzystania z cateringu z każdego dnia zajęć, imienne listy odbioru materiałów szkoleniowych i zaświadczeń oraz inne dokumenty niezbędne do udokumentowania poniesionych kosztów w związku z realizacją działania. Wszystkie wytworzone na potrzeby realizacji działania dokumenty oraz miejsca realizacji działania były oznakowane zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oznaczania projektów w ramach RPO WL na lata 2014-2020.

Zgodnie z postanowieniami wynikającymi z podpisanych umów o dofinansowanie wypełniane są obowiązki informacyjne. Wydrukowane były plakaty i ulotki promujące projekty. W ramach projektu „Sami dla siebie” opublikowany został artykuł prasowy. Wszystkie dokumenty oraz działania informacyjne i promocyjne dotyczące projektów oznaczane są znakiem Unii Europejskiej i znakiem Funduszy Europejskich oraz oficjalnym logo promocyjnym. Na stronie www.mopr.lublin.eu umieszczone są informacje na temat projektów, które są stale aktualizowane. Ponadto z każdym wykonawcą realizującym zadania w projektach zostały zawarte umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych.

„Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”

Poza realizowanymi 4 projektami utrzymywana jest trwałość projektu pt. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim” zrealizowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Zarządzeniem nr 84/2017 z dnia 26.10.2017 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie została powołana komisja inwentaryzacyjna, która przeprowadziła inwentaryzację w drodze spisu z natury składników majątkowych – sprzętu komputerowego i urządzeń wielofunkcyjnych przekazanych w użyczenie beneficjentom ostatecznym projektu, które ewidencjonowane są w księgach rachunkowych Lidera projektu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego.

„Centrum Rewitalizacji Społecznej”

W okresie sprawozdawczym przygotowano i złożono w partnerstwie z Caritas Archidiecezji Lubelskiej wniosek o dofinansowanie projektu „Centrum Rewitalizacji Społecznej” (obecnie na etapie negocjacji): Projekt „Centrum Rewitalizacji Społecznej” - projekt przygotowany i złożony w partnerstwie z Liderem Projektu - Caritas Archidiecezji Lubelskiej w odpowiedzi na ogłoszony konkurs w ramach Działania 11.2 - Usługi społeczne i zdrowotne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020. Wartość projektu ogółem wynosić będzie 907 763,75 zł, natomiast wartość dofinansowania: 771 599,19 zł, w tym dla MOPR– 105 110,00 zł. Planowany termin realizacji projektu to 01.02.2019 r. do 30.06.2020 r.

Cel główny projektu to wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej poprzez realizację kompleksowych usług wspierania rodziny dla 160 osób z terenu gminy Miasta Lublin wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej poprzez kształcenie 10 kandydatów na rodziny zastępcze.

Kompleksowe działania w projekcie na rzecz rozwoju systemu wsparcia rodziny przyczynią się do podniesienia jakości usług społecznych i ograniczenia jednej z istotnych barier jaką jest wykluczenie z dostępu do podstawowych usług publicznych warunkujących możliwości rozwojowe w szczególności osobom wykluczonym lub zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zwłaszcza dzieciom i młodzieży i ich rodzinom oraz do wzrostu liczby miejsc świadczenia usług społecznych.

Projekt zakłada realizację następujących działań:

- Rozwój placówek wsparcia dziennego poprzez utworzenie 20 nowych miejsc w placówce wsparcia dziennego na terenie Miasta Lublin (w budynku Caritas Archidiecezji Lubelskiej) – za realizację odpowiedzialny Caritas,
- Poszerzenie działalności placówki poprzez realizację programów rozwijających kompetencje kluczowe, działań profilaktycznych i pracę podwórkową - za realizację odpowiedzialny Caritas,
- Wsparcie przedstawicieli rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez poradnictwo rodzinne (prawne i psychologiczne). Wsparcie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze i już istniejące rodziny zastępczej niezawodowe - za realizację odpowiedzialny MOPR.

XII. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

Wydział świadczeń socjalnych na przestrzeni 2018 r. realizował m.in. następujące świadczenia:

I. Świadczenia rodzinne, w tym:

1) zasiłek rodzinny,

2) dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

3) świadczenia opiekuńcze:

- zasiłek pielęgnacyjny,
- świadczenie pielęgnacyjne,
- specjalny zasiłek opiekuńczy,

4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

5) świadczenie rodzicielskie,

II. Zasiłki dla opiekunów

III. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

IV. Jednorazowe świadczenia „Za Życiem”

V. Świadczenia wychowawcze

VI. Świadczenia w ramach programu „Dobry start”

1. Realizacja świadczeń socjalnych

W 2018 r. pracownicy Wydziału przyjmowali wnioski o zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne i specjalne zasiłki opiekuńcze oraz wnioski o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, a także wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wnioski o świadczenie rodzicielskie i wychowawcze. Ogółem przyjęto **23 114** wniosków o świadczenia, w tym:

- 13 953 wnioski o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,
- 1 923 wnioski o zasiłek pielęgnacyjny,
- 372 wnioski o świadczenie pielęgnacyjne,
- 456 wniosków o specjalny zasiłek opiekuńczy,

- 2 720 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- 844 wnioski o świadczenie rodzicielskie,
- 2 800 wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 46 wniosków o jednorazowe świadczenie „Za Życiem”.

Wszystkie wnioski zostały zarejestrowane w elektronicznym rejestrze wniosków, założono akta świadczeniobiorcom i ustalono uprawnienia na podstawie zgromadzonej dokumentacji.

W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. wydano ogółem **27 312 decyzji administracyjnych** (przyznające lub odmowne), w tym:

- 23 745 decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, pomocy rządowej, zasiłku dla opiekuna,
- 765 decyzji w sprawie świadczeń rodzicielskich,
- 758 decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego
- 44 decyzje w sprawie jednorazowego świadczenia „Za Życiem”.

W 2018 r. do Samorządowego Kolegium Odwoławczego Wydział przekazał 233 decyzje z zakresu świadczeń rodzinnych i wychowawczych, z tego: 82 zostały utrzymane w mocy.

1.1. Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń

W 2018 r. wydatki z tytułu wypłat dla świadczeniobiorców wyniosły 96 108 180 zł. W odniesieniu do 2017 r. były wyższe jedynie o 390 265 zł.

Wzrost wydatków wynikał głównie z wyższej kwoty wypłaconej na świadczenia opiekuńcze (o 2,16 mln zł), na świadczenia rodzicielskie (blisko 1,38 mln zł), zasiłki rodzinne z dodatkami (o 0,68 mln zł) oraz składki ubezpieczenia społecznego (o 0,62 mln zł) przy jednoczesnym spadku wydatków w ramach funduszu alimentacyjnego (o blisko 1,5 mln zł).

Tabela 30. Wydatki na świadczenia w latach 2017 i 2018

Lp.	Rodzaj świadczeń	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2017 (w zł)	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2018 (w zł)	Wzrost/ spadek w zł	Wzrost/ spadek w %
1.	Zasiłki rodzinne wraz ze świadczeniami wypłacanymi na podstawie art. 5 ust.3 tzw. "zł za zł"	18 823 441	19 421 975	598 534	3,18
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	8 848 465	8 678 970	-169 495	-1,92
3.	Świadczenia opiekuńcze	33 003 529	35 165 189	2 161 660	6,55

4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 657 000	2 448 000	-209 000	-7,87
5.	Fundusz alimentacyjny	17 736 830	15 741 981	-1 994 849	-11,25
6.	Świadczenie rodzicielskie	8 986 903	8 502 558	-484 345	-5,39
7.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	4 506 938	4 874 407	367 469	8,15
8.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1 154 208	1 275 100	120 892	10,47
9.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	600	0	-600	-100
WYDATKI OGÓŁEM:		95 717 914	96 108 180	390 265	0,41

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Jak obrazuje powyższa tabela Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie największe wydatki poniósł na wypłatę świadczeń opiekuńczych, których wartość stanowi aż 36,59% ogółu wydatków, jeżeli do kategorii świadczeń opiekuńczych zaliczy się powiązane z nimi składki udział wzrasta do 42,99%. Należy zaznaczyć, że znaczną część wydatków w kategorii świadczeń opiekuńczych generują zasiłek pielęgnacyjny (39,77%) oraz świadczenie pielęgnacyjne (52,20%).

Wydatki na zasiłki rodzinne, znalazły się na drugiej pozycji, stanowiąc 20,21% wydatków. Ujmując zasiłki rodzinne razem z dodatkami otrzymamy w sumie 29,24% udziału w sumie wypłaconych świadczeń rodzinnych ogółem.

Trzecim pod względem wartości wydatków typem świadczeń jest wypłata funduszu alimentacyjnego. Z tego tytułu Ośrodek wypłacił 15 741 981 zł co stanowi 16,38% ogólnej puli wydatków na świadczenia rodzinne.

W 2018 r. wydatki na świadczenia wyniosły 89 958 673 zł (bez składek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego dla podopiecznych). Średniomiesięczne wydatki na wypłaty świadczeń wyniosły 7 496 556 zł (w 2017 r. - 7 504 731 zł).

Wysokość wypłat w poszczególnych miesiącach ulegała wahaniom, największy skok w wartości realizowanych świadczeń corocznie występuje we wrześniu, spowodowane jest to wypłatą płatnego raz w roku dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. W miesiącach październik, listopad, grudzień występują wahania z uwagi na początek nowego okresu świadczeniowego (z funduszu alimentacyjnego od października, ze świadczeń rodzinnych od listopada) i stopniowy wpływ i rozparzenie nowych wniosków.

Tabela 31. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2018 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość świadczeń (w zł)	Liczba świadczeń	Średnia wartość świadczenia (w zł)
1.	Zasiłki rodzinne	18 312 547	158 226	116
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	8 678 970	57 960	150
2.1.	urodzenia dziecka	804 481	805	999
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 786 453	4 587	389
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0	0
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	1 753 240	8 850	198
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 274 610	11 951	107
2.5.1	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	180 000	2 000	90
2.5.2	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	1 094 610	9 951	110
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	850 700	8 507	100
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	40 601	429	95
2.7.1	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	28 250	250	113
2.7.2	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	12 351	179	69
2.8.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 168 885	22 831	95
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	26 991 517	216 186	125
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	13 986 775	88 469	158
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	18 356 523	12 502	1 468
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	0
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	1 896 043	3 582	529
8.	Zasiłek dla opiekuna	925 848	1 734	534
9.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 + w. 6 + w. 7)	35 165 189	106 287	331
10.	Razem (w. 3 + w. 8)	62 156 706	322 473	193
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 448 000	2 448	1 000
12.	Świadczenie rodzicielskie	8 502 558	9 339	910
13.	zł za zł	1 109 428	21 609	51
14.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w. 9 + w. 10)	74 216 691	355 869	209
15.	Zaliczka alimentacyjna	0	0	0
16.	Fundusz alimentacyjny	15 741 981	35 240	447
17.	RAZEM (w.11 +w.12 +w.13)	89 958 673	391 109	230
18.	Odsetki od zasiłku dla opiekuna	0	0	0
19.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	4 874 407	14 886	327
20.	RAZEM (w.14 +w. 15)	94 833 079	405 995	234

21.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1 275 100	12 368	103
22.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne MOPR

1.2. Rodziny objęte pomocą

W ramach omawianych świadczeń w 2018 r. Ośrodek objął pomocą 21 017 rodzin. W stosunku do roku ubiegłego nastąpił spadek o 656 rodzin. Jest to ponowny spadek po dwuletnim wzroście liczby rodzin objętych pomocą w stosunku do roku poprzedniego. Warto nadmienić, iż spadek liczby rodzin dla której wypłacane są świadczenia rodzinne obserwowany jest już od 2007 r.

Porównanie lat 2018 i 2017 (patrz tab. 31) jednoznacznie wskazuje na spadek liczby rodzin korzystających z większości świadczeń. Wzrost odnotowano jedynie przy zasiłkach pielęgnacyjnych, świadczeniach pielęgnacyjnych podobnie jak w latach ubiegłych oraz zasiłkach rodzinnych wypłacanych w ramach zasady „złotówka za złotówkę”. W przypadku specjalnego zasiłku opiekuńczego jak i zasiłku dla opiekuna odnotowano spadek liczby rodzin korzystających (odpowiednio -6,63% oraz -25,66%). Ze wsparcia w formie świadczenia pielęgnacyjnego w 2018 r. korzystało o 8,71% więcej klientów niż w roku poprzedzającym.

W zakresie zasiłków rodzinnych i dodatków wzrost odnotowano wyłącznie w przypadku liczby rodzin korzystających ze wsparcia w formie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 2,45%, gdy w roku 2017 występował w tym przypadku wzrost o 0,5% oraz w przypadku dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – wzrost o 0,66%. W przypadku pozostałych dodatków spadki kształtowały się w zakresie 0% – 4,59% (pominięto dodatki z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania z uwagi na ich marginalny charakter tj. udział rodzin korzystających z pomocy poniżej 0,4% ogółu rodzin). Liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne pozostała na niemal niezmiennym poziomie natomiast najwyższy spadek wśród dodatków do zasiłków rodzinnych odnotowano w przypadku dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 4,59%.

Tabela 32. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2017-2018

L. p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin 2017	Liczba rodzin 2018	Wzrost/spadek 2017/2018
1.	Zasiłki rodzinne	8 839	8 831	-0,09%
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	6 963	6 777	-2,67%
2.1.	urodzenia dziecka	831	794	-4,45%
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	618	608	-1,62%
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	X	X	X
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	762	727	-4,59%
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 078	1 075	-0,28%

2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	242	233	-3,72%
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	905	911	0,66%
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	5 524	5 316	-3,77%
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	73	67	-8,22%
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	44	29	-34,09%
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	31	38	22,58%
2.8.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 549	1 587	2,45%
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	8 839	8 831	-0,09%
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	7 630	7 776	1,91%
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1045	1 136	8,71%
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	X	X	X
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	392	366	-6,63%
8.	Zasiłek dla opiekuna	226	168	-25,66%
9.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 +w. 6 +w. 7+w.8)	8 452	8 520	0,80%
10.	Razem (w. 3 + w. 9)	15 957	16 045	0,55%
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 608	2 400	-7,98%
12.	Świadczenie rodzicielskie	1 370	1 362	-0,58%
13.	zł za zł	709	855	20,59%
14.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w.10+w.11+w.12+w.13)	18 316	18 305	-0,06%
15.	Zaliczka alimentacyjna	X	X	X
16.	Fundusz alimentacyjny	3 357	2 712	-19,21%
17.	RAZEM (w.14 +w.15 +w.16)	21 673	21 017	-3,03%
18.	Odsetki od zasiłku dla opiekuna	0	0	0
19.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	1 392	1 425	2,37%
20.	RAZEM (w.17 +w. 18+w.19)	21 673	21 017	-3,03%
21.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1 160	1 175	1,29%
23.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	1	0	-100%

Źródło: Opracowanie własne MOPR

1.3. Zasiłek dla opiekuna

W wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. uznającego art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw za niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U z 30 kwietnia 2014 r. poz. 567) wprowadzono nowe świadczenie – zasiłek dla opiekuna.

Ustawa określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek od 1 listopada 2018 r. przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie (wcześniej 520 zł) ponadto podobnie jak w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego, przy zasiłku dla opiekuna opłacane są składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

W 2018 r. opłacono 1 734 świadczenia 168 rodzinom łącznie na wartość 925 848 zł.

1.4. Realizacja Ustawy „Za życiem”

Od dnia 01 stycznia 2017 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ustawa określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin w zakresie dostępu do:

1. świadczeń opieki zdrowotnej,
2. instrumentów polityki na rzecz rodziny - w postaci jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód rodziny. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Wymóg ten nie dotyczy osób będących opiekunami prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także osób, które przysposobiły dziecko.

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie dokonał wypłat świadczeń dla 43 rodzin na łączną kwotę 172 000 zł.

2. Postępowanie z zakresu nienależnie pobranych świadczeń

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. wieloosobowe stanowisko pracy ds. zwrotu świadczeń prowadziło postępowanie wobec **1 388** osób zobowiązanych do zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, ustalonych przez Wydział świadczeń socjalnych, z czego wobec **948** osób postępowanie zostało wszczęte w 2018 r.

Na przestrzeni 2018 r. pracownicy wieloosobowego stanowiska ds. zwrotu świadczeń Działu ds. osób zobowiązanych wydali 1 231 decyzji administracyjnych ustalających nienależnie pobrane świadczenia ze świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, funduszu alimentacyjnego oraz zasiłku dla opiekuna oraz ze świadczenia Dobry start.

We wskazanym okresie wystawiono łącznie 328 upomnień (w tym obejmujące należności wypłacone przez komórki Wydziału świadczeń socjalnych oraz pozostałych komórek organizacyjnych Ośrodka) oraz 250 tytułów wykonawczych (w tym należności

wypłacone przez komórki Wydziału świadczeń socjalnych oraz pozostałych komórek organizacyjnych Ośrodka).

W 797 sprawach prowadzono korespondencję z zobowiązanymi w sprawie sposobu spłaty należności lub zastosowania ulgi w spłacie oraz wysokości zadłużenia i przebiegu prowadzonego postępowania. W 2018 r. w 582 sprawach wystosowano zawiadomienia w sprawie dokonywanych potrąceń z bieżących świadczeń ze wskazaniem kwoty potrącenia w rozbiciu na należność główną i odsetki. Ponadto w 2018 r. na wniosek osób zobowiązanych rozpatrywali wnioski o udzielenie ulgi w spłacie nienależnie pobranych świadczeń (raty, umorzenie) w 94 sprawach wszczęto procedurę. Rozpatrzonych zostało także 72 odwołania od wydanych decyzji.

W 2018 r. wystosowano 39 pism do banków celem odzyskania należności przekazanych na rachunki bankowe po zgonie osób uprawnionych oraz 7 pism wzywających właścicieli/współwłaścicieli rachunków bankowych, na które przekazywane były świadczenia, do ich zwrotu po zgonie świadczeniobiorcy

W związku z egzekucją prowadzoną przez Wydział Egzekucji Urzędu Miasta Lublin oraz urzędy skarbowe na terenie całego kraju prowadzono stałą współpracę w zakresie realizowanych zadań. Bieżąco przekazywane były wszelki istotne dla egzekucji informacje o zobowiązanych oraz ich majątku, jak również informacje o aktualnej wysokości zobowiązań. Łącznie wystosowano 290 pism mających związek z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym.

W ramach działań podejmowanych przez pracowników Wydziału mających na celu wyegzekwowanie należności wystosowane zostały pisma do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie, do Wydziału Polityki Społecznej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, do sądów i komorników sądowych, do prokuratury i policji. Skierowano również wnioski do Centrum Personalizacji Dokumentów MSW w Warszawie celem ustalenia danych meldunkowych, do komórek organizacyjnych UM Lublin. Łącznie wystosowano 183 pisma i wnioski.

Działania podejmowane przez Wydział związane z odzyskaniem świadczeń nienależnie pobranych/opłat i wydatków wymagających współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi MOPR, do których wystosowano 104 pisma celem ustalenia zasadności wszczęcia postępowania egzekucyjnego w administracji, danych osobowych dłużników ich miejsca pobytu i majątku, czy zastosowane zostały ulgi w spłacie zobowiązania, jak również informujące na jakim etapie postępowania egzekucyjnego znajduje się sprawa.

W związku z funkcjonowaniem systemu księgowego KSAT pracownicy Wydziału na przestrzeni 2018 r. wprowadzili do systemu 1 244 decyzje administracyjne ustalające należności do zwrotu.

Łącznie do Wydziału wpłynęło 230 zestawień dotyczących wpłat poszczególnych kontrahentów. Na każdą otrzymaną pisemną listę dokonywano weryfikacji przedstawionego przez Dział ds. finansowo-księgowy zestawień księgowanych należności. Od stycznia 2018 r. do grudnia 2018 r. pracownicy Wydziału zweryfikowali 1 440 wpłat.

Pracownicy Wydziału wystosowali do Działu ds. finansowo-księgowych 197 pism celem dokonania zwrotu nadpłaconych kwot należności, ustalenia numerów kont bankowych, wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, dokonania opłat sądowych, przeksięgowania kwot na poszczególnych kontach bankowych w sprawach indywidualnych.

W związku z obowiązkiem dokonywania potrąceń z bieżących świadczeń na rzecz spłaty zobowiązań finansowych pracownicy Wydziału sporządzili i przekazali do Działu ds. finansowo-księgowych 96 list z informacją o zobowiązaniach, o wysokości potrąceń z uwzględnieniem należności głównej i odsetek oraz rachunku bankowego, na który należy zaksięgować należność.

W oparciu o analizę zebranego materiału w 6 sprawach (w tym 5 spraw z LUW w Lublinie) dokonano odpisu na łączną kwotę 1 892,49 zł (w tym: 1 492,59 zł dotyczy spraw z LUW w Lublinie) z uwagi na fakt, iż upłynął okres dochodzenia należności.

Tabela 33. Odzyskane świadczenia nienależnie pobrane

Rodzaj świadczenia	Odzyskana kwota
Świadczenia rodzinne	438 630
Fundusz alimentacyjny	214 506
Zasilek dla opiekuna	16 109
Zaliczka alimentacyjna	5 663
Świadczenie wychowawcze	469 890
Świadczenie w myśl art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych	11 315
Pomoc rządowa	0
Łącznie:	1 156 113

Źródło: Opracowanie własne MOPR

3. Przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Jako organ właściwy wierzyciela oraz organ właściwy dłużnika w 2018 r. pracownicy Wydziału:

1. rozpatrzyli **2 800 wniosków** o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
2. wydali 2 553 **decyzje** przyznające świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
3. wydali 205 **decyzji** odmawiających przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
4. pozostawili **42 wnioski** bez rozpatrzenia,
5. wystawili **409 wezwań** do poprawienia wniosku oraz uzupełnienia wniosku o brakujące dokumenty,
6. sprawdzili **168 list wypłat** świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

7. przygotowali dłużnikom alimentacyjnym **3 087 informacji** o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o wysokości zobowiązań dłużników alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa,
8. przygotowali **2 306 wezwań** do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego,
9. przeprowadzili z dłużnikami alimentacyjnymi **644 wywiady alimentacyjne** oraz odebrali **644** oświadczenia majątkowe,
10. przygotowali do organów właściwych dłużników **714 wniosków** o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego,
11. przygotowali **266 wniosków** o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego oraz podjęto na **392 wnioski** organów właściwych wierzycieli działania wobec dłużników alimentacyjnych,
12. odebrali **121 zobowiązań/zobowiązali** do zarejestrowania dłużników w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, albo poszukująca pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania jako bezrobotny,
13. przygotowali komornikom sądowym prowadzącym postępowanie egzekucyjne **142 informacje** mających wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego,
14. przygotowali organom właściwym wierzyciela oraz komornikom sądowym **839 informacje** o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych oraz o ich efektach,
15. przygotowali **174 zawiadomienia** o wszczęciu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz każdorazowo występowano do komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne o wydanie zaświadczeń o wywiązywaniu się dłużnika alimentacyjnego przez okres ostatnich 6 miesięcy w każdym miesiącu z zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50 % kwoty bieżąco ustalonych alimentów, natomiast w stosunku do **550** dłużników na podstawie art. 5a ust. 2 ustawy działania nie zostały podjęte,
16. przygotowali **174 decyzje** o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz decyzje o umorzeniu postępowania jako bezprzedmiotowe,
17. skierowali **380 wezwań** do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o przesłanie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji,
18. skierowali do właściwych miejscowo Prokuratur **112 wnioski** o ściganie dłużnika alimentacyjnego za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego, udzielanie odpowiedzi na zapytania komisariatów Policji, składanie na wezwanie dodatkowych zeznań,
19. skierowali do Prezydenta Miasta Lublin **40 wniosków** o zatrzymanie dłużnikom alimentacyjnym prawa jazdy,
20. skierowali do Prezydenta Miasta Lublin **24 wnioski** o uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy,

21. przygotowali **266 wniosków** do Urzędów Pracy o potrzebie aktywizacji dłużnika alimentacyjnego,
22. przygotowali do komorników sądowych **4 wnioski** o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wraz z zestawieniem stanu należności,
23. przygotowali do komorników sądowych **2 435 wnioski** o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego wraz z zestawieniem stanu należności,
24. przygotowali organom prowadzącym postępowanie egzekucyjne **183 informacje** istotne dla skuteczności egzekucji,
25. przygotowali komornikom sądowym **645 informacji** o dokonywanych przez dłużników na rachunek organu wpłatach,
26. rozpatrywali sprawy w trybie odwoławczym. Sprawy w których organ nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonych decyzji zgodnie z terminami przewidzianymi przez Kodeks postępowania administracyjnego wraz z całością akt przekazywane były do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Lublinie celem rozpatrzenia w trybie nadzoru. Łącznie rozpatrzono **56 odwołań**,
27. rozpatrywali wnioski na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy wnioski o umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W oparciu o komplet dokumentów w ramach uznania administracyjnego wydane zostały decyzje administracyjne. Łącznie rozpatrzono **57 wniosków**,
28. rozliczyli wpłaty dokonywane tytułem spłaty należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłaconej zaliczki alimentacyjnej oraz wpłaty przekazywane przez gminy wierzycieli oraz informowano o wpłatach komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne,
29. łącznie w 2018 r. rozliczono **11 323 wpłat** na spłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę **5 333 406,04 zł** oraz **1 137 wpłaty** na spłatę świadczeń z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę **485 655,06 zł**,
30. przygotowywali sprawozdawczość z wpłat oraz prognozowanych odsetek,
31. weryfikowali i pozyskiwali dane z systemów informatycznych w ramach udzielonych upoważnień.

W 2018 r. prowadzone były również postępowania egzekucyjne z nieruchomości dłużników, wszczęte przez wierzyciela – Prezydenta Miasta Lublin w latach 2016-2017 lub wszczęte przez innych wierzycieli, a organ wierzyciela przyłączył się do prowadzonej egzekucji w celu odzyskania należności Skarbu Państwa roku oraz kierowane były w 2018 r. kolejne wnioski. W roku 2018 r. na biegu było **230 spraw**. Ww. sprawy znajdują się na różnych etapach: zajęcia nieruchomości i wszczęcia egzekucji z nieruchomości wraz z wezwaniem dłużnika do zapłaty należności, sporządzenia opisu i oszacowania, zatwierdzenia przez Sąd I lub II licytacji nieruchomości, zatwierdzenia przez Sąd planu podziału kwoty ze zbytej nieruchomości lub też należności zostały przez dłużnika spłacone przez terminem zbycia nieruchomości.

Prowadzenie egzekucji z nieruchomości wymaga dogłębnej, indywidualnej analizy sprawy, ustalenia stanu prawnego oraz skompletowania dokumentów do wszczęcia egzekucji, jak również uzupełniania ich w toku jej prowadzenia:

- przygotowanie oddruku z KW, ustalenie właścicieli, współwłaścicieli, udziałów, stanu prawnego nieruchomości,
- występowanie do Urzędów Miast, Starostw Powiatowych, Gmin, Spółdzielni Mieszkaniowych o podjęcie czynności zmierzających do ustalenia składników majątku i składanie wniosków wykazujących interes faktyczny i prawny,
- ustalania właściwego do prowadzenia egzekucji z nieruchomości komornika sądowego ze względu na położenie nieruchomości, co powoduje konieczność łączenia postępowań prowadzonych przez różnych komorników po uzyskaniu zgody na przekazanie i przejęcie sprawy lub wydawanie kolejnych tytułów wykonawczych celem prowadzenia egzekucji z nieruchomości,
- wyjaśnianie niezgodności w KW, wnoszenie do komorników o podjęcie czynności celem ujawnienia stanu prawnego nieruchomości, jako warunku koniecznego kontynuowania egzekucji z tego składnika,
- zakładania KW w przypadku jej braku, aktualizowania KW,
- zabezpieczanie praw majątkowych dłużnika do działu spadku, zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej, rozdzielności majątkowej i przystępowanie do tych spraw w charakterze zainteresowanego,
- wszczynanie postępowania spadkowego w przypadku nabycia spadku, dział spadku,
- wszczynanie postępowanie w przedmiocie rozdzielności majątkowej małżeńskiej,
- wszczynanie postępowania o podział majątku wspólnego,
- występowanie do sądu w przedmiocie niezgodności o wydanie orzeczeń,
- bieżące monitorowanie spraw w toku oraz ścisła współpraca z właściwymi komornikami sądowymi w zakresie podejmowanych działań, przekazywanych kwot, rozliczenia stanu zadłużenia,
- udziału w oględzinach nieruchomości, opisie i oszacowaniu na terenie całego kraju,
- bieżąca obsługa dłużników w zakresie wszczętych egzekucji z nieruchomości.

Proces egzekucji z nieruchomości trwa średnio 2-3 lata.

Ponadto przekazywano na bieżąco do biur informacji gospodarczej, informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy oraz w dwutygodniowych odstępach dokonywano aktualizacji danych lub usuwano (zgon, spłata należności).

Wg stanu na dzień 31.12.2018 r. do biur zgłoszonych zostało **3 929** dłużników alimentacyjnych, w tym **165** nowych dłużników.

W związku z przyznaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wykonaniem obowiązku przewidzianego w art. 209 § 2 i § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny skierowanych zostało w 2018 r. **1 786 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia**

przestępstwa. Do każdego zawiadomienia wystawione zostały zaświadczenia o pobieranych przez osoby uprawnione świadczeniach z funduszu alimentacyjnego, kopia decyzji przyznającej świadczenia na okres świadczeniowy 2017/2018, kopia zaświadczenia komornika sądowego prowadzącego postępowanie, kopie wyroków, ugód zasądzających alimenty lub zmieniających ich wysokości. Ponadto pracownicy przygotowywali odpowiedzi na wezwania właściwych Prokuratur, bądź podległych im komisariatów do uzupełnienia zawiadomień o dodatkowe informacje lub dokumenty.

W 2018 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłaconej zaliczki alimentacyjnej odzyskano 5 819 064 zł. Należy wskazać, że od 2010 r. spłaty z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz z tytułu zaliczki alimentacyjnej systematycznie wzrastają. W 2018 r. odzyskano o 1 613 648 zł więcej niż w roku poprzednim.

Tabela 34. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2017 i 2018

Wyszczególnienie	2017	2018
1. Wyegzekwowana kwota, z tego:	4 205 416	5 819 064
1.1. spłaty zaliczka alimentacyjna, z tego:	444 757	485 655
- dochód BP	222 379	242 828
- dochód gminy Lublin	222 378	242 827
1.2. spłaty fundusz alimentacyjny, z tego:	3 760 659	5 333 409
- dochód BP, w tym:	2 825 018	4 000 212
odsetki	1 421 557	1 985 089
- dochód gm. wierzyciela	935 641	1 333 197
- dochód gm. dłużnika	0	0

Źródło: Opracowanie własne MOPR

XIII. REALIZACJA PROGRAMÓW „RODZINA 500+” I „DOBRY START”

1. Realizacja Programu „Rodzina 500+”

Ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadzono systemowe wsparcie polskich rodzin - świadczenie wychowawcze, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze z Programu Rodzina 500 plus mogą otrzymać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. W przypadku pierwszego lub jedyne dziecko pomoc skierowana jest jedynie do rodzin o niskich dochodach (poniżej 800 zł netto na osobę, a 1200 zł w przypadku rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym). Fakt, iż otrzymanie świadczenia na drugie i kolejne dziecko nie zależy od dochodu sprawia, że pomoc trafiła do zdecydowanie większej liczby rodzin niż świadczeniobiorców zasiłków rodzinnych.

W związku z realizacją Programu, w 2018 r., wpłynęło 24 037 wniosków, w tym 12 045 drogą elektroniczną (11 065 – za pośrednictwem bankowości elektronicznej). Wydano 24 036 decyzji, a świadczenia otrzymało 22 940 rodzin na 28 800 dzieci, w tym na 10 644 tzw. pierwszych dzieci w rodzinie. W stosunku do roku 2018 nastąpił **spadek o 4%** liczby rodzin objętych świadczeniem wychowawczym. Z podwyższonego kryterium dochodowego (w sytuacjach, kiedy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności) skorzystało ok. 1 000 rodzin. Strukturę środowisk korzystających ze świadczenia wychowawczego z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie obrazuje poniższa tabela.

Tabela 35. Struktura rodzin z dziećmi korzystających ze świadczenia wychowawczego

Liczba dzieci w rodzinie, na które pobierane jest świadczenie	Liczba rodzin	stosunek %
1	15 511	67,62
2	5 599	24,41
3	1 361	5,93
4	328	1,43
5	95	0,41
6 i więcej	46	0,20

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Świadczenia otrzymało również około 3 000 osób samotnie wychowujących 4 880 dzieci.

W 2018 r. wypłacono **342 017** świadczenia na łączną kwotę **170 529 185 zł**. Daje to średnio 619 zł miesięcznie na rodzinę. W przypadku zasiłków rodzinnych z dodatkami średniomiesięczna kwota wsparcia przypadająca na rodzinę to jedynie 254 zł. Wypłacano średnio 28 490 świadczeń miesięcznie, w tym 10 644 na pierwsze dziecko.

W 2018 r. z pomocy w postaci świadczenia wychowawczego skorzystało **22 940** rodzin i jest to ponad dwa i pół razy liczniejsza grupa niż w przypadku świadczeniobiorców zasiłków rodzinnych. Realizacja nowego świadczenia od drugiego kwartału 2016 r. zdominowała wydatki realizowane przez Wydział świadczeń socjalnych. Na działalność systemu wsparcia rodzin w 2018 r. wydatkowano 96,28³⁸ mln natomiast na świadczenie wychowawcze wydatkowano 170,5 mln.

2. Realizacja Programu „Dobry start”

W 2018 r. wprowadzono nowy program rządowy „Dobry Start” zakładający pomoc rodzicom oraz opiekunom uczniów w związku z rozpoczęciem roku szkolnego w wysokości 300 zł jednorazowo na dziecko uczęszczające do szkoły - wypłacone na podstawie wniosku złożonego w terminie między 1 lipca a 30 listopada 2018 r. W 2018 r. przyjęto 25 030 wniosków, rozstrzygnięto uprawnienia na 33 460 dzieci, wypłacono 33 098 świadczeń na łączną kwotę 9 925 201,95 zł. Drogą elektroniczną wpłynęło 69,68% wniosków, wśród nich 89,52% (aż 62,38% ogółu wniosków) za pośrednictwem bankowości elektronicznej (pierwotny projekt ustawy nie zakładał możliwości składania wniosków za pośrednictwem bankowości elektronicznej).

³⁸W kwocie zawarto wydatki na: zasiłki rodzinne wraz ze świadczeniami wypłacanymi na podstawie art. 5 ust.3 tzw. "zł za zł wraz z dodatkami, świadczenia opiekuńcze, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, świadczenia rodzicielskie, składki ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego oraz wydatki na fundusz alimentacyjny.

XIV. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dział ds. Osób Niepełnosprawnych - Wydziału wsparcia społecznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizuje zadania określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046 ze zmianami). Działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnością, finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz ze środków budżetu Miasta Lublin.

1. Realizacja zadań w ramach środków PFRON

W 2018 roku były przyjmowane i rozpatrywane wnioski złożone przez klientów w ramach poszczególnych zadań realizowanych ze środków PFRON.

Tabela 36. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2018 roku

L.p.	Nazwa zadania	Ilość wniosków	Rozpatrzone pozytywnie	Wyplacono dofinansowań.
1	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych	801	408	350
2.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	45 ³⁹	36	35
3.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym	4 152	3 800	3 750
4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się dla osób niepełnosprawnych	439	251	231
5.	Tłumacz języka migowego i tłumacz - przewodnik	16	15	15
6.	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	12	7	6
RAZEM		5 465	4 517	4 387

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Na realizację zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Miasto Lublin otrzymało ze środków PFRON w 2018 roku **8 566 264 zł**, z czego w dyspozycji Działu ds. osób niepełnosprawnych była kwota **8 070 264 zł**. Wydatkowano **8 056 455 zł**, co stanowi **99,83%** kwoty przeznaczonej na rehabilitację społeczną. Niewydatkowana kwota **13 809 zł** to suma niewykorzystanych środków, powstałych z końcowych rozliczeń oraz rezygnacji osób niepełnosprawnych, w terminie, który uniemożliwił ich ponowne rozdysponowanie.

Pozostałe **496 000 zł** z przyznanego limitu zostały przekazane do dyspozycji Miejskiego Urzędu Pracy, który realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej. Spośród przekazanych MUP środków niewykorzystana została kwota **450 zł**, co

³⁹Wnioski na dofinansowanie niniejszego zadania złożone zostały do 30.11.2018 r. do realizacji na rok 2019

ostatecznie zapewniło rozdysponowanie **99,90%** posiadanej kwoty.

Środki przeznaczone na realizację zadań w 2018 roku stanowiły 100.38% środków z 2017 roku. Limit wraz z wykorzystaniem przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Limity środków PFRON w latach 2017 i 2018(w zł)

L.p.	Zadanie	Limit środków PFRON 2017	Limit środków PFRON 2018	Kwota wydatkowanych środków	Wykorzystanie środków w 2018 roku
1	Dofinansowanie kosztów utrzymania i działalności WTZ	4 318 920	4 480 920	4 469 962	96.38 %
2	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	625 485	615 000	613 008	99.67 %
3	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	160 403	186 722	186 722	100,00%
4	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	2 223 271	2 030 085	2 030 085	100,00%
5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych oraz usługi tłumacza języka migowego	520 000	725 337	724 481	99.88 %
6	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	33 961	32 200	32 200	100,00%
7	Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	928 229	773 304	570 279 ⁴⁰	73.75 %
Razem (w zł):		8 810 270	8 843 568	8 266 737	93.48 %

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W ramach zadań bezpośrednich dofinansowywane są:

- wyroby medyczne, będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny,
- turnusy rehabilitacyjne,

⁴⁰W związku z realizacją umowy nr AS3/0000035/03/D z dnia 23.04.2018 (wraz z aneksem numer 1 z dnia 14.11.2019) w sprawie realizacji pilotażowego programu Aktywny Samorząd wypłaty z zawartych w 2018 umów realizowane są także w roku 2019 (stan na 31.12.2018 r.).

- bariery techniczne, w komunikowaniu się i architektoniczne,
- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika,
- obszary w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

Na dofinansowanie do wyrobów medycznych będących przedmiotami ortopedycznymi i środków pomocniczych w 2018 roku złożonych było 4 117 wniosków na kwotę 3 609 964 zł. Wyplacono dofinansowania dla 3 729 osób na kwotę 2 015 662 zł.

O dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ubiegało się w 2018 roku 1 104 osoby. Dofinansowanie uzyskało 618 osób na kwotę 730 977 zł, a ostatecznie wyplacono 613 008 zł dla 525 osób.

Na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wpłynęło w 2018 r. 35 wniosków na łączną kwotę 73 590 zł, z czego pozytywnie rozpatrzono i zawarto tym samym 21 umów na łączną kwotę 13 910 zł, natomiast faktycznie zrealizowano 21 umów na kwotę 13 732 zł.

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych wpłynęło w 2018 r. 439 wniosków na łączną kwotę 2 098 921 zł, z czego pozytywnie rozpatrzono i zawarto tym samym 252 umowy na łączną kwotę 736 678 zł, natomiast faktycznie zrealizowano 231 umów na kwotę 662 700 zł.

W ramach usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika złożonych w roku 2018 zostało 16 wniosków na kwotę 103 155 zł. Zawarto 15 umów na łączną kwotę dofinansowania 77 683 zł, wyplacono natomiast kwotę 61 781 zł.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w roku 2018 wsparciem objęto łącznie 251 osób, z czego 67 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 183 z umiarkowanym i 1 osobę z lekkim stopniem niepełnosprawności.

W ramach modułu I programu świadczona była pomoc z zakresie następujących obszarów:

- obszar a - likwidacja bariery transportowej,
- obszar b - likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym,
- obszar c - likwidacja barier w poruszaniu się,
- obszar d - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

W ramach modułu II programu udzielano pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W tabelach 38 i 39 przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące udzielonego wsparcia.

Tabela 38. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu

Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu (kwoty wypłacone ogółem)										
L.p.	MODUŁ PROGRAMU	OBSZAR	NR ZADANIA	Rodzaj niepełnosprawności (dysfunkcji) Beneficjenta	Stopień niepełnosprawności Beneficjenta					
					znaczny lub orzeczenie równoważne		umiarkowany lub orzeczenie równoważne		lekki lub orzeczenie równoważne	orzeczenie o niepełnosprawności (osoby do 16 r.ż.)
					Ogółem	w tym osoby do 18 r.ż.	Ogółem	w tym osoby do 18 r.ż.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	I	A	1	dysfunkcja narządu ruchu	14 280	0	0	0	x	0
2	I	A	2	dysfunkcja narządu ruchu	0	x	3 122,5	x	x	x
3	I	B	1	dysfunkcja obu kończyn górnych	4 950	0	x	x	x	0
	I	B	1	dysfunkcja narządu wzroku (ŁĄCZNIE)	61 687,1	0	x	x	x	0
	I	B	1	w tym osoby niewidome (urządzenia brajlowskie)	14 085	0	x	x	x	0
4	I	B	2	dysfunkcja obu kończyn górnych	0	0	x	x	x	0
	I	B	2	dysfunkcja narządu wzroku	1 000	0	x	x	x	0
	I	B	2	w tym osoby głuchoniewidome	0	0	x	x	x	
5	I	C	1	dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym	0	0	x	x	x	0
6	I	C	2	użytkownicy wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	1 599	0	x	x	x	0
7	I	C	3	amputacje, w tym:	0	x	0	x	14 000	x
	I	C	3	kończyny/kończyn górnych	0	x	0	x	0	x
	I	C	3	kończyny/kończyn dolnych	0	x	0	x	14 000	x
	I	C	3	jednoczesna: kończyny/kończyn górnych i dolnych	0	x	0	x	0	x
8	I	C	4	amputacje, w tym:	0	x	0	x	0	x
	I	C	4	kończyny/kończyn górnych	0	x	0	x	0	x

	I	C	4	kończyny/kończyn dolnych	0	x	0	x	0	x
	I	C	4	jednoczesna: kończyny/kończyn górnych i dolnych	0	x	0	x	0	x
9	I	D	x	x	12 869,52	0	26 783,05	0	x	x
10	II	x	x	x	85 152	0	34 4836,7	0	x	x
RAZEM:					181 537,62	0	374 742,25	0	14 000	0

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Tabela 39. Liczba Beneficjentów pomocy ogółem

Liczba Beneficjentów pomocy ogółem (dotyczy sytuacji, gdy środki zostały wypłacone)										
L.p.	MODUL PROGRAMU	OBSZAR	NR ZADANIA	Rodzaj niepełnosprawności (dysfunkcji) Beneficjenta	Stopień niepełnosprawności Beneficjenta					
					znaczny lub orzeczenie równoważne		umiarkowany lub orzeczenie równoważne		lekki lub orzeczenie równoważne	orzeczenie o niepełnosprawności (osoby do 16 r.ż.)
					Ogółem	w tym osoby do 18 r.ż.	Ogółem	w tym osoby do 18 r.ż.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	I	A	1	dysfunkcja narządu ruchu	3	0	0	0	x	0
2	I	A	2	dysfunkcja narządu ruchu	0	x	2	x	x	x
3	I	B	1	dysfunkcja obu kończyn górnych	2	0	x	x	x	0
	I	B	1	dysfunkcja narządu wzroku	12	0	x	x	x	0
	I	B	1	w tym osoby niewidome (urządzenia brajlowskie)	1	0	x	x	x	0
4	I	B	2	dysfunkcja obu kończyn górnych	0	0	x	x	x	0
	I	B	2	dysfunkcja narządu wzroku	1	0	x	x	x	0
	I	B	2	w tym osoby głuchoniewidome	0	0	x	x	x	0
5	I	C	1	dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym	0	0	x	x	x	0
6	I	C	2	użytkownicy wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	1	0	x	x	x	0
7	I	C	3	amputacje, w tym:	0	x	0	x	1	x
	I	C	3	kończyny/kończyn górnych	0	x	0	x	0	x
	I	C	3	kończyny/kończyn dolnych	0	x	0	x	1	x

	I	C	3	<i>jednoczesna: kończyny/kończyn górných i dolnych</i>	0	x	0	x	0	x
8	I	C	4	amputacje, w tym:	0	x	0	x	0	x
	I	C	4	<i>kończyny/kończyn górných</i>	0	x	0	x	0	x
	I	C	4	<i>kończyny/kończyn dolnych</i>	0	x	0	x	0	x
	I	C	4	<i>jednoczesna: kończyny/kończyn górných i dolnych</i>	0	x	0	x	0	x
9	I	D	x	x	11	0	19	0	x	x
10	II	x	x	x	37	0	162	0	x	x
RAZEM:					67	0	183	0	1	0

Zródło: Opracowanie własne MOPR

Zadaniami, finansowanymi ze środków PFRON, skierowanymi do osób niepełnosprawnych za pośrednictwem jednostek prawnych są natomiast:

- warsztaty terapii zajęciowej,
- sport, kultura, rekreacja i turystyka,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym.
- zajęcia klubowe

Na terenie miasta Lublina funkcjonuje **9 warsztatów terapii zajęciowej (WTZ)**. Uczestniczy w nich **270 osób** niepełnosprawnych, korzystając z rehabilitacji społecznej i zawodowej. W 2018 r. dofinansowanie do działalności WTZ ze środków PFRON wyniosło **4 469 962,00 zł**, co stanowiło nie więcej niż 90% kosztów działalności. Dopelnieniem kosztów działalności WTZ były środki z budżetu Miasta Lublin w wysokości **717 228,00 zł** (zgodnie z umowami zawieranimi z jednostkami prowadzącymi WTZ, środki z budżetu Miasta Lublin stanowiły więcej niż 10% rocznych kosztów działalności).

W 2018 roku były rozpatrywane wnioski na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki złożone do 30.11.2017 roku. Okres ich realizacji dotyczył projektów i zadań realizowanych w 2018 roku. Zawarto 36 umów na kwotę 196 290 zł. Ostatecznie wypłacono dofinansowania na zrealizowanie sportu, turystyki oraz spotkań kulturalnych i rekreacyjnych dla 1 184 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 186 722 zł. Wnioski na dofinansowanie niniejszego zadania złożone też zostały do 30.11.2018 r. do realizacji na rok 2019. Łącznie wpłynęły 45 wnioski na kwotę 418 884 zł.

W roku 2018 został złożony 1 wniosek na kwotę 7840 zł na dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej. Będzie on rozpatrywany w roku 2019. W roku 2018 została zawarta jedna umowa na kwotę 691 zł (wniosek z 2017 r) i w oparciu o nią zostało wypłacone dofinansowanie w wysokości 691 zł.

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorząd powiatowy Miasta Lublin zlecił realizację dwóch zadań publicznych: promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia

społecznego i zawodowego oraz prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji. Na oba zadania łącznie zostały przeznaczone środki w wysokości 40 000 zł. Z powodów niezależnych od jednej z organizacji pozarządowych jedna z umów na organizację kampanii informacyjnej nie doszła do skutku, a środki w wysokości 7 800 zł zostały zwrócone. Na różne formy aktywności osób niepełnosprawnych: teatr, gastronomia, taniec oraz dwie kampanie informacyjne zostały wydatkowane środki PFRON w wysokości 32 200 zł.

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych są też realizowane zajęcia klubowe w warsztatach terapii zajęciowej w ramach, których otrzymują one dofinansowanie kosztów prowadzenia zajęć jako zorganizowanej formy rehabilitacji. W 2018 r. podpisano jedną umowę na kwotę 10 500 zł z terminem realizacji od 01.09.2018 r. do 31.01.2019 r. Wyplacono dofinansowanie, zgodnie z powyższą umową.

2. Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2016-2020”

Dział ds. osób niepełnosprawnych w 2018 roku realizował część zadań wynikających z „Programu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2016-2020”. Środki na realizację programu pochodzą z budżetu Miasta Lublin.

Realizowane były następujące zadania dedykowane do organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie:

- kształtowanie pozytywnych postaw wobec osób z niepełnosprawnością wśród dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym,
- rozwijanie pasji i zainteresowań osób niepełnosprawnych w różnym wieku,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- rehabilitacja osób niepełnosprawnych,
- programy promujące osiągnięcia osób niepełnosprawnych,
- umożliwienie zdobycia niezbędnego doświadczenia zawodowego osobom niepełnosprawnym,
- świadczenie usług asystenta osoby niepełnosprawnej (zadanie wieloletnie realizowane w latach 2017-2019).

W celu realizacji zadań publicznych i przyznania w 2018 roku dotacji dla organizacji pożytku publicznego ogłoszony został otwarty konkurs w ramach „Programu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin”, który wyłonił 17 projektów. Łącznie na realizację powyższych 7 zadań publicznych przewidzianych w konkursie zawartych było 19 umów, na łączną kwotę 380 000 zł. Dwie umowy były kontynuacją wieloletniego zadania na realizację usług asystenta osoby niepełnosprawnej, a były zawarte z Fundacją Fuga Mundi i Polskim Związkiem Niewidomych. Jest to zadanie o dużym wpływie na kształtowanie systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych w Lublinie.

Organizacjom, zgodnie z zawartymi umowami, przekazano środki finansowe w wysokości 380 000 zł. Z tej kwoty wydatkowane zostało 379 478 zł.

Tabela 40. Zadania realizowane w ramach „Programu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin” w 2018 r.

Lp.	Zadanie	Liczba uczestników	Plan (w zł)	Wykonanie w 2018 r. (w zł)
1.	Kształtowanie pozytywnych postaw wobec osób z niepełnosprawnościami u dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym	200	20 000	20 000
2.	Rozwijanie pasji i zainteresowań osób niepełnosprawnych w różnym wieku	430	20 000	19 948
3.	Prowadzenie edukacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	63	40 000	40 000
4.	Rehabilitacja osób niepełnosprawnych	163	90 000	90 000
5.	Świadczenie usług asystenta osoby niepełnosprawnej	140	180 000	179 530
6.	Realizacja programów promujących osiągnięcia osób niepełnosprawnych	140 i widzowie TVL	20 000	20 000
7.	Umożliwienie zdobycia niezbędnego doświadczenia osobom niepełnosprawnym	10	10 000	10 000
	Łącznie:	1 146 i widzowie TVL	380 000	379 478
8.	Prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej	270	731 000	717 228,36
	Łącznie:	1 416 i widzowie TVL	1 111 000 zł	1 096 706,36 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Odbiorcami siedmiu zadań zrealizowanych przez organizacje pozarządowe było łącznie ok. 1 416 osób oraz widzowie TVP Lublin.

XV. NADZÓR I KONTROLE

Stanowiska ds. kontroli od 9 maja 2018 r. funkcjonowały w ramach Wydziału wsparcia społecznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie i podlegały głównemu specjalście ds. kontroli i wsparcia merytorycznego (wcześniej – stanowiska te funkcjonowały w dziale ds. organizacji MOPR).

W 2018 r. na stanowiskach inspektorów ds. kontroli Wydziału wsparcia społecznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizowane były przez trzy osoby.

Podstawą prowadzenia działalności kontrolnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie są w szczególności:

- Zarządzenie wewnętrzne Nr 42/2010 z dnia 21 maja 2010 roku Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w sprawie ustalenia regulaminu wykonywania kontroli w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- Zarządzenie nr 26/10/2016 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 21 października 2016 r. w sprawie procedury przeprowadzenia kontroli realizacji zadań publicznych zleczanych przez Miasto Lublin podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego;
- Zarządzenie nr 189/2007 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 16 kwietnia 2007 roku w sprawie upoważnienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie do sprawowania nadzoru i przeprowadzania kontroli w zakresie realizacji zadań zleczonych podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych z zakresu pomocy społecznej oraz działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
- Zarządzenie nr 28/2/2016 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 12 lutego 2016 w sprawie upoważnienia Pani Małgorzaty Domagały – Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie do sprawowania kontroli nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo wychowawczymi,
- Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawa o pomocy społecznej;
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Umowy dotyczące zlecania zadań publicznych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych.

Przedmiotem przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym postępowań kontrolnych była w szczególności prawidłowość realizacji zadań publicznych zleczonych podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych, działalność warsztatów terapii zajęciowej w rozumieniu § 22 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. 2004 r., nr 63, poz. 587), a także realizacja zadań statutowych przez komórki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz realizacja zadań przez rodziny zastępcze i jednostki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Tematyka kontroli działalności warsztatów terapii zajęciowej obejmowała w szczególności:

- prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatu;
- ważność posiadanych przez uczestników warsztatu orzeczeń oraz treść zawartych w nich wskazań;
- prawidłowość prowadzonej dokumentacji dotyczącej:
- uczestników,
- działalności merytorycznej warsztatu, w tym działalności rady programowej,
- prawidłowość w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadry warsztatu;
- zgodność postanowień umowy ze stanem faktycznym;
- zgodność organizacji pracy i zajęć w warsztacie z postanowieniami rozporządzenia, regulaminu organizacyjnego warsztatu oraz z umową;
- prawidłowość wykorzystania środków Funduszu.

Tabela 41. Zadania kontrolne zrealizowane w 2018 r. dotyczące działalności warsztatów terapii zajęciowej

L.p.	Podmiot kontrolowany	Termin kontroli	Charakter kontroli	Zadanie kontrolne	Zalecenia pokontrolne/uwagi
1.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, ich Rodzin i Przyjaciół w Lublinie	IV kwartał 2017/ I kwartał 2018	Kontrola przechodząca z 2017 r.	Realizacja zaleceń pokontrolnych oraz działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej	Wydano
2.	Lubelska Fundacja Teatrotterapia Lubelska	IV kwartał 2017/ I kwartał 2018	Kontrola przechodząca z 2017 r.	Realizacja zaleceń pokontrolnych oraz działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej	Wydano
3.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 1 w Lublinie	IV kwartał 2017/ I kwartał 2018	Kontrola przechodząca z 2017 r.	Realizacja zaleceń pokontrolnych oraz działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej	Nie wydano – brak zaleceń
4.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”	IV kwartał 2017/ I kwartał 2018	Kontrola przechodząca z 2017 r.	Realizacja zaleceń pokontrolnych oraz działalność bieżąca warsztatu terapii zajęciowej	Nie wydano – brak zaleceń
5.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”	III kwartał 2018	Planowa	Bieżąca działalność warsztatu terapii zajęciowej	Wydano

6.	Spółdzielnia Niewidomych im. M. Sękowskiego w Lublinie	III/IV kwartał 2018	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych oraz bieżąca działalność warsztatu terapii zajęciowej	Wydano
7.	Fundacja AKTYWATOR	III kwartał 2018	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych oraz bieżąca działalność warsztatu terapii zajęciowej	Wydano
8.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, ich Rodzin i Przyjaciół w Lublinie	VI kwartał 2018	Doraźna	Ocena realizacji zadania zgodnie z umową nr 3/WTZ3-1/2014 z dnia 26 marca 2014 r. o dofinansowanie do działalności warsztatu terapii zajęciowej w zakresie organizacji pracy i zajęć w Warsztacie Terapii Zajęciowej im. T. Klimczaka przy ul. Gospodarczej 32	Wydano
9.	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo	IV kwartał 2018	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych oraz bieżąca działalność warsztatu terapii zajęciowej	Wydano
10.	Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności	III/IV kwartał 2018	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych oraz bieżąca działalność warsztatu terapii zajęciowej	Nie wydano
11.	Lubelska Fundacja Teatrotterapia	IV kwartał 2018	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych oraz bieżąca działalność warsztatu terapii zajęciowej	Wydano
12.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, ich Rodzin i Przyjaciół w Lublinie	IV kwartał 2018	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych oraz bieżąca działalność warsztatu terapii zajęciowej przy ul. Radzyńskiej 3	Wydano
13.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Lublinie	IV kwartał 2018/ kwartał 2019	Planowa	Realizacja zaleceń pokontrolnych oraz bieżąca działalność warsztatu terapii zajęciowej	Kontrola przechodząca z 2018 r. - w trakcie realizacji

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Tematyka kontroli dotycząca podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych, którym przyznano dotacje na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz z zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych obejmowała w szczególności zagadnienia dotyczące:

- stanu realizacji umów cywilnoprawnych, określających rodzaj i sposób realizacji zadań zleconych,
- efektywności, rzetelności i jakości realizowanych zadań,

- prawidłowości wykorzystania dotacji na realizację zadań,
- prawidłowości prowadzenia dokumentacji dotyczącej realizacji zadań.

Tabela 42. Zadania kontrolne zrealizowane w 2018 r. z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny, PFRON

L. p.	Podmiot kontrolowany	Termin kontroli	Charakter kontroli	Zadanie kontrolne	Zalecenia pokontrolne /uwagi
1.	Fundacja Szansa dla Niewidomych Tyflopunkt w Lublinie	I kwartał 2018	Doraźna	Prawidłowość realizacji umowy nr 4/MOPR/D-ON/ZML/17 z 31 marca 2017 r. o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą: „Kształtowanie pozytywnych postaw wobec osób niepełnosprawnościami u dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym”.	Wydano
				Prawidłowość realizacji umowy nr 21/MOPR/D-ON/ZML/17 z 31 marca 2017 r. „Programy promujące osiągnięcia osób niepełnosprawnych”.	
2.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Lublinie	I kwartał 2018	Kontrola przechodząca z 2017 r.	Prawidłowość realizacji umowy nr 14/MOPR/D-ON/S/16 z dnia 06 maja 2016 r. na dofinansowanie realizacji zadania pod nazwą: „Cykl wyjść integracyjnych do placówek kulturalnych, rekreacyjnych i rozrywkowych na terenie miasta Lublin”;	Wydano
				Prawidłowość realizacji umowy nr 35/MOPR/D-ON/S/16 z 31 maja 2016 r. na dofinansowanie realizacji zadania - organizacji imprezy pod nazwą: „Tradycje i obrzędy polskie”.	
3.	Stowarzyszenie „Łabędź” w Lublinie	I/II kwartał 2018	Planowa	Prawidłowość realizacji umowy nr MOPR.S-POW-WD.4081/3/16-1/16 z 09 maja 2016 r. o wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej pod nazwą: „Prowadzenie w Lublinie w okresie od 01 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2021 r. placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej o nazwie Klub Młodzieżowy”.	Wydano
4.	Fundusz Obrony Życia Archidiecezji Lubelskiej	II kwartał 2018	Doraźna	Prawidłowość realizacji umowy nr 54/2017 z dnia 05 stycznia 2017 r. o wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej oraz umowy nr 1/2018 z dnia 05 stycznia 2018 r o powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pod nazwą: „Prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – 25 miejsc.”	Wydano
5.	Prawosławna Diecezja Lubelsko – Chełmska	II kwartał 2018	Planowa	Prawidłowość realizacji umowy nr 28/MOPR.D-DPS-OW/2016 z 14 lipca 2016 r. o wspieranie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pod nazwą: „Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych – mieszkańców Miasta Lublin – 26 miejsc”.	Wydano

6.	Stowarzyszenie Przyjaciół Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego	II kwartał 2018	Planowa	Prawidłowość realizacji umowy nr 35/2016 o wspieranie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pod nazwą: „Prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu B – 40 miejsc oraz ośrodka wsparcia w formie klubu samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie – 10 miejsc”.	Wydano
7.	Fundacja Teatrotterapia Lubelska	II kwartał 2018	Planowa	Realizacja zadań zgodnie z warunkami umowy nr 21/MOPR.D-ON/S/16 na dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury i rekreacji osób niepełnosprawnych z dnia 1 czerwca 2016 r. - „Obóz sportowy dla osób niepełnosprawnych w środowisku Mistrzów Sportu Taekwondo”.	Nie wydano
8.	Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego	I/II kwartał 2018	Planowa	Prawidłowość realizacji umowy nr 37/MOPR/D-DPS-OW/16 o wspieranie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pod nazwą: „Prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu A dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 18 miejsc”.	Wydano
9.	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Archidiecezji Lubelskiej	II/III kwartał 2018	Planowa	Prawidłowość realizacji umowy nr MOPR.S-POW-WD.4081/3/14-1/16 z 9 maja 2016 r. o wspieranie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej o nazwie „Świetlica Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży”.	Wydano
10.	Towarzystwo Salezjańskie Dom Zakonny w Lublinie	III kwartał 2018	Planowa	Prawidłowość realizacji umowy nr MOPR.S-4081/3/6/1-16 z 9 maja 2016 r. o wspieranie realizacji zadania publicznego „Prowadzenie w Lublinie w okresie od 01 kwietnia 2016 roku do 31 marca 2021 roku placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej o nazwie Salezjańska Świetlica Środowiskowa im. św. Dominika Savio”.	Nie wydano
11.	Stowarzyszenie Synergia	V kwartał 2018	Planowa	Prawidłowość realizacji umowy nr 29/MOPRE/D-PŚ/2017 z 29 grudnia 2017 r. pod tytułem „Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na rzecz mieszkańców Miasta Lublin w latach 2018 -2020”.	Wydano
12.	Bractwo Miłosierdzia im. św. Brata Alberta	IV kwartał 2018/ I kwartał 2019	Doraźna	Prawidłowość realizacji umowy nr 4/2016 z 20 stycznia 2016 r. o wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pod tytułem „Prowadzenie ośrodka wsparcia w formie schroniska dla bezdomnych mężczyzn mieszkańców Miasta Lublin w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 30 czerwca 2018 r. – 35 miejsc”.	W trakcie realizacji

				<p>Prawidłowość realizacji umowy nr 5/2016 z 20 stycznia 2016 r. wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pod tytułem „Prowadzenie przez okres 5 miesięcy w latach 2016 – 2018 sezonowej noclegowni dla bezdomnych mężczyzn mieszkańców Lublina – 30 miejsc”.</p> <p>Prawidłowość realizacji umowy nr 41/2018 z 1 sierpnia 2018 r. o wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pod tytułem „Prowadzenie schroniska dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin – 35 miejsc”.</p>
--	--	--	--	---

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Tematyka kontroli jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej obejmowała ocenę realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych w 2018 r.

Tabela 43. Zadania kontrolne zrealizowane w 2018 r.

L.p.	Jednostka kontrolowana	Termin kontroli	Charakter kontroli	Zadanie kontrolne	Zalecenia pokontrolne/ uwagi
1.	Pogotowie Opiekuńcze w Lublinie	II kwartał 2018	Planowa	Realizacja zaleceń zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z 27 listopada 2017 r. (pismo znak: MOPR.D.0811/12/2017).	Wydano

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Tematyka kontroli komórek organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie obejmowała realizację zadań statutowych.

Tabela 44. Zadania kontrolne zrealizowane w 2018 r.

L.p.	Komórka kontrolowana	Termin kontroli	Charakter kontroli	Zadanie kontrolne	Zalecenia pokontrolne/ uwagi
1.	Filia Nr 2 MOPR	II/III kwartał 2018	Planowa	<p>Realizacja zadań pracowników socjalnych wynikających z ustawy o pomocy społecznej z zakresu przeprowadzania wywiadów środowiskowych.</p> <p>Konstruowanie planu pomocy i pracy socjalnej, efektywność prowadzonych zadań w ramach pracy socjalnej z uwzględnieniem kontraktu socjalnego.</p> <p>Sposób gromadzenia dokumentów stanowiących podstawę do ustalania świadczeń z pomocy społecznej.</p> <p>Stosowanie „Procedur postępowania przy kwalifikowaniu kartotek klientów do kartoteki czynnej i biernej, ustalania planu pomocy i pracy socjalnej” obowiązujących w tut. Ośrodku.</p>	Wydano

				Stosowanie zapisów art. 103 ustawy o pomocy społecznej.
--	--	--	--	---

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Tematyka kontroli rodzin zastępczych obejmowała prawidłowość realizacji zadań związanych z pełnieniem swych funkcji przez rodziny zastępcze zawodowe, niezawodowe i spokrewnione.

Tabela 45. Zadania kontrolne zrealizowane w 2018 r.

L.p.	Kontrolowana rodzina zastępcza	Termin kontroli	Charakter kontroli	Zadanie kontrolne	Zalecenia pokontrolne/uwagi
1.	Rodziny zastępcze zawodowe – 1, niezawodowe – 1, spokrewnione – 1	II kwartał 2018	Planowa	Prawidłowość realizacji zadań związanych z pełnieniem swych funkcji przez rodziny zastępcze zawodowe, niezawodowe i spokrewnione.	Nie wydano

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Do kontroli w 2018 roku zaplanowano 16 podmiotów, 1 komórkę organizacyjną MOPR, 1 jednostkę wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz kontrole w losowo wybranych rodzinach zastępczych (ostatecznie wyłoniono 3 rodziny). Łącznie zrealizowano 34 zadania kontrolne: w tym 6 zadań przechodzących z planu kontroli z 2017 r., 20 planowanych na rok 2018 oraz 4 zadania w ramach kontroli doraźnych. Ponadto, rozpoczęto również czynności w zakresie 4 zadań kontrolnych – kontrole te są kontynuowane w 2019 r.

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono naruszenia, które miały charakter zarówno nieprawidłowości – w przypadku naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów prawa jak i regulacji umownych oraz uchybień – w odniesieniu do naruszeń regulacji wewnętrznych obowiązujących w kontrolowanych podmiotach.

Efektem przeprowadzonych kontroli było skierowanie przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wystąpień pokontrolnych, w których sformułowano wnioski zmierzające do likwidacji nieprawidłowości celem usprawnienia działalności i osiągnięcia lepszych efektów w realizacji zleconych zadań. W wyniku zaleceń, podmioty kontrolowane, zobowiązały się do wprowadzenia działań naprawczych, w tym 1 podmiot zwrócił kwotę 3 786,00 zł dotacji wydatkowanej w nadmiernej wysokości wraz z odsetkami (Fundacja Szansa dla Niewidomych). W przypadku Charytatywnego Stowarzyszenia Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”, podmiot dokonał zwrotu łącznej kwoty 8 359,48 zł, w myśl postanowień umowy nr 9/WTZ9-1/2014 o dofinansowanie do działalności warsztatu terapii zajęciowej z dnia 26 marca 2014 r., ze zmianami. Zwrot wynikał z nieponiesionych kosztów rzeczowych za miesięczne kalendarzowe nieobecności uczestników oraz nieobecności uczestników WTZ trwające nieprzerwanie powyżej 3 miesięcy w okresie od stycznia do września 2018 r. Analiza

frekwencji uczestników Warsztatu za okres od stycznia do czerwca 2018 r. stanowiła przedmiot postępowania kontrolnego.

Na przestrzeni 2018 roku z uwagi na prowadzenie kontroli doraźnych nie zrealizowano następujących planowanych zadań kontrolnych:

- Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, ich Rodzin i Przyjaciół – realizacja zaleceń pokontrolnych oraz działalność warsztatu terapii zajęciowej przy ul. Gospodarczej 32, w 2018 r.;
- Zgromadzenie Służebnic Matki Dobrego Pasterza (prowadzenie placówki wsparcia dziennego „Dom Ciepła” im. św. Antoniego).

Powyższe postępowania kontrolne zostaną zrealizowane w pierwszym kwartale 2019 r.

Spis tabel:

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin	10
Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2018 roku	11
Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2018 roku, według źródeł pozyskania (w zł)	12
Tabela 4. Wydatki MOPR w 2018 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania	14
Tabela 5. Wydatki bieżące zrealizowane przez MOPR w 2018 roku z podziałem na formy wsparcia.....	15
Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2018 roku.....	19
Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2018 roku	21
Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2014 – 2018	31
Tabela 9. Liczba rodzin objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2014 – 2018 z podziałem na typy	33
Tabela 10. Dominujące powody przyznania pomocy	35
Tabela 11. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2018 r.	35
Tabela 12. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2018 roku	38
Tabela 13 Działania prowadzone przez Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury "Niebieskie karty" za okres I-XII 2018 roku.....	39
Tabela 14. Kontrakty socjalne zawarte w 2018 roku	45
Tabela 15. Liczba osób korzystających z pomocy DOWB na przestrzeni lat 2014-2018	47
Tabela 16. Liczba rodzin korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin na przestrzeni lat 2017 – 2018	58
Tabela 17. Liczba osób korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin na przestrzeni lat 2017 - 2018	58
Tabela 18. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2018 roku z podziałem na typy	86
Tabela 19. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2018 r.	94
Tabela 20. Realizacja dodatku wychowawczego dla dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin	97
Tabela 21. Realizacja świadczenia „Dobry start” dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin w 2018 roku	97
Tabela 22. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2018 r.	105
Tabela 23. Wydatki w 2018 roku na dzieci pochodzące z Lublina w lubelskich rodzinach zastępczych oraz dzieci pochodzące z Lublina, w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie innych powiatów (w zł).	106
Tabela 24. Placówki opiekuńczo–wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2018 roku.	109
Tabela 25. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo–wychowawczych na terenie Miasta	110
Tabela 26. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo –wychowawczych poza Lublinem w 2018 roku	114
Tabela 27. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2018 r.	117
Tabela 28. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków	118
Tabela 29. Liczba osób korzystających w 2018 roku z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin.	123
Tabela 30. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2018 roku	124
Tabela 30. Wydatki na świadczenia w latach 2017 i 2018	152
Tabela 31. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiciu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2018 r.	154
Tabela 32. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2017-2018	155
Tabela 33. Odzyskane świadczenia nienależnie pobrane.....	159
Tabela 34. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2017 i 2018.....	163
Tabela 35. Struktura rodzin z dziećmi korzystających ze świadczenia wychowawczego	164
Tabela 36. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2018 roku	166
Tabela 37. Limity środków PFRON w latach 2017 i 2018(w zł).....	167
Tabela 38. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu.....	169
Tabela 39. Liczba Beneficjentów pomocy ogółem	170

Tabela 40. Zadania realizowane w ramach „Programu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin” w 2018 r.	173
Tabela 41. Zadania kontrolne zrealizowane w 2018 r. dotyczące działalności warsztatów terapii zajęciowej	175
Tabela 42. Zadania kontrolne zrealizowane w 2018 r. z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny, PFRON	177
Tabela 43. Zadania kontrolne zrealizowane w 2018 r.	179
Tabela 44. Zadania kontrolne zrealizowane w 2018 r.	179
Tabela 45. Zadania kontrolne zrealizowane w 2018 r.	180

Spis wykresów:

Wykres 1. Wydatki bieżące MOPR w 2018 roku, ze względu na przeznaczenie środków	14
Wykres 2. Wydatki bieżące MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2017-2018.....	15
Wykres 3. Liczba świadczeniobiorców w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2013-2018	22
Wykres 4. Liczba świadczeniobiorców z podziałem na grupy na przestrzeni lat 2014-2018	23
Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj	24
Wykres 6. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2018 roku, z podziałem na rodzaj	26
Wykres 7. Struktura rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 2018 roku.....	32
Wykres 8. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2018 roku	34
Wykres 9. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na przestrzeni lat 2014 – 2018.....	37
Wykres 10. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2018 roku.....	91
Wykres 11. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2018 roku (w zł)	92

Spis map:

Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania Sekcji pracy socjalnej w 2018 roku	30
Mapa 2. Placówki wsparcia dziennego na terenie Miasta Lublin w 2018 roku.....	85
Mapa 3. Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2018 roku.....	108
Mapa 4. Domy pomocy społecznej i ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin w 2018 roku	122